INDEX RHETORICUS ET ORATORIUS,

Scholis, & Institutioni tenerioris Ætatis accommodatus.

Cui adjiciuntur

FORMULÆ ORATORIÆ, ET INDEX POETICUS.

Opera & Studio
THOMÆ FARNABII.

Editio Noviſſima prioribus emendatior.

SENEC. Epiſt. 64.

Et ſi omnia à veteribus inventa eſſent: hoc tamen ſemper novum erit, uſus & inventorum ab aliis ſcientia & diſpoſitio.

LONDINI,

Typis excuduntur pro MAT. WOTTON, ad Inſigne *Trium Pugionum*, in vico vulgò dicto *Fleet ſtreet*; & G. CONYERS, ad Inſigne *Annuli Aurei*, in vico vulgò dicto *Little-Britain.* 1713.

S L

Illuſtriſſimo Viro

DOMINICO MOLINO,

Senatori *VENETO.*

MAturius ſolicitare Gratias, felicius ciere Muſas, jamdudum oportuiſſe me ſenſi; & debui certe, tam gratis invitamentorum, tam Muſæis literarum beneficiis, neq; privatis tantum iis, ab Excellentia tua toties cohoneſtatus: Sed & has invitas funeſtaſſe, & illas præcipites traduiſſe me vereor, qui virum in excelſiſſima virtutum & honorum arce extra omnem ingenii aleam poſitum, à ſummo prudentiſſimæ Eloquentiæ faſtigio in ludi hujus Rhetorici pulverem, nec eruditum ſatis, devocare auſus ſim. Cujus ex præceptis, ſi, ut fabricæ hujus veſtibula honeſta eſſent, adituſq; illuſtris, iniquam Nominis tui rationem habuiſſe viſus fuero; Tu pro ſingulari tua humanitate veniam indulge, ut ſi gratiam, quam indipiſci volueram, aſſequi neutiquam liceat, offenſam tamen eluctari detur. Quod ſi inter lemniſcatas illas tibi à tot claris ingeniis, Italis, Gallis, Belgis, delatas lauros, & noſtras haſce Helicone procul ſub Arctoo ſidere natas hederas non dedignatus ſerpere patiaris; ad uberioris gratiæ ſpem ales tenuem utcunq; muſam illius, qui eſt, erit uſq;

Excell. Tuæ Servus Humill.

THO. FARNABIUS.

AD
LECTORES.

VErnulam è famulitio Rhetorico Troposchematologum ante annos viginti manu emiscram. Rudi quidem illum versu conditum; inconcinnum, fateor, & incomptum. Sed in quem, postquam publicum indeptus obtinuerat, jamque in precio esse, & lucelli aliquantulum spondere cæperat, involavit plagiarius quidam; eumque, sub nullius nomine aut patrocinio errantem, in servitutem asseruit, suæque adscripsit familiæ, non cessurus ipsi patrono, peculium suum in libertatem secundum vindicias postulanti. Cujus editionem ut anteverterem, & frustratoi haberem, videbam mihi properandum. Consilium itaque tanquam gladiator, in arena cepi, & temere vel sic non pauca immutavi, alia quædam ejusdem generis adjeci, quæ olim à me congesta recensui, ex patribus majorum minorumq; in hac arte gentium: Aristotele, Hermogene, Sapatro, Dionysio Halicarnassensi, Demetrio, Phalerio, Menandro, Aristide, Apsino, Longino, Theone, Apthonio, aliisque Rhetoribus & Sophistis Græcis, tum Cicerone imprimis & Fabio Quintiliano, necnon Martiano Capella, Curio Fortunatiano, Mario Victorino, Sulp. Victore, Emporio, Aur. Augustino, Ruffino, G. Trapezuntio, P. Ramo, L. Vive, Cypriano Soarez, Jul. Cæs. Scaligero, Sturmio, Stræbeo, Keckermanno, Alstedio, N. Caussino, J. Ger. Vossio. Andræa Valladerio, aliisq; innumeris. A quorum institutionibus siubi recesserit hoc compendium; si in genere Judiciali, Inventione, Dispositione pariter usus fuero, pressiorq; ; scient juxta mecum eruditi non sine causa & ratione id factum: immutari quippe. Oratoria scenam, in alio nos foro litigare, exoleviſſe causas forenses, quibus olim studebant & præparabantur juvenes; Demonstrativas & Suasorias delegari puris, quibus instituendis hæc qualiacunq; præcepta sunt accommodata. Proinde iis elaborandum diligentius in Elocutione & ejus partibus, propterea, quod invenire & collocare sententias, proprium sit ingenii magis & prudentiæ quam artis. Si ergo in præceptis de verborum delectu habendo, compositione, periodo, ornatu, stylo formando, acuendo, exercendo, fusior, prolixiorq; fuerim, agnoscent, consilium

lium meum viri diſerti; cui expediendo ſi haud quaquam par ceſſerit facultas, ignoſcent candidi. Nam quod oggannunt Lucumones inepti inquientes. Quid loqueris nobis de præceptis artis & ſtylo? Nos non curamus ut puer conſumat tam multum laborem & tempus, diſcere linguam beſtiæ, neque legere profanos autores & poëtas qui fuerunt deſtructio multorum hominum. Erit ſufficienter aptus ire ad Univerſitatem, ſi poteſt mediocriter intelligere Latine, & loqui congrue: *ſecurus unice nil moror quid dicant, quid ſentiant (dicunt tamen ut plurimum contra quam ſentiunt, ultra quam intelligunt) malevoli iſti ignarures, buccones maledici, qui inertiæ ſuæ velum ſanctimoniæ obtendentes, autoritatis ſuæ, ſi Diis placet, facibus ſcientiarum turbam ſummovent; artes omnes, tanquam profanas, atque ſimplici, quam profitentur, ſinceritati Officientes, à ſacris ſuis arcent. Et quia vulpibus hiſce caudam, fugæ clavum, corporis ornamentum decurtaverit propriæ ſtupiditatis, inopiæ, aut pravitatis laqueus; cæteris etiam perſuaſum eunt, oneri hanc eſſe iis & impedimento. Verum enimvero ita demum rem ſuam ſartam tectam volunt, ſi quod ex pelle Theologica deſit, è cauda Pædagogica aſſuant. Memini, me puero multis adeo pertranſitorium hoc docendi forum patuiſſe iter ad ſacra illa penetralia. Jam vero, Inverſo rerum ordine & in Mandrabuli, quod dicitur, morem, præpoſteri & retrogradi cedunt. Namque ubi jam in Academia pius ſatis morati fuerint, ibique annorum potius progreſſu, quam animorum profectu ſtudia & ſpatia confecerint Miliones iſti, fidemque fecerint proverbio*; Poſſe eum ferre bovem qui vitulum tulerit: *Inde jam vel furcillis ejecti, vel naſeantis quaſi Matris vomitu exputi, mox etiam & Eccleſiæ futuri propudia & rejicula, Sacris ſe ſacramento obligant; quibus tamen ſe poſtmodo indignos, impares & ineptos fatentur. Sive enim infirmitatis ſuæ deterriti conſcientia; ſive exhauſta quam alicunde utendum ſumpſerant ſupellectile; ſive quod iis ex animi ſui ſententia non cedat promotio, aut amplioris alibi fulgeat lucelli ſpes: ſtivæ ſacræ, cui manum admoverant, renunciant, & poſt terga reſpiciunt. Quorum alii tanquam ἀμφίβια terra & aqua alternis victitant, culeo ſanc digni pericidæ, qui dividunt operas, quarum alterutra totum poſcit hominem: alii prorſus deficiunt ab equis, ut aiunt, Dionyſii qui ſe impares regendis viris experti transferunt ad imperium puerorum. Sed & juſtum videri laborat defectum, cauſſque irreligioſæ religioni invenit eorum καθόλειψις. Dii melius, quam ut illa ſit hæc Rhetorica Actio! Non eſt. Imò nec Contemplatio quidem; ſed Factio & mera Diſſimulatio: qua ſe inſinuant mulierculis, quibus ſe viros approbant; & cordonibus, quibus cæperunt eſſe in precio & verendi: deinde libidine*

quadam nativa, & sua, calumniandi, jacto hoc fundamento artis pessimæ, quam solam callent optime, Ne cujus famæ parcant; fore enim ut quamvis consolidetur vulnus, maneat cicatrix; nullius sibi meriti aut virtutis conscii, ex censura quam sibi assumunt, homines moribus improbi, studiorum rudes, literarum profani, expertes artium nisi sordidarum, audent de rerum summa, & in qua ipse felicitatis articulus, & recte vivendi cardo vertitur, juventutis nimirum educatione decernere & præscribere. Famq; in viros literatos, qui, dum publicum in privato agunt, de republica & literaria merentur optime, scholarum moderatores, clandestinæ calumniæ tragulam adornant, eorumq; famam depeculatum eunt. Hunc tumidum nuncupant Pædantium, protervа insolentem adolescentia, neq; eum cujus gravitas ferociores à licentia deterreat; illum annis provectiorem & locupletiorem, quam qui laborem huncce ferre possit, aut etiam velit: Hunc supercilio tristi severum causantur, vultu tetrico austerum, esse suis terrori & odio; illum dissoluta comitate futurum discentibus contemptui & exemplo malo: hunc insimulant eruditionis parum probatæ; illum religionis suspectæ. Deinde ubi vident graphici isti Sycophantæ se clanculariis susurris detraxisse aliquid de aliorum fama, veneno huic aliquid de suo latice admiscent: operam pollicentur suam festivi & meraco scientiæ juxta atq; sanctitatis inucti succo, artem venditant suam. Heu docentium impia, discentium misera conditio! ubi dum foventur custodes isti à doctrina simul & pietate alieni, Et succus pecori, & lac subducitur agnis.

Sed modus sit. Neq; enim è dignitate Artis aut Eloquentiæ est, iram utcunque justam distringere in pecudes inertes, animalia spurca, sacerrima capita: quorum nequitia tamen nihil iniquius, quorum imperitia nihil impudentius, quorum ignorantia nihil arrogantius. Neque si falsarios istos duces, hæreseos suæ convictos, in gyrum doctrinæ ducere posset recta Ratio, velit tamen rude vulgus supra se sapere & injuriæ suæ litare: quin malit sibi os oblini & naso suspensos instar ursorum trahi, quam auribus duci ad saniorem mentem ab Herculis Ogmii catena. Desipiant ergo illi, desipiant hi cum vencia. Vos autem si sapitis, Mercurialem admittite indicem, qui vobis primum quidem una Synopsi & quasi per compendii transennam copias & opes Oratorias commonstret, deinde Partitiones Oratorias elucidet, mox digitum ad ipsos fontes intendat. E quibus plenos sumite haustus; ut seu Jurisprudentiæ foro, seu Theologiæ choro præparamini, Suadelæ virtute ac viribus instincti, relinquatis in audientium animis aculeum: Hermetis instructi, caduceo pectora mulceatis, animos regatis, doceatis, servetis. Quod ut fiat, transibunt præcepta in vota, ut benigno vobis dextroq; numine adsit Deus: Suadam, Gratiamq; inspiret suam; vosq; quos esse jussit Oratores, faciat.

THO. FARNABY.

INDEX RHETORICUS.

RHETORICA est facultas de unaquaque re dicendi bene, & ad persuadendum accommodata:

1. Officium est { Delectare, Docere, Concitare } ad { Conciliationem, Fidem, Movendos Affectus. }
   Gratia { Suavitatis, Necessitatis, Victoriæ. }
   Ubi requiritur oratoris { Lenitas, Acumen, Vis. }

2. Materia est, quæcunque res sub disceptationem cadit, potestq; persuaderi, Quæ & *Quæstio* dicitur; estque

Vel { Semplex, unius scilicet thematis; ut, de *Virtute*, *Conjugio*, *Bello*, *Pace*.
Conjuncta; Pronunciati alicujus quod argumentis probatur: eaque { Infinita, Thesis: quæ universaliter quærit; ut, *An ducenda sit uxor*.
Finita, Hypothesis: quæ universalem restringit ad circumstantias; ut, *Sitne Philosopho, seni, indotata, extera, uxor ducenda*.

Atque Finita hæc quæstio est materia oratoris maximè propria: Verum examinandi, explicandi, ornandique causa, hanc orator subinde revocat à Finita, circumstantiis suis exuta, ad Infinitam: Ut in Practica & Civili quæstione excurrit aliquando ad Theoreticam.

Cujus Hypothesεon seu Finitarum Quæstionum tria sunt genera:
Demonstrativum, quod in laude aut vituperio versatur. Quorum proposita sunt Honestas, Turpitudo. Finis Delectatio, aut Detestatio.
Deliberativum, quod in futuri temporis provisione suadet aut dissuadet. Utilitas, Inutilitas. Spes, aut Metus.
Judiciale, quod in præteriti disceptatione accusat vel defendit. Æquitas. Clementia, vel Sævitia.

- 3. Media.
  - A Natura; eaque
    - Corporis, Vox sonora, distincta, suavis; latera firma; Oris, totiusque corporis venustas & spectabilitas.
    - Animi,
      - Ingenium, ad excogitandum acutum & sagax, ad explicandum facile, ad studia incitatum & docile firmum atque diuturnum ad Memoriam, quæ à Natura & Exercitatione potius est quam ab Arte, Judicium solidum, & Discretio.
  - Ab Arte; quæ tradit præcepta
    - Inventionis, quæ excogitat argumenta ad persuadendum idonea.
    - Dispositionis, quæ res inventas discernit, aptèque per partes distribuit.
    - Elocutionis, quæ res inventas dispositasque exornat flore verborum, & lumine sententiarum.
    - Pronunciationis, quæ cum vocis apta modulatione & corporis gestu orationem profert.
  - Ab Exercitatione, quæ assiduitate Legendi, Commentandi, Scribendi, Variandi, Imitandi, & Dicendi Naturam Artemque perficit.

Inventio.

Inventio est excogitatio argumentorum, quæ ad persuadendum sunt idonea. Argumentum est probabile Inventum ad fidem faciendam.

Argumenta

Argumenta sunt *Ἔντεχνα Artificialia.*

- Ad Fidem, ex locis docentibus λόγοις.
  - Certis, unde fiunt Demonstrationes.
  - Ratiocinantibus à Causis, efficiente, materiali, formali, & finali; ab Effectis, Subjectis, Adjunctis, Definitione, Divisione, Genere, Specie, Toto, Partibus, Comparatis, Paribus & Similibus, Oppositis, Relatis, Contrariis, Privantibus & Contradicentibus, &c. quorum disciplina petenda à Dialecticis.
  - Probabilibus, & Verisimilibus.
- Ad Motum, ex locis Patheticis, quæ versantur in
  - Excitandis vel sedandis affectibus; Amore, odio, ira, contemptu, lenitate, metu, pudore, gratia, misericordia, indignatione, invidia, æmulatione.
  - Summi erit artificis, nosse; qui & erga quos; & quibus de causis, hoc vel illo affectu soleant homines commoveri.
- Ad Conciliationem, ex Moribus
  - Oratoris: In quo requiruntur, Prudentia, Probitas, Benevolentia, Modestia.
  - Nationis aut Civitatis in qua degit. Respiciat ergo in
    - Republica, Libertatem.
    - Democratia, Legum Disciplinam.
    - Aristocratia, Divitias.
    - Monarchia, custodiam Principis.
- Auditorum, qui differunt
  - Affectibus; ira, lenitate, misericordia, lætitia, spe, dolore, metu, odio, æmulatione, &c.
  - Habitibus; virtutibus & vitiis.
  - Ætate; juventute, senectute.
  - Fortuna; qua nobiles, Potentes, divites, fortunati, &c.

Ἄτεχνα, *Inartificialia.* Quæ non parit ars Oratoris, ſed aliunde ad ſe delata tractat; cujuſmodi ſunt Teſtimonia Divina, Oracula ſc. & vaticinia, vel humana: atque hæc vetera, ex Autoribus recepta proverbia, ſententiæ, apophthegmata; aut nova, ore tenus, juſjuranda, aliaque Inſtrumenta forenſia, Leges, Pacta, Teſtes, Tabulæ, ut & Signa, Circumſtantiæ, Exempla; quorum copia inſtructus debet eſſe Orator.

Trium Generum communes loci ſunt
- Poſſibile & Impoſſibile, ut doceatur potuiſſe aut non potuiſſe fieri.
- Magnum & Parvum, ut oſtendatur Comparative, aliud alio eſſe utilius, honeſtius, &c.

Fidem tantum facere, præ ſe ferendum eſt: Conciliatio & Motus in exordio quidem & peroratione proprium habent locum; ſed in perpetua oratione, ſicut ſanguis in corpore, fuſa eſſe debent.

De Genere Demonſtrative.

Perſonæ.
- à Perſonæ locis & circumſtantiis.
  1. Admirabilibus, quæ divinitus miſſa prodigiis, auguriis ſeu oraculis, ſignificata præceſſerunt. 2. Patria. 3. Genere ſeu natalibus. 4. Sexu. 5. Singularium ætatis partium inſtitutione, educatione, diſciplina, ſtudiis, conſiliis, rebus geſtis. 6. Morte & eventis poſt mortem, jactura & luctu.
  - Fortunæ: ut ſunt, opes, honores, amici, affines, liberi.
  - Corporis: qualia ſunt, forma, robur, valetudo, agilitas, corporis habitus.
  - Animi: ſuntque bona
    - Inſita; indoles, ingenium, judicium, induſtria, docilitas, memoria.
    - Acquiſita, Virtutes.
      - Moris; Juſtitia, Temperantia.
      - Mentis; Prudentia, Fortitudo.
- à Tribus generibus bonorum.

Laudantur

Laudantur : aut à contrariis vituperantur.

A que in his explicandis ſequendum aut ætatis atque rerum geſtarum ordinem ; aut virtutum diſtributionem & certa rerum capita : Hic *Artificialis*, ille *Naturalis ordo* dicitur.

Virtus ſola per ſe ipſa laudabilis eſt, ſine quæ nihil recte laudari poteſt : Auditu vero jucundiora ſunt, quæ aliis fructuoſa, ſibi laborioſa ; aut certe gratuita. Naturæ & Fortunæ bona tractantur, quod in eorum uſu ac moderatione virtus maxime cernitur, prout quis iis recte vel male uſus ſit : ſi non habuerit, ſapienter caruiſſe ; ſi amiſerit moderate tuliſſe.

Cautio eſt, ne mentitas laudes adſciſcamus, neque iis quæ multis competunt, aut rerum leviorum laudationibus immoremur.

Facta { Ab honeſto ; qui proprius eſt Demonſtrativi generis locus ; continetque Decorum, Legitimum, *i. e.* Æquum in homines, Pium in Deos, Juſtum, & Glorioſum ; ab utili, Difficili, & cæteris Deliberativi generis locis, quos vide ſuo loco.

A Circumſtantiis ; Perſona, Re, Cauſa, Tempore, Loco, Modo : unde Amplificationi præbeatur anſa : quod quis primus fecerit, aut ſolus, aut cum paucis, aut præcipue, aut tempore maxime neceſſario, aut ſæpe, &c.

Res, ut loca, regiones, urbes : & animi habitus, virtutes. { A cauſa efficiente, & Definitione : ab antiquitate, origine, honeſtate, à ſingularibus cujuſq; rei aut loci virtutibus, ſitu, amœnitate, utilitate, voluptate. Subjectis item, adjunctis, effectis.

Et Comparative inter ſe tractantur Perſonæ, Facta, Res idque vel { Collatione ſimilium. / Contentione diſſimilium.

Hæc

Hæc oratio ad populum habita, ad animi motus non ad fidem faciendam accommodata, expositionem factorum, non argumentationem requirit: Estq; illustranda verbis insignibus, translatis, floridioribus: necnon luculentis per ὑποτύπωσιν expressionibus, digressionibus, amplificationibus.

Amplificantur Res & Facta, 1. Ascendendo ab Hypothesi ad Thesin: vel contra, 2. Individuorum exemplis illustrando, quod generatim dictum est. 3. Circumloquendo, per definitiones, aut descriptiones, easq; conglobando. 4. Usurpando species aut partes pro toto. 5. Adjiciendo causas, effecta & accidentia. 6. Comparando à simili aut dissimili, pari aut impari. 7 Ab oppositarum & inter se pugnantium rerum conflictione. 8. A restimoniis stipatis condensatisque. Vide Amplificationem infra in Confirmatione.

Arist. Rh. lib. 1. c. 9. Aut. ad Her. l. 2. Cic. de Invent. II Cic. Partitiones. Quint. lib. 3. cap. 9. Menand. Rhet. Τερὶ ἐπιδεικτικῶν. Τερὶ διαιρέσεως τῶν ὑποθετικῶν. M. Capella. l. 5. Theon. Apthonius, R. Hiperius. 2. Soar. l. b. cap. 4. Voss. l. 2. c. 15. Alst. Or. l. 4. c. 6. Caussin. l. 10. qui & exempla adjicit, ut & Dresserus & Vossius.

(a) *De genere Deliberativo.*

(a) *Arist. Rh. lib. 1. cap. 4. Author. ad Heren. lib. 2. Cicer. de Invent. lib. 2. de Oratore. lib. 2. Quint. lib. cap. 10. Emperius Rh. M. Capell. lib. 5. Soarez. lib. 1. cap. 10. Dresser. lib. 1. pag. 216. Hier. cap. 3. pag. 333. Voss. lib. 1. cap. 5. Alst. Or. lib. 4. cap. 6. Caussin. lib. 12. cap. 1.*

Deliberantur, id est, suadentur aut dissuadentur res quælibet contingentes, & positæ in nostra potestate: Publicæ vero Pecuniæ ceu vectigalia, Pax & Bellum, regionum Præsidia. Quæ exportantur aut importantur, Leges in deliberationem veniebant.

Loci sunt

- Honestum: de quo, in Genere Demonstrativo.
- Utile: ex laude natum, semperque cum dignitate conjunctum, consistit in conservatione præsentium & comparatione sequentium commodorum: atque in eorum, quæ in his contraria sunt, evitatione. Atque hic locus Deliberativi proprius est.
- Necessarium: quod aliter fieri non potest: vel sine quo salvi esse non possumus.
- Jucundum: quod delectationem voluptatemq; animi aut corporis, aut utriusq; adfert.
- Eventus: cujus profectio & consideratio testatur Dilemmate.

Facile:

Facile : quòd comprehenditur ſub Poſſibili, generali omnium cauſarum Loco.

Dialectici : à proprio, adjuncto, ab effectis, ab antecedentibus, connexis, conſequentibus, comparatione, à majori, minori, contrario ; à teſtimonio : Maximè autem hic dominantur, quaſi familiam ducunt, atque utramque faciunt paginam Exempla, ſi appoſita ſint, neque ex iis ſolis conſtet oratio.

(a) *De Genere Judiciali.*

Accuſator reum arguat facti quod in controverſia poſitum eſt.

Depellat defenſor, opponatque aut

1. Non eſſe factum.
2. Si factum fateatur, non eam vim, non id nomen habere, non id eſſe quod crimine tur.
3. Jure id eſſe factum.

Ex accuſatoris autem intentione & defenſoris depulſione naſcitur Status.

1. Conjecturalis.
2. Finitivus.
3. Qualitatis, ſeu Judicialis.

(a) *Ariſt. Rhz. lib.* 1 *cap.* 3 *Author ad Heren. lib.* 2. *Cic. de Invent. lib.* 2. *de Orat. Quintil. lib.* 3. *cap.* 11. *Capella. lib.* 5. *Grot. lib.* 4. *cap.* 1. *Kecker. lib.* 1. *Specul. Rhet. cap.* 9. *Voſſ. lib.* 1. *cap.* 6. *Cauſ. lib.* 12. *cap.* 13.

Reperto Statu ſubjiciet Reus rationem, quam depellandi cauſa adfert.

Accuſator contra adferat firmamentum, quo Rationem illam infirmet.

Ex rationis autem & firmamenti confectione Judicatio conſtituitur, in Finitivo, & Qualitatis ſtatu.

(b) 1. Status Conjecturalis, in quo quæſtio eſt : An res facta ſit, necne?

(b) *Curus* περὶ διαφορᾶς στάσεως. *Hermogenes* περὶ τῶν στάσεων. *Auth. ad Heren. Quint. lib.* 3. *cap.* 6. *M. Capell. lib.* 5. *Fortunatianus, lib.* 1. *Sulpic. Vict. Alcuinus, Caſſiodorus, Soarez. lib.* 2. *cap.* 11. *Alſt. Orat. lib.* 4. *cap.* 7. *Voſſ. lib.* 1. *cap.* 6. *Cauſſ. lib.* 2. *cap.* 30. *Valladerius lib.* 7. *diſp.* 2.

Arguat.

Arguat Accusator à
- Causa.
  - Impulsiva : ira, odio, avaritia, invidia, inimicitiis, aliisque affectionibus. Atque hîc persona cum suis circumstantiis diligenter excutiatur.
  - Ratiocinante à
    - Spe bonorum, præmii, voluptatis, honoris, &c. Cui bono fuisset.
    - Evitatione malorum, incommodi, infamiæ, &c.
- Facultate ; in occasionibus, spe perficiendi, celandi, impunitatis : circumstantiis rei, loco, tempore, necnon circumstantiis personæ, de quibus supra in demonstrativo genere.
- Signis ; quæ sunt dicta aut facta antecedentia, consequentia, vel cum ipsa re cohærentia : quæ nocentes comitari fere solent, quasi indicia & impressa facti vestigia. Fuga, trepidatio, verba tertiata, vultus dejectus.

Defensor
- Infirmet Causas & Facultates.
- Diluat & refellat Signa & Consequentia, Absolutione vel Inversione.

2. Status Finitivus, in quo quæstio est de nomine rei, & quid sit.

Definiat uterque, quam maxime potest, ad communem sensum, ac vim verbi ; deinde adductis similibus exemplisq; aliorum qui ita locuti sunt, suam definitionem, sententiamque confirmet, & contrariam infirmet.

Accusatori locus est : Minime concedendum ut is, qui de re confitetur, verbi se interpretatione tueatur.

Defensor æquitate nitatur : & ea cum secum faciat, non re sed verbi depravatione se urgeri queratur. Quo in genere utetur Similibus, Contrariis, Consequentibus.

3. Status Qualitaris seu Juridicialis, est vel
- Rationalis, de jure facti. (b)
- Legalis, de sententia legis aut scripti (c).

(b) Defen-

(b) Defendat Reus.

(c) Legitimi species sunt

(b) Defendat Reus.

Absolute: cum simpliciter quod factum est, recte factum esse defendimus: jure scilicet naturæ, legis, consuetudinis, judicati, æqui pacti.

Assumptive

Comparatione: cum alter utrum necesse fuerit fieri; hoc satius.

Relatione: cum culpa transfertur in ipsum qui malum accepit.

Relatione: cum culpa rejicitur in rem aliam, legem vel personam.

Concessione: cum non defendit factū sed ignosci sibipostulat.

- Purgatione: qua excusat factum esse non voluntate, sed Necessitate, Fortuna, vel Imprudentia.
- Deprecatione: à meritis & spe futura.

(c) Legitimi species sunt

Leges contrariæ: cum lex eadem secum vel duæ leges inter se videntur pugnare.

Scriptum & sententia: cum scriptoris voluntas, à scripto videtur dissidere.

Ratiocinatio: cum quod nulla propria lege cautum est, ex aliis conjicitur.

Ambiguum: cum scriptum plures accipit sententias, dubii accentus, aut vocis divisæ junctæve ratione.

Translatio: cum res accusatorem, judicem, tempus, locum mutandos dicit.

Atque hactenus quidem de tribus generibus universè & in genere: habent tamen sibi subjectas alias species, quæ particularem considerationem & disciplinam desiderant.

Panegyrica vetus. In qua laudatur qui ludo præest. 2. Gens vel urbs. 3. Certamina & ludi, cum ortu eorum, comparatione cum aliis, loci & temporis ratione. 4. Præmia. 5. Princeps certaminum præses. 6. Voto denique clauditur. Panegyrica nova, exorsa ab occasione quæ nos ad dicendum movit, progreditur ad Principis laudationem ex locis Demonstr. ad publicæ felicitatis prædicationem, clauditur voto & exhortatione ad lætitiam, obsequium, & concordiam.

Vide Dionys. Halicarn. τέχνων περὶ τῶν παγηγυρικῶν. *Menandri Rhetoris* γενεθλίων διαίρεσιν τῶν ἐπιδεικτικῶν. *J. Cæsar. Scalig. lib. 3. Poet. cap. 100. N. Caussin. lib. 10. cap. 9. & J. Ger. Vossium lib. 2. Institut. Orat. cap. 13. & lib. 2. Partitionum, cap. 17. Vernul. cap. 5. lib. 2.*

Nuptialem

Nuptialem, ut & Epithalamium, auſpicamur à Diis Genialibus, naturæ & legum inſtituto; conjugii mox enumerantur commoda, privata, publica: laudatio ſequitur ſponſi, & ſponſæ: concipiuntur vota utriuſque nomine, ut fœliciter cedant nuptiæ mutuo amore conſtantiq; junctis, ut videant liberos, nepotes, & qui naſcentur ab illis; ſuper quibus etiam omen, præſagium, & votum.

In Natalitia, ſive quis ſit prole recens auctus, ſive provectus ætate mactetur oratione anniverſaria, reſpicitur tempus nativitatis, annus, menſis, dies, hora, locus; virtus parentum; familia. Subſequitur ſpes, gratulatio, præcatio, & votum.

Funebris orditur à querimonia, exclamatione, aut interrogatione ratio deinde perſonæ ad quam dolor pervenit, habetur; laus defuncti ex locis Demonſtr. generis; mortis genus; deſiderium, cujus teſtes dolor & luctus, his ſubjicitur conſolatio.

Gratiarum actio, beneficium acceptum læta agnoſcit; amplitudinem & commoditatem ejus prædicat atque amplificat: ſpondet vicem referendi parem gratiam: aut, id ſi minus ſuppetat, animi grati memoriſq; officium adeoq; ad vota confugit.

Propemptica, Apopemptica, Hodœporica, Monitoria, Suaſoria, Adhortatoria, Conſolatoria, Conſultatoria, Petitoria, &c. carmine frequentius & epiſtolis quam orationibus celebrantur. Eorum itaque præcepta cum exemplis expreſſis aut citatis videbit qui volet apud Menandrum Rhet. Dionyſium Halicarnaſſ. Eraſmum, libello utiliſſimo de conſcribendis Epiſtolis: Julium Cæſ. Scaligerum lib. 3. Poetices, cap. 303, & 304. J. Lipſium de re Epiſtolica Par. Keckerman, lib. 1. Rhet. Special. cap. 14, &c. J. Ger. Voſſium, lib. 2. Inſtitut. Orat. cap. 13. & Partition. lib. 2. cap. 19.

(a) *Diſpoſitio.*

Invenire præclare, enunciare magnifice, interdum etiam barbari ſolent: diſponere apte, commode, varie, niſi eruditis negatum eſt. Pulſatis itaque

(a) *Ariſt. Rh. l. 13. c. Hermogen. περὶ εὑρέσεως, τομ. α. Cic. de Inventione, l. 1. & ad eum, Marius Victorinus. Cic. de Oratore l. 2. Partitiones Cic. Quintil. lib. 7. Fortunatianus, l. 2. Sulp. Victor. p. 4. 7. Martianus Capella. lib. 5. p. 179. ex ed. H. Grotii. Soarez. l. 2. c. 1, 2. Dreſſerus l. 1. 52. Hiperius 4. 405. Kecker. Syſt. Rh. l. 1. p. c. 9. Cauſſinus l. 6. Voſſius l. 2. c. 1. Vellad. l. 4. diſp.*

omnibus

omnibus omniam locorum, tam qui circumſtantiarum & cauſarum ſingularum proprii ſunt, quam dialecticorum & communium, foribus; luſtrataque omni materiæ ſylva; ubi ſupellectilem congeſſeris variam, eamq; vel memoriæ firmiter impreſſam, vel una chartæ facie, quaſi, ſynopſi, delineatam tibi ſubjeceris; acre adhibendum eſt judicium, conſilium ſolidum, & electio accurata. Rejiciantur omnino quæ levia ſunt, utpote vitioſa, aperte falſa, contraria, communia, futilia. In iis etiam quæ adhibenda videntur vel ad probandum vel ad movendum, delectus eſt habendus, proprius cuique locus aſſignandus: ut firmiſſima quæq; ſunt prima ad conciliationem, ubi auditor maxime attendit expectatque: æque valida reſerventur in excitum ad victoriam; quia quæ poſtremo dicuntur maxime inhærent: mediocria in medium agmen conjiciantur; ſpecie & numero pugnatura. *b*. Diſcernendum itidem, ut quod boni habet cauſa, id exornes, ibi tabernaculum conſtituas ibi commoreris: Si quid habet cauſa vitii, id vel diſſimules; vel, ſi quid cauſæ fauces premat, totum illud bono tuo exaggerando obruere labores; caveaſq; ne tanquam prævaricator in hoſtium caſtris verſeris, neq; veluti deſertor terga vertas; ſed vel locum ſtrenue tuearis, vel cum ſpecie quadam & pompa dicendi recedas, teque eo conferas, quo vel argumentanti, vel concilianti, vel permoventi patet confugium.

(b) *De diſponendis argumentis Julius Severianus. Antonius apud Ciceronem 2. de Oratore.*

(c) Diſponat autem Orator rem ſuam, vel ex

- Arte, quæ, præſcribente ipſa Natura, docet præfari, exponere, noſtra probare, contraria refutare, concludere.
- Judicio; quod, dictante Prudentia, artis ſuperſtitionem & partes, prout poſtulant circumſtantiæ, tranſponit vel etiam omittit.

(c) *De judicio & conſilio Quint. 6. l. 6. Fortunatianus l. 3. p. 69. Sulp. Vict. p. 246. Alſt. Orat. l. 1. c. 15. Val. l. 4 diſp. c.*

Orationis partes traduntur (*d*) ſex: Exordium, Narratio, Propoſitio, Confirmatio, Confutatio, Peroratio.

(d) *Sunt qui ſtatuunt quinque partes, ſunt qui quatuor, & in contentione includunt propoſitionem, confirmationem, & confutationem.*

Exordium.

Exordium.

Cic. 2. de Orat. præcipit post omnia de Exordio cogitandum. contra Fab. l. 3 c. 12. & Vall. lib. 4 disp. 3. q. 3. *περὶ παντὸς προοιμίου καὶ ἐκ ποίων μερῶν συνέστηκε καὶ περὶ πάσεως κατασκευῆς, ἀπὸ δόσεως, βάσεως, &c. Hermogen. περὶ εὑρέσεων τιμ. δ'.*

Causa diligenter perspecta, lociſque inventis, considerandum ultimo loco quod in primo ponendum est, quo sit utendum Exordio. Nimirum, ut non sit alienum à causa & quæstione, non commune quo adversarius uti potest; non grande & inflatum, non vulgare, non affectatum, non longum: neque vulgi sententiam, neque tamen artificii oleat myrothecia: verum & ex re nata, & ipsis causæ visceribus sumptum, sit accuratum, acutum, instructum sententiis, floridum verbis, causæ proprium, verecundum, conciliationi natum, circumstantiis accommodatum, sequentibus connexum. Vestibula, honesta sint, aditusque illustres.

Esque { ‡ Principium; quo in causa Honesta statim & aperte Benevolentia, Attentio, & Docilitas parantur.
Insinuatio; qua, in causa Turpi, Dubia, Humili vel Obscura, turpitudinis partem diluimus, professique nos dicturos de rebus magnis, necessariis, novis, utilibus, jucundis, præparamus Auditores, reddimusque benevolos, attentos, dociles.

Ducturque in genere { Judiciali, à Persona (*a*) Oratoris, (*b*) Rei, (*c*) Judicum, Auditorum, (*d*) Adversarii, à Prolepsi, cum ea quæ obstare possunt orationi, præoccupantur, amoventur, & solvuntur; vel etiam ipsi Re.
Deliberativo, à Criminatione, Depulsione, Amplificatione, Diminutione, vel Ornatu.
Demonstrativo, à Laude, Vituperatione, speciosa aliqua historia, naturali observatione, Fabula, Similitudine, Contrario, Apophthegmate, Sententia, Exemplo, Allusione, vel generali pronunciato; unde ad propositam Quæstionem commode transeatur.

‡ *De ratione conficiendi Exordii & cæt partium Orationis in omni genere, vide Valladetum lib* 8.

(a) *Qui si vir bonus credatur, non studium Advocati videtur offerre, sed pene testis fidem, existimetur venisse ad agendum ductus officio aliquo, vel necessitate, &c. Quintill. lib.* 4. *cap.* 1. (b) *In Reo commendatur dignitas, infirmitas, merita. Multum agit sexus, ætas, conditio.* (c) *Mores judicum velim nosci. Nam prout asperi, lenes, jucundi, graves, duri, remissi erunt, aut assumere in causam naturas eorum, qua competent, aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit.* (d) *Adversarii persona prope eisdem omnibus, sed contrario ductis, impugnari solet. Nam & potentes sequitur invida, & humiles abjectosque contemptus, & turpes ac nocentes odium.*

Narratio

Narratio.

Narratio eſt rerum geſtarum utilis ad perſuadendum id quod intenderis commemoratio; ſedes & fundamentum fidei, atq; argumentorum ſeminarium.

Narrationis virtutes; vitia, typos expreſſos, atq; exempla vide apud Cauſſinum, lib. 6. Eloq. Humana.

In deliberativo, ubi de futuris conſultatur, ſupervacua eſt Narratio, niſi quæ extrinſecus incidat: ut & in Demonſtrativo, quæ continua quaſi Narratio eſt. In judiciali etiam omittitur, ſicubi parum pro nobis faciat, aut ante innoteſcat (*a*).

(a) *Si adverſarius, prior narraverit, non ita ut quæ acta ſunt, nude, ſed rem exaſperavit, adjecitque invidiam: nos eadem, ſed non eodem modo exponemus, alias cauſas, alias circumſtantias referemus. Verbis elevare quædam licebit.*

Sique
- Perſpicua; verbis propriis & uſitatis, ordine temporum, prout res geſtæ ſunt, ſervato: non interrupta.
- Veriſimilis; circumſtantiis naturæ, legi & moribus conſentanea, ad rumorem & opinionem accommodata.
- Suavis; quæ contineat nova, inexpectata, magna, gravia, exitus jucundos.
- Brevis; re non altius petita, non extra cauſam: ita tamen ut nihil deſit.

(*a*) Narratione expoſitâ licebit excurrere in lætum aliquem & plauſibilem locum, quæſtioni prævium, aut rei amplificandæ animiſque excitandis idoneum, ſed caute & modeſte, ne materiæ modum excedamus, aut tædio auditores ſatiemus.

(a) Δεινὰ δ' ἂν καὶ ἔκφυλοι αἱ παρεκβάσεις, &c. *Longinus, cap.* περὶ φαντασίας. *De egreſſione Fabius lib. 4. cap. 3. & Val. lib. 4. diſp. 3. quæſt. 13. & eundem de Tranſitionum varietate, l. 4. diſp. 2. quæſt. 1.* παρέκβασις *eſt alienæ rei, ſed ad utilitatem cauſæ pertinentis, extra ordinem excurrens tractatio, Quintil. lib. 4. c. 3.*

Propoſitio

Facillimè auditor diſcit, & quid agatur intelligit, ſi neque prudentiam ejus impedias confuſione partium, neque memoriam multitudine. Cic. Partit.

Eſt vel
- Simplex; qua ſtatus & ſumma totius cauſæ breviter comprehenditur.
- Sejunctio; quæ tantum in genere Judiciali adhibetur per quam ſtatuimus quid nobis cum adverſario conveniat, & quid in controverſia relinquatur.
- Partitio; qua in omnibus cauſarum generibus uti licebit: qua enumeramus, quot & quibus de rebus ſimus dicturi, atque is ut plurimum in dicendo ſervabitur ordo, qui hic exponitur.

Partitio

Partitio, comm ndatur brevitate, absolutione & pauci ate partium; trium scilicet, aut ad summum, quatuor.

Confirmatio.

Etsi fidem tantum facere præ se ferendum sit oratori: quoniam tamen duæ sunt animi auditoris partes in quibus tractandis versatur flexanima & Ψυχαγώγος Πειθω. *Intellectus*, qui, quasi animæ oculus, reficiendus est colore, ill strandus est lumine rationis & veri, quod proprium est Intellectus pabulum; & *Voluntas*, quæ tactus more, mollium rerum aut durarum oblatione flectitur trahiturque: usu venit ut causa quandoq; cadat orator nihilq; consequatur, si voluntas, quæ libera est, neq; statim oborto collo in jus rapitur, cervice quasi obfirmata non obsequatur. Quocirca caduceus iste geminis armandus est anguibus, qui inter vestes lapsi & levia pectora, volvantur arctu nullo, fallant sensus, se in mentis intima præcordia insinuent, & quem volunt affectum ossibus ac medullis impli.ent. Neque enim Oratori satis erit Dialecticis lacertis, utcunq; validis, mittere ferro præfixas hastas; nisi & eas artificii nitore exornet, (a) Motus amento instruat. Arida illa argumentorum ossa, corpus firmamentorum exangue, horridum quasi nudarum rationum scelet on, ne tædio sint & terrori, Argumentationum carne investiat Orator, Motuum nervis firmet, Delectationum musculis solidet, Artis succo & sanguine distendat. Confirmandi itaque sibi comparet cum Materiam tum Formam. Materia, sunt (b) Argumenta, hoc est, probabilia inventa ad faciendam fidem, quæ non secus atque metalla è fodinis, aut pharmaca ex Apothecis suis singula, petuntur è Locis Insitis & assumptis, Artificiosis & artis expertibus, Dialecticis & Rhetoricis certis, probabilibus, atq; verisimilibus (c) Circumstantiis, de quibus supra in præceptis Inventionis & generum singulorum dictum. Neque solum ex armamentariis Dialecticorum promat argumenta

(a) *Ut faveat Oratori is qui audit, movendi sunt Affectus, Lætitia, Dolor, Spes, Timor, Amor, Odium, Ira, Mansuetudo, Gratia, Contemptus, Invidia, Commiseratio, Indignatio, Æmulatio.*

(b) *Quid Argumentum differt ab Argumentatione, & de speciebus Argumentationis, vide Jul. Scalig. l. 3, quæ poetic. 70. De inven. arg. & Locis, Cic. de Invent. l. 1. & 2. Atque ad eum Marius Victorinus 2. de Orat. Topica ad Trebatium. Auth ad Heren. 1. & 2. Quintill. 5. l. 10. c. & 13. Mart. Capel. 5. l. p. 154. Soarez. l. 1. c. 12. &c. Dresserus l. 1. p 46. Hiper. c. 2. Voss. Inst. l. 1. c. 2. Caussinus l. 4. c. 2. Vall. 3. disp. 4.*

(c) *Hermog. περὶ ευρέσεως τομ. γ. c. περὶ ἐπιχειρημάτων. Theon. περὶ διηγήματος, Val. l. 3. disp. 3. qu. 3. & Rhetores omnes.*

Rhe-

Rhetorum hauriat quæ concilient, quæ moveant: Ne ſit Hoſpes in Humanitate neq; peregrinus domi, ſed norit omnino (a) mores, qui dicentem deceant, quibus Reip. in quâ degit, iis apud quos dicit, inſideant, vel à natura inſiti, vel ab ætate aut fortunis quaſi acquiſiti. Norit Affectuum maria, quibus quæq; ventis concitentur, ſedentur: diſcernat, qui affectus, in quantum, quibus & erga quos, ſint movendi; quibus de cauſis, & qua ratione incitantur animi facultates Concupiſcens & Iraſcens, ad appetendum ea quæ videntur bona, ad averſandum ea quæ apparent noxia; quomodo diſponatur ad ea vel præſentia vel abſentia, Amore, Gaudio, Odio, Dolore, Spe, Ira, Metu; dominari ſciat in affectuum regno atque *fœdere certo, Et premere & laxas dare habenas*, ut ait poeta: hoc eſt, in lætitia dilatare corda audientium, in mœrore contrahere,

(b) Argumentationis ergo, quæ tractandi argumenti eſt Forma, varia ſunt genera: perfectiſſima tamen atque uſitatiſſima ex iis ſunt, Epichirema ſive Syllogiſmus Rhetoricus, Enthymema, Inductio, & Exemplum, atq; hæc quidem verſantur circa Fidem, docent probantque: circa affectus vero commovendos, illa quæ amplificatio dicitur.

(c) Epichirema ſive Syllogiſmus Rhetoricus conſtat ex 1. Propoſitione majori, cui ſubjicitur ipſius 2. Ratio, una pluribuſque inſtantiis probata: Deinde 3. Propoſitione Minori ſeu aſſumptione, quæ & 4. Rationem ſuam habet adjunctam; 5. Complexione denique ſeu Concluſione; ut,

(a) *De Mor.* Ἔστι, *Affectibus* πάθεσι *lenibus & gravibus, & de iis movendis, Ariſt. lib. 2. Rhet. totus. Hermogen.* μεθοδεῖν. *Apſini* τέχνη ῥητ. *Aut. ad Her. 2. & 3. lib. Cic. de Orat. l. 2. Quint. lib. 6. cap. 3, & 12. lib. 2. cap. Mart. Capel. 5. l. 162. P. Keck. Sp. Rhet. lib. 1. cap. 9. &c. Rh. Eccl. l. 1. c. 3. Jul. Sev. Dreſſer. l. 1. p. 109. Hiper. c. 10. p. 422. Voſſ. Inſt. lib. 2. totus. Cauſſ. El. l. 8. Val. l. 3. diſp. 4.*

(b) *Jul. Sc. l. 3. Poet. c. 70.*

(c) *Hermogenes* περὶ εὑρέσεων τομ. γ'. περὶ ἐπιχειρημάτων καὶ τάξεως αὐτῶν, *& Minuc. lib.* περὶ ἐπιχειρημάτων, *Autor. ad Heren. l. 2. Quint. l. 5. c. 14. Soarez. l. 2. c. 17. Dreſſ. l. 1. Hiper. c. 8. Val. Tab. Rhet. p. 21. Sanderſoni dial. 3. c. 7. Eraſ. de conſcrib. Epiſt. Voſſ. Inſt. l. 3. c. 5. Cauſſ. El. l. 6. c. 25. Val. l. 4. diſp. 2. quæſt. 3.*

1. *Melius accurantur, quæ conſilio geruntur, quam quæ ſine conſilio adminiſtrantur.* 2. *Domus ea quæ ratione regitur, omnibus rebus eſt inſtructior, quam quæ temere & nullo conſilio adminiſtratur. Rurſum, Navis optime curſum conficit, quæ ſcientiſſimo gubernatore utitur: eadem eſt Exercitus & cæterorum ratio.* 3. *Nihil autem omnium rerum melius quam mundus adminiſtratur.* 4. *Nam & ſignorum ortus obituſq; definitum quendam ſervant ordinem: & diuturna nocturnaq; uiciſſitudines immutata perſtant.* 5. *Conſilio igitur regitur mundus.*

(a) Vari-

(a) *Val. ad lib. 4. diſp. 2. quæſt. 9, & 12.*

(a) Varietatis gratia, ne cognoſcat artem qui audit, adeoque defatigetur ſimilitudinis ſatietate, invertantur ſubinde argumentationum partes: quandoque etiam vel alterius Propoſitionis Ratio, vel ipſarum Præmiſſarum altera tanquam pro manifeſta ac conceſſa omittatur: Adjiciatur aliquando Exornatio aut Amplificatio. Interrogatoriè proponatur pars una aut altera: argumentorum puncta occulantur. Artis eſt celare artem.

(b) *Ariſt. Rhet. l. 2. c. 23, 24, 25, 26. Hermogenes,* περὶ εὑρέσεων του. γ'. *Apſini* τέχνη ῥητορικὴ. *Soarez. c. 19. Cauſſ. lib. cap. 28. Voſſ. l. 3. c. 5. Vall. lib. 4. diſp. 2. quæſt. 5.*

(b) Enthymema, eſt imperfectus Syllogiſmus; in quo nimirum Major Minorve deſideratur, *Pius fuit, fortis, ſapiens. Deum quippe coluit, hoſtes contudit, fortunam utramque moderate tulit, imo ſuperavit.* Optimum eſt illud Enthymema, quod ex contrariis conflatur; quodque, ut acutius ſit, per interrogationem non raro effertur; ut, *Quem alienum fidum invenies ſi tuis hoſtis fueris?*

(c) *Quint. lib. 5. cap. 11. Soarez. lib. 2. cap. 20. Voſſ. lib. --. cap. 3. Cauſſ. lib. 4. cap. 56. Vall. 4. lib. 2. 7. quæſt.*

(c) Inductio eſt Illatio ex enumeratione præcipuarum partium: vel collatione illuſtrium aliquot individuorum; ita ut ex multis ſingularibus probetur univerſale; ut, *Plebs Romana optime de Milone ſentit, Equeſter ordo optime ſentit, ſenatus optime ſentit. Totus ergo populus Romanus optime de Milone ſentit.* Clarior tamen eſt illa Inductio Socratica, quæ, per Interrogationem vel Subjectionem, adverſarium premit: ut, *Quodnam pomum eſt generoſiſſimum? Nonne quod optimum? Et quis equus generoſiſſimus? Nonne qui velociſſimus? Quis autem ager? certe qui fertiliſſimus. Ita & hominum, non qui natalium ſplendore, ſed qui virtutis gloria præſtant, habendi ſunt generoſiſſimi.*

(d) *Ariſt. Rhet. lib. 2. cap. 21. &* περὶ γνωμῶν. *cap. 22. Apſini* τέχνη ῥητορικὴ. *Quint. lib. 5. cap. 11. Eraſ. cop. rer. Soarez. lib. 2. cap. 21. Cauſſin. lib. 4. cap. 55. Exemplailluſtrant, potius quam probant.*

(d) Exemplum eſt Inductio imperfecta, ſeu probatio & menſura à ſimili quod utrique convenire arguitur, quando ſcilicet ex uno ſingulari aliud ſingulare probatur; ut, *Jure occiſus eſt Saturninus res novas moliens; ſicut Gracchi.*

In Judiciali genere præcipuum inſtrumentum eſt Enthymema; in demonſtrativo dominatur Amplificatio; in Deliberativo familiam ducunt & utramq; paginam faciunt Exempla.

Cautio eſt, ne tota oratio ſit conflata ex condenſatis Exemplis aut Teſtimoniis. Neq; ipſa argumenta conferto agmine ſtipentur. Magiſq; ex uſu & re noſtra fuerit, dum affectus movemus, ſententiis quam argumentis uti. Segnius enim moventur affectus in caſtris cordis ad volendum; quamdiu in arce capitis Intellectus occupatur in excutiendo vero.

(a) *Ampli-*

(a) *Amplificatio eſt gravior quædam affirmatio ad ciendos affectus potens.*

Amplificatur

Verbis, illuſtribus, ſuperlatis, aſyndetis, iteratis, relatis, ad ſuperiora gradatim aſcendentibus, ſynomymis.

Rebus

Incremento: gradibus ad ſummum, ac etiam ſupra, inſurgendo; ut, *Facinus eſt vincire civem Romanum, ſcelus verberare, prope parricidium necare: quid dicam in crucem tollere.*

Comparatione à minoribus, ad majora argumentando; ut, *An vero vir amplisſimus P. Scipio Pontifex Max. Tib. Gracchum mediocriter labefactantem ſtatum Reipub. privatus interfecit: Catilinam orbem terrarum cæde atque incendio vaſtare cupientem, nos Conſules perferemus?*

Ratiocinatione: ex iis quæ dicta ſunt, quidpiam reipſa majus inuendo; ut, *Tu iſtis faucibus, iſtis lateribus, iſta gladiatoria totius* (a) *corporis firmitate, tantum vini exhauſeras, ut tibi opus eſſet vomere*, &c.

Congerie: aliis atq; aliis modis eandem rem efferendo; ut, *Quid enim tuus ille, Tubero, diſtrictus in acie Pharſalica gladius agebat? cujus latus mucro ille petebat? quis ſenſus erat armorum tuorum? quæ tua mens? oculi? manus? ardor animi? quid cupiebas? quid optabas?*

(a) Περὶ αὐξήσεως καὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς. *Longinus* περὶ ὕψους. *Hermog.* περὶ μεθόδου δεινότητος. *Cic. de Orat. comprehendit Amplificationem ſub Elocutione. Quint. lib. 8. cap. 24. Soar. lib. 1, 2. cap. 34, ad 41. Streb. lib. 2. cap. 2. Cauſſ. lib. 3. cap. 2. Chytraus addit Hypotheſin reductam ad Theſin. Sturm. de Rat. Eloq. cap. 30, & 25. Keck. Syſt. Rhet. lib. 1. cap. 7. Voſſ. Inſtit. lib. 3. cap. 5. Cauſſ. lib. 5. totus: ubi octo modi ponuntur; quos etiam habuit Eraſ. lib. de copia rerum.*

(a) Amplificationis præcipui loci ſunt, Cauſa, Effectum, Subjectum, Adjunctum, Partes, Comparata.

Extenuatur à præceptis contrariis.

Vide & quæ ſupra in calce generis Demonſtrativi ſuper hac ipſa re dicta ſunt.

Confutatio.

Confutatio, eſt diſſolutio argumentorum quæ objecta ſunt vel objici poſſunt, iis quæ cauſæ noſtræ fauces premere videntur, ad primam impreſſionem occurrens, vel etiam arte deludens, aut cuniculis rem agens.

Huc & Hypotypoſin referunt nonnulli.

Huic

Huic fere cum confirmatione communia sun
Natura, Utilitas, & Tractatio.

Reprehenditur, sc. Adversarii argumentatio si ostendatur, vel Materia, vel Forma esse vitiosa.

Argumenta adversarii refutantur,
- Si, ex iis quæ sumpta sunt, non conc datur unum aliquod aut plura.
- Si ostendimus falsa esse pro veris a sumpta.
- Si ex his concessis id consequi negetur.
- Si contra firmam argumentationem, ali æque firma aut firmiora adducantur.
- Si, quibus serio respondere haud promptu est, elevemus (*a*) joco, atqu ipsos contemptu aut increpatione de lusos, falsè facetèque derideamus.

(a) *De facetiis, ridiculis, leporum aspergine, & quasi jocandi arte, Arist. Rh. 3. l. c. 10. 11. & 18. Cic. 2. de Orat. Quint. 6. l. 4. c. Castilion. Aulicus. 2. l. Viss. Instit. 3. l. 5. c. Val. 3. l. dis. 4. qu. 5. & dis. 5 qu. 4.*

Accedendo ad singula argumenta, & primum Val diora discutiendo, universa infringentur melius.

Confutatio præmittitur confirmationi, quando an causæ requirit ut via muniatur ad veram sententiam.

Peroratio.

(b) *Ordine sc. quo tractata erant, in confirmatione & confutatione idque breviter.*

Itque vel
- Enumeratio, quæ potissima argumenta rerum que capita (*b*) recenset: idque vel simpli citer vel per Interogationem, Ironiam, au Collationem. Atque hac in Judiciali, u licet; in Demonstrativo & Deliberativo rarissime.
- Affectuum concitatio, ad quam valent in
  - Demonstrativo; quæ in laudation expectationem, amorem, admirati onem, voluptatem, æmulationem moveant: in vituperatione, odium, invidiam, contemptum.
  - Deliberativo, bonorum, ac malorum enumerationes & exempla.
  - Judiciali; accusatori, quæ (*c*) ad indignationem; defensori, quæ ad misericordiam.

(c) *Exaggeratur crimen à circumstantiis, exemplo malo, indignitate rei per Apostrophen, & Hypotyposin. Defensor contra Reum, non ex voluntat sed infirmitati, necessitate, aut fortuna errasse arguens, misericordiam implorabit.*

In

In affectibus movendis adhibenda sunt quæ magna habentur,
- Natura.
- Usu,
  - Charitate.
  - Honestate.
  - Utilitate.

Atque hic omnes eloquentiæ fontes sunt aperiendi.

Huc facit amplificatio, de qua supra in genere demonstrativo & confirmatione.

Sit Peroratio brevis, actis & aculeata: ne tædium pariat aut indignationem.

(a) *Elocutio consistit in* 1. *Elegantia*, 2. *Compositione, &* 3. *Dignitate.*

(a) *Arist. Rhet. lib.* 3. *Dem. Phal. περὶ ἑρμηνείας. Cic. de Orat. lib.* 3. *& Partition. Quintilian. lib.* 8. *Mart. Capella lib.* 5. *pag.* 165. *Fortunatianus lib.* 3. *Soarez. lib.* 3. *cap.* 1. *Sturm. de Rat. Elocutionis. Keck. Rhet. Syst. lib.* 2. *cap.* 1. *Alst. Orat. lib.* 4. *cap.* 16. *Caussin. lib.* 7. *Voss. lib.* 4. *cap.* 1. *Vall. lib.* 5. *Strab. lib.* 1 *de delectu & collocatione verborum. Vincent. Specul. Doct. lib.* 4. *cap.* 108.

1. *Elegantiæ munus est ut* dicatur *Pure & Perspicue.*

PURE, verbis sive illa simplicia sint, sive conjuncta, puris lectisque urbis alumnis aut civitate certe donatis; non obsoletis, intermortuis & conclamatis; non obscœnis, peregrinis aut barbaris: antiquata vero & multis annis desita tanquam scopulos declinet: nec Grammatice tantum, servata casuum, temporum, generum & numeri structura, adhibito spiritus & accentus justi temperamento; sed (b) Latine, quoad phrasim & locutionem; ex authoritate & more probatissimorum autorum, atque eorum præcipui qui in virili Romanæ eloquentiæ ætate, floruerunt, Ciceronis imprimis, deinde qui eum proxime accedunt, Cæsaris, Livii, Velleii, Curtii, Fabii, mox etiam Terentii, Plauti, Salustii, Agellii, Taciti.

(b) *Cicero de Or. lib.* 3. *Dress. lib.* 3. *Hip. c.* 13. *p.* 430. *Alst. Orat. lib.* 4. *cap.* 7. *Caussin lib.* 7. *cap.* 2. *Voss. l.* 1. *c. Vallad. lib.* 5. *diss.* 1. *quæst.* 3.

Plane & (c) *Perspicue*, verbis usitatis ac proprie significantibus, citra verbi aut sermonis ambiguitatem; quam maxime oratoris, non nimis longa verborum serie continuatis, nec tamen concise nimis: non durius trantlatis, non discerptis sententiis, non præposteris temporibus, non confusis personis, non perturbato ordine.

(c) *Quint. lib.* 8. *cap.* 2. *Alst. Orat. l.* 4. *c.* 8 *Voss l.* 4. *c.* 2. *Vall. l.* 5. *diss.* 1. *quæst.* 4.

2. (a) Compositio respicit *Junctúram*, *Ordinem*, *Periodum* & *Numerum*. *Junctura* ex molli elementorum, syllabarum & vocum coagmentatione reddit orationem cohærentem, lenem, æquabiliter fluentem, suavem, plenam, sonoram. Cavet scilicet, ne in verborum commissione hiulca fit oratio propter collisionem vocalium; ut, *Rem anxie quærere, atque adepta egere, avari animi est*: Ne sit horrida & aspera propter concursum diversi instrumenti consonantium; ut, *Consulum dignitas gravem tumultum civium repressit*; sed ut priorem à vocali terminatam insequens dictio à consonanti inchoans excipiat, aut contra à consonanti clausam aperiat dictio incipiens à vocali vel consonanti ejusdem organi, labiorum scilicet, dentium, aut palati. Mollitiem quippe fluoremque præstat concatenata vocalium & consonantium alternatim in claudendis aperiendisque vocibus mistura; ut, *E cujus ore melle dulcior effundebat oratio.*

Nec ultima præcedentis dictionis syllaba sit eadem cum prima sequentis; ut, *Æquora tuta tacent. Spuma maris risit.* Quamvis hæc compositio quibusdam è veteribus placuisse in tantum videtur, ut etiam in deliciis fuerit; atque obtinuerit inter Schemata locum & nomen, Parechesis nuncupata. Vocabula denique mediocria præferantur longis continuatis, aut monosyllabis condensatis.

(a) *Dionys. Halicarnass. & Dem. Phal.* Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. *Autor ad Heren. 4. lib. Cicero de Orat. 3. lib. Fabius 9. lib. 5. cap. Ac nescio negligentia in hoc an felicitudo sit pejor. Ruffinus versus Sturm. lib. 3. Elocution. Rhetoric. cap. 4. Jul. Scal. 4. lib. Poetic. 2. c. Soarez. 3. lib. c. 31, & 33. Strabæus. 2. lib. de Electione & Collocatione Verborum, cap. 3, 4, & 5. Voss. lib. 5, cap. 2. Caussin. 7. l. 3. c. Vallader. l. 5. disp. 2. quæst. 13. & 15.*

(b) *Soarez. lib. 3. cap. 32. Voss. lib. 5. cap 1. Vallader. 5. disp. 2. quæst. 14, & 15. 3.*

(b) *Ordo* cavit, 1. Ne decrescat oratori in amplificando, sed insurgit: *Non enim furem, sed direptorem; non adulterum, sed expugnatorem pudicitiæ; non sacrilegum, sed, &c.* in extenuando, contra submittatur. 2. Ut præcedant minus necessaria, quæ item natura vel dignitate priora & præstantiora sunt: *Dies nocti, vir fœmina, oriens occidenti.* 3. Ut claudatur sensus verbo, quod tanquam sententiæ clavis expectatur; nisi lex numeri vetet. 4. Ut Genitivus plerumque præcedat Nomen unde regitur, & eleganter interjiciatur Genitivus aut aliud aliquid inter Substantivum & Adjectivum: *Cujus vita turpitudinis conscientia vacat ejus nomen ab invidiosa, quantum in nobis est, malevolentia vindicetur.* 5. Ut vocum insuaviter, ὁμοιοτέλευτον κακοφωνίαν decernetur, aliarum interpositione, vel ipsarum immutatione; dicaturque potius, *Clarorum consilia virorum*; aut, *Illustrium virorum*; vel *Clarissimorum hominum*, quam *Clarorum virorum.*

c Periodus

(c) Periodus sententiam Commatis & Colis juste perficit.

Comma, seu Incisum, est sensus non expleto numero conclusus, à duabus syllabis ad septem usque aut circiter extensus, è quibus Periodus non raro constat: ut, *Stetit soleatus Prætor P. R. cum pallio purpureo, tunicaq; talari, muliercula nixus in littore.*

Colon, seu Membrum, sensum numeris conclusum absolvit, sed à Periodo avulsum suspendit auditoris expectationem, ut non perficiens sententiam, progrediturq; à duodecima syllaba ad decimam octavam, quandoq; ad vicesimam quartam.

Periodus constat duobus Colis (quandoq; & Commatis) quorum prius vocatur πρότασις, posterius ἀπόδοσις, seu redditio: vel tribus, vel etiam quatuor constat membris, quæ aut æqualia sunt, aut in acri oratione postrema sunt breviora, in ornata productiora. Pulcherrima tamen est illa Periodus, quæ membris quatuor absolvitur, ut quæ animum suspendat & aures impleat: *Si quantum in agro lociſq; desertis audacia potest, tantum in foro atq; iudiciis impudentia valeret: non minus id causa cederet A. Cecinna Sexti Ebutii impudentiæ, quam tum in vi faciendæ cessit audaciæ.* (d) Quid quod hic concinnitatem advertis & gratiam Periodo conciliatam ab εὐεμφάτα, ex ὁμοιοπτώτοις & ὁμοιολεύτοις? Quam & præstant ἀντίθετα, Oppositæ seu Contrapositæ; *Conferte hanc pacem cum illo bello, hujus prætoris adventum cum illius imperatoris victoria, hujus cohortem impuram cum illius exercitu invicto, hujus libidines cum illius continentia: ab illo qui cepit conditas, ab hoc qui constitutas accepit, captas dicetis Syracusas.* Ut & ἰσόκωλα, seu paria paribus relata; *Bellum extrema hyeme apparavit, ineunte vere suscepit, media æstate confecit.* Est ubi omnes hæ in una periodo conspirant virtutes; ut, *Est enim hæc non scripta, sed nata lex, quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus: ad quam non docti, sed facti, non instituti, sed imbuti sumus.* Neque interim gratia sua laudeq; carent quæ interjecta repetuntur: *Tenuerunt illum locum servi, fugitivi, barbari, hostes; sed neque tam servi illi dominorum, quam tu libidinum; neque tam fugitivi illi à dominis, quam tu à jure & legibus; neque tam barbari lingua & natione illi, quam tu natura & moribus; neq; illi tam hostes hominibus, quam tu diis immortalibus*

(c) *Arist. Rhetoric. lib. 3. cap. 9. Hermogenes* περὶ εὑρέσεως τόμ. Δ'. *& sequenti cap.* περὶ πνεύματος. *Sturm. lib. 3. cap. 2. de ratione Elocutionis. Dem. Phal.* περὶ ἑρμηνείας. *Cicero 3. de Orat. Fab. lib. 9. cap. ult. Jul. Scalig. lib. 4. poetic. cap. 25. Keck. Rhetoric. lib. 2. cap. 22. Soar. lib. 3. cap. 37. Dress. lib. 3. Streb. lib. 2. cap. 16. Voss. lib. 5. cap. 2. Caus. lib. 7. cap. 5. & de Period. implenda artificio, lib. 7. cap. 13. Vall. lib. 5. disp. 2. quæst. 17.*

(d) *De Concinnitate; videndi, Demetrius Phaler.* περὶ ἑρμηνείας, *Streb. de electione & collocatione verborum, lib. 2. cap. 7, 8, 9, 10. Vall. lib. 5. disput. 2. quæst. 16. de Homoioteleutis, Homoioptotis, Paribus Antithetis. Idem lib. 5. Disp. 1. Quæst. 11.*

Quæ deprecatio igitur eſt ei reliqua qui indignitate ſervos, temeritate fugitivos, ſcelere barbaros, crudelitate hoſtes vicerit. Atque hic *bucca Noſcenda eſt menſura tua*, ne brevior ſit periodus quam aures expectent, neque longior quam vires & anima ferant, ſed rotunda comprehenſione & juſta orbem ſuum conficiat.

(a) *Numerus* rationem habet quantitatis ſyllabarum quas in membrorum initiis & accuratius aliquanto in periodorum clauſulis ad tres aut minimum duos pedes reſtringit, neque enim poterit illud placere quod ſtatim quaſi in veſtibulo offendit, neque laudem demereri quod non feliciter exeat: media quia latent, minus obſervantur: ubi tamen oratio concitata fluit brevibus ſyllabis, gravis retardatur longis, moderata temperatur utriſque.

(a) *Ariſt. Rhet. lib.* 3. *cap.* 8. *Cic. de Orat. lib.* 3. *Cicer. Orat. perfect. Dionyſ. Halicarn.* Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. *Fabius lib.* 9. *cap.* 4. *M. Capell. lib.* 5. *Rufini verſ. Caulerus, lib.* 5. *cap.* 14. *Strebæus lib.* 3. *cap.* 12, & 13. *Soarez. lib.* 3. *cap.* 35, & 39. *Jovita Rapicii libri quinque ſuper hac argument. Kech. Rhetor. Specul. lib.* 2. *cap.* 21. *Cauſ. lib.* 7. *cap.* 4. *Voſſ. lib.* 5. *cap.* 9.

In principiis laudatur Moloſſus, Si quis judices. Creticus. Quod precantis à Dis immortalibus ſum. Pæan primus, Pauca ſuper hac re. Dochymus. Novæ criminationes. Dichoræus, Si quis antea P. C. Quandoque Anapæſtus, animadverti judices.

Ne claudatur Periodus termino verſus notioris, Heroici, Pentametri, aut Aſclepiadæi. Optime cadunt, clauduntque ſententiam hi pedes: Creticus præpoſitus Dichoræo. Glorìam compărāvit. Choreus ante Moloſſum, Membra firmantur. Doctiimus, reipublicæ. Diſpondæus Iambo poſtpoſitus, Rĕum condemnārunt. Pæan primus inſequenti Spondæo, eſſe vidĕātur.

Atque in his tamen alii pedes aliis præferendi, pro Characteris & Materiæ ſubjectæ majeſtate, acumine, vehementia, gravitate, aut alia ratione.

Ad cavendam ſatietatem & tædium, diſſimulandum eſt artificium; & præ ſe ferendum numeros ſponte fluxiſſe. Videndumque ne pes idem ſæpius ducat, claudatve ſententiam; ut abſit odium ſimilitudinis, qua nihil eſt in hac arte vitioſius.

Neque monoſyllaba ſæpius, neque productiora verba claudant ſententiam.

3. *Dignitas præſtat ut dicatur.*

Ornatè { Tropis, qui vocem à propria & genuina ſignificatione deflectunt ad alienam.
Schematibus, quæ habitu & forma elegantiori figurant { Verba, ex apta eorum inter ſe collocatione jucunde ſonantia.
Sententias, ratione & pondere firmatas aut animi motu affectas.
Aptè, ut deceat; ex orationis facie, pro varia materia, formata propria Idea & Charactere. ¶.

Volebam certe, quæ de Tropis & Figuris verſu quælicunque compacta ſequuntur oratione ſoluta, uti par fuerat, cæteris continuaſſe. Sed religio eſt averſari judicium vulgi, qui iſta olim publicum indepta faventer excepit, excepta jam deſiderat, (mira ſane quæ populo placent!) Feras igitur, lector benevole, quod corrigere eſt nefas, verſus per teſqua & ſalebras, quod in technico doctrinali neceſſe eſt, quandoque cæſpitantes: atque adlubeſcat cum eruditis ſentire, cum vulgo loqui. Auſa tamen eſt hæc Editio Rhetoricas Figuras Oratoriis exemplis illuſtrare.

Tropi 4.

DAT propriæ ſimilem tranſlata (a) Metaphora vocem:
Cœptis aſpirant. Ivarum fluctuat æſtu.
Læta ſeges. Gemmant vites. Duo fulmina belli.
Ingenii flumen. Mens ferrea. Claſſis habenas.

(a) *Non eſt alius Tropus frequentior quam Metaphora, non florentior; quippe quæ lumen & ſtella ſit orationis, brevis & contracta in unam vocem Similitudo; faciatque ad copiam, majeſtatem, evidentiam & feſtivitatem.*

Atque Metonymia imponit nova nomina rebus:
I. Efficientis, ut Inventoris; *Marte, Lyæo.*
Autoris: *Legitur Juvenalis. Livius ingens.*

Materiæ: *Pinus, Ferrum, aris acervus, arundo.*
Aut instrumenti: *Gladius, lingua, arma, manusque.*
2. Effecti: *Clades Libyæ, mors frigida pallet.*

(a) Subjectum pro accidente. (b) Continens pro contento. (c) Locus pro incolis. (d) Locus pro gestis in loco. (e) Possessor pro re possessa. (f) Sedes pro qualitate inhærente. (g) Patronus assumit personam Clientis. (h) Tempus pro re in illo gesta, vel habitu ejus. (i) Signum pro signo. (k) Signum pro signato. (l) Qualitas pro personis subjecta. (m) Tempus pro subjectis illius. (n) Locatum pro loco.

3. Subjecti: (a) *Curii*, (b) *patera*, (c) *Germania*, (d) *Rostra*
4. Adjuncti: (k) *Fasces*, (l) *scelus*, (m) *atas nulla*, (n) *libelli*

Confundit totum cum parte Synecdoche Partis.

(o) Species aut individuum pro genere. (p) Pars pro toto. (q) Dux pro exercitu, velut pars primaria. (r) Numerus pro numero. Singuris pro Plurali, & contra. (s) Genus pro specie aut individuo. (t) Totum pro parte. (u) Antecedens pro consequente: hoc tamen alii Metonymiæ, alii Metalepsi adjudicant. (x) Patronymicum commune pro certo & determinato.

(o) *Myrtoum, Auster,* (p) *hyems, tectum, mucro.*
(q) *Annibal.* (r) *Anglus.*
2. Totius: (s) *Orator, color,* (t) *annus,* (u) *vixit.*
(x) *Atrides.*

Contra quam sentit solet Ironia jocari.
Scilicet; egregiam laudem; pulchre; bene cuftas.
Finitus pro infinito: & contra.

4. *Troporum Affectiones.*

Durior impropriæ est Catechresis abusio vocis:
Vir gregis, ultorem promisi: pulchra minatus.
Transcendit mediis gradibus Metalepsis ad altum.
Hinc movet Euphrates bellum. Mirabar aristas.

(y) Quæ dicitur *Meiosis*, diminutio. (x) Quæ dicitur *Auxesis*, sublatio, amplificatio.

(y) Extenuans, (z) augensve excedit Hyperbole verum.
Astra ferit, pluma levior, volat ocyor Euro.

Continuare tropos Allegoria adsolet: *Alsque Et Cerere & Baccho Venus alget. Claudite rivos.*

Tropi falsò habiti.

(a) Species Synecdoches & Metonymiæ.

(a) Antonomasia imponit cognomen; ut, *Irus: Impius: Æacides: Pœnus: Cytherea: Poeta.*

(b) Species Synecdoches.

Non equidem laudo, est (b) Litotes: *nec munera sperno.*

A sonitu

A ſonitu voces (c) Onomatopœia fingit :
Bombalio ; Clangor ; ſtridor ; taratantara ; murmur.

(c) Metonymiæ ſpecies.

(d) Antiphraſis vocis tibi per contraria ſignat :
Lucus ; ſacra fames ; Euxinus ; Symphora ; Parca.

(d) Ironiæ ſpecies. Verum quam futile ſit hoc Grammaticorum ſcitum quam intutum Etymologiſtarum aſylum. Vide Jul. Cæſar. Scaliger. Poetic. lib. 3. cap. 90. G. Finkium lib. 1. Schediaſm. 42. C. Becmanum de Originibus Ling. Lat. & 9. Ger. Voſſ. lib. 4. Inſtitut. Orator. cap. 13.

Dat (e) Charientiſmus pro duris mollia verba :
At bona verba precor ; ne ſævi magne ſacerdos.

(d) Aſtiſmus jocus urbanus, ſeu ſcomma facetum eſt :
Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi ;
Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Inſultans hoſti illudit (d) Sacarſmus amarè :
En agros metire jacens. Hinc nuncius ibis
Pelidæ referens. Satia te ſanguine, Cyre.

Æthiopem, lateremve lavare : (e) Paroemia dicta eſt

(e) Ænigma obſcuris tecta eſt ſententia verbis.
Filiolas Cadmi prefert Nilotis arundo.
Quas ſerit è Cnidio diſtillans ſepia nodo.

(e) Allegoriæ ſpecies.

Schemata Rhetoricæ dictionis.

Ejuſdem ſit *f* Epizeuxis repetitio vocis :
Ah Corydon, Corydon, me, me, bella, horrida bella.
Talis amor Daphnim (qualis cum feſſa juvencam
Per nemora atque altos quærendo bucula lucos, &c.)
Talis amor teneat, nec ſit mihi cura mederi.
Adeſte, adeſte, ſceleris ultrices Deæ. Sen. Med.
Excitate, excitate eum, ſi poteſtis ab inferis. Cic. pro Milon.
Crux, crux, inquam, infelici & arumnoſa comparabatur. 7. in Ver.
Totum hoc quantumcunque eſt (quod certe maximum eſt) totum eſt, inquam tuum. Cic. pro Marcello.

(f) Ad Emphaſin & affectum expreſſa : ſit autem vel eadem voce repetita immediate vel una interjecta, aut pluribus per Parentheſin.

Eſt (g) Anadiploſis quoties ex fine prioris Membri, principium ſit dictio prima ſequentis :
Pierides, vos hæc facietis maxima Gallo ;
Gallo, cujus amor tantum mihi creſcit in horas.
Hic tamen vivit. Vivit ? imo vero in ſenatum venit. 1. Catilin.
Sed pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras ;
Pallentes umbras Erebi, noctemq; profundam. Virg. Æneid. 4.

(g) In vehementiori animi motu adhibita emphaſin habet.

Principum dignitas erat pene par : non par fortasse eorum qui sequebantur. Pro Ligario.

(*i*) Concinnat connectitque venuste multas causas à se dependentes. Cujus in Senatu usus est.

Continua serie est repetita gradatio (*b*) Climax.

Quod libet, id licet his ; & quod licet, id satis audent :
Quodque audent faciunt ; faciunt quodcunque molestum est.

In urbe luxuries creatur : ex luxuria existat avaritia necesse est, ex avaritia erumpat audacia : inde omnia scelera ac maleficia nascuntur. Cicero pro Rosc. Amer.

Si stas, ingredere : si ingrederis, curre : si curris, advola. Epist. 25. lib. 2. ad Attic.

Quid enim, per Deos immortales, potest Reip. prodesse nostra legatio? prodesse dico? quid si etiam obfutura est? obfutura, dico? quid si etiam nocuit? Philipp. c. 12.

Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupita. Ovid. 3. Fast.

Torva leana lupum sequitur, lupus ipse capellam ;
Florentem cytisum sequitur lasciva capella, 2. Eclog. Virg.

(*k*) Florida figura, quæ varias enumerationes dictat, asseverat, exaggerat.

Diversis membris frontem dat (*c*) Anaphora eandem.

Ter conatus ibi collo dare brachia circum ;
Ter frustra comprensa manus effugit imago.

(*d*) Elegantissime geminatur cum res oppositæ inter se ponuntur.

(d) *Tu pugnare potes, mihi sacri est consilii vis :*
Tu vires sine mente geris, mihi cura futuri est.

Nihil te nocturnum præsidium palatii? nihil urbis vigiliæ ; nihil timor populi? nihil consensio bonorum omnium? nihil hic munitissimus habendi Senatus locus? nihil horum ora vultusque moverunt? Catilinaria, 1.

Accusant ii qui in fortunas invaserunt : Causam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquerunt. Accusant ii, quibus occidi patrem Sexti Roscii bono fuit : Causam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, verum etiam egestatem. Pro Roscio Amer.

Sic oculos, sic ille manus, sic ora movebat.
Virg. Æn. 3.

Flebile

Flebile neſcio quid quæritur lyra ; flebile lingua
Murmurat exanimis ; reſpondent flebile ripæ. Met. Ovid. 11.

Complures clauſus concludit (*k*) Epiſtrophe eodem Dicto : *Crede mihi, ſi te quoque pontus haberet ;*
Te ſequerer, conjux, & me quoque pontus haberet.
Doletis tres exercitus Pop. Romani interfectos ? interfecit Antonius. Deſideratis clariſſimos cives ? eos quoque eripuit vobis Antonius. Autoritas hujus ordinis afflicta eſt ? afflixit Antonius. 2. Philippica.
Surgamus ; ſolet eſſe gravis cantantibus umbra :
Juniperi gravis umbra : nocent & frugibus umbræ. Virg. Ecl. 10.

(*k*) Feſtive & eleganter periodum concinnat.

Symploce eas jungit, complexa utramq; figuram.
Quam bene, Caune, tuo poteram nurus eſſe parenti !
Quam bene, Caune, meo poteras gener eſſe parenti !
Quis legem tulit ? Rullus. Quis majorum populi partem ſuffragiis privavit ? Rullus. Quis comitiis præfuit ? idem Rullus. Cic. pro leg. Agraria.
Quis poſtulavit ? Appius. Quis produxit ? Appius. Pro Milone.

Incipit & voce exit (*l*) Epanalepſis eadem :
Pauper amet caute, timeat maledicere pauper.
Vidimus tuam victoriam præliorum exitu terminatam : gladium vagina vacuum in urbe non vidimus. pro Marcello.
Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa, Virg Æneid.
Victus amore tui, cognato ſanguine victus. Æn. 12.
Una dies Fabios ad bellum miſerat omnes.
Ad bellum miſſos perdidit una dies. Ov. Faſt. 2.
Phoſphore, redde diem ; quid gaudia noſtra moraris ?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem. Mart. Ep. 21. l. 8. Vide Epig. 99. l. 9. *Rumpitur invidia ;* & l. 4. Ep. 91. & alia ejuſdem Ep. ut & Catulli in eodem deſinunt verſu à quo ordiuntur.
Una dies aperit, conficit una dies. Auſoniæ roſæ.

(*l*) Res graves cum majeſtate inculcat.

Prima velut mediis, mediis ita (*m*) Epanodos ima Conſona dat repetens : *Crudelis tu quoque mater,*
Crudelis mater, magis an puer improbus ille ?
Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.
Gratiam qui refert, habet : & qui habet in eo, quod habet, refert. Pro Plancio.

(*m*) Diſtinctiones & Argumentationes concinnat.

Ecquam putatis civitatem pacatam fuisse, quæ locupleș sit? ecquam locupletem, quæ tibi pacata esse videatur? pro lege Manilia.

Demophoon, ventis & verba, & vela dedisti:
Vela queror reditu, verba, carere fide. Ovid. Epist. 2.

Voce parum mutata alludit significatum
(n) Paranomasia: *Tu prædo, non prætor; amari*
Me juvat. Antanaclasis erit, *si nil sit amari.*
Estque ploce, *Corydon, Corydon est tempore ab illo.*
Inceptio est amentium, haud amantium. Terent. Andr.

(n) *Eleganter in conversionibus jacatur, pungitque simul.*

Tibi parata erunt verba, huic verbera. Terent. Heaut.

Qui de hujus urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent, Catilinaria 1. *Itaque plebiscitum, quo magis oneratus quam honoratus sum, primus antiquo abrogoque,* Liv. 22. *In quo motu, in quo metu; tam cito, tam scito. Sero, sed serio; quam tibi habe & have. In studio & studio virtutis. Ab Exordio, ad Exordium Petiisti & simul periisti. Confisis & confusis. Vero affectu, felici effectu. Mirari non rimari. Ita Marsya in pœnam cecinit & cecidit. Floruit, & corruit. Non* χῆσις *sed* χρῆσις *mutant.* Τόπον ὲ τρόπον. Μωμᾶσθαι ῥᾴδιον ἢ μιμᾶσθαι. *Non fluere sed ruere videtur. Nisi quis aut cœnum aut cœlum dividere vellet.* Flor. 3. 17. *Amor, & melle, & felle est fœcundissimus.* Plaut. Cistel.

Nata salo, suscepta solo, patre edita Cœlo. Auson. Epigr. 301.

Esto (o) Polyptoton, vario si dictio casu
Consonet: *Arma armis, pede pes, densusq; viro vir.*
Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo.
Ense minax ensis, pede pes, & cuspide cuspis. Stat. 8. Th.

(o) *Pulchre exponit, contrajunit, repetit.*

Res cum re, causa cum causa, ratio cum ratione pugnabit; pro Cœlio. *Cedere jussit aquam, jussa recessit aqua.* Ovid. 3. Art.

Certus locus, certa lex, certum tribunal, quo hoc reservetur. Verrin. 7. *Sed pleni omnes sunt libri, plena sapientum voces, plena exemplorum vetustas;* pro Archia.

Huc & παρηγμένον referunt, ubi sc. voces variantur à derivatis vel conjugatis. *Is demum miser est, cujus nobilitas miseria nobilitat.* Actius. *Candidas ales modo movit alas.* Senec. Hippol.

Schemata

Schemata Sententiæ ad Explicationem.

Species Hypotheſeωs ſunt.

(p) Res, (q) loca, (r) perſonas, (ſ) affectus, (t) tempora, geſta
Exprimit, atque oculis quaſi ſubjicit ( ) Hypotypoſis.

(p) *Pragmatographia.* (q) *Topographia & Topotheſia.* (r) *Proſopographia.* (ſ) *Pathopœia.* (t) *Chronographia.* (u) *Diatypoſis, energia, Characteriſmus.*

Deſcriptionum exempla, quia paſſim obvia, & longiora ſunt quam quæ admittat inſtituta & profeſſa hæc brevitas, nulla adjicio. Scias obiter pleriſque tranſitoria hæc eſſe fora, ad digreſſiones. Operæ itaque pretium erit, hæc adnotare, & in uſum reponere.

Explicat, oppoſitum addens (x) Paradiaſtole: *Obumbrat*

(x) *Paralogiſmum conſequentis argumi.*

Virtutem fortuna ; tamen non obruit illam.

Fit magna mutatio loci, non ingenii, Cicero pro Quintio.

Non enim furem ſed direptorem : non adulterum, ſed expugnatorem pudicitiæ : non ſacrilegum, ſed, &c. 3. Verrin.

Oppoſita Antimetabole mutat dicta : *Poema*

Eſt pictura loquens ; mutum pictura poema.

In dominatu ſervitus : in ſervitute dominatus : pro Deiotaro.

Vere dici poteſt, magiſtratum eſſe legem loquentem, legem autem mutum magiſtratum, Cicero 3. de legibus.

Ut qui pacem belli amore turbaverunt, bellum pacis caritate deponerent ; Tacit. 2. Hiſt.

Ut novorum optima erunt maxime vetera ; ita veterum maxime nova. Quint. l. 10.

Inter viros fœmina, inter fœminas vir.

Librat in Antithetis contraria, (y) Enantioſis.

(y) *Comparando illuſtrat detegitque.*

Alba liguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Oſſequium amicos, veritas odium parit. Terent. Andria.

Neque me pœnitet mortales inimicitias, amicitias ſempiternas habere, pro Poſthumo.

Ubi vivos homines mortui incurſant boves. Plaut. Aſinaria.

Sed quam urbs ipſa opportuna oppugnantibus erat, tam inexpugnabiles hoſtium animi. Liv. l. 3.

Odis

Odit populus Rom. privatam luxuriam : publicam magnificentiam diligit. Cicero pro Muræna. Vide in eadem oratione Antitheſin ſatis longam, *Vigilas tu de nocte, ut tuis conſulteribus reſpondeas : ille, ut,* &c. & ſupra in Periodo, pag. 33, 34.

(z) Aſſeverat & exaggerat. (z) Synæceioſis duo dat contraria eidem : *Tam quod adeſt, deſit, quam quod non adſit, avaro.*

Cum eo nimirum hoſte res eſt, qui nec bonam nec malam fortunam ferre poteſt : ſeu vicit, ferociter inſtat victis ; ſeu victus eſt, cum victoribus inſtaurat certamen. Annibal. de Marcello. Liv. 3. 7.

‡ Ludendo elevat, pungit tamen. ‡ Oxymoron *iners* erit *ars, concordia diſcors.*

Strenua nos exercet inertia. Hor. Ep. 11. lib. 1. Γλυκυπικρὸν Ἔχθρων ἄδωρα δῶρα. Soph. Ajax. Χάρις ἀχαρις.

Inſanientis dum ſapientia conſultus erro. Hor. lib. 1. Od. 34.

Id aliquid nihil eſt, Ter. Andr. *Tu pol ſi ſapis, quod ſcis, neſcias.* Eun. *Ut cum ratione inſanias.* Ibid.

Arte opus eſt, ut tibi parma cadat. i. ut erret. Martial. 9 39. *Innumeri numeri. Cum tacent, clamant,* Catilinaria 1. *Concordia diſcors.* Met. 1. *Iniuſtaque juſta peregit.* Ovid. Met. 11.

His, ut quæque pia eſt, hortatibus impia prima eſt,
Et, ne ſit ſcelerata, facit ſcelus. Ovid. Met. 7.

Tu non inventa, reperta es. Ovid. Met. 1. Sperabam me reperturum filiam meam virginem ; reperi vaccam, quem locum & ipſe Ovid. interpretatur, lib. 5. Fab. 6. de Proſerpina.

En quæſita diu tandem mihi nata reperta eſt :
Si reperire vocat amittere certius ; aut ſi
Scire ubi ſit reperire vocas : contra quem diſputant magiſtelli apud Alexan. ab Alexan. lib. 1. cap 21. & quam L. Valla diſtinguit inter *invenire* & *reperire*, lib. 5. El. cap. 2.

Ad Probationem.

(a) Refellenti congruit atque redarguenti. Propoſiti reddit cauſas (a) Ætiologia. *Sperne voluptates : nocet empta dolore voluptas.*

Intelligo quam difficili ſcopuloſoq; verſer loco ; Nam cum omnis arrogantia ſit moleſta ; tum illa ingenii atque eloquentiæ moleſtiſſima. Divin. in Verr.

Arguit allatam rem contra Inverſio pro ſe : *Imo eo ipſo ; neque enim ſi occidiſſem, ſepeliſſem.* Romulo

Romulo in cœna parcius bibenti: dixit quîdam, Romule, ſi iſtuc omnes faciant, vinum vilius ſit; is reſpondit, Imo vero carum, ſi quantum quiſque volet, bibat: Nam ego bibi quantum volui. A. Gel. lib. 11. cap. 14.

Anticipans, quæ quis valet objeciſſe, (b) Prolepſis Diluit: *Hic aliquis mihi dicat, Cur ego amicum Offendam in nugis? Hæ nugæ ſeria ducent In mala, deriſum ſemel exceptumque ſiniſtre.*

Dicet aliquis; Hæc igitur eſt tua diſciplina? ſic tu inſtituis adoleſcentulos? &c. Proſapodoſis ſeu Reſponſio. *Ego, ſi quis, Judices, hoc robore animi atque hac indole virtutis,* &c. Cic. pro Cœlio.

Occupationis formulæ ſunt: *Si quis adſit legum ignarus, qui -Si quis miretur---Ne cui veſtrum mirum videatur —— Hic forte mihi objiciat aliquis —— Quod ſi quis me roget —— Quid ergo? audaciſſimus ego ex omnibus —— Quærat quiſpiam,* &c.

(b) Et Procatalepſis à priore parte dicitur Præſumptio, Objectio, Anteoccupatio: à poſteriore, Subjectio, Anthypophora: Eſtque Proœmiis & confirmationibus accommodatiſſima.

Plane aut diſſimulans permittit (c) Epitrope factum. *Cedo equidem: neque te teneo, neque dicta refello. I, ſequere. Italiam ventis; pete regna per undas.*

Sit fur, ſit ſacrilegus, ſit flagitiorum omnium vitiorumque princeps: at eſt bonus Imperator & felix, &c. diſſimulanter in Verrem. *Tribuo Græcis literas: do multarum artium diſciplinam: non adimo ſermonis leporem,* &c. *teſtimoniorum religionem & fidem nunquam iſta natio coluit,* pro Flacco. *Habes Tubero, quod accuſatori eſt maxime optandum, confitentem reum: ſed tamen ita confitentem,* &c. pro Ligario.

Imo habeat, valeat, vivat cum illa: profundat, pereat, perdat, nihil ad me attinet. Terr. Adelph.

(c) Cauſæ fiduciam præ ſe ferens, conſilio acquieſcit ſuo: huic affinis eſt Synchoreſis.

Ad Exaggerationem & Amplificationem.

Ad ſummum ex imo gradibus venit (d) Incrementum. *Non plebs prava jubens: ſolida nec mente tyranni Vis fera dimoveat juſtum; non turbidus Auſter; Fulminei non dextra Jovis; non, ſi ruat orbis.*

Eo prorupturam eſſe audaciam, ut non clam, verum etiam hic in foro, ante tribunal tuum, M. Fauni, ante pedes veſtros, Judices, inter ipſa ſubſellia, cædes futura ſint. pro Roſc. Amer. *Miſerum eſt exturbari fortunis omnibus, miſerius,* &c. pro Quintio, vide ſupra in Amplificatione. p. 29.

(d) Supra in Confirmatione, vide Amplificationem.

Ad Affectuum Concitationem.

(*e*) Vim vitamque orationi addit, premitque adversarium, & cujus in Enthymemate atque Inductione usus frequens.

Quærit (*e*) Eroteſis, poterat quod dicere recte
Et procul, O miseri, quæ tanta insania cives?
Creditis avectos hostes? aut ulla putatis
Dona carere dolis Danaum? sic notus Ulysses?
Quousque tandem, Catilina, abutere patientia nostra & quæ ſeq. Exempla paſſim occurrunt.

(*f*) Poſt res magnas graviter expoſitas ciet affectus.

Concitat (*f*) Ecphoneſis & Exclamatio mentem.
Heu pietas! O ſpes falſa! proh vana voluptas!
O tempora! O mores, Catil. 1. *O fruſtra mei ſuſcepti labores!* pro Mil. *O miſerum me! conſumpti enim lachrymis, infixus tamen pectori hæret dolor.* Phil. 2
O cælum! O terra! O maria Neptuni! Ter. Adelph.
O ſtultos Camillos, Curios, &c. in Piſonem.

(*g*) Rei probatæ apponitur quaſi ſigillum, aut tanquam coronis imponitur operis faſtigio.

Narratæ ſubit & rei (*g*) Epiphonema probatæ:
Tanta molis erat Romanam condere gentem.
Quam ut adipiſcantur, omnes optant: eandem accuſant adepti. Tanta eſt ſtultitia & perverſitas. Cic. de Senect.
Tantum religio potuit ſuadere malorum. Lucret. 1.

(*h*) Prævaricatur, & joco jugulat.

Eſt (*h*) Epanorthoſis poſiti correctio ſenſus:
O clementia, ſeu potius patientia mira!
Filium unicum adoleſcentulum habeo: ah quid dixi, habere me? imo habui, Chreme. Nunc habeam, necne, incertum eſt. Terent. Heaut.
Quod quidem facerem vehementius, niſi inimicitiæ mihi intercederent cum iſtius mulieris viro: fratrem volui dicere: ſemper hic erro. Cic. pro Cœlio.

(*i*) Res triſtes, turpes, notas, ſuſpectas tacet, irato minantiq; conveniens.

(*i*) Apoſiopeſis ſenſa imperfecta relinquit:
Quos ego—— ſed motos præſtat componere fluctus.
Quem quidem ego ſi ſenſero—— ſed quid opus eſt verbis? Terent. Andr.
Si quis me quærit rufus--præſto eſt, deſine. Phormio.
De noſtrum enim omnium--non audeo totum dicere. Cic.

(*k*) Addubitatio; Exordiis, Confirmationibus & Amplificationibus utilis expectationem atque attentionem facit,

Eia, Benedicite, Plaut. Aſinaria.
Conſulit addubitans quid agat, dicat ve (*k*) Aporia.
Quid faciam? roger anne rogem? quid deinde rogabo?
Equidem, quod ad me attinet, quo me vortam neſcio: negem fuiſſe illam infamiam corrupti judicii? negem illam rem agitatam in concionibus, jactatam in judiciis, &c. Reſponſ. Non

Non eſt noſtri ingenii, veſtri auxilii eſt, Judices, &c. pro Cluent.

Quid primum quærar? aut unde potiſſimum, Jud. credar? aut quod, aut à quibus auxilium petam? Deorumne immortalium, populine Romani? pro Roſcio Am. Et apud poetas paſſim deliberant, Dido, Medea, Althæa, Narciſſus.

Conſultat cum aliis (a) Anacœnoſis: *Si ita haberet Se tua res, quid conſilii aut rationis inires?*

Quæro à te C. Aquili, L. Luculle, P. Quintili, M. Marcelle, vadimonium mihi non obiit quidam ſocius, &c. pro Quintio.

Quem virum aut heroa lyra vel acri tibia ſumes celebrare, Clio.

Quem Deum? Hor. 1. 12. Od. Sequitur reſponſio interrogative etiam. *Quid prius dicam ſolitis parentis laudibus?* ut appareat hæc cum præcedente figura ſpecies eſſe Dialogiſmi ſeu fermocinationis.

(a) Quaſi freta ſimplici & recta cauſa ſe inſinuat & urget; taciteque alterius confeſſionem extorquet.

Perſonam inducit (b) Proſopopœia loquentem:

Hoſne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem
Officiique refers? quod adunci vulnera aratri
Raſtrorumque fero, totoque exerceor anno.

Elegantiſſimæ habentur Proſopopœiæ in oratione pro Cœlio, App. Clodii Cæci. & Sext. Clodii. *Patria*, 1. Catilinaria, ubivis.

(b) Invidiam à ſe amolitur, in perſonam quam inducit monentem, objurgantem, &c. cujus ſpecies ſunt Mimeſis & Dialogiſmus.

Sermonem à præſenti avertit (c) Apoſtrophe:

Et auro Vi potitur. Quid non mortalia pectora cogis
Auri ſacra fames?

Tum tu, O Jupiter, qui iiſdem quibus hæc urbs auſpiciis à Romulo es conſtitutus, quem Statorem hujus urbis, &c. 1 Catilinar.

Vos, vos appello, fortiſſimi viri, qui multum pro patria ſanguinem effudiſtis, pro Milone. Omnibus vero numeris perfectiſſima Proſopopœia videatur. 5. Tuſcul. Quæſt. Homoioptotis, Homoioteleutis, Polyptotis exculta. *O vitæ Philoſophia dux, &c.* Sed & exemplorum apud poetas opimam metere eſt meſſem, vel invocantium, *Vos ô clariſſima mundi Lumina*, vel ὑπερεισδύντων τὸ πίπλου τῷ μέτρῳ, *ut Munera, Bacche, tuo*; & *Unguibus, accipiter, ſancia facta tuis.*

(c) Invocationibus inſervit atque excitat attentionem.

Ad

Ad Copiam.

(a) *Dignitatem, gravitatem, & acrimoniam orationi conciliat, affectusque vehementiam arguit.*

Verba (*a*) Synonymia addit rem ſignantia eandem.
Enſes & gladii. Superatne & veſcitur aura Ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris?

Diverſas ſpecie res multas congerit Hirmos.
Grammaticus, Rhetor, Geometres, Pictor, Aliptes, Augur, Schenobates, Medicus, Magus; omnia novit.

Quod denique belli genus eſſe poteſt, in quo illum non exercuerit fortuna Reipublicæ? Civile, Africanum, Tranſalpinum, Hiſpanienſe, miſtum ex civitatibus atque ex belticoſiſſimis nationibus, ſervile, navale bellum, varia & diverſa genera bellorum, & hoſtium, non ſolum geſta ab hoc uno, ſed confecta, pro lege Manilia. *Omnia norat, omnium aditus tenebat,* &c. Catilin 3.

Non dico, Apophaſis: *Taceo, Mitto,* eſt Paralepſis. *Omnia illa quæ ſæpe audiviſtis & memoria tenetis, prætermitto, &c. Nec ea dicam, quæ ſi dicam, infirmare non poſſis.* 1. Verrin. *Itaque non ſum prædicaturus, Quirites, quanta ille res domi militiæque, terra marique & quanta felicitate geſſerit, &c.* pro lege Manilia.

Rem circumloquitur per plura Periphraſis unam: *Trojani belli ſcriptor. Chironis alumnus.*

(b) *Schemata Grammaticæ Orthographiæ.*

(b) *Contra formam quam lex κατὰ τὸ requirit facio, qui figuris Rhetoricis hetero geneas Grammaticales admiſceam; adjicere tamen allubuit; ne deſiderentur quæ in priscribus editionibus uſui eſſe adverterem.*

Proſtheſis apponit capiri, quod Aphæreſis auferat: Ut; *Gnatus, tetuli rvit, & non temnere divos.*
Syncope de medio tollit quod Epentheſis infert: *Relligio, Mavors, juſſo, ſurrexe, repoſtum,*
Aufert Apocope finem, quem dat Paragoge: *Ingeni Hymen, curru. Tyrio veſtirier oſtro.*
Literulam Antitheſis mutat quod & Antiſtœchon: *Olli ſubridens, veſtrum ſervom, faciundo.*
Tranſponitque clementa Metatheſis; ut, *tibi Thymbre.*

(c) *Quod & deſcendere poteſt à nominativo* Thymbrus; *frequentior autem eſt apud Græcos, Tranſpoſitio; ut,* κρᾶδία, ἔφρασδον, θρασύς.

Metri-

Metri ſeu Proſodiæ.

(d) Ecthlipſis M. vocales aufert Synalœpha
Tu in me ita es, hem! in te ut ego ſum: ac tu me ibi ama, ut ego amo hic jam.

(d) *Quæ & Ectaſis.*

(e) Syſtole ducta rapit; correpta Diaſtole ducit:
Recidimus; ſteterunt naufragia; ſemiſopita.

(e) *Vel Synecphoneſis.*

Syllaba de binis confecta Synæreſis eſto:
(f) *Æripides; alveo; cui; tenuis; parietis aurea.*

(f) *Ab ære tamen* χαλκοπόδιων, *dici cervum illum, non ab ære propter celeritatem* ἀελλόποδα, *contendit Jo. Scalig. ad Auſonium, lib. 1. cap. 16.*

Dividit in binas partita Diæreſis unam:
Evoluiſſet; ahaneus; evohe; materiai.

Syntaxeos, ex Defectu.

Dicitur Ellipſis, ſi ad ſenſum dicto deſit?
Non eſt ſolvendo; dicunt; quid plura? quid iſtis?

Suppoſitis multis ſi verbum inſerviat unum,
Aut Adjectivum, fit Zeugma: *Hic illius arma*
Hic currus fuit; hircus erit tibi ſalvus & hœdi.

Perſonam, genus & numerum conceptio triplex
Accipit indignum Syllepſis ſub mage digno:
Tuque puerque eritis. Rex & Regina beati.

Poſt totum partes capiet generale Prolepſis:
Procedunt caſtris hinc Acron, inde Quirinus.
Alterum in alterius mixtatos ſanguine cernam.

Dialyton tollit junctúram & Aſyndeton, idque
Articulus faciet: *Rex, miles, plebs negat illud.*
Frange toros, pete vina, roſas cape, tingere nardo.

In Exceſſu.

Conjunctura frequens vocum (g) Polyſyndeton eſto:
Fataque fortunaſque virum moreſque manuſque.
Vocibus exſuperat (h) Pleonaſmus, & emphaſin auget.
Auribus his audivi, oculis vidi, ore locutus.
Syllabicum adjectum fit vocis fine Parelcon.
Quipote, numnam, etiamnum, ehodum tu Soſia, adeſdum.

(g) *Trepidanti convenit & multa per celeritatem atque animi impetum congerenti.*

(h) *Graviter rem producit, facitq; ut major quam ſit appareat.*

Membrum

Membrum interjecto sermone Parenthesis auget :
Credo equidem (nec vana fides) genus esse Leorum.

In contextu.

(c) Evocatio. Personam ad primam (c) Revocatur, sive secundam, Tertia. *Qui legis hæc. Populus superamur ab ipso.*

(d) Appositio. Et casu substantiva (d) apponuntur eodem :
Turba molesta proci, mons Taurus, fons Aganippe.
Pro toto positæ partis, quam passio signat,
Quartum vel sextum casum Synecdoche tradit
Passivis, neutris, adjectis, participiisque :
Dentibus albo, caput doleo, spoliata lacertos.
Antiptosis amat pro casu ponere casum :
Urbem quam statuo vestra est, trabeate salutas.

(a) Sive Græcismus. (a) Hellenismus erit phrasis aut Constructio Græca.
Desine clamorem, fallunt, ardebat Alexin.
Compositæ in partes est Tmesis sectio vocis :
Quæ mihi cunque placent, septem subjecta trioni.
Hendyadis unum in duo solvit, mobile fixum
Dans : *auro & pateris, chalybem frænosque momordit.*

(b) Heterosis etiam dicitur, & Allœotheta. Personam, numerum, coammutat (b) Enallage temporum,
Cumque modo genus ; ut, *Pereo quod charius est mihi.*
Ni faciat, vici, præsto est, hinc spargere voces.
Synthesis est sensu tantum, non congrua voce :
Turba ruunt, aperite aliquis, pars maxima cæsi.
Digna præire solet postponere Anastrophe verba :
Transtra per. Italiam contra, maria omnia circum.
Est vocum inter se turbatus Hyperbaton ordo :
Vina, bonus quæ deinde cadis onerarat Acestes,
Littore trinacrio, dederatque abeuntibus heros, dividit.
Casu transposito submutat Hypallage verba :
Impia trabs, videt hos ortus, date classibus Austros.
Hysteron & Proteron sive Hysterologia, secundo
Prima loco ponit : (c) *Lavinaque littora venit,*
(d) *Detrudunt naves scopulo, ( ) nutris peperitque.*

(c) Prolepsin hanc & proanaphonesin appellat. A. Gellius l. 10. c. 6. (d) Præpositionis in compositione regimen nuncupant hoc Grammaticorum filii. (e) Hoc merum Hysteron Proteron esse volunt.

Qui orationem illustrare volet ; lumen petet à Tropis, Metaphora imprimis, & Allegoria : qui iucundam reddere ; ad Rhet. dictionis figuras se conferet, verborum iterationes, & contentiones paria paribus relata, similiter cadentia, immutata litera vexustates : qui gravem efficere : sententiarum ornamentis cum pendere utetur : qui affectus ciere vult, Amplificationum atroci vehementia insurget.

¶ Apte,

¶ *Apte, ut pro varietate materiæ ſubjectæ, aut motus animi, varietur dicendi genus, formeturque orationis Character.*

CAPUT Artis eſt, decere quod facias: Sic igitur eloquentiam prudentiamque miſcebit orator, ſic decoro ſcenæque inſerviet, ne quando velit infanti cothurnos Herculis induere, in re ſobria bacchari, in tenui turgeſcere atque intonare; ut neque è contra in argumento ſublimi humi ſerpere, atque humi affigere ut ait ille, divinæ particulam auræ. Mutantur ſubinde circumſtantiæ: ad earum momenta convertatur & Eloquentiæ facies, diſpiciat, orator non minus quid deceat, quam quid expediat. Ut vero deceat; auditori, perſonæ, tempori, cauſæ, quandoque variis cauſæ partibus, ornamenta propria, figuram & habitum accommodabit, ita demum nativo ſucco, ſuoque colore nitebit oratio. Sciat in docendo requiri acumen, in conciliando lenitatem, in movendo gravitatem, eum denique omne eloquentiæ tuliſſe punctum, qui humilia ſubtiliter, grandia elate, mediocria temperate poteſt dicere. Uti alius ornatus Principi, alius privato convenit; aliud ſchema militem, aliud agricolam, mercatorem, aut philoſophum aliud decet: ita & diverſa materia diverſos habitus, diverſos exigit Characteres. Pro re itaque nata & materia ſubjecta vertet ſtylum, ut unum formet ex iis quæ dicendi genera Characteres, Ideas nuncupant, numerantque tres: *Humilem, Mediam, Sublimem.* Quæ omnes à ſe invicem diſcernuntur, cum Verbis & Sententiis, tum Luminibus eorum & Ornamentis; nec Periodis minus, Compoſitione & Numero.

Humilis itaque Idea, erit elegans, preſſa, verecunda, leniter fluens, ſimplex minutis: non tamen inculta aut ſicca, non enervis aut arida.

Ariſt. lib. 3. Rhetoric. 7. cap. Τὸ πρέπον. *Demetrius Rhal.* περὶ ἑρμηνείας. Εἰσὶ δὲ τέτταρες οἱ ἁπλοῖ χαρακτῆρες, *&c. Ariſtides,* περὶ πολιτικῶν λόγων καὶ περὶ ἀφελῶς λόγων. *Cicer. Orator. Perfectus Fab. lib. 11. cap. 1. & lib. 12. cap. 10. Agel. l. 7. cap. 14. Her.* περὶ ἰδεῶν *ad quam Sturmius quem & vid. l. 1. cap. 4. de Ratione Elocut. Rhetor. & lib. 3. cap. 6. ut & lib. 2. de Imitatione c. 4. Soar. l. 3. c. 51. Str. lib. 2. c. 17. &c. Jul. Caſ. Scal. 4. l. Poet. c. 1. Keck. lib. 1. Spec. Rhet. c. 26. Alſt. Orat. lib. 5. c. 6, & 11. Caulerius lib. 5. Dreſſ. lib. 3. pag. 909. Hiper. cap. 13. pag. 430. D. Thorn. Tul. Str. 1. Sect. Cauſ. lib. 2. cap. 27, & 40. Voſſ. lib. 5. cap. 4. Val. lib. 5. d. 2. q. 20. De Aſiano, Laconico, Attico, Rhodio, antiquo genere. Streb. lib. 2. cap. 22. Keck. lib. 1. Spec. Rhetor. cap. 28. N. Cauſ. lib 2. Æquabilis huius & temperatæ virtutis oratores Cicero vocat* Statarios. *De clar. Orat. Quin & ipſum Ciceronem Seneca Epiſt. 40. appellat* Gradarium.

Media

Media insurgat aliquanto altior, Translationibus crebrior, sed modestis; figuris florida, egressionibus amœna, sententiis fluens, lenius tamen ad modum lucidi amnis crepante pede per calculos defluentis, pictas utrinque floribus & inumbratas sylvis ripas lambentis.

(a) Ἀκρότης καὶ ἐξοχὴ τῆς λόγων ἐστὶ τὸ ὕψος. *Long.* πέντε τόποι τοῦ ὕψους, *idem.* *Exempla singularum characterum habes apud Cornificium.*

(a) *Sublimis*, verborum cum singulari delectu, tum audaci pondere, atroci figurarum dignitate, gravi sententiarum majestate, periodorum respiratione crebra; validioribus vibrata numeris, rapido affectuum æstu, conglobatarum amplificationum acta impete, non fulgure tantum coruscet, aut tonitru terreat, sed & fulmine feriat: aculeum post se relinquat ὁρμὴ διὰ πυρός, neque in sensus irrepat, sed irruat: Instar rapidi torrentis hybernis nivibus aut montano flumine aucti, pontemque aggeremque indignati, sternat agros, saxa devolvat, viam ubi non invenit, faciat; secum auditorem vel contra nitentem, ferat, cogatque ire quò rapit.

(b) *Pronunciatio.*

Hæc tandem est illa virtus, cui Oratorum Græcorum facile princeps, primas, secundas, tertias dedit. Idque jure optimo. Est enim Pronunciatio, sermo, & eloquentia corporis. imo ipsa totius eloquentiæ vultus, anima & vita. Quid enim? Annon languent Affectus, intermortua jacet delectatio, omnis Fidei perit fides, nisi vivæ vocis face animentur, nisi significi Gestus facie figurentur? Hic quippe ad animum per oculos, illa per aures penetrans, intellectum expugnat, affectus in vincula abducit. Huic itaq; tanto futuro bono, etiam à balbutiente infantia, summa adhibeatur cura, parcaturq; in lubrico à pueritia in adolescentiam transitu; ut vox formetur, firmeturq; clara, facilis, distincta, flexibilis, quæ prout erit dicendi, asseverandi, monendi usus; prout suggerunt ira, vis, voluptas; dictabunt metus, miseratio, modestia, aliusve quispiam affectus; varie & per gradus intendere se ac remittere, sonoque inflexo reddere lene, asperum, vehemens, tenerum, grave, acutum valeat, Camœnarum hæc princeps Calliope chorum ducat; pro rerum, affectuum, ipsarumq; Orationis partium ratione omnes sonorum gradus variet. In Exordio non protinus vasta erumpat, sed à subtimida & tremula voce paulatim exsurgat. In Epilogo vocem de industria infringet, dabitq; operam ne dissimilis

(b) *Cicero* 3. *de Orat. Autor. ad Heren. lib.* 3. *Fab.* 11. *lib.* 3. *cap.* -- *Mart. Capel. lib.* 5. *Fortunatianus lib.* 3. *Soarez. lib.* 3. *cap.* 56, 57, & 58. *Dresl. lib.* 3. *pag.* 931. Vox Gestus *Melch. Jun. Meth. El. cap.* 21. *Hip. cap.* 16. *Keck. Syst. Rhet. lib.* 2. *cap.* 2, 3, 4. *Alst. Orator. lib.* 4. *cap.* 17. *Cauſ. lib.* 9. *cap.* 1, 7, 8. *Vossius lib.* 5. *cap.* 8, 9. *Vall. lib.* 6. *disp.* 1.

milis sit Orationi Orator. Atque huic suffragentur vultus, animi speculum; & Oculi, quos Demosthenes lucernas animi appellat, in ira & odio concitandis, non minus quam in gratia & amore conciliandis duces; qui indignationem flamma scintillantes, qui lætitiam juxta ac dolorem lacrymis manantes testentur; modesti sibique constantes, ne rigeant aperti nimis, neque tremuli nictent. (c) Manus multiplicis habitus artifices, utcunque mutæ, faciles tamen animi indices & per omnes gentes atque nationes linguis diversas, communis sermonis interpretes. In agendo dextra principatum obtineat, subserviat sinistra. Tanto autem acriores in animis audientium exardescent faces, quanto vehementiori vocis gestusque intentione affectuum flammas suo ipsius conceptas & quasi accensus pectore significarit expresserit que Orator. ——— *Si vis me flere, dolendum est primum ipsi tibi: tunc tua me infortunia ladent.*

In lætitia & voluptate leniter se effundat. In iracundia insurgat acuta, & incitata. Semper vero norit mensuram buccæ suæ, nec modum excedat Vultus, Oculi.

(c) *Manus, sine quibus trunca esset ratio & debilis oratio ne sint otiosa & quiescentes, non tamen gesticulosa aut vasta inimicum aut scenicum referentes: sed temperata & quæ forum deceant. Dextra præcipue agat; huic sinistra subserviat.*

Exercitatio.

EXposita sunt Naturæ primordia & Artis adminicula, supersunt Exercitationis subsidia; sine quibus, corruunt illa & jacent. Agricolæ peritissimi solum vel optimum squallet situ, sentibus dumisq; horret nisi colatur, nisi exerceatur. Subacto inquit ille, mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, sed novato atq; iterato; quo meliores fœtus possit & grandiores edere. Subacto autem est Usus, Auditio, Lectio, Literæ. Quibus enim donis cumulati, quibus exculti artibus ipsam Eloquentiæ arcem conscenderunt veteres illi Oratores; an utiq; credimus eorum nascentium labris insedisse flexanimam Suadam, cujus quasi Gratiis afflati evaderent aliquando in Deos mortales, suoque arbitrio moderarentur animorum habenas? An utique opinamur eos è pigris enchiridion, formularum, observationum rivulis, hausisse, quod suspensa aure biberent audientes: An putamus eos ex insulsis Rhetorum placitis, insipidis, scitis, inertibus officinis prompsisse arma, quibus humanas mentes percellerent; artes, quæ altius infixos aculeos post se relinquerent? Errat, longe errat, quisquis virtutem diam in putidis latere

Cicero 1. de Or. Sosip. lib. 1. cap. 10. Keck. Rhetor. Specul. lib. 2. cap. 2. Sopatri Rhetoris Graci. Διαίρεσις ζητημάτων, *de componendis declamationibus causis positis, & controversiis utrinque delineatis liber utilissimus Nigronii Orat. 8, & 9. de Exercitatione dicendi.*

latere putetis, Eloquentiam anguſtis clauſam fiſtulis tam male habitare arbitratur. Ditioris venæ eſt purum hoc aurum, ab altiore fonte pura hæc aqua. Semina quidem in commune ſparſit natura, foverea gremio ars præparatque: verum fructus omnis, perfectio, conſummatio, eſt à lectione, ſtudio, cura. Ex tripode penitiſſimæ ſapientiæ eſt illud (a) Apollonii: Ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως ἕξις. Lectione velut lætiore pabulo alitur atque enitescit facundia, quippe hinc multijuga exundat eruditio, rerum omnium exuberat ſcientia, unde parantur ampliſſimæ dicendi opes. Lectionis vero cum duplex ſit uſus: unus in orationis corpore formando, aliter in anima ejus & mente firmanda; ibi verba & compoſitio requiruntur ad ſtyli imitationem, hic ſenſus & diſpoſitio ad rerum cognitionem; utrumque autem proſpiciat, ut, qui minus ingenio valent, aliorum ſubſidio ſibi facultates comparent: maxime erit è re præſenti, quantum fieri poteſt, utrique conſulere. Quamprimum igitur puer è Grammaticis exceſſerit, & emendatæ jam ſanæque ſtructuræ ſtipendiis emeritus certo pede figit terram, exerceatur probe vertendo è vernaculo in Latina, necnon transferendo è lingua Latina in vulgarem, atque eadem viciſſim, interjecto modico tempore, Latine reddendo. Atque hic ſolicite & accurate verſabitur in (b) verborum electione atque phraſeωs accommodatione. Deinde tingatur mihi leviter (c) Compoſitionis præceptis, mox etiam (d) Variationis, ita demum inſtructo expeditior ad Imitationem ſternetur via, ad (e) Imitationem, ſtatuam illam Mercurialem, quæ quaſi digito viam rectam & compendiariam ad Eloquentiæ arcem commonſtrat. Quicquid enim manu ſuſcipitur dextre, quicquid mente concipitur feliciter; omne illud ex-

(a) *Apollonii Rhodii Theon. gymnaſmat. cap.* 1. *Senec.* 85. *Epiſt.*

(b) *Vide Longin.* περὶ ὕψους.

(c) Περὶ ὀνομάτων ἐκλογῆς; & *I. L. Strebaum de electione & oratoria collocatione verborum: & Phraſes Schori.* (c) *Supr.* (d) *Ex præceptis Eraſm. lib. de copia Verborum & Rerum. B. Keck. lib.* 2. *Rhetor. cap.* 23. *Rod. Agricola, lib.* 3. *de Invent. cap.* 5. (e) Imitatio. *Cicer. de Orat. lib.* 2. *& in Bruto ad Her. Fab. lib.* 10. *cap* 2. Πῶς χοιρὰς διανοήματα ἰδεώσαμεν. Heim. Περὶ μεθόδου διανοητικῆς. *L. Vives lib.* 4. *de cauſ. corr. art. & lib.* 4. *de tradendis diſciplinis, ubi adjicit exempla Sturmii tribus lib. & in nobilitate literata, pag.* 332. *Paſchal de opt. genere Elocut. Treutler. Meth. Ecl. cap.* 14. *Dreſſ. lib.* 3. *Keck lib.* 2. *Spec. Rhetor. cap.* 2. *Alſt. Orator. lib.* 2. *Cauſ. lib.* 3. *cap.* 9, *&* 15. *Vol. lib.* 2. *cap.* 10.

emplari

emplari huic virtuti accepti referat initia & incrementa; pene dixeram, exitus & perfectionem. Quid enim aliud ſunt opera ſummorum artificum? quid aliud Ideæ mente conceptæ, quam exempla quædam prototypa, originales quidam moduli; quæ imitetur ſolertia, quos ars exprimat. Imo quid aliud ſunt Artes ipſæ quam Naturæ ſummæ illius opificis pediſſequæ & diſcipulæ, cujus veſtigia quo preſſius ſequuntur, eo propius à perfectione abſunt: Quoniam igitur in hujus efficaciſſimæ virtutis cardine vertitur Eloquentiæ janua, prono ſtudio, affectu, conſilio feratur Oratoriæ candidatus, ut alicujus in dicendo ſit ſimilis, quem tota mente atque omni animo defixus intueatur, ut quæ domi non naſcuntur, aliunde petantur commoda. Ille autem ſit Unus, quo æquabilior componatur ſtylus; atque idem in ſuo genere Optimus & Perfectiſſimus, in quo & optima quæque ſibi proponat imitanda: namque minus errabit qui recte collimabit ad ſcopum. Jam vero, quem Ciceroni præferendum aut parem invenias? Conclamatiſſimo omnium conſenſu, Latinæ linguæ parenti, genio, Dæmoni, Deo; cujus ingenium ſuo par Imperio nacti ſunt Romani rerum Domini. Qui vel hoc nomine ſe imitatione dignum præſtitit, quod & ipſe, eum ſe totum (elogium eſt (a) Fabii, maximi in hac arte magiſtri) ad imitationem Græcorum contuliſſet, videtur, effinxiſſe vim Demoſthenes, copiam Platonis, jucunditatem Iſocratis. Nec vero quod in quoque optimum fuit, ſtudio conſecutus eſt tantum, ſed plurimas vel potius omnes ex ſeipſo virtutes extulit immortalis ingenii beatiſſima uberrate. Non enim pluvias (ut ait Pindarus) aquas colligit, ſed vivo gurgite exundat, dono quodam providentiæ genitus, in quo totas vires ſuas eloquentia experiretur. Sciat ergo ſe multum profeciſſe cui placebit Cicero. Perpetuus itaque ſit orationis Dictator, diſertiſſimus ille Romuli nepotum. Ex illius felici facilitate proponat alumno ſuo Rhetor, propinetque periodum unam aut alteram primo, quæ facile admittat imitationem, poſſitque intelligi, characteris humilis aut mediocris. Subminiſtret illi argumentum aliquod materiæ ſequacis, & quæ eandem cum exemplo propoſito formam undequaque poſſit induere. Oſtendat deinde Imitandi artem & rationis; ut vel eidem corpori aliam veſtem induat, vel eidem veſti aliud quærat corpus. Hoc eſt, 1. ut manentem

(a) *Lib.* 10. *Inſt. cap.* 1. *contra & pro Cic. Vide Cauſ. lib.* 2. *L. Viv. l* 4. *de cauſ. cor. art. Eraſm. Ciceronianum & Rami Ciceronianum. Alſt. Or. Pracognita. Nigronii Or.* 15, *&* 16. *De laudibus & imitatione Ciceronis. Alios.*

b ſenten-

(b) *Sententiam veteres quod animo sensissent, vocaverunt. Sed consuetudo jam tenuit, ut mente concepta, sensus vocaremus.*

(b) sententiam alia investiat oratione ; 2. Aut sententiæ suæ ac novæ habitum illum orationis modice immutatum conformet atque adaptet. Doceat, 3. Quæ ab alia breviter dicta fuerunt, fusius prosequi & dilatare ; 4. Quæ fuse ab aliis explicata sunt, Contrahere ; 5. Addere ex proprio ; 6. Subtrahere ornamenta, & res vel nude exponere, vel ornate variare ; 7. Ex Græca aliave lingua sumptum sua Latinitate donare ; 8. Orationem numeris strictam asserere in libertatem, solutique juris facere ; 9. Locutionis figuram, membra, ordinem, exornationem mutare atque invertere : ita par & simile adferre, ut sit tamen diversum, & aliud quidpiam esse videatur : ut ars appareat, lateat artificium. Deducat ita instructum in Imitationis arenam, componat cum exemplo, exigatq; artis specimen, quod diligenter conferet cum exemplari ; monebit, ubi ab exemplo & arte recessum, ipse emendabit, supplebit quæ deerunt, circumcidet si quid redundet. Hinc progrediatur licebit ad longiora, difficiliora, altiora : ad periodos artificiose concinnatas, ad narrationes, confirmationes, argumentationum ac amplificationum formulas, ad paradoxa ejus & orationes denique integras, easque tractandas vel æmulatione parili, vel contrariis causarum partibus susceptis. Monebit interea, compilatoris esse, non Imitatoris, ex alienis centonibus consarcinata sibi trabeam aut virgatum sagulum consuere : servi pecoris esse, unam aliquam prætextam purpuream repræsentare, non posse corpus universum effingere : tradi hominis esse in furto deprehendi. Videat itaque ne fiat repetundarum reus, ne peculatus aut plagii postuletur, ne de vi aut dolo malo arcessatur. Proinde, neque curet verbum verbo reddere tanquam fidus interpres aut religiosus explicator, neque in venustatis ornatusque cuticula curanda sit solicitus, sed & rei naturam laboret penitus scire : characterem advertat, circumstantias observet, atque illius, quem sibi imitandum susceperit ; consilium, acumen, animi indolem, variæ eruditionis carnes, ossa & medullam, argumentorum lacertos & tractationem validam exprimat potius quam verba & stylum. Et cum pigri sit ingenii, maleque de se judicantis, acquiescere inventis, (c) impressis usque vestigiis insistere, & dum in re tenui solicitam curam adhibet, fateri se rebus magnis imparem ; hortetur eum jam æmulari, jam se cum duce suo conferre, si quid supra fieri possit, aggredi, præscripta transcendere,

(c) *Annicetis apud Ælianum Var. Hist. lib. 2. cap. 27.*

dere, nare ſine cortice, in altum vehi, ſeque jam ventis permittere. Ad quem palum jam probe exercitatus tyro noſter, ubi viſus eſt firmaſſe pedem habitu certo & æquabili Ciceronianæ orationis filo, deducatur per progymnaſmata, chreias, locos communes, Etiologias (*b*), &c. in lætiorem campum orationum Demonſtrativarum, latiorem Suaſoriarum. Neque enim hujus ætatis, neq; ſane noſtri fori ſunt Judiciales, quarum ſcientia & arte jam non indigemus, ultra quam requirit eorum quæ ſcripta ſunt Analyſis, & artificii obſervatio; poſtquam, ſublata dicendi ſcena, deſcivit ab orationum ſplendore forenſis illa pompa, formularum quarundam anguſtiis terminata. Ut ergo, ab ipſis Eloquentiæ cunabulis, legitimè ſtudeat, & per omnes numeros progrediatur candidatus noſter; petenda illi cognitionis rerum facultas, atque opes ex ipſis ſapientiæ penetralibus; 1. Auditione attenta, multa. 2. Lectione preſſa. 3. Commentatione ſeria. 4. Præceptis artis. 5. Diligenti Stylo. 6. Dicendi denique uſu. Utilis apprime eſt *Auditio*; tum quia auris eſt ſcientiæ organum; & quæ ab aliis multo diutinoque ſtudio fuerunt inventa, nobis transfundit horula una: tum quia dicentis viva voce ac ſpiritu movemur magis, excipimuſque nova illa velut naſcentia cum favore & ſolicitudine; trahimuſque inſuper in exemplum ſi quid in pronunciatione, eò quod decuit placeat. Auditione tamen ut uberior, ita certior & liberior eſt *Lectio*; audita enim voluceri quadam delectatione abeunt irrevocabilia: tecta repetere licet, ſive artem, prudentiam & conſilium, quæ celavit diſertus artifex, propius advertere; ſive res ipſas memoriæ penitus affigere velimus. Hoc orationis adeoque eruditionis atque ſcientiæ pabulum voremus, &, ut ita dicam, hallucinemur: hoc veluti quotidiano cibo alatur pingueſcatque oratio. Exhauſta enim eloquentiæ fontis vena ſtatim inareſcit, niſi quotidiana lectione refarcias. Niſi oleum continenter inſtilles, extinguitur lucerna. Studiorum navem regat fixa hæc ſapientiæ polo Cynoſura ſomni inertiæque Oceanum nunquam ſubitura Helice. Firma, ſit lectio, certa, aſſidua & conſtans, non deſultoria levitate i termittens aut vaga. Quocirca teneram hanc & muſteam ætatem, ut neque depulſam in totum lactea illa Ciceronis ubertate, ita neque uno utut pulcherrimo prato coercitam velim; at creſcentem per

(b) *De primis apud Rhetorem exercitationibus, Fabius, l. 1. c. 15. & l. 2. c. 1, & 4. Priſcianus ex Her. p. 322. Theon. Aph. Emporius de Ethopœia ac loco Communi. L. Viv. 4. l. 1. Alſt. Orat. l. 3. 2. ſect. 4. 2.*

1. *Auditio.*

2. *Lectio.*

fioreos autorum agros liberius vagati; adultam, aperto gaudere cœlo. Idq; Zeuxidis exemplo, qui Crotoniatis Helenam picturus, non putavit omnia quæ ad venuſtatem quæreret, uno in corpore reperiri poſſe: plures itaque præberi ſibi virgines poposcit, ut mutuum in ſimulachrum ex animali exemplo veritas transferretur. Vorandæ plane ſunt (c) orationes non Ciceronis modo, ſed quæ habentur apud Cæſarem, Livium, Salluſtium, Curtium, Tacitum. Concoquendæ hiſtoriæ eorundem, necnon Suetonii, Flori, Velleii, & quorum eſt hiſtoria quæ dicitur Auguſta; naturalis hiſtoria Plinii ſuperioris, junioris epiſtolæ, Valerii collectanea. Hiſtoria quippe oratorem alit, narrandi facultatem ſuppeditat, inſtruit exemplis, quæ quaſi præjudicia ſunt & experimenta quæ de futuris concludant. Depaſcendæ Fabii inſtitutiones, & quæ illi adſcribuntur declamationes, panegyricæ Plinii & aliorum, Pacati imprimis. Comœdiæ Plauti & Terentii libandi adultioribus, Agellius, Capella, Apuleius cæteriquè Africi nuperi; denique Petrarcha, Politianus, Lipſius, Strada, & quo nunc calet tantum non juventus omnis, Barclaius. Ante omnia humanioris eruditionis ſtudioſos immorari decet atque innutriri ſummis illis ingeniis & Moralis ſcientiæ oraculis Platoni, Senecæ, Plutarcho. Quam ſalutaris autem vel neceſſarius potius ſit futuro oratori poetarum hauſtus, Oratorum princeps, Oratoriæque primores conſentiunt; Legendi, (d) inquiunt, ſunt Poetæ, quorum lectio plurimum confert oratori; namque ab his & in rebus ſpiritus, & in verbis ſublimitas, & in affectibus motus omnis, & in perſonis decor petitur. Quippe divino quodam numinis afflatu concitati, immortale quiddam ac cœleſte ſpirant; ſententiarum concinnitate mirabiles, lumine verborum conſpicui, numerorum modulatione ſuaviſſimi. Meminerimus tamen non per omnia poetas eſſe oratori ſequendos, nec libertate verborum, nec licentia ſententiarum: neque (e) totos

(c) *Imprimis Orationes pro Archia poeta, pro Milone, M. Marcello, Ligario, Roſcio Amerino, Deiotaro, Murena, Sylla, Cœlio, Philippic. 2. In Catilinam 1, 2, & 3. In Verrem 6, & 7. Vide & Ker. lib. 1. Spec. Rhet. cap. 1. & Val. lib. 2. quæſt. 11.*

(d) *Cic. Or. 1. Quint. l. 10. c. 1. Tragici imprimis eum verborum delectu, numerorum ſuavitate, ſententiarum pondere admirabiles; tum decori obſervantiſſimi.*

(e) Περὶ χρήσεως ἐπῶν ἐν πεζῷ λόγῳ. *Hermogenes,* περὶ μεθόδου δεινότητος. *Not apes debemus imitari, & quæcunque ex diverſa lectione congeſſimus ſeparare: melius enim diſtincta, &c.* Sen. epiſt. 84. & 33. *Ad rerum excerpta, habentur ſub huius libri calce communium locorum capita, ſi quis cura habeat hanc curam.*

verſus

versus aut hemistichia solutæ orationi infarcienda. Verum, ne memoria tot tantarumque rerum multifaria & confusa lectione obruatur; ne quid ex iis quæ legimus, audivimus, cogitando ipsi invenimus, desideretur: utile imprimis erit, quæ illustria sunt & notanda videntur, librorum custodiis concredere, tanquam cellæ penuariæ & succenturiato memoriæ subsidio. Quorum altero, notentur verba rara, nova, aut novo sensu usurpata; phrases insigniores, suis quæque distinctæ titulis; formulæ elegantiores, ad Contextum, & Materiam, quarum exhibetur tabella infra, & sequentibus specimen. Altero adnotabuntur Ornamenta & Argumenta, Similitudines, & Translationes; quæ sunt in unam vocem contractæ Similitudines, allegoriæ, imagines, exempla, acutiora dicta, sententiæ, allusiones, aut quæ alludi vel inverti possunt; eaque digesta omnia, & per ordinem Alphabeticum suis titulis atque capitibus tanquam favis cellisque subjecta. Quoniam vero, ut ait (b) ille, nemo percipere tot reconditas aut tam varias res potest, nisi ut scientiæ meditatio, meditationi facultas, facultati vis eloquentiæ accedat; per quæ colligitur eandem esse rationem & percipiendi quæ proferes, & proferendi quæ perceperis: ne condi magis alienorum effatorum quam nostrorum conceptuum promisimus; intingendus tandem in nostram animi mentem erit calamus, Senatus convocandus in corde consiliarius, stylusque inde acuendus. Nec quæ legeris, in codicum, aut etiam memoriæ adversaria tam referenda erunt, quam mentis; curandumque ut eant in ingenium; quippe cujus in vasculo liberius, ac frequentius ringatur stylus quam memoriæ. Tot tamque variarum undecunque congestarum opum, quo propriæ fiant nostrique juris, immutanda est qualitas & proprietas, ut vulgo loquuntur. Ne patiamur itaque illa quæ hausimus manere integra & quasi solida innatare stomacho, quem ægrum atque infirmum arguunt quoties eadem specie redduntur cibi qua sumpti sunt; sed ea naturæ beneficio concoquamus in chylum ut hinc in sanguinem & alimentum transeant. Non tam memori vomitu cruda regeramus, quam ingenii fermento tot granorum miscellanea in panem convertamus. Tot roris gemmas, tot florum succos, ita spiritus nostri proprietate mutemus, ut diversa libamina & sapores in unum mel coalescant.

(b) *Messala in dialogo quem alii Tacito, alii Quintiliano adjudicant.*

3. Meditatio & Commentatio.

Ita in unum conſpirent voces variæ & inſtrumenti diverſa, ut ſingulorum lateant voces, omnium appareant, ut ex tot diſſonis fiat chorus unus, concentus unus. Eruditum itaque hunc pulverem profuit intenti ſtudii radio exaremus, acrem ingenii totam quaſi ſigulinam verſemus, ad judicii ſtateram omnia perpendamus, ex ingenii pixide per inventionem propriam, vel ex ærario mentis per recordationem promamus, quæ ad rem noſtram faciunt: Quod fiet, ſi mentis dexteritate, elicito ſtudii atque animi conflictu & quaſi obſtetricia meditationis opera, res variè miſtas ita temperemus atque in unum corpus redigamus, ut, etiamſi appareat unde ſumptum ſit, aliud tamen, quam unde ſumptum ſit, appareat. Lecta hæc ſomnia; novali ſubacto credita; prement aliquando terram ſegete, rumpent meſſe horrea: ſi accedat æque diſerta periti cultoris ſolertia. Præceptor igitur, & ipſe minime rudis & maxime exercitatus, ex hoc noſtro aut alio Rhetorices compendio artis præcepta enarrabit, locos inventionis, definitiones eorum, Maximas, tractationes, adjunctis exemplis illuſtrabit. Non tamen omnia accurate & ad tenue: Vel ob hoc, quod magiſtrum fere artis reperias neminem, teſte Cicerone, qui ipſe eloquens fuerit: Nudæ enim illæ artes nimia plerumque ſubtilitatis affectatione frangunt atque concidunt quicquid eſt in oratione ipſoque ſpiritu generoſius, omnem ſuccum ebibunt & oſſa detegunt. Noviſſime docebit proprios Affectuum motus & concitationes. Et jam tandem proponet rhetorculo ſuo argumenta, è fabulis poeticis, tragicis ut plurimum, hiſtoricis, Ethicis, declamanda, atque ea quandoque in partes contrarias, verum hæc veritati quam maxime conſona, & quorum ſit uſus aliquis in vita deinceps futurus; licebitque aliquando experiendi exercendique ingenii gratia proponere paradoxa & abſurda. Præformabit illi primum declamandi materiam & ſupellectilem, delineabit veſtigia, digitum ad fontes lectionis intendet, commonſtrabit argumenta, ſuppeditabit colores, mox cum ſibi permittet, ſuis ut viribus abſque adminiculo poſſit progredi. Progreſſus autem faciet non ſine ſumma ſpe ad laudes ampliſſimas. Si ſe totum & rite tradiderit *Stylo*, optimo & præſtantiſſimo dicendi magiſtro, autori, affectori: Hic enim vires ingenii experitur, mentem exacuit, memoriam excitat, judicium format, artis præcepta

4. *Præcepta Artis.*

5. *Stylus.*

præcepta illuſtrat, lectionis fructum exigit: ſtudii practica, cogitationum Hermes, mandatorum nuncius, ſcientiarum monumentum; quem cum multi per ignaviam fugiunt, quia magni eſt laboris, tum plurimi per inſcitiam averſantur, eo quod rationem ejus neſciant; profani, & illotis pedibus, aut manibus potius, tantæ artis penetralia aggreſſi. His autem myſteriis initiatus *hoc agat*, rem curæ tam ſeriæ, conſilii tam ſacri etiam atque etiam recta reputet via. Prius igitur quam calamum in manum ſumat, operam det penitus intelligere quæſtionis & rei, de qua dicendum ſit, naturam, genus, ſtatum. Deinde ſibi aurem pervellet exigetque à memoria ſua, ſi quid uſpiam audiverit ſuper ea re legeritve, centuriata habebit autorum capita, ſententiaſque eorum quaſi per ſatyram acquiret; ſuæ meditationis advocabit obſtetriciam manum, ſolertis ingenii aciem intendet, omnia diligenter verſabit, quæſtionem ſi finita ſit, ad infinitam avocabit, circumſtantias perpendet: hinc latibula argumentorum luſtrabit, eruet quæcunque ad conciliationem, fidem, motum faciunt. Delectum habebit copiarum; levia quæ ſunt & futilia rejiciet plane, exautorabit, caſſabitque, ut iſti loquuntur: quæ virtute valent & pondere, diſtinguet etiam; ut Velites expediantur, in acie ſtant Haſtati, Principes collocentur medii ſubſidiarii, in poſtremis Triarii. Quas omnes argumentorum, exemplorum, ſimilitudinum, ſententiarum copias ubi explicuerit in una tabellæ facie, ut ibi in procinctu & ſtatione appareant, evocandæ prout fuerit opus: cogitandum erit non tantum quo ordine, ſed & quo apparatu, quam valido, quam ſplendido inſtructæ procedant: ut oratio verborum ſtellis, ſideribus phraſium, ſententiarum luminibus diſtincta, niteat Elegantia, Compoſitione fluat, Ornatu ſplendeat. Et tum demiq; ab indagationis induſtria, & ſolertia commentationis, ſe ad ſcribendum conferet. Ad commodiorem autem meditandi curam ſcribendique laborem conducet plurimum, ſi in quietum aliquem locum, ſecretum, atque arbitris liberum ſe recipiat, eundemque obſcurum, ſeceſſu quippe, ſilentio, tenebriſque alitur mens; ſibi vacua altiuſque operi intenta, quoties extrinſecis avocamentis diſtracta non impeditur. Hic tandem ſtringat calamum, acuat ſtylum; in exercitationis hujus incunabulis tardum, in progreſſu temporis & facultatis, velociorem; ſemper diligentem:

Orationis 6. 7. Nigronii de

ita tamen diligentem, ut videat, ne quando penna ingenium suum redeat, præcipiti acta festinatione neq; enim verendum est, ne manum de tabula nesci tollere. At, ne quando à propositp extra oleas, qu aiunt, vagetur; suspiciendum erit subinde thema; maceriæ extruantur & arena sine calce, repetenda sæ pius erunt proximè scripta: tum ad styli commissu ram, quo melius connectantur præcedentibus se quentia; tum ad cogitationis calorem, qui, si scr bendi intercapedine refrixerit, ex integro recipi vires, &, quod in certamine saltus fieri solet, vel repetito spatio sumet impetum. Sequitur, ut ex minet præceptor & emendet quæ ille scripserit; in proba & otiosa expungat, proba & gravia pona in locum fortuitorum sufficiat lecta, pro insuavib dulcia, pro confusis composita suggerat, antiquita horrorem excolat; floridæ novitatis ambitionem c erceat. Aliquantulum veniæ tamen indulgebit ube tati & elegantiæ, quinimo alet potius indolem la tam; generosos conatus & vel plura justo concipie tem spiritum fovebit, & satiari veluti quodam j cundioris disciplinæ cibo lacteq; patietur. Volo, i quit Orator, se efferat in adolescente fœcundita Nam facilius sicut in vitibus revocantur ea quæ se nimium profuderunt, quam si, nihil valente mater nova sarmenta cultura excitentur: Ita, volo esse i adolescente unde aliquid amputem, Luxuriem qu pe depascet increscens cum ætate stylus, multum, in de anni decoquent, multum ratio limabit, aliqui ipso usu deteretur. Non autem potest in eo esse succu diuturnus, quod nimis celeriter est maturitatem assc cutum. Nec placet mustum quod in lacu statim eb austerum: id fiat annis; sic & annos feret, & cum ætate proficiet. Deniq; ne pereat gratia Musicæ occul tæ, ne virtuti celatæ inuratur nota sepultæ inertiæ supereſt, ut materiæ ita formatæ habitus producatur in actum; ut arte studioque decurtata & domi ela borata oratio in solem & pulverem prodeat, in ca stra & aciem procedat, cui rei à Memoria maximum est subsidium. Quam ut fixam, firmam, fidamq; habe as, devorandum est tædium illud scripta aliena & tu ad verbum ediscendi, quæ penitus cognita atque in tellecta, rite atq; ex artis methodo disposita diligen ter leges, adverteſq; res primo, deinde verba: eaq per intervalla & certas partes divisa, edisces ex iis dem tabellis quibus scripseris; tenacius quippe Me moria (quæ non est quid ab intellectu, nisi ratione distinctum)

Cic. 3. de Orators.

Actio *sive* Pronunciatio.

Nigron. Orator. 15. de Memoria.

distinctum) apprehendit eorum vestigia, quæ sibi familiari non incuriosi tradiderunt oculi. Quæ itaque imprimenda animo curaveris, apud te tacitè sub somni tempus, quo plus firmitatis adferat noctis interpositæ quies & silentium, repoſces, exigesque à memoria postero mane, defæcato à cibi decoctione & curarum æstu, animo. Deinceps probe meditata & comprehensa in solitario aliquo loco recitabis; Voce clara, distincta, non stridula aut intenta (in Exordio minime) non unius toni, sed modulata pro varia materiæ, argumentorum, sententiarum, affectuum ratione, cui vultus consentiat, subserviatque Gestus rebus quæ aguntur congruus; non vastus, neque histrionicus tamen, sed decorus & temperatus. Quæ omnia ut cum gratia, venustate & judicio præstare valeas, operæ pretium, imo necessarium erit, ut ipse audias alios, te alii, iique artifices, qui exemplo feliciter præcant, consilio fideliter moneant quæ sequaris, quæ fugias; atque ii certe disertius quam vel eburnea Gracchi fistula, vel Demosthenis speculum, tibi vocem modulentur, gestum figurent. Tum demum bona cum tui fiducia prodire in publ cum licebit. Actio autem usu repetita relegabit metum, solicitudinem, iram, rusticum pudorem, cæteroſque affectus qui memoriæ ac liberiori gestui præjudicant & officiunt.

Artis præcepta levidensi quodam filo & tenui pertexui: quæ compendii studio omiserim, ex iis ipsis quos judicavi fontibus, facile licebit petere. Præceptis his si felicis ingenii vestri (Opt. Juvenes) facultatem excolere, si habitum & desertam dicendi facilitatem usu acquirere non pigebit; ibunt indolis vestræ flores (quos Natura produxit tellus, Artis firmat Sol, Exercitationis educat imber) in Eloquentiæ & Prudentiæ fructus Summus ille Naturæ parens fructus hosce, quorum ipse sparsit semina, ita benigno foveat numine; ita radiis suis illustret animetque æternus Justitiæ & Sapientiæ Sol; ita gratiæ suæ aura mulceat, imbre riget Sacrosanctus Favonius, ut canescentes illi indies ad maturitatem in animis vestris, vos ipsos ad consummatissimæ virtutis arcem evehant, ad fastigatissimi Honoris apicem promoveant, in Reip. emolumentum, Divini nominis gloriam, vestram salutem æternam.

FINIS.

Et quia illorum mentio facta est suprà, Pag. 51. adji-
cienda curavimus concenturiata Communium Lo-
corum capita, in eorum gratiam, quibus cura eri
studiumque conficiendi memoralia volumina.

A.

Abstinentia, Abusus, Academia, Actio, Accusatio, Adolescentia, Adversa res, Adulatio, Adulterium, Ædificia, Æmulatio, Æquabilitas animi, Æqualitas, Ætas, Affectus, Affinitas, Agricultura, Aliena, Ambitio, Amicitia, Amor, Amor sui, Angeli, Anima, Animantia, Animus, Arrogantia, Ars, Artes liberales, Artes, Asperitas, Avaritia, Audacia, Auditus, Aula, Aurum, Auspicia, Autoritas, Auxilium.

B.

Bellum, Beneficentia, Bona natura, fortuna, animi, Boni, Bonitas, Bonum, Brevitas.

C.

Cades, Calumnia, Castitas, Causa, Ceremonia, Cibus, Civis, Civilium rerum usus, Clementia, Cœlibatus, Cœlum, Comitas, Communio, rerum, Concordia, Confessio, Conjugium, Conjugalis fides, Conscientia bona, Conscientia mala, Consilium, Consolatio, Constantia, Consuetudo, Contentus animus, Contractus, Conversatio, Convivium, Corpus, Correctio, Corruptio, Credulitas, Crudelitas, Cura prapostera, Curiositas.

D.

Damnum, Decorum, Debitum, Deformitas, Degeneratio, Delicia, Desperatio, Detractores, Deus, Dies, Discipulus, Disciplina, Discordia, Dissimulatio, Dives, Divitia, Divinatio, Doctrina, Dolor, Dolus, Dos, Dux.

E.

Ebrietas, Educatio, Elementa, Eloquentia, Error, Eventus, Exemplum, Exercitatio, Exilium, Experientia.

F.

Facilitas, Fama, Fames, Familia, Fatum, Favor, Felicitas, Fides, Finis, Forma, Fortitudo, Fortuna, Forum, Fratres, Fraus, Frugalitas, Fruges, Fuga, Furor, Furtum.

G.

Garrulitas, Gaudium, Gestus corporis, Gloria, Gratitudo, Gula.

H.

Hæredes, Historia, Histriones, Homo, Honestas, Honor, Horti, Hospites, Humanitas, Humilitas.

Jactantia.

I.

Jactantia. Ignavia. Ignorantia. Imitatio. Imperium. Impietas. Impudentia. Indoles. Induſtria. Infamia. Infantia. Inferi. Infirmitas. Ingenium. Ingratitudo Inhumanitas. Inimicitiæ. Injuria. Injuſtitia. Innocentia. Inſtitutio. Inſania. Interitus. Inventa. Invidia. Ipſe. Ira. Irriſio. Judicium. Juris ſcientia. Jus. Jusjurandum. Juſtitia.

L.

Labor. Lacrymæ. Lætitia. Leges, Jura. Conſuetudines gentium. Legatus. Levitas. Liberalitas. Liberi. Libertas. Libido. Licentia. Licita. Lingua. Lis. Locus. Lucrum. Ludus. Luxus.

M.

Magiſtratus. Magnificentia. Majeſtas. Mala. Maledicentia. Mali. Malitia. Medicina. Mediocritas. Meditatio. Memoria. Mendacium. Mens. Mercatura. Meretrix. Metalla. Meteora. Metus. Militia. Miracula. Miſeria. Miſericordia. Modeſtia. Mora. Morbi. Mores. Morum gravitas. Mores gentium varii. Mors & ſepultura. Mulier. Mundus. Munera. Mutationes. Mutuum.

N.

Natura. Naturales res. Navigatio. Neceſſitas. Nobilitas. Noſce te ipſum. Noverca. Novitas. Nox Numerus. Numina. Nuptiæ, & Ritus.

O.

Obedientia Obſequium. Oblivio. Occaſio. Otium. Oculus. Odium. Officium. Omina. Opinio. Opus. Oracula. Oratio. Ordo. Ornatus.

P.

Parentes Parricidium. Paſſio. Patientia. Patria. Paupertas. Pax. Peccatum Peregrinatio. Perfidia. Perjuria. Perſeverantia. Petitio. Peſtis. Philoſophia Pietas. Pictura. Pœna. Pœnitentia. Poeta & Poeſis. Politia. Potentia. Potentioribus non adverſandum. Præceptores. Præſentibus fruendum. Principes. Principium. Prodigalitas. Prodigia. Proditio. Promiſſa. Proſpera res. Providentia. Prudentia. Principiis obſta. Pudor. Pudicitia. Puericia, Pulchritudo.

Q.

Quæſtiones curioſæ. Querela.

R.

Rapina. Ratio. Recreatio. Regnum. Religio. Reprehenſio. Repugnantia. Repulſa. Reſpublica. Rhetores. Riſus. Robur. Rus.

S.

Sacerdotes, Sacrificium, Sacrilegium, Sapientia, Scelus, Scientia, Scriptum, Securitas, Seditio, Secta, Senſus, Senectus, Servus, & Servitus, Severitas, Silentium, Similitudo, Simultas, Simulatio, Simulachra, Sitis, Sobrietas, Societas humana, Societas honeſta, Societas prava, Solitudo, Solertia, Somnus, Somnia, Species recti, Spectrum, Spes, Studium, Stultitia, Subditi, Sublimis vita conditio, Superbia, Superſtitio, Suſpicio.

T.

Taciturnitas, Tadium, Teneritas, Temperantia, Templa, Temporum res geſta, Tempus, Terra regioneſque, Teſtis, Teſtamenta, Timor, Tormenta, Tranquillitas, Tueri parta, Turpitudo, Tyrannis.

V.

Valetudo, Varietas, Venatio, Venia, Veneficia, Ver, Verbum, Verecundia, Veritas, Veſtitus, Vetitum, Vicini, Viciſſitudo rerum, Victoria, Vigilantia, Vindicta, Vinum, Virtus, Virginitas, Vis, Vita, Vita privata, Vitia, Vitiorum fuga, Ultio, Ultio divina, Unitas, Voluntas, Voluptas, Vota, Urbs, Uſura, Uſus, Utilitas, Vulgus, Vultus, Uxor.

FINIS.

De FORMULARUM *Uſu & Imitatione.*

FOrmulæ aliquot Oratoriæ à me olim, quaſi parectato, rudi quadam farragine congeſtæ non ita pridem ſub alienis auſpiciis vexilliſque in aciem proceſſerant. Has, quia ſemel, ipſius, qui ediderat, rogatu, publici juris feci, nec dum mihi ſatis apparuit cauſæ, cur prolem illam, quæ vel adeo implumis ad fidem ſolis educta (niſi infidus ſit amicorum portus; affectu quam judicio fallacior) exploratores ignes irretorto contueri lumine ſuſtinuit, unguibus ſævis laniatam nido præcipitem darem: agnitam & vindicatam fovere hic lubet, ſuſcipere, & proferre: ſi pauca prius de conſilio in iis meo, ipſarumq; uſu dixero. Atque in his quia Imitatio utramque paginam facit, utrumque munus & ſtaminis & ſubtegminis ſubit, non pigebit ab illius exemplo telam ordiri.

Ab Ariſtotele etiam laudatum, Eth. ad Nichomachum. lib. 1.

Inter Georgica Heſiodi præcepta decantatiſſimum eſt illud & πολυθρύλλητον.

Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει,
Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ εἰς τέλος ἦσιν ἀμείνω.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ὃς δ' οὔτε αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὅδ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.

Quo reſpiciens T. Livius, (a) oratione, quam Minutio, cujus temeritatem fortuna deprehenderat; maléque mulctarat, niſi nubes ei, quæ in montium jugis ſedebat, ſolicitata imbrem dediſſet, h.e. niſi legionibus Munitianis in extremo jam diſcrimine laborantibus Fabiana ſe acies repente, velut è cœlo demiſſa ad auxilium, oſtendiſſet: Orationi, inquam, illi quam Minutio affingit T. Livius milites ſuos hortaturo, ſupplices ſe, gratoſq; Fabio præſtarent hoc præfigit exordium: *Sape ego audivi, Milites, eum primum eſſe virum, qui ſibi ipſi conſulat, quid in rem ſuam ſit: ſecundum, eum, qui bene monenti obediat: qui nec ipſe ſibi conſulere, nec alteri parere ſcit, eum extremi ingenii eſſe, &c.* Quod item ante oculos habuit dubio procul Seneca, (b) *Nemo*, inquit, *per ſe ſatis valet, ut emergat: oportet manum aliquis porrigat, aliquis educat. Quoſdam ait Epicurus ad*

(a) *Dec. 3. l. 2.*

(b) *Epiſt. 52.*

ad veritatem ſine ullius adjutorio contendere ; hos maxime laudat, quibus ex ſe impetus fuit, qui ſeipſos præcurrerunt ; Quoſdam indigere ope aliena, non ituros, ſi nemo præceſſerit, ſed bene ſecuturos ; egregium hoc quoque, ſed ſecunda ſortis ingenium. Nos ex illa prima manu non ſumus, bene nobiſcum agitur ſi in hanc ſecundam recipimur. Neque hanc quidem contemſeris, qui alieno beneficio ſalvus eſſe poteſt & hoc multum eſt, velle ſalvari. Præter hæc adhuc invenies aliud genus hominum, ne ipſum quidem faſtidiendum, eorum qui cogi ad rectum compelliq; poſſunt, quibus non duce tantum opus ſit, ſed adjutore, & ut ita dicam coactore ; hic tertius color eſt. Itaque alteri magis gratulatur ; alterum magis ſuſcipit. Quamvis enim ad eundem finem uterque pervenerit, tamen major eſt laus idem effeciſſe in difficiliore materia, &c. Mox, *Quædam ingenia facilia, & expedita quadam manu, quod aiunt, facienda ſunt, & in fundamentis ſuis occupanda. Itaq; ego illum feliciorem dixerim, qui nihil negotii ſecum habuit : hunc quidem de ſe meliora meruiſſe qui malignitatem naturæ ſuæ vicit, & ad ſapientiam ſe non perduxit ſed extraxit. Hoc durum & laborioſum ingenium nobis datum, ſcias licet imus per obſtantia. Itaq; pugnemus, aliorum invocemus auxilium. Quem, inquies, invocabo, hunc, aut illum ? Tu vero etiam ad priores revertere, qui vacant. Adjuvare nos poſſunt, non tantum qui ſunt ; ſed & qui fuerunt, &c.* Nec veritas tantum, O Philoſophe, in Democriti puteo latet, indigetque Delio urinatore ; ſed & doctrinæ Moly, flore nitens lacteo, nigra ſquallet radice, χαλεπὸν ἓ τ' ὀρύσσειν Ἀνδράσι γε θνητοῖσι, ſed & aureum ſcientiæ ramum *legit omnis Lucus, & obſcuris claudunt convallibus umbræ.* Quem, quia *pauci, quos æquus amavit Jupiter, aut ardens evexit ad æthera virtus, Diis geniti* potuere ingenii ſui Marte eruere, liceat modo Mercurii indiciis oblatum capere, aut Veneris auſpiciis ritè repertum carpere. (a) Ἄ ἓ ἃ κεκλήμεθα, Μίμησις ἤδη ταῦτα συνδιεύξεται. In magnis illis animi ad artes & virtutes formandi Georgicis, εὐδαίμονας illos & θεοφίλεις pronunciat Plutarchus, quibus, divinitus contigere ad conſummatam perfectionem tria illa abſolutè neceſſaria ; *viz.* 1. Ingenii ſolum fertile, 2. Inſtitutionum bona ſemina, 3. Diligens inſtitutoris cultura, & exercitatio. Natura quippe ab arte promovetur, utraq; ab exercitatione firmatur atq; perficitur. Quis itaq; Eloquentiæ, quo non præſtantius aliud munus homini à Deo datum

(a) *Syneſ. tit. Dens.*

tum eſt, fructum? quis, non dico, Suadæ medullam, ſed vel illibatum orationis florem, à pueris expetat, aut etiam expectet, quibus nondum per ætatem aut ſtudium datur ſapere, quibus inventionis facilitas, ingenii felicitas, ipſius rationis vixdum illuxit lumen? *Stratus humi palmes viduas deſiderat ulmos.* Pedamenta itaq; admoveantur ab Arte & Imitatione, ut quæ ex ſe non habent, mutuo aliunde ſumant; atq; ita ſumant, ut lecte, libere, prudenter inſtituta imitatione, ex ſuo ipſius cerebro prognata hæc pallas parentis referat imaginem; non aperte, ſerviliter, inepte ſuſcepta, opus Muſivum aut cento eruditis bilem concitet, aut furtivis nudata coloribus cornicula riſum moveat. Imitandi rationem, methodum, modus, κρυ'ψιν, gradus ſupra attigimus Indicis Rhetorici p. 64. & ſeq.. Hic πρόξιν exercitationemq; cur referre pigeat, cum ſummi ingenii viros in hac arena deſudâſſe non puduerit? Quot loca ex Platone & Ariſtotele Dialogis ſuis & Rhetoricis inſeruit Eloquentiæ Romanæ parens Cicero, hæc vertendo, illa explicando, alia imitando? ad Demoſthenis vim ubiq; affectat viam, non ſemper aſſequitur, Philippicæ certe Ciceronis in totum olent Demoſthenis lucernam. Necnon (a) ipſe Demoſthenes quatuor annos impendit orationibus Iſæi imitandis. Ut cæteros Poetas taceam; (quos (b) Galaton pinxit cantillantes quæ vomuerat Homerus) quid Virgilius? annon Homeri, Heſiodi, Theocriti, Pindari etiam, Apollonii, atq; aliorum preſſe & quaſi religioſe inſiſtit veſtigiis? Plinius (c) vero honori ſibi duxit Ciceronem æmulari, nec fateri erubuit, *Eſt mihi*, inquit, *cum Cicerone æmulatio, nec ſum contentus eloquentia noſtri ſeculi.* Quod & alios factitaſſe ut liqueat, adducam locum illum (d) Iſocratis: Τῆς ἀρετῆς μὲν ὐδὲν κτῆμα σεμνότερον, ὐδὲ βεβαιότερόν ἐστι. κάλλος μὲν γὰρ χρόνος ἀνάλωσεν, νόσος ἐμάρανε. πλοῦτον δ' ἂν κακίας μᾶλλον, ἢ καλοκἀγαθίας ὑπερέτης ἐστιν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥᾳδυμίᾳ παρασκευάζων, ὅτι δ' τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν. ῥώμη δ' μὲν μὴ φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δ' ταύτης, πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε, καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, τῶν δ' τῆς ψυχῆς ὀλιγωρίαις ὑπεκόπτησεν· ἡ δ' τῆς ἀρετῆς κτῆσις, οἷς ἂν ἀκλεὴς

(a) *Plutarch. in Dem.*
(b) *Ælian. V. hiſt. l. 13. c. 2.*
(c) *Lib. 2. epiſt. 5.*
(d) *Or. ad Demoniacum.*

ἀκιβδήλαις ἐν ταῖς διανοίαις σωζουξηθῇ, μόνη μὴ ὑ γηράσκει, πλέτε ὃ κρείτ(ω)ων, χρησιμωτέρα ὃ εὐγενείας ἐστί. Quem criſpo & rotundo ſane agmine complexus eſt Salluſtius in Catilinaria præfatione. *Divitiarum & formæ gloria fluxa atq; fragilis eſt: virtus clara æternaq; habetur.* In Jugurthina prolixior. *Præclara facies, magna divitiæ, ad hoc, vis corporis & alia hujuſcemodi brevi dilabuntur: at ingenii egregia facinora, ſicut anima immortalia ſunt. Poſtremo corporis, & fortuna bonorum, ut initium, ſic finis eſt: Omniaq; orta occidunt, & aucta ſeneſcunt: animus incorruptus, æternus, rector humani generis, agit atq; habet cuncta, nec ipſe habetur.* Hunc fuſius expreſſit Plutarchus, (a) Τὰ μὲν ἀλλὰ τ' ἀγαθῶν ἀνθρώπινα καὶ μικρὰ, καὶ ὐκ ἀξιοσπούδαστα καθέστηκεν. Εὐγένεια καλὸν μὲν ἀλλὰ προγόνων ἀγαθόν. Πλῆτ(ο)ς ὃ, πῆμον μὲν, ἀλλὰ τύχης κτῆμα, ἐπειδὴ τ' μὲν ἐχόντων πολλάκις ἀφέλετο, τοῖς δ' ὐκ ἐλπίσασι φέρουσα προσήνεγκε. Καὶ ὁ πολὺς πλῆτ(ο)ς σκότος ἔκκειται τοῖς βουλομένοις βαλάντια τυρεύειν, κακούργοις, οἰκέταις, καὶ συκοφάνταις, καὶ τὸ μέγιστον ὅτι καὶ τοῖς πονηροτάτοις μέτεστι. Δόξα γε μὲν σεμνὸν, ἀλλ' ἀβέβαιον. Κάλλ(ο)ς ὃ πειμαχητὴν μὲν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον. Ὑγίεια ὃ πῆμον μὲν ἀλλ' ἐυμετάστατον. ἰσχὺς ὃ ζηλωτὸν μὲν, ἀλλὰ νόσῳ ἐυάλωτον καὶ γήρᾳ. Τὸ ὃ ὅλον, εἰ τὶς ὀπ' τῇ τ(ο)ῦ σώματ(ο)ς ῥώμῃ φρονεῖ, μαθέτω γνώμης διαμαρτάνων, ὥσον γὰ ἐστὶν ἰσχὺς ἀνθρωπίνη (ἥττων) τῆς τ' ἄλλων ζώων ἀνωφελῶς, λέγω ὃ αὖ ἐλεφάντων, καὶ ταύρων, καὶ λεόντων. Παιδεία ὃ τ' ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον.

(a) Περὶ παίδων ἀγωγῆς.

(b) *De Deo Socratis.*

(b) Apuleius ægre illum ambulare judicans, qui pedem ſemper ponit in alieno veſtigio, nec ſibi metas præſtituit, nec ſe intra alieni ingenii pomœria terminavit; ſed liberius, pro more ſuo & patrio vagatus, ita luſit; *Aliena voco qua parentes pepererunt, & qua fortuna largita eſt, &c. Generoſus eſt? parentes laudas. Dives eſt? non credo fortunæ. Magis iſta dinumera,*

mero. Validus eſt? Ægritudine fatigabitur. Pernix eſt? abibit in ſenectutem. Formoſus eſt? expecta pauliſper, & non erit. At enim bonis artibus doctus, & adprime eſt eruditus, & quantum licet homini, ſapiens & boni conſultus eſt? tandem aliquando ipſum virum laudas. Hoc enim nec à patre hæreditarium eſt, nec caſu pendulum, nec à ſuffragio anniculum, nec à corpore caducum, nec ab ætate mutabile. Quamvis hic, ut & alibi, Senecam, (a) ob oculos, & in mente habuiſſe, mihi ex Proleptico artificio videtur. *Ratio ergo perfecta proprium hominis bonum eſt, cætera illi cum animalibus ſatiſq; communia ſunt. Valet? & leones: formoſus eſt? & pavones: velox eſt? & equi; non dico, in his omnibus vincitur, Non quæro quid in ſe maximum habeat, ſed quid ſuum. Corpus habet? & arbores: habet impetum & motum voluntarium? & beſtia, & vermes: habet vocem? ſed quanto clariorem canes, acutiorem aquila, graviorem tauri, dulciorem mobilioremque luſciniæ? Quid in homine proprium? Ratio, hæc recta & conſummata felicitatem hominis implevit.* A quo exemplari non admodum diſcedit Boethius. (b) *Quid enim? pecuniamne congerere conaberis? ſed eripies habenti: Dignitatibus fulgere velis? danti ſupplicabis: & qui præire cæteros honore cupis poſcendi humilitate vileſces. Potentiamne deſideras? ſubjectorum inſidiis obnoxius, periculis ſubjacebis. Gloriam petis? ſed per aſpera quaq; diſtractus ſecurus eſſe deſiſtis. Voluptariam vitam degas? ſed quis non ſpernat atque abjiciat viliſſimæ fragiliſſimæque rei corporis ſervitium? jam verò qui bona præ ſe corporis ferunt, quam exigua, quam fragili poſſeſſione nituntur? Num enim elephantos mole, tauros robore ſuperare poteritis? Num tigres velocitate præibitis? Formæ vero nitor; ut rapidus eſt, ut velox & vernalium florum mutabilitate fugacior! Reſpicite cœli ſpatium, firmitudinem, celeritatem: & deſinito aliquando vilia mirari.* Videte denique hos ſubſecutum Minutium Felicem. *Rex es: tam times quam timeris, & quamlibet ſis multo comitatu ſtipatus, ad periculum tamen ſolus es. Dives es: ſed fortunæ male creditur, & magno viatico breve iter non inſtruitur ſed oneratur. Faſcibus & purpuris gloriaris; vanus error hominis, & inanis cultus dignitatis, fulgere purpura, mente ſordeſcere. Nobilitate generoſus es: parentes tuos laudas: omnes tamen pari ſorte naſcimur, ſola virtute diſtinguimur.* Quorſum hæc omnia? certe ut intelligatur etiam gravibus viris, & in altum eloquentiæ provectis Imitationem præluxiſſe

(a) *Epiſt. 76.*

(b) *De Conſol. Philoſophiæ, lib. 3. proſ. 8.*

curſus

curſus ſui Helicen & Cynoſuram. Non itaque pudori, nec tædio eſſe debet teneræ ætati, cui inſtituendæ, hæc qualiacunque inſerviunt, τοῖς ἐκ παλαιῶν συγχεομένοις majorum virtutes intueri, animiſq; ad virtutem hanc accendi. Præclara illa vox eſt, & viro ſummo digna, ſi cui datur eam vere de ſe protuliſſe, *Libera per vacuum poſui veſtigia princeps, Non aliena meo preſſi pede.*

Verum enimvero in ſecundis, aut etiam tertiis ſtare aliquid eſt. Si negatur Jovis non imitabile fulmen vibrare; proximos tamen illi honores, etſi proximos longo poſt intervallo, & manubias ſecundas tractare Palladi liceat, juvetque ſequi patrem, licet *non paſſibus æquis.*

Prima itaq; & præcipua probi atq; legitimi imitatoris cura ſit, Rerum, ac Senſus: proxima, Verborum & Coloris, ut ejus quem imitandum ſuſcepimus, primo animi conſilia, & altam vegetæ mentis vim intelligamus, hæc probe concocta acri meditatione in animi noſtri venas trajiciamus, ut corpus ipſum orationis, quæ ſpeculum animi eſt, ſolidum & ſucci plenum efformetur, argumentorum oſſibus firmum, ſententiarum medullâ diſtentum, motuum nervis validum. Deinde, ut circa carnis cutiſq; colores verſemur, vocum, figurarum, phraſium, formularum. Ejuſmodi oratio non intra labra natans, ſed in penitiſſimis cordis penetralibus nata, vivet, ſpirabit, movebit, ager, rapietq; auditores qua volet. Atq; hæc omnia, quamvis intimis animi præcordiis adamantino ſtylo, inſculpi neceſſe fuerit, quoniam tamen labilis res eſt memoria, & fluxa, quæ onerata fatiſcit, referta confunditur, ex uſu erit illam ſublevare; & ea, quæ nobis legentibus, audientibus, aut meditantibus placuerunt, dignaque adnotatu viſa ſunt, Librorum fidei concredere, uti ſupra monuimus, p. 45, &c. Indices Rhetorici.

Adventitiis tamen his ſubſidiis ita uti, ne ſenſus ipſos, ne formulas eodem habitu, quo admiſſæ ſunt, quaſi per vomitum, quod infirmi ſtomachi indicium eſt, regeramus: verum, tum adjiciendo, tum detrahendo, qua varie concinnando, qua artificioſe invertendo, ita immutare, ut ex ingenii noſtri fonte, fornace, officina, non ex memoriæ lacu, ærario, taberna, videantur deprompta: Mentis agitatione, Commentationis igne ea omnia quantumvis varia, & diſſimilia, ita conflare, miſcere, aſſimilare, ut & ipſis Artificibus fœtum hunc noſtræ mentis ingenuum

potius

potius approbemus, quam accerſitas bracteas, aut emendicata analecta prodamus. Formulas itaq; ſubjeci ipſis autorum unde ſumptæ ſunt verbis dimenſas, ut aliud relinquerem Oratoriæ candidato, in quo exerceret ſe ſtyli acies, laboraret ingenii acumen; tandem ſi placeat exemplum iſtud quod apud A. Gell. (a) necnon Æliani (b) invenio: *Quod Theophraſtus verba in Areopago facturus deturbatus verecundia obticuerit quodque idem hoc Demoſtheni apud Philippum Regem verba facienti evenerit.* Quod hunc in modum dilatari poterit. *Quod Theophraſto oratori parum vehementi, cujus tamen ex ore melle dulcior effluebat oratio; quod Demoſtheni torrentis in modum fluminis, aut torti potius fulminis auditorum animos percellenti, contigiſſe fertur; ut hic Philippi regis majeſtate exanimatus, ille verecundia (ut creditur) deturbatus, in ipſo orationis limine repente obticuerit: idem ne mihi novo Rhetori atque in hac dicendi arena minime verſato accideret prorſus extimeſcerem, niſi me animaret rei ipſius, de qua dicturus ſum, dignitas; niſi me confirmaret gratioſorum juvenum, qua cinctus ſum, corona notiſſima benignitas. Jubet me res, ut inter vitioſi pudoris Scyllam, & impudentiæ Charybdin, ingenuam & prætextatæ hujus ætatis florem verecundiam per medium fretum, qua virtutis via eſt, plenis pro virium mearum & artis modulo gloriæ velis feram. Vos itaque orandi fitis (tyrocinii hujus literarii commilitones mei) cum in ipſius argumenti veſtra hac ætate digniſſimi gratiam, tum pro candore quem in pectoribus veſtris incluſum, huc affertis, ut fragili hujus Orationis meæ navicula ſine ſcientiæ ſaburra, ſine judicii clavo, ſine artis velis timide fluitanti, levis faventiæ veſtræ aura aſpirans, eam decurſo feliciter ſpatio in optatum portum deducat.* Quas vero formulas ex lectione in adverſaria & commentarios referre placet, id, ſi ita videtur, facere ex mente & methodo ſubſequentis tabellæ licebit.

(a) *A. Gell. arg. c. 8. l. G.*
(b) *Ælian. Var. Hiſt. lib. 8. cap. 12.*

Supra Naturæ fundamina Artiſque ſtructuram, inter Exercitationis ſubſidia, ad eloquentiæ faſtigium erigendum, validiſſimi adminiculi vim & viam occupat imitatio. Ad cujus perfectionem, ſtudioſe & cum fructu legenti, audienti, commentanti obſervanda veniunt.

1. Formulæ

1. Formulæ ad
- Contextum
  - Ordiendi.
  - Petendi attentionem & benevolentiam.
  - Narrandi.
  - Proponendi & Partiendi.
  - Continuandi.
  - Transeundi.
  - Abrumpendi.
  - Confirmandi.
  - Exempla citandi.
  - Testimonia citandi.
  - Objiciendi & Confutandi.
  - Claudendi.
- Materiam
  - Rogandi & Petendi.
  - Gratias Agendi & Debendi.
  - Opem Offerendi & Pollicendi.
  - Laudandi.
  - Vituperandi.
  - Corrigendi.
  - Hortandi, Suadendi, & Consulendi.
  - Exclamandi, Querendi, & Detestandi.
  - Monendi.
  - Excusandi.
  - Deliberandi.
  - Illudendi.
  - Minandi.
  - Metuendi & Obstupescendi.
  - Male & bene precandi.
  - Consolandi.
  - Moderandi & Dijudicandi.

2. Ornamenta & Firmamenta
- Similitudines.
- Allegoriæ.
- Imagines.
- Acutiora dicta.
- Sententiæ.
- Exemplа.

3. Dictiones
- Verba rara, nova, aut novo sensu usurpata.
- Phrases insigniores & nitidiores.

Ordiendi Formulæ.

Lib. 2. de Or. REBUS *omnibus probe consideratis, tum denique,* inquit M. Antonius apud Ciceronem, *id quod primum est dicendum postremo loco cogitare, quo utar exordio.*

exordio. Nam ſi quando id primum invenire volui, nullum mihi occurrit, niſi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare atque commune. Principia autem dicendi ſemper cum accurata, & acuta, & inſtructa ſententiis, atque verbis; tum vero cauſarum propria eſſe debent. Prima eſt enim quaſi cognitio & commendatio orationis in principio: quæ continuo eum qui audit permulcere atque allicere debet, &c. Mox. *Appareat, eas non eſſe communes nec in alias cauſas poſſe transferri; ſed penitus ex ea cauſa, quæ tum agatur, efflorueſſe. Omne autem principium, aut rei totius, quæ agitur, ſignificationem habere debebit; aut aditum ad cauſam, & communitionem, aut quoddam ornamentum & dignitatem. Sed oportet ut ædibus ac templis veſtibula & aditus; ſic cauſis principia pro rebus & rerum portione præponere.* Diſputat Quintilianus, contra quam cenſuit Ciceronis Antonius, præcipiens. *Nec ideo tamen eos probaverim,* inquit, *qui ſcribendum quoque proœmium noviſſime putant. Nam ut conferri materiam omnem oportet, & quid quoque loco ſit opus, conſtare debet, antequam dicere aut ſcribere ordiamur; ita incipiendum ab iis quæ prima ſunt, &c.* Sed poſt veteres dicendi magiſtros in utraque lingua, & præter ea quæ nos ſupra diximus, p. 17, &c. de virtutibus, vitiis & legibus Exordii, videatur Cauſſinus, l. 6. Eloq. c. 7. Valladerus, l. 8. Voſſius l. 3. Inſtit. Orat. c. 8. &, ſi tædium ferre poſſis, Exordiorum formulæ variis ex locis deſumptæ à Melchiore de Cirda in Campis Eloquentiæ. Necnon aliæ per omnia genera & partes orationis à Vernulæo allatæ, ut & ab Eraſmo, l. de copia, & conſcribendis epiſtolis. Neque tamen iſtæ quæ ſequuntur rejiciendæ protinus ſunt, ut quæ, ex præceptis & exemplo in præfatione modo præmiſſis, in hanc vel illam ſententiam facile transferri poſſint.

L. 3. Orat. Inſtit. c. 12.

Roſcius, hiſtrio nobiliſſimus, qui propter artis ſuæ præſtantiam & venuſtatem aſſecutus erat, ut in quo quiſque artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur; quo ſpectante, geſtum agere in ſcena videbatur eſſe hominis impudentis: ille, inquam, diſcipulus Hortenſii, magiſter Ciceronis; ille propter probitatem indignus, propter artem ſolus ſcena adeoque immortalitate dignus judicatus; ille utcunq; exercitatiſſimus, nunquam tamen niſi geſtus & actionem accurate mediratus, ſe dabit in publicum ——

Cic. 1 de Orat. & Val. Max. lib. 8. cap. 7.

Sen. præf. ad l. 4. controv. Quint. l. 10. c. 5. Nigron. l. 1. Orat.

Si Porcius Latro, Declamatoriæ virtutis unicum exemplum, cum pro reo in Hiſpania Ruſtico Porcio

Porcio propinquo ſuo diceret, uſq; eo fuerit confuſus, ut à ſolœciſmo inciperet; nec antea potuerit confirmari, tectum ad parietes deſiderans, quam impetravit ut judicium ex foro in baſilicam transferretur: quàm toto me animo conſternari putatis? qui &c.

Craſſus apud Cic. 3. de Or. Equidem in me ipſo experior ſæpiſſime, ut exalbeſcam in Principiis dicendi, & tota mente atque omnibus artubus contremiſcam. Adoleſcentulus vero ſic in initio accuſationes exanimatus ſum, ut hoc ſummum beneficium Q. Maximo debuerim, quod continuo concilium demiſerit, ſimul ac me fractum ac debilitatum metu viderit.

Cicero manumiſit Erotem ſervum; quod judicium quoddam graviſſimum in diem poſterum fuiſſe dilatum nunciaſſet.

Plut. Apoph. Atheneſius cum cogeretur de gloria diſſerere coram Philone (cujus jam aures cognoverat & Demoſthenicæ Eloquentiæ inuſtus calamiſtris, & Atticæ dictionis puritate delicate politas) illum ſomniavit abſentem, ne tanti viri cogitatio medium ſibi dictionis filum intercideret. Sic ego hodie divina Endymionis virgula, &c.

Cic. 1. de Natura Deor. Cum à Simonide quæſiviſſet Hiero tyrannus, quid aut qualis eſſet Deus, Deliberandi cauſa ſibi unum diem poſtulavit. Cum idem ex eo poſtridie quæreret, biduum petivit. Cum ſæpius duplicaret numerum dierum, admiranſque Hiero quæreret cur ita faceret? Quia quanto, inquit, diutius conſidero, tanto mihi res videtur obſcurior.

Cic. de Orat. 2. l. Cum Annibal Carthagine expulſus epheſum ad Antiochum veniſſet exul, proque eo, quod ejus nomen erat apud omnes in gloria, invitatus eſt ab hoſpitibus ſuis, ut Phormionem Peripateticum, ſi vellet audieret: cumq; is ſe non nolle dixiſſet, locutus eſſe dicitur homo copioſus aliquot horas de Imperatoris officio & de omni re militari. Tum cum cæteri qui illum audierunt, vehementer eſſent delectati, quærebant ab Annibale quidnam ille ipſe de illo philoſopho judicaret: hic Pœnus, non optime Græce, ſed tamen libere, reſpondiſſe fertur, Multos ſe deliros ſenes ſæpe vidiſſe, ſed qui magis quam Phormio deliraret, vidiſſe neminem. Neque mehercule injuria. Quid enim aut arrogantius, aut loquacius fieri potuit quam Annibal, qui tot annos de imperio cum populo Romano omnium gentium victore certâſſet. Græcum hominem, qui nunquam hoſtem, nunquam caſtra vidiſſet, nunquam deniq; minimam

partem

partem ilius publici muneris attigiſſet, præcepta de re militari dare ?

Sophiſtæ, Herculis laudes recitaturo, Quis vero, inquit Antalcidas, eum vituperat ? *Plutarch. Apoph.*

Si aut Collegam (id quod mallem) Æmili, tui ſimilem haberet, aut tu collegæ tuo ſimili eſſes, ſupervacanea eſſet oratio mea : nam & duo boni Coſſ. etiam me tacente omnia rep. fide veſtra faceretis : & mali nec me verba auribus veſtris, nec conſilia animo reciperetis. *Liv. 3. d. 2. l. Fabius.*

Tacuiſſem hodie (P. C.) nequid, in omnium gaudio, minus lætum quod eſſet, vobis loquerer : Nunc interroganti ſenatori, ſi reticeam, aut ſuperbus aut obnoxius eſſe videar : quorum alterum eſt hominis alienæ libertatis obliti, alterum ſuæ. *Liv. 3. d. 2. l. Hanno.*

Qui me voluiſtis dicere extempore, accipite rudimentum poſt experimentum. Quippe prout mea opinio eſt, bono periculo periculum faciam, poſtquam reprobata, meditata ſum dicturus incogitata, &c. *Ap. de Deo Socratis.*

In rebus ſubitariis vena prolixior. Scripta enim penſiculatis & examinatis ; repentina autem noſcitis ſimul & ignoſcitis. *Ibid.*

Pericles, quotieſcunque verba facturus in concionem prodiret, optabat ut ſibi nullum ejuſmodi verbum excideret quod populum exaſperare atque irritare poſſit ; aut quod illi contrarium eſſet & cum ipſius voluntate pugnare videretur. *Ælian. Hiſt. l. 5. c. 10.*

Si quantum in agro locisque deſertis audacia poteſt, tantum in foro atque judiciis impudentia valeret ; non minus nunc cauſa cederet A. Cæcina Sex. Æbutii impudentia, quam tum in vi facienda ceſſit audaciæ. Verum &, &c. *Cicer. pro Cæcin.*

Nunquam mihi defuturam orationem, qua exercitum meum alloquerer, credidi : non quod verba unquam potius quam res exercuerim, ſed quia prope à pueritia in caſtris habitus aſſueveram militaribus ingeniis : apud vos quemadmodum loquar nec conſilium nec oratio ſuppeditat : quos nec quo nomine quidem appellare debeam, ſcio, cives ? qui à patria veſtra deſciviſtis ; an milites ? qui imperium auſpiciumque abnuiſtis, ſacramenti religionem rupiſtis ; hoſtes ? corpora, ora, veſtitum, habitum civium agnoſco : facta, dicta, conſilia, animos hoſtium video. Quid enim vos, &c. *Liv. 3. d. l. Scipio.*

Quam conſuetudinem illi ex ſchola politi oratores tanquam legem ſervaverunt, ut in magnis cauſis ſibi à Diis precarentur concedi orationem, vel, Cic. conſperſam *Turn. Or. 12.*

ſperſam floribus, ad aures audientium ſuavitate delinientes; vel Demoſthenis vinctam nervis, ad animos eorum pondere perſtringendos: eandem ego coram vobis hoc ipſo ex loco hodie perſecutus fuiſſem, ſi id quod ago, putaſſem potius orationis eſſe ex imo artificio promptæ, quam mentis cujuſdam divinitus afflatu concitatæ. Verum cum eos mihi motus ſive inſuſſerit ratio, tanquam ex terra homini; ſive inſculpſerit Deus, tanquam ex cœlis Chriſtiano ut putem hanc rem quam conor, non tam orationis eſſe quam rationis; imo vero non tam rationis quam ſpiritus cujuſdam, &c. tantum abeſt ut illa optem, &c. ut potius, &c.

Oratio rebus dubiis inventa eſt; itaque nec ego accuſando eum apud vos tempus teram, à cujus crudelitate voſmet ipſi armis vindicaſtis, nec iſtum ad cætera ſcelera impudentiam in defendendo ſe adjicere patiar.

Val. Max. Præf. ad Tiberium. Nam ſi priſci oratores ab Jove Opt. Max. bene orſi ſunt; ſi excellentiſſimi vates à numine aliquo principia traxerunt; mea parvitas eo juſtius ad tuum favorem accurrerit, quod cætera divinitas opinione colligitur; tua præſenti fide, paterno, avitoque fideri pervidetur.

Quintil. lib. 10. cap. 1. Ut Aratus à Jove incipiendum putat (ἐκ Διὸς ἀρχώμεθα) ita nos rite cœpturi ab Homero videmur.

Tacit. Hiſt. 1. Vocul. Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis ſolicitor, aut pro me ſecurior. Nam mihi exitium parari, libens, audio, mortemque in tot malis hoſtium ut finem miſeriarum expecto. Veſtri me pudet miſeretque, adverſus quos, &c.

Turn. 3. Or. Aſt (auditores) eſt in magnorum virorum non ſolum judiciis, ſed etiam oculis vis quædam divina latenter implicita, quam cum antiquis oratoribus timerem, totiſq; artubus exhorrerem; ſi, ut illi, ex his ſubſelliis quærerem meæ aut ignorantiæ tegendæ velum, aut ambitioni fovendæ ſegetem. Verum, cum hoc quicquid in iſto circulo ſudo, ſive algeo referatur eo, non ut orner, ſed ut ornem; non ut mihi libem eloquentiæ laudem, ſed ut virtutis laudem derivem in alium: tantum abeſt ut Brutos & Camillos timeam, ut potius in ſinu geſtiam Brutos mihi & Camillos hodie obtigiſſe auditores.

Solon, apud Diogen. Laert. Viri Athenienſes, aliis quidem ſapientior, aliis fortior ſum. Sapientior, iis qui Piſiſtrati conatus non animadver-

animadverterunt; fortior, iis qui sciunt quidem, sed metu silent.

Musonius Rufus equestris ordinis miscuerat se legatis Vitellii ad Flavianos de pace missis, studia Philosophiæ & Stoicorum placita æmulatus. Cœptabatque permixtus manipulis, bona pacis, & belli discrimina differens, armatos monere. Id plerisque ludibrio erat, plerisque tædio. Nec deerant qui proculcarent hominem propellerentque, ni admonitu modestissimi cujusque & aliis minitantibus omisisset intempestivam sapientiam. *Tacit. Hist.*

Petendi Attentionem Formulæ.

QUOD si res trita sit, tritæ rei novam præmitto nec pervulgatam orationem; ut per humanitatem, quam inclusam in pectoribus domo huc attulistis semper, rogandi mihi sitis vehementer, ne potius contemnatis illam quia trita fuit, quam hanc attendatis, quia nova erit. *Turn. Or.*

Si quis mihi Deus vestram ad me audiendum benevolentiam conciliarit, efficiam profecto ut Intelligatis nihil esse homini tam timendum quam invidiam, nihil innocenti suscepta invidia tam optandum quam æquum judicium —— *Cic. pro A. Cluentio.*

Quæso à vobis ut in hac causa mihi detis hanc veniam accommodatam huic reo; vobis, quemadmodum spero, non molestam; ut me pro summo poeta atque eruditissimo homine dicentem, hoc concursu hominum literatissimorum, &c. *Pro Archia Poeta.*

Verum, ne quis forte arbitretur me pervulgato Rhetorum more, debere rogari, ut patientiam huc, & attentionem afferatis, is velim intelligat, me nolle rogare: quin potius Circea potione ita hodie ex Oratore factum Philosophum, ut tam possum esse generose contemptor, si difficiles contemnatis fructuosa docentem, quam velim esse gratus, si patientes audiatis breviter dicentem. Quorum utrumque contendam, ut commode possitis, si attendatis: ut vero attendatis, rogat vos beata —— *Turn. Or. 3.*

Quapropter vos oro atque obsecro, Jud. ut attente bonaq; cum venia verba mea audiatis, fide sapientiaque vestra fretus plus oneris sustuli quam ferre me posse intelligo. Hoc onus si vos aliqua ex parte avolatis, feram, ut potero, studio & industria, Jud. fin *Cic. pro Rosc. Amer.*

fin à vobis (id quod non ſpero) deſerer, tamen animo non deficiam, & id quod ſuſcepi, quoad potero, perferam.

Turn. 9. Cr. Ineptus ſane ipſe fiem (Aud.) ſi pervulgatas Rhetorum præceptiones ad excitandam attentionem conſectarer; cum videatur jam T. ipſe & quod Martyr fuit, expreſſiſſe vobis audiendi cupiditatem, & quod noſter fuit, impreſſiſſe imitandi ſtudium.

81. 10. Attendite ergo, veſtræque benevolentiæ quadam quaſi aura favete audenti.

Date pauliſper aures animumque in ditionem meam, à me certe ſtabitis & ſentietis.

Quod ut plenius cognoſcatis, quæſo vos ut dum breviter vitæ meæ rationem adumbratam explico, dicentem me, id quod vultus veſtri tacite pollicentur, benigne attenteque audiatis.

8. Agrar. Quare à vobis, qui nihil de me credidiſtis, ut eam voluntatem, quam ſemper habuiſtis, erga me retineatis, peto: à vobis autem, &c.

Plutarch. de Auditione. Quin & Mercurium veteres in dedicandis fanis, adjunxerunt Gratiis, ſignificaturi, orationem maxime flagitare benignas & amicas aures.

Suidas, Ariſtoph. interpres. Itane, inquit, de Aſini umbra audire vultis? de rebus gravibus & ſeriis non vultis?

Nigr. 1. Or. Qua de re quia multa dici poſſunt digna veſtris auribus atq; hac nobiliſſima, qua cingor, corona----

Reficite, quæſo, vos Auditores, ad ea quæ ſequuntur, graviora, ſubtiliora, admirabiliora; flagitant attentionem non minorem quam præſtitiſtis. Ex qua etiam factus certior benevolentiæ veſtræ, adeo ut de vobis omnia ſperem, mihi omnia de veſtra humanitate pollicear.

Idem. 2. Or. Cujus dignitas ac venuſtas quia ſine adventitiis illecebris rapere ad ſe & detinere auditores valet; negligam hodierno die, quas in principiis dicendi quidem ſolicito animo atq; anxio quærunt, inſinuationes aucupanda benevolentiæ auditorum; quam apud vos de integro captare minime neceſſarium mihi eſſe intelligo, tum ex attentione quam ſuperius præſtitiſtis, tum ex hodierna frequentia.

Ibid. 2. Or. Alacritas veſtra & Ardor, me nonnihil hærentem facilè adduxerunt, ut citius quam ſtatueram, ſublatis anchoris rurſus in altum è ſtatione, benevolentiæ magis veſtræ Favonio datis velis, quam mearum virium remigio fretus, orationem impellerem.

Quare vos illud unum oro atq; obteſtor, per veſtram præclaram indolem ingenii, morum, virtutis; perque

perque illam cupiditatem gloriæ, qua vos liberalis ambitio titillat, ut oculus mentis in eloquentiam intendatis acerrimè, dum ejus vim ac poteſtatem, in qua ſuccum, ſanguinem, nervos, robur, gratiam ejus ac pulchritudinem arbitror collocatum, in orationis mea quaſi tabula vel ſpeculo, &c.

Quam dum explico atque expedio, vos oro atque obteſtor, ut oratoris, ſi minus boni, at omnium veſtrum amantis; verba benevolis auribus ac mentibus excipiatis: Qui hac ſpe humanitatis veſtræ fretus, plus aliquanto complexus eſt animo, ſine temeritatis ſuſpicione, quam ætas & ingenium poſtulare aut ferre videatur. *5. Orat.*

Sed quod vobis ſum pollicitus, quod vos avidiſſime exoptatis, ut tam inſignis exemplaris virtutes non decantatis & tritis, ſed novis, reconditis, inauditis, laudibus celebrem, oculis vultuq; repoſcitis. Habenis igitur ingenii mei qualiſcunque laxatis ac remiſſis; cupiditatis veſtræ calcaribus admotis, per patentiſſimum hunc campum oratio mea effuſo curſu ſpatietur. *Ibid 15. Or.*

Narrandi Formulæ.

ATque ut inde oratio mea proficiſcatur, unde hæc omnis cauſa ducitur. *Cic. proleg. Manil.*

De quo neque quomodo dicam, neque quomodo tacem, reperire poſſum. Si enim taceo, &c. *Cic. pro Ro. Am.*

Atque ut facilius intelligere poſſitis, judices, ea quæ facta ſunt, indigniora eſſe, quam hæc ſunt, quæ diximus; ab initio res quemadmodum geſta ſit, vobis exponam, &c. *Ibid.*

Quid primum querar, aut unde potiſſimum exordiar, exponam, &c.

Reliquum eſt, judices, ut nihil aliud jam querere debeatis, niſi ut uter utri inſidias fecerit: quod quo facilius argumentis perſpicere poſſitis, rem geſtam vobis dum breviter expono, quæſo diligenter attendite. *Cic. pro Mil.*

Id quo facilius facere poſſitis, dabo operam ut à principio res quemadmodum geſta ac contracta ſit, cognoſcatis—— *Cic. pro Quintio.*

Hujus difficultatis fontem ut apperire, & ipſa adyta penetrare poſſimus, paulo altius res repetenda eſt. *Morin. exer.*

Primum ego officium ſcriptoris exiſtimo, titulum ſuum legat, atque identidem interroget ſe, quod cœ-

petit ſcribere, ſciatque ſi materiæ immoratur, non eſſe longum: longiſſimum, ſi aliquid accerſit atque attrahit.

Proponendi & Partiendi.

Nigr. UT videam potius quæ dicam, quam quomodo dicam. Quare cum hujus difficultatis expediundæ una videatur & ſimplex via, ut pauca dicam; orationi meæ eam hodie ſtatuam legem, ut unius tantum aut alterius coercita cancellis, &c.

Cic. pro Lege Manilia. Primum mihi videtur de genere belli; deinde de magnitudine; tum de imperatore diligendo, dicendum.

Pro Sextio. Sed quoniam ſingulis criminibus cæteri reſponderunt, dicam ego omni ſtatu P. Sextii, de genere vitæ, de natura, de moribus, de incredibili amore in bonos, de ſtudio conſervandæ ſalutis communis, atque otii, contendamque ſi modo id conſequi potero, ut in hac confuſa atque univerſa defenſione nihil à me quod ad veſtram quæſtionem, nihil quod ad reum, nihil quod ad Rempub. pertineat, prætermiſſum eſſe videatur.

Philippic. 7. Cur igitur pacem nolo? quia turpis eſt; quia periculoſa; quia eſſe non poteſt: quæ tria dum expono, peto à vobis P. C. ut eadem benignitate qua ſoletis, verba mea audiatis.

Cic. pro Quintio. Et me facile veſtra exiſtimatione revocabitis, ſi extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipſe circundedi.

Continuandi Formulæ.

IN ſingulis rebus materies eſt ejuſmodi, ut dies ſingulos poſſis conſumere.

Cic. pro Roſc. Amer. Hæc ſi haberet in cauſa, tempus hercule citius quam oratio deficeret.

De quo ſi paulo altius ordiri ac repetere memoriam religionis videbor, ignoſcite: rei magnitudo me breviter perſtringere atrocitatem criminis non ſinit.

Turn 11. Profecto (Auditores) quod homini per loca dumetis ac ſpinetis undique horreſcentia facienti iter accidit, ut dum ſinuoſiori ſe dumo explicat, aſperiori ſpina implicetur: id mihi hodie in I. ornando, uſu venit,

venit: in cujus ſingulis laudibus ita miracula nectuntur ex miraculis, ut, dum hinc miraculum fugio minus, inde in miraculum impingam majus.

Quod utinam mihi pro amplitudine auditorii prolixa ſuppeteret oratio, ac non hic maxime claudicaret, ubi me facundiſſimum cuperem.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam?

Quid in verba & rationes ſtylum torqueo? ipſam rem audi —— *Fut. diatr. 2.*

Sed quid? jamne ſeorſim ſentientium copiæ in ditionem meam veniunt? an ſumpta ægide in pugnam eo, acrius præliaturus: &c. *Ibid.*

Quas ego omnes auſus contexere, prope mihi infinitum laborem proſpicio, & ipſa cogitatione ſuſcepti muneris fatigor; ſed durandum eſt, quia cœpimus; & ſi viribus deficiamus, animo tamen perſeverandum.

Sed par eſt, quæ paucis breviter ac ſtrictim dicta ſunt, pluribus copioſis ac planius explicare, ne in tanta rerum ubertate ac profluentia, diſputantes de flumine eloquentiæ, ſicci atque aridi videamur. *Nigron. 4. Or.*

Quorum de crudeliſſima morte, &c. dicam, cum eum locum tractare cœpero, & ita dicam, ut ſi me in ea querimonia quam ſum habiturus de iſtius crudelitate & de civium R. indigniſſima morte non modo vires, verum etiam vita deficeret, id mihi præclarum & jucundum putem. *Cic. 6. Verr.*

Lineam hanc ſequar, & neceſſaria magis quam curioſa ſubtilitate, pauca etiam quæ antiquitus tradita comperi, aut quæ inventione nova concepi, non per guttas ductim ſtillabo, ſed impetu quodam effundam. *Put. diatr. 27.*

Quemadmodum ii, quos caſus aliquis in gurgitem detulit, arbitrium amittunt ſui, & aguntur violento raptu: ita ego vix pedem in divinis illis æterniſque corporibus poſui, & velociſſimo illo motu transferor, nec intra ſermonis mei fines queo conſiſtere. Num invitus? Si cum diſpendio id fiat veſtro, lubens deſiſto; ſi cum voluptate aliqua aut fructu, pergo. Nec tamen longius me adduci patiar, ſed vim mihi ipſe inferens, hic vela complicabo. *Ibid.*

Quid nunc agam, cum jam tot horas de uno genere, ac de iſtius nefaria crudelitate dicam? cum prope omnem vim verborum, ejuſmodi quæ ſcelere iſtius ſunt digna, aliis in rebus contempſerim; neque hoc providerim ut varietate criminum vos attentus tene- *Cic. 6. Verr.*

rem; quem ad modum de tantâ re dicam? opinor unus modus atque ratio est. Rem in medio ponam, quæ tantum habet ipsa gravitatis, ut neq; mea, quæ nulla est, neque cujusquam ad inflammandos vestros animos eloquentia requiratur.

Plin. Panegyr. ad Trajanum. Sed quid singula consector & colligo? quasi vero aut oratione complecti, aut memoria consequi possim, quæ vos, P. C. ne qua interciperet oblivio, & in publica acta mittenda, & in ære incidenda censuistis.

Put. 5. diatr. An respiro & quiesco? imo vero lorum capio, & instructam hanc incendo trigam, ut pauxillulum hoc, quod supereſt, pulveris emensus curriculo ad metam pervehar.

Verum cum versor in illo stadio, quod peranguſtis incluſum regionibus non sinit orationem, veluti equum, excurrere libere & ad metam præfinito redire, contineor, quasi contractis habenis intra circum, ut in his & studii & temporis anguſtiis plurimum videar dixisse, si id quod dicit C. addam, &c.

Quod siqua caligo meis verbis offusa impediat, quò minùs clarè intelligar, illa oppositu quasi quodam solis facile dejicietur, si mecum cogitaveritis.

Put. 2. diatr. Hoc etiam addo, & velut auctarium huic capiti constituo.

Transeundi Formulæ.

Cic. pro Cælio. NON me hæc movent, quæ perspicuè falsa sunt, &c. Sed hæc omittam: ad illa quæ me magis moverunt, respondebo.

Cic. 3. de Or. Verum, si placet, quoniam hæc satis, spero vobis quidem, certe majoribus molesta & putida videri, ad reliqua aliquanto odiosiora pergamus.

Ibid. Nunc ad reliqua progrediar, neque ad meum munus pensumq; revocabo.

Pro Rosc. Amer. Erenim quoniam fidem magistri cognôstis; cognoscite nunc discipuli æquitatem.

Pro Cæl. Sed quoniam emersisse jam è vadis, & scopulos prætervecta videtur oratio mea, perfacilis mihi reliquus cursus ostenditur.

Turn. 15. Sed texo ut nimis brevem pro rebus, sic pro tempore nimis longam orationem.

Quare ut res sequantur tempus, in alteram veri bonique Episcopi noram, orationis meæ rivulus est derivandus——

Sed

Sed in hanc ſententiam cum multa habeam dicere, non abutar hac patientia veſtra, qua me attentiſſimis animis, ſumma benevolentia attendiſtis : veniam itaque ad ——

Accipe nunc aliud ejus facinus nobile, & multis locis ſæpe commemoratum, & ejuſmodi, ut in uno omnia maleficia ineſſe videantur ; invenietis id facinus natum à cupiditate, auctum per ſtuprum, crudelitate perfectum & concluſum. *3. Verrin.*

Plura de illo Archipirata dixi quam volui, & tamen ea quæ certiſſima ſunt hujus criminis argumenta prætermiſi. *Cicer. Verrin.*

Nihil addi jam videatur [Judices] ad hanc improbitatem, amentiam, crudelitatemque poſſe ; & recte videtur : Nam ſi cum aliorum improbitate certat, longe omnes multumque ſuperabit : ſed ſi ſecum ipſe certat ; id agit ut ſemper ſuperius ſuum facinus novo ſcelere vincat.

Nimium diu nos in procinctu : quin coronas ſumimus, & Muſæum hoc auſpicamur certamen. *Pan. Diatr.*

Vos P. & T. memoria ac religione complector, qui animadverto fore, ut pondere laudis quam meruiſtis, obrutus, magis imbecillitatem ingenii mei detegam, quam veſtram virtutem, ſicut par eſt, repræſentem.

Nolo commovere dolorem vulnera retractando ; & quæ viſu triſtia, ſenſu moleſta, perpeſſu difficilia fuerunt, ea duriora & acerbiora facere commemorando. *Nigr. 30. or.*

Hactenus de principe, quæ ſequuntur de monſtro dicenda. *Sueton Calig.*

Nam ut reliqua, quæ multa ſunt, quæ magna ſunt, &c.

Bene egiſſent Athenienſes cum Miltiade, ſi eum poſt 300 millia Perſarum Marathone devicta in exilium miſiſſent, ac non, &c. *Val. Max. l. 5. cap. 3.*

Sed ut omiſſo principio, rem ipſam aggrediar, &c. *Sen. 9. ep. 5.*

Hactenus in te prædicata ſunt dona fatorum : nunc ad ea proferamus gradum quæ tibi debes. *Pacat. pan. Theod.*

Sed quod facere, magnas urbes ingreſſi, ſolemus, ut primum ſacras ſedes, & dicata ſummo numini delubra viſamus, tum fora atque gymnaſia, & pro ſuis extenta porticibus ambulacra & clauſtra nitemur : ita in laudibus tuis ſanctos palatii ritus, & priſcis æquanda ceremoniis inſtituta venerari, gradum ad illa proferimus quæ in medio conſtituta ad publicos uſus facientia, non partim, ſed in commune conducunt, nec parietibus, ſed orbe clauduntur, nec tecto, ſed cœlo operiuntur. *Idem.*

Apul. de D. Soc. Sed jam tempus est in Latium de Græcia demigrare.

Ibid. Missum igitur hunc locum faciam, in quo non mihi quidem tantum, sed ne Platoni quidem meo quiverunt ulla verba pro rei amplitudine suppetere. Quid igitur faciam in rebus mediocritatem meam superantibus? receptui canam, tandemque orationem de cœlo in terram devocabo.

Apul. Apol. Ne is qui sedulo laboro, ut nequid maculæ, aut inhonestamenti in me admittam, videar cuipiam, si quid ex frivolis præteriero, id agnovisse potiùs quam contempsisse.

Sed jam tandem in gradum redeamus, extra lineas oleasque aliquantulum exspatiari.

Sed quid opus pluribus? Sit jam hujus loci finis.

Exposui breviter: ac de his jam satis.

Audivistis hactenus magna, sed audietis majora.

Sed hæc, de re; nunc de te reliquum est ut dicamus.

Verum de his plus satis.

Sed mittamus hæc.

De his jam satis disputatum, vel dictum.

Quid his immoror?

Sequitur ut paucis agamus.

Restat pars altera.

Ad alteram jam partem accedamus.

Sed de his diximus multa, & alibi dicemus.

Hactenus mihi tractasse videor.

Abrumpendi Formulæ.

SED vereor ne ingeniis vestris videar diffidere, si de tam perspicuis rebus diutius differam.

Me vero temporis angustiis excludum perspicio.

Quorum non est nunc narrandi locus.

Nimium multa de re minime dubia loquor; hoc tamen dico, non modo si, &c. sed nisi, &c.

Dies me jam deficiet, si quæ dici in eam sententiam possunt, coner exprimere.

Ac ne plura, quæ sunt pœne innumerabilia, consecter, comprehendam brevi; sic enim statuo.

Immensa oratio est: nam me dies, vox, latera deficiant, si hoc nunc vociferari velim, quam miserum indignumque sit, &c.

Neque ego nunc istius facta omnia numerare coner, neque opus est, nec fieri ullo modo potest.

Cic. 5. Ver. Non obtundam diutius aures vestras. Jamdudum vereor ne oratio mea aliena à judiciorum ratione & quotidiana

quotidiana dicendi consuetudine esse videatur; hoc dico, &c. si vero———

Invitus in hac parte orationis, Quirites, morer. Sic enim agere debent, qui, &c.

Itaque succumbam oneri, neque aggrediar narrare quæ differendo minora vero facio.

Videtis quam multas laudes in quam brevem complicationem conjecerim.

In singulis enim si hæreret oratio mea, ita multa sunt & magna, ut me vox potius quam verbum, latus quam res dicentem deficeret.

Sed intelligo, Auditores, me in hoc crimine pro re pauca, pro vestra prudentia satis, pro tempore nimis etiam multa dixisse.

De qua quia brevius mihi dicendum est, quam tanta res dici possit; peto à vobis, ne rerum pulcherrimarum magnitudinem ex mea oratione potius quam ex rerum pondere æstimetis.

Argumentum suadet, Auditorium urget; obsequar, & quam quisque in omni materia poscit, dabo brevitatem. *Puteanus Laconism.*

Verum his de rebus non necesse habeo dicere ea quæ me P. Q. cupit commemorare: tametsi causa postulat, tamen quia postulat, non flagitat, præteribo. *Cic. pro Quintio.*

Verum ista lubens tacitus prætereo, meq; intra tuta silentii præmia tenebo: accepi enim non minus interdum oratorium esse, tacere quam dicere. *Plin. 7. el. 6. ep.*

In stupris vero & flagitiis nefarias ejus libidines commemorare, pudore deterreor. *Divinatio in Verrem. Val. Max. lib. 8. cap. 11.*

Sed ista malui silentio obducere quam eloquio qualicunque proferre; Timanthem imitatus, qui luctuosum immolatæ Iphigeniæ sacrificium in tabula repræsentaturus, cum Calchanta tristem, mœstum Ulyssem, clamantem Ajacem, lamentantem Menelaum circa aram statuisset; caput Agamemnonis velo involvit, summi mœroris acerbitatem arte exprimi non posse confessus.

Omnia præteribo quæ mihi turpia dictu videbuntur, neque solum quid istum audire, verum etiam quid me deceat dicere, considerabo. *Verrin.*

Hic nolite expectare dum ego hoc crimen agam ostiatim. *Ver. 5.*

Ex his viris quorum exempla persequi nec omnes volumus, nec omnes debemus. *Turn. 10.*

Melius vobis, levius mihi, satis rei, virum purum aut sacerdotem levi quasi brachio transilire. *Orat. 15.*

Non sequor hoc filum, iter illud varium & non *Ibid.*

istius temporis, quod circumscripsi orationi meæ.

Ibid. Rem Iste patentem ut substringam, suadet tempus, ratio, patientia vestra.

Lipsi. 2. ep. 2. cent. Sed diffundor, peccatum meum solenne cum ad te scribo: nunc emendo, & sileo, & te valere jubeo.

Put. Diatr. Amplius fusiusq; qui laudare velit, violet, qui defendere, traducat. Verborum lacinias & syrmata abesse ab hac veste fas sit, undas ab hoc rivo. De re tali optimus sanè sermo qui brevissimus.

Lipsi. ep. 2. c. Sed amor ponit me extra circum, quem hujus materiæ curro; verè curro, nam res quæ, &c. non sinunt calamum in singulis hærere.

Sen. 30. ep. Sed vereri debeo, ne tam longas epistolas pejus quam mortem oderis, itaque finem faciam.

Put. 1. Dia. Ne incautus sermonem hunc lente ducentem & abducentem sequar; subsisto & conquiesco.

Sen. 54. ep. Sed ne Epistolæ modum excedam, quæ non debet siniſtram manum legentis implere, in aliam diem hanc litem cum dialecticis differam,

Nunc quia diligentiæ meæ angustia temporis obstat; cogimurque more Athenienſium ad Clepsydram dicere, moderabor ego.

Ne vaga aut libera nimis sit oratio mea, sed adductis habenis moveam in hoc gyro; quæ posita sunt in suspicionibus, de quibus, si cœpero dicere, pluribus verbis sit differendum, ea vestris ingeniis conjecturæque committo.

Sed ne longior faciat sermo fastidium; unum ex omnibus ejus officium, persequemur.

Macrob. 1. Sat. 24. c. Ita sibi certos sententiæ fines, & velut quædam pomœria effata posuerunt; ultra quæ egredi nefas, &c

Put. Diatr. Verum ne mihi tandem vox; Vobis aures pari lassitudine fatiscant.

Pl. 1. ep. 3. 1. Igitur, eundem mihi cursum, eundem terminum statuo, idq; jam hunc apud te subsigno, ut, si me longius avehi videris, in jus voces ad hanc epistolam meam, & quiescere jubeas, cum inertiæ crimen effugero.

Put. Diatr. Nunc igitur manum de tabula: quia, Pindari calculo, Justam ad causam tria verba sufficient.

2. l. Pl. epist. Magnitudo rei longam orationem fortasse desiderat; conjunctio vero nostrorum animorum brevitate contenta est.

Apul. de Deo Socrat. Proinde in vestra manu situm est nostra vela sinuare, & mittere; ne pendula, neve flaccida, neve restricta, neve caperata sint.

Florus in prologo. Tamen quia ipsa obstat magnitudo, rerumque diversitas faciem intentionis abrumpit; faciam quod solent

ſolent qui terrarum ſitus pingunt ; in brevi quaſi tabella totam ejus imaginem amplectar.

Sed parco nominibus viventium, veniet eorum laudi ſuum tempus ; ad poſteros enim virtus durabit, non perveniet invidia.

Ne longum loquar, aut obvia referam, &c.

His atrocioribuſque [credo] aliis quæ præſens rerum indignitas haudquaquam relatu ſcriptoribus facilia ſubjicit, memoratis.

Confirmandi.

QUod ne affirmem potius, quam probem, &c. *Macrob. 5. Sat. 1.*
Sed ne videar uno aut levi tibicine hoc *cap. Suar. Annal.*
munimentum fulcire velle, argumenta inſuper *Plaut. Menechm.*
dabimus rationis, teſtes non ſemodio aut modio, ſed toto horreo.

Quam ego rem argumentis, non multis ſed probis validiſque probatum eo.

Verbis tam diſertis, rationibus tam claris confirmata, ut non atramento, ſed Solis radio exarata videantur.

Ne tamen maceriam congeſſiſſe dicar, aut etiam arenam ſine calce ; primum ponam Naturæ fundamina, deinde, Rationis Statuam, columnas, tabulata inſuper extendam Legum, contignationes denique inſternam Teſtium fide digniſſimorum.

Non pectines Solis ſuſpendo ; neque enim Lamiæ turres extruo : ſed arcem munitiſſimam fortiſſimis inſtruo propugnatoribus.

Neque enim Velites emittam Opinionum, ſed in aciem & juſtum prælium educam validiſſimarum Rationum Haſtatos, rerum certiſſimarum Principes, locupletiſſimæ fidei Triarios.

Non fumum vendo, nec fucum facio : verum ipſam rem Naturæ voce promulgatam, jure gentium ſancitam, uſu denique & conſuetudine firmatam adfero.

Citandi Exempla.

PLuſima ſunt & obvia exempla.

Exempla ſi quærantur illuſtria virorum—— *Tractantur autem*
Exemplorum pleni libri, plenæ memoriæ---- *plerumq; à ſimili, diſſimili, contrario, majori, minori, pare ; necnon per optationem, præteritionem, Apoſtrophen ; citationis formam, comparationem, &c.*

Exemplorum nullum illuſtrius, quam illud Thaletis. Inter multa præclara facinora alia, nihil clarius quam quod ———

Atque ne hæc obſcura & nuda videantur ſine exemplorum appoſitione, videte quæſo ———

Quoniam vero jure id fieri videtur, quod exemplo ſit ———

Quam quidem rem probe intellexiſſe & recta reputaſſe via mihi videntur, qui ———

Priſtinam veritatis faciem Hiſtoria priſca retegit: huc provoco.

Lubetne à familiari exemplo diffuſum præcepti uſum diſcere?

Strictim & rotundo agmine.

Apul. apol. Eadem enim eſt paupertas apud Græcos in Ariſtide juſta, in Phocione benigna, in Epaminonda ſtrenua, in Socrate ſapiens, in Homero diſerta. Eadem Paupertas etiam populo Romano imperium à primordio fundavit: proque eo in hodiernum Diis immortalibus ſimpuvio & catino fictile ſacrificat. Quod ſi modo judices de cauſa iſta ſederent C. Fabricius, Cn. Scipio, Manlius Curius, quorum ſi Poplicola regum exactor, & Agrippa populi reconciliator, quorum ———

Ibid. Quid? dolemus viros nobiles, in itinere tardatos? Echeneis hæc remorata eſt. Dolemus duces in acie deſertos? ſurdus ille coluber prodidit: Dolemus ſummos imperatores è medio ſublatos? vipera vi & dolo ſuſtulit.

Put. diatr. Non ego obſoletam & intermortuam jam olim conſuetudinem è ruderibus atque tumulo ad lucem & vitam revoco: Sed viventem etiam nunc & vigentem exemplo meliorum cito.

Non referam tibi Socratem, Chryſippum, Zenonem & cæteros, magnos quidem viros; majores tamen, quia in laudem vetuſtorum invidia non obſtat.

Nigr. 14. Pythagoras mihi primus è memoria in linguam venit, Italiæ ſplendor clariſſimus.

Put. diatr. 7. Cato, virtutum ille viva imago.

Put. diatr. 6. Quod ad mores indolemque, quid juſtius? quid ſanctius, in omni antiquitate? Virtus ipſa domicilium Lacedæmone habuit: & conſenſu quodam in laudes maſculi populi conſpiraſſe Scriptores fere omnes videntur.

Severus Imperator gravis, & vir nominis ſui.

Senec. ep. Paulo ante Demetrium retuli: quem mihi videtur rerum natura noſtris retuliſſe temporibus, ut oſtende-

ret

ret nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi posse. Virum exactæ, &c.

Hæreo in exemplo: ac nescio profecto. Indumne potius an Macedonem admirer? ille bello victus, hic sermone: ille mora, hic momento, &c. *Put. diatr. 7.*

Prodeat Pericles ille, cujus fulgura, tonitrua, fulmina in concione visa & audita metuerunt Athenæ; cujus leporem in ore sessitantem admirabantur; cujus aculeos in animis auditorum relictos sentiebant. *Nigr.*

Testimonia citandi.

NEque mihi difficile erit, neque vobis, uti spero, molestum, si auxiliares Elogiorum copias conseripsero, eduxeroque.

Hæc ita clara, ita explorata sunt, ut frustra sit, qui testium nubem in fidem vocaverit.

Ne forte vana ista aut vilia videantur autoritate & fide destituta, prodite huc legislator Solon, divine Plato, naturæ rimator Stagirita, tuque eloquentiæ pater Cicero. *Merito cui doctior orbis submissis defert fascibus imperium.*

Cujus verba in præsidium advoco.

Habete testem non passis solutisque verbis, sed numerorum vinculis sensa stringentem gravia.

Nec dissentiunt à me prudentes: Plato mihi præit, sequitur Arist. ———

Ad veteres provoco, & antiquitatis magnum illud & venerabile tribunal.

Quod poeta his versibus depinxit.

Aureum, facetum, & verum Bionis illud———

Exoscular illam vatis non vani sententiam.

Dignissima est aureis inscribi literis, menti commendanda penitus, & sæpe memoria retractanda illa M. C. sententia.

Quod effatum Ammonio, Dodonæo, Delphico, & alio quovis oraculo verius, protulit C.

Ad rem, & appositè Tullius.

Nec vates ille vanus qui cecinit.

Decumanus est ille Philosophi locus.

Præclare illa vox & præclaro viro dignissima.

Plinius à me stat & fidem facit.

Oraculi pondus & instar habet illud Socratis.

Idque amplissima Taciti censura.

Cum Catone & dico & sentio.

Seneca paucis verbis & vere.

A Xeno-

A Xenophontis ore aureo purum putum illud aurum accipite.

Huc vero respexisse videtur Homerus ———

Hic vero audiendus Cicero.

Solonis quidem sapientis grave est illud elogium.

Non injuria exclamat ille.

Livius breviter & cogitatè scripsit.

Doctissimum rerum vatem L. si astricta aure audiamus, ecce vobis certum solidumque sententiæ nostræ firmamentum: versus ejus est ———

Judicio meo suffragatur Philosophus: Hujus rei locupletissimus testis est ———

Atque huic opinioni adstipulatur Seneca.

Quocunque me oculis & cogitatione convertero, sive judicium vetustatis, sive lumen rationis, sive honestatis decus, nostræ sententiæ serviunt & suffragantur omnia.

Ad Patres si quando licebit, accedere confectum est prælium; tam sunt nostri, quam ———

Theatrum universitatis rerum ponamus ob oculos, quicquid est uspiam peragremus, omnia nobis argumentum suppeditant.

Egregii sunt Euripidis versus, quibus apud A. Gel- Chrysippus detestatur cupediarum indagines.

Audiatur Antiquitas, & quod nos alteri suspecti non possimus, illud omnium seculorum veneranda canities, decidat arbitrio.

Prodeant Duumviri raræ elegantiæ, priscæ doctrinæ, veræ virtutis.

Non temere igitur dictum, si Hesiodo credimus.

Ideo Plato prudenter monet.

Diserte & apposite canit ille vates.

Hoc verum esse testatur Catonis illa præclara sententia.

Exsurge præco, fac populo audientiam, citato testimonium illius naturæ à secretis magni illius scribæ Naturæ, Plinii.

Audite illud Virgilii. Aureum est illud Aristotelis dictum.

Nigr. or. 5. Prohibent hoc subsidia literarum, quæ sunt altrices laudum, educatrices gloriæ, famæ nutrices, antiquitatis testes, memoriæ custodes & immortalitatis conservatrices, quarum beneficio pleni sunt libri poetarum, plenæ laudationes oratorum, plena historicorum monumenta, laudibus eloquentium, &c.

Quare bene sciteque præsipit Philosophus ille haud vanus.

Illud

Illud ſapientiæ ſine luminibus venerandum lumen, Democritus.

Herodotus, Lac Muſarum.

Thucydides Oculus verecundiæ.

Homerus, Poetarum antiquiſſimus; quem ſeptem urbes ſibi vendicarunt. Phœbus ille Poetarum, cujus tempora incerta, verba certiſſima. Qui multa animo vidit, lumine cœcus erat.

Ἄειδος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν. Sic enim Homerum appellat Socrates in Ione Platonis.

Homerum quidem oſtentaſſe iter: ipſum autem aberraſſe ſine fræno.

Homeri muſam appellabat Mulierem aulicam; nullius enim pudere eam nutricem inſanæ ſapientiæ.

Virgilius: qui cantu Muſas, Phœbumque æquavit honore.

Latinus Homerus: Mantuanus ille vates: Poetarum Plato.

Cujus terga omnes poetas ſpectare notum eſt, ipſum eſſe extra metas.

Poetarum princeps, Conatus ultimus Muſarum.

Virgilii Muſa, Matrona.

Heſiodus: Divino afflatu Poeta verus: Aſcræus ille ſenex.

Horatius: Numeroſus ille Horatius: Latinus Pindarus, Lyricorum princeps, Venuſinus ille vates: λόγου καὶ φδοῦ χρεσπέων. Romanæ fidicen lyræ.

Plato: Princeps ingenii & doctrinæ: Ille Philoſophiam de cœlo devocavit: Non ſolum intelligendi, ſed etiam dicendi graviſſimus Author. Divinus ille Philoſophus.

At Plato, Ciceroni Deus in philoſophia, palmam tulit. Is orationem ſpeculum mentis nuncupavit. Quis tibi Plato pulcherrimam hanc cogitationem immiſit? Quam ſublime contemplans vim orationis, animus tuus aſcenderat, cum hanc palmarem protuliſti ſententiam? Tetigiſti rem non acu, quod dici ſolet, ſed acie, ſed acumine mentis. *Nigr. or.* 3.

Seneca: Latinorum philoſophus: Præſtantiſſimus animorum medicus: Optimus magiſter peſſimi illius Neronis.

De ſuo ævo loquatur Seneca, noſtrumq; ſugillet. Quid Romanæ porticus Zeno præcipiat; audi. Lubet ipſius verbis Senecæ proferre ſententiam.

Livius: Mare tranquillum.

Quid

Quid *Lucretius*, verſu poeta, re philoſophus?

Demoſthenes: Frequens & magnus auditor Platonis: quo nec Athenæ magis Atticæ fuerant:

——— ——— *quam mirabuntur Athenæ,*
Torrentem, & pleni moderantem fræna Theatri.

Græcorum oratorum lex, & norma bene dicendi.

Qui unus inter omnes emicuit omni dicendi genere.

Cicero: exundans ille eloquentiæ fons. Perpetuus orationis Dictator.

Quaſi Deus oratorum: ποταμὸς χρυσοῦ ῥέων τ῾.

Ἀνὴρ λόγιος καὶ φιλοπάτρις. Flos illibatus populi, ſuadæque medulla.

In quem natura omnes vires effudit: Anima eloquentiæ. Parens eloquentiæ.

Longe omnium qui ſcripſerunt aut locuti ſunt, copia dicendi & gravitate princeps.

Diſertiſſimus omnium Romuli nepotum.

Iſocrates: Eloquentiſſimus juxta & ſapientiſſimus ſcriptor.

Ex cujus ludo tanquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt.

Qui verbis ſolutis numeros primus adjunxit.

Ariſtoteles: Venator Philoſophiæ maximus. Naturæ interpres.

Atlas ille Philoſophiæ. Philoſophorum oculus.

Peripateticorum princeps, inambulantis ſcholæ Dictator.

Humanæ ſapientiæ promicondus, ille, Ὁ τῆς φύσεως δαίμων.

Cato: qui cum vitiis ——— Romanorum bella geſſit.

Viva & expreſſa virtutis Imago.

De Longino Eunapius. Ἐμψυχος ille βιβλιοθήκη καὶ πεῖρα τῶν μουσείων.

Plutarchus: Qui ſummam philoſophiæ ſcientiam cum hiſtoriarum eloquentia conjunxit.

Plautus: Decima illa muſa Plautus.

Qui inter comicos familiam ducit.

Cujus verbis Muſæ uterentur, ſi Latinè loquerentur.

Audite noveno choro fratrem additum, jocorum patrem, riſuum, facetiarum.

Obji-

FAta mihi opponis? futilis hic aries, Langi, & qui Stoicorum nervis dirigitur parum firmis: libere dico, & illa ego sperno & parcas; & cum Plauti no milite, totum hoc anile agmen, uno spiritu diffla verim, ut folia ventus. *Lipſ. conſt.*

Quæ objicis, Sibyllæ quasi folia sunt, flatuq; rationis cito dispelluntur.

Scire prius aveo quid ingenioſa hic ubertas potuerit, quos aggeres, puteos, vineas in mœnia noſtra egerit. *Put. diatr. 7.*

Quod vero objicis instar Achillæ Panopliæ, nec hilum habet nec micam bonæ frugis.

Reclamat hic & tumultuatur adverſarius, argumentum hoc non secus ac Ajacis ſeptemplicem clypeum objiciens, aut Gorgonis caput intentans. Morin. exer.

His te literis, Homo audaciſſime atque amentiſſime, quasi Bellerophonteis jugulatum non ſentis?

Annon vides, quam miſerabiliter teipſum per caput & pedes in præceps dederis? *Salmaſ. in Cernetium.*

Calumniæ, ſtrophæ, convicia, maledicta, circulatricis linguæ probra, tota denique proluvies oris impuri, &c. *Idem.*

Quod vero in extrema oratione, quaſi tuo jure ſumpſiſti, Oratorem in omnis ſermonis diſputatione copioſiſſime poſſe verſari, id, niſi hic in tuo regno eſſemus, non tuliſſem, multiſque præeſſent, qui aut interdicto tecum contenderent, aut te ex jure manu conſertum vocarent, quod in alienas poſſeſſiones tam temere irruiſſes. Agerent enim tecum lege, primum Pythagorei omnes atque Democritici, cæterique in ſuo genere Phyſici, vindicarentque. *Cic. de Or.*

Pectines ſunt iſti Solis, turres laminæ, funes ex arena. *E. Suar.*

In quibus omnibus ne una gutta eſt ſenſus veri aut cordatæ ſententiæ.

Nam ut arietem, cujus vi, & impetu maxime contendunt hoc nobile Morum ædificium diruere, verbo repellam.

Oberras uſque eadem chorda, quod de luſcinia Lacon, Vox es, & præterea nihil.

Impetus & malleolus hujus objectionis retundere in promptu eſt, in proclivi, facile. *Lipſ. adverſ. Dialogiſt.*

Omnia conquiſiviſti lenocinia, omnia ſeplaſiariorum myrothecia profudiſti, ut putida rancidi dogmatis falſamenta *Tilen.*

ſalſamenta tanquam papavere ac ſeſamo ſparſa nauſeanti ſtomacho commendes: ſed fruſtra: nam——

Tilen. Aheneo bonæ tam conſcientiæ quam cauſæ muro fretum, bruta Ætnæorum fulmina & Claudiana tonitrua non tangunt, certè non frangunt.

Virg. 6. Æn.

Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen
Ære, & cornipedum curſu ſimularat equorum:
At pater omnipotens denſa inter nubila telum
Contorſit [non ille faces, nec fumea tadis
Lumina] præcipitemq; immani turbine adegit.

Quod argumentum quia non ex Tripode, ſed ex anicularum Trivio [quod in proverbio dicitur] acceptum eſt——

Morin. exer. Hoc effugium unicum eſt, quod cum aliqua veritatis ſpecie hujus argumenti aciem poſſit obtundere; quam tamen elumbe ſit & plumbeum telum, cernite----

Ibid. Vires argumenti non eludere modo, ſed elidere aggredior.

Macrob. Sat. 7. 14. Sed quid laboramus opinionem ſic inanem verbis verberare, cum ipſa rei vanitas ſe refellat?

Nigr. 7. Or. Bona verba, quæſo. Sedatis agamus animis; viam ſapientum conſignatam veſtigiis teramus; non affectu aut opinione de curriculo majorum devii.

Tertull. Apol. cap. 8. En cor Zenodoti, en jecur Crateris!

Qui iſta credis de homine, potes & facere: qui non potes facere, non debes credere.

Put. 9. Diatr. Difficultas nimirum obſtat, remoramq; facit. Ego tollam; curſumq; univerſum facilem & expeditum reddam, levi quodam diverticulo ſive flexu; nec in tranſverſum abire penitus eſt animus.

Sed erroris cubile deprehendi; novi locum in quo ſe jactent; adverto diverticulum, quo ſe recipiant.

Plut. apoph. Cum in picta tabula quidam videret Lacones ab Athenienſibus interfici, & O fortes, exclamaret, Athenienſes! ſuperveniens forte Lacon, In tabula, inquit, ita tabula hæc te fortem oſtentat, ſed picta; colores tandem tollamus aut velum, videamuſq; quis pinxerit leonem.

Ariſt. 1. Top. 8. & Eth. 1. ad Eudem. Duplices ſunt opiniones, quædam habent aliquid ſtabilitatis, nec ſunt examinandæ; quædam adeo ſunt abſurdæ & ridiculæ ut ſua ſponte evaneſcant; tales itaque non opus habent refutatione, ſed potius caſtigatione & reprehenſione.

Cicer. 5. Tuſc. Juſtin. 11. de Scythis. Memor itaque cum ſervis præliandum, verbera in aciem, non arma adferenda duxi; omiſſo itaque ferro, virgas ac flagella paro. Reſpice ad hæc.

Sit

Sit ingenioſus, ſit eloquens, ſit exercitatus, ſit omnium librorum helluo; tamen aridus appareat & balbus neceſſe eſt, cum hæc tam ἀδύνατα ſuſtinebit. *Campian. 5. Rat.*

Scitum eſt inter cœcos luſcum regnare poſſe. Apud rudes ſæpe valet fucata diſputatio, quam ſchola philoſophorum exſibilat. *Rat. 9.*

Eccum quos gyros, quas rotas fabricat nugator hic verborum, atque ſophiſmatum architectus? neſcio cui formidoloſus eſſe queat, moleſtus erit fortaſſe; moleſtiam prudentia veſtra ſublevabit, formidinem res eripuit.

Qui ſic agunt, nonne ſe produnt? nonne facilè refutantur? Nonne in confeſſu talium virorum tenentur, ac minimo negotio conſtringuntur? *Ibid.*

Videbitis fore, ut milites iſtos qui poſt principia latent, in ſolem, pulverem, & aciem è ſuis umbraculis evocatos, non meis viribus, ſed valentiſſima cauſa & certiſſima veritate debilitem. *Rat. 2.*

Famulos hoſce, ad veritatis lucem ubi ventum erit, minime laborioſum erit diſpellere.

Origines cyclicorum fundamenta una oratione tanquam machina (ariete) ita commovit, altera tanquam fulmine ita labefactavit; &c.

Punctim ferit ſæpius quam cæſim, &c. quoties repetit ictum (repetit autem ſæpe) toties adverſarium de gradu deturbat: non terret tantum cum fulgurat, ſed munimenta hoſtis dejicit. *Nigr.*

Hi motus animorum atque hæc certamina tanta
Pulveris exigui jactu compreſſa quieſcunt. *Virg. 4. Georg.*

Proſiliat nunc aliquis factionis adverſæ magiſtellus, attollat ſupercilia, ſuſpendat naſum, frontem perfricet, quos ille ludos, quos jocos dabit? *Camp. 4. Rat.*

Cur non prodeunt adverſarii, ut eos palam refellant, in quos ranunculi coaxant è cavernulis? *Ibid.*

Sed fremas & ſævias quantum libet; manebit in unitate Eccleſia, &c. *Turn. Or.*

In anginam ego nunc me velim verti ut veneficæ illi fauces prehendam, atq; enecem ſceleſtam ſtimulatricem. *Plaut. Muſtell.*

Grunniant gulones, gumiæ noſtri, quique ætatem inter fercula conterunt; non audio. *Put. 1. Diatr.*

Levia & infirma, quibus ludas magis quam lædas; quæ rumpantur & recidant ad primum ſtatim contactum contuitumque ſtrictæ frameæ orationis; quare ſic repugno. *Ibid.*

Quid

Ibid. Quid ais? Satisne firmum hoc tibi, quisquis es, in rem nostram videtur? an à teipso patrocinium, adversarie, petam?

Diatr. 7. Eloquii tui machinas dejicere repentino nimbo propositum mihi non est; inspicere potius & examinare an validæ per se & expugnando sint, &c.

Ibid. Quid tu vero? veteres nobis, an novos libros revolvis? Si novos; nulla authoritate convellimur: si veteres; loca & verba profer, uti moveamur in hac ipsa oratione tua, Platonem, Isocratem, Hesiodum, video, & tamen quæro; prodeant ipsi, & vocis suffragia coram ponderentur; tuis verbis Plato probat, Isocrates negat, Hesiodus refert: quid si neque probet, neque neget, neque referat? *Semper oculata sunt manus nostræ, credunt quod vident, &c.*

Diatr. 12. Quæ in singulos effundis, inspiciam obiter, & verborum acrimoniam in os autoris retorquebo.

Ibid. Quid igitur? nodum stringam? obeliscо lychnum inferam, veru & lucerna utar. Nam detegenda hæc malitia est, & simul confodienda.

Ibid. Hæc linea premenda erat. Tu omissa hypera pedem sectaris, & laciniam nescio quam apprehendis: fallaci stylo oppugnas quod concessum est, & extra causam esse potest.

Ibid. En! vero, ut aliquid ageres, agere hic nihil debuisti, vel, ne otiosus esses in tuo choro occupari. Nunc ingenii tui septa transilire voluisti, & de curru delapsus es.

Ibid. Quia nullo ingenio extorquere à pertinaciæ fomite ignem potes, verborum fumo & suligine molestus es, & rerum lucem involvis.

Diatr. 7. Caput tollet pressum inani quadam argumentorum mole, non oppressum: molem enim magis sentio quam pondus; & verborum insidias potius quam vires. Quid mirum? Sic munita rationibus iterit causa nostra, ut nisi dolo ingenioque tentari non potuerit.

Claudendi.

Diogenes ad Mindios; Claudite portas, O Mindii, ne per amplas portas excurrat oppidulum.

Sin. citat. 7. l. Benef. 1. c. Bonum, mi Liberalis, habeas animum: In manibus terræ; non hic te carmine longo, Atque per ambages & longa exorsa tenebo.

Turn. l. Or. Quare eloquentiæ amorem, quasi quendam igniculum, in vestris hodie animis excitarem, nisi è dignitate

tate eloquentiæ putarem non esse, vel tam pulchræ Virgini ambire procos, vel tam potenti dominæ aspectatores consiliare.

Habetis sermonem bene longum hominis utinam non impudentis, illud quidem certe, non nimis verecundi, qui quidem cum te, Catule, tum etiam L. Crasso audiente, de dicendi ratione tam multa dixerim. *Cic. 2. de Or.*

His autem rebus Sol me ille admonuit, ut brevior essem; qui ipse jam præcipitans, me quoque hæc præcipitem pene evolvere cogit. *3. de Or.*

Nec cum Plauto, Jovis magni causa, plausum emendicare statui. *Plaut. amph.*

Reliqua quæ, &c. si persequerer, non deesset oratio, deessent latera, quibus exclamarem, adeo, &c. O Deam Philosophiam! *Turn. Or.*

Sed finis sit: neque enim præ lacrymis jam loqui possum, & hic se lacrymis defendi vetat. *Cic. pro Mil.*

Sed ut unde orsa est in eodem terminetur oratio mea. *Cic. pro Marcello.*

Non possum, Auditores, pergere, altitudo mysterii superat meæ dictionis tenuitatem, quare non est cur pergam. Orationis igitur vela contraho; vos videritis, &c. utrum, &c. *Turn. Or.*

Sed dum unitatis rationem ardore probo, &c. non satis vestræ patientiæ consuluisse videar. *Idem.*

Sed videor non tam vestræ humanitatis quam meæ felicitatis rationem habuisse, qui dum, &c. sim persecutus, in meo gaudio explicando nimis me effuderim: orationi igitur meæ modum statuo, à Deo immortali precatus, ut, &c. *Idem.*

Quanta ergo? Non queo (Aud.) statuere nec volo dicere: reliquam utriusq; laudem malo venerari tacendo, quam dicendo imminuere. *Id. 10. Or.*

Quod utinam cum bono aliquo publico sit, voveo & omnia tibi fausta. *Put. 62. Epist. l. 2.*

De qua non plura dicam, ne vestræ benignitatis aures quæ longius quam statueram provexit orationem meam, diutius obtundam ingratus. *Nigron. 1. Or.*

Jam vero, ne in vestram humanitatem injuriosa longitudine peccet hæc oratio mea; demittam & complicabo vocis meæ flaccescentis velum, non intermisso benevolentiæ vestræ flatu, sed virium mearum tanquam spiritu deficiente, jaciam anchoram in media navigatione, ut nova paucis post diebus velificatione subeam portum disputationis inchoatæ, atque fidem o, pignoratam liberem. *Id. 2. Or. 4.*

Sed

Turn. Or. Sed ut aliquando extremum habeat oratio mea, finem jam faciam, eo quidem libentius quod mihi vultus veſtri, & iſti in me oculorum intuitus, ſpem faciunt vobis cauſam eſſe probatam.

Idem. Videtis eò ſpectare orationem meam quò debent referri cogitationes, actiones, conatus omnes. Quo? non ad epulas, non ad honores, non ad Zelum. Quam rem expreſſi notam ſacerdotis; hanc exprimite notam, ſacerdotes. Quam rem explicavi perfectionem Chriſtiani hominis, hanc explicate Chriſtiani homines. Quam rem oſtendi Confeſſoris ſummam lauream Martyris; hanc oſtendite ſummam, confeſſores, ut lauream conſequamini Martyres quam intuebitur terra, quod fuit confeſſoris, & ſtupebit cœlum quod eſt Martyris.

Quod ſi ego in his orationis tenebris aggrediar, non ſolum videar velle veſtra abuti humanitate, ſed meæ etiam tenuitatis penitus oblitus eſſe.

Quam ego vobis, Nobiliſſim. Fratres, gratulor & æternum voveo.

Auſon. Paneg. Concludam orationem meam, piiſſime Auguſte, ſermonis magis fine quam gratiæ. Namque illa perpetua eſt & ſpatio non tranſmeabit? terminum callis ignorat.

Nigr. 3. Or. Igitur finem dicendi faciam: præſertim, cum ex affectuum valle, in Capitolium Rationis ac Mentis aſcendere parantem currum orationis meæ, quo pene triumphans invehitur eloquentia, temporis ad dicendum præſcripti definitio, timorque ſatietatis veſtræ ſuffl aminat ac detineat.

Rogandi & Petendi.

Senec. 2. Benef. 1. MOleſtum verbum, oneroſum, & demiſſo vultu dicendum, *Rogo, &c.*

Nulla res carius conſtat quam quæ precibus empta eſt.

Liv. Nam quod ad theſauros Gallicos attinet, rem ſuapte natura facilem, difficilem veſtra interrogatio facit: cur enim quæritis quod ſcitis, cum quod in ſinu veſtro eſt, excuti jubetis potius quam ponatis?

Idem. Mihi quoque [quoniam reſpondi Himilconi, interrogare jus faſque eſt] velim ſeu Himilco, ſeu Mago reſpondeat.

Sidon. Epiſt. 5. lib. 3. Tribuere dignare votis ſuis, precibus meis, moribus tuis, ut ad ſoliditatem, *&c.* te patrocinante, proveniat.

Et

Et gratiam tuam tuique ſimilium malo, quam facto; magiſque ſum tantæ amicitiæ cupitor, quam gloriator; quoniam cupere nemo niſi qui verè putat, poteſt; poteſt vero quivis falſo gloriari. *Apol. 3. flor.*

Itaq; C. Cæſar, ſic tibi gratias ago, ut omnibus me rebus à te non conſervato ſolum, ſed etiam ornato, tamen ad tua innumerabilia in me merita, quod fieri jam poſſe non arbitrabar, maximus hoc tuo facto cumulus acceſſerit. *Refertur & ad formam Gratias agendi.* *Cicer. pro Marcello.*

Precatus deinde, ſi divus, ſi diva eſſet, qui ſibi præpetem miſiſſet, volens propitius adeſſet. *Livius.*

Alterum reſponſum, ſalutem, victoriam, lucem & libertatem: alterum ominari horreo quæ ferat.

Extenderem preces, niſi & tu rogari diu nolles, & ego tota hac epiſtola feciſſem. Rogat enim & quidem efficaciſſime, qui reddit cauſas rogandi. *Plin. ep. 13. lib. 2.*

Sed, amabo te, ita perpetuum fama te amet & virtus, ignoſce. *Lipſ. 2. cent. 3. ep.*

Benigne ad amicitiam provocas, & laudes adjungis: è quibus has vix agnoſco, illam appeto pari tecum voto. *Idem 5. ep. 2. cent.*

Quouſque & tibi & nobis invidebis, tibi maximam laudem, nobis voluptatem? Sine, per ora, &c. *Plin. epiſt. 10. l. 2.*

In ſumma, noſtri facetias hominis, quas velim attendas, ne in bilem & amaritudinem vertat injuria, &c. Quanquam quid denunciationibus & quaſi mimis ago? quin potius, ut cœperam, rogo, oro deſ operam, ne ille ſe, quod validiſſime vereor, à me, ego, me neglectum à te putem; dabis autem, ſi hoc perinde curæ eſt tibi quam illud mihi. *Plin. 6. l. 8. epiſt.*

In fine orationis, præſides cuſtodeſque imperii Deos, ego conſul pro rebus humanis, ac te præcipue, Capitoline Jupiter; precor ut beneficiis tuis faveas tantiſque meritis addas perpetuitatem. Audiſti quæ malo principi precabamur, exaudi quæ pro diſſimillimo optamus. Non te diſtringimus votis; non enim pacem, non concordiam, non ſecuritatem, non opes oramus, non honores: ſimplex, cunctaque iſta complexum, unum omnium votum eſt, Salus principis. *Plin. paneg. ad Trajanum.*

Injurium quippe eſt magnopere flagitare, quod ſperes, ne quod eſt voluntarium videatur extortum. *Symmach. 36. ep. 1. l.*

Gratias tibi agam propediem, Cic. id eſt, non dubito quin præſtiturus ſis quod peto. *Veſſ. interp. Cic. 4. l. c. 9.*

Gratias Agendi & Debendi.

TIbi & ſummæ obſervantiæ & gratiſſimi animi officioſa ſtudia debere me ingenue fateor, & præſtiturum ſanctiſſime recipio.

Qui ſi vitam pro dignitate tua profundam, nullam partem videar tuorum erga me meritorum aſſecutus.

Cui nihil amplius in votis, quam ut ſummæ obſervantiæ, officii, ſtudii, & grati animi argumentum aliquod apud te relinquam teſtatum.

Plurimis me tibi officiis devinctum habes; habes (ita me Deus amet) & ad quævis pro virili alacrem.

Dignum præſtabo me etiam pro laude merentis.

Horat. ep. Cic. Vid. Angl. l. 4. Maximas tibi omnes gratias agimus, C Cæſar; majores etiam habemus.

Næ ego nequiter ingratus ſim, ſupraq; modum indignus, qui apud tantum Regem in ulla aut laude ſim aut gratia, ſi non ſummo obſequio atque obſervantia primam quamque occaſionem captavero teſtificandi, gratias animus meus quam multas habeat, quam plures debeat.

Apul. 3. flor. Qua digna oratione tam honorificam benignitatem tuam celebrem, qua remuneratione dicendi gloriam tui facti æquiparem, nondum hercle reperio. Sed quæram ſedulo & connitar.

Ibid. *Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos regit artus.*

Nam nunc impræſentiarum (neque enim diffitebor) lætitia facundiæ obſtrepet, & cogitatio voluptate impeditur, ac mens occupata delectatione mavult gaudere quam prædicare. Quid faciam? cupio gratus videri, ſed præ gaudio nondum mihi vacat gratias agere.

Ibid. Quinctiam univerſo ordini veſtro pro ampliſſimis erga me meritis quantas maximas poſſum gratias ago atque habeo.

Cic. pro Mar. Tantum apud me grati animi fidelis memoriæ valuit, ut nulla non modo cupiditate, ſed ne ſpe quidem prudens & ſciens tanquam ad interitum rerum voluntarium.

Plin. ep. 12. lib. 10. Cui referre gratiam parem nec audeo quidem quamvis maxime debeam.

Itaque ad vota confugio; Deoſque precor, ut iis quæ in me aſſidue confers, non indignus exiſtimer.

Sol-

Solvere se quod debebat; & adhuc debere quod solverit, Gratianus Imperator. *Panog. ad Gratianum.*

O mentis aureæ dictum bracteatum! O de pectore candidissimo lactei sermonis alimoniam!

Accipe igitur & hos labores nostros, C. C, animi grati erga liberalitatem tuam Specimen. Majora & me debere & majestatem tuam decere, certo scio: sed in eo fastigio Deus Opt. Max. te collocavit ut animum benevolum ac gratum non minus velis, quam relatam gratiam.

Cui animum gratum quia in materia læta exhibere non contigerat, in ea quam iniquam fortuna esse voluit, magna cum laude, majore cum fide præstitit. *Val. Max. 4. l. 7. cap.*

Si quis huc præstiterit, næ ille munus, aurum contra non charum, obtulerit: tantum ab eo beneficium accepisse me profitebor, quantum homini ab homine tribui potest maximum: neque vero sibi detraxerit, quod mihi contulerit; tam gaudebit ille dato, quam ego accepto: gratias agam, usquequaq; referem quoque, si potero, & vicem rependam poscenti: οὐδὲ ἐχ. debebo etiam non poscenti. *Tilen.*

——— *Tibi se semper debebit Iason.* *Ov. Met. 7.*

Lætus, lubens, laudes ago; & grates gratiasque habeo. *Plaut. Trinum.*

Ago tibi gratias Imp. Auguste, si possem etiam referam. Sed nec tua fortuna desiderat remunerandi vicem, nec nostra suggerit restituendi facultatem. *Auson. pan. ad Gratian.*

Quorum nomine, quia non queo tantum persolvere gratiarum, quantum debeo; saltem tibi ago gratias quam possum maximas debendo magis quam loquendo. *Nigr. 1. Or.*

Tibi vota solvam gratias (ut Diis solet) sed sentiendo, quam loquendo plenius. Et gratiarum non minima pars hæc erit, Differre grates; ut cito jussa exequar. *Alab. Rex.*

Annon properandum mihi erat, ut pro eo honore vobis multas gratias dicerem, pro quo nullas preces dixeram? Non quin magnitudo Carthaginis mereatur etiam precem à philosopho pro honore, sed ut integrum & intemeratum vestrum esset beneficium, si nihil ex gratia ejus mea petitio defregisset: id est, ut usquequaque esset gratuitum: Neque enim aut, &c. *Apul. 3. flor.*

Hanc unam Cæsar habeo injuriam tuam; effecisti ut viverem & morerer ingratus. Furnius impetrata *Sen. 2. l. de Benef. 25. c.*

impetrata venia patri ſuo Antonianas partes ſecuto ab Auguſto, *&c.*

Lipſ. Cent. ep. 14. Quid ſcribam ? gratias agere me ? ne concipio quidem : & affeciſti me, in ſummo hoc beneficio, una hac injuria, ut vivendum & moriendum ſit ingrato.

Plin. 13. ep. 7. l. Hunc hominem adpetentiſſimum tui (mihi crede) complectere, apprehende, imo, & invita, ac ſic ama, tanquam gratiam referas : neque enim obligandus, ſed remunerandus eſt in amoris officio qui prior cœpit.

Plin. 13. ep. 2. lib. Et tu occaſiones obligandi mea avidiſſimè amplecteris & ego nemini lubentius debeo.

Ibid. Amatur à me plurimum, nec tamen vincitur.

Ibid. Beneficia tam grate interpretatur, ut dum priora accipit, poſteriora mereatur.

Plin. 4. l. 1. ep. In hoc ego ut referrem gratiam (nam vinci in amore turpiſſimum eſt,) *&c.*

Lipſ. ep. 1. cent. Enimvero tu rem & verba ſimul ad me mittis; ego quid niſi verba ? Pudet gratias agere, tam expoſitæ, tam obviæ beneficentiæ ; quæ, ut fontes ſponte irrigat & dimanat.

Quod ſpiro & placeo (ſi placeo) tuum eſt.

Hor. 1. od. 4. l. Irremunerabili quippe beneficio oppignoratus.

App. 11. Equidem, in quantum fieri præter jactantiam poteſt, gaudeo præſtantiſſimi viri authoritate, & certus eſt ; amore, ſi fallitur.

Met. Sidon. 8. l. 6. Epiſt. Et tui quidem erga me munera, dum vita ſuppetet, æterna erunt.

Nero apud Tacit. 14. Annal. Diogenes acceptis paucis nummis à Diotymo Cariſio, dixit, Dii tibi dent animo quantum cupis ipſe, virumque, atque Domum.

Ælian. 5. hiſt. 4. l. 7. c. Dii tibi omnes omnia optata afferant, cum me tanto honore honeſtas, cumque à vinclis eximis.

Plaut. Capt. At ego referendis tuis laudibus exiguus ingenio, & adhibendis ſacrificiis tenuis patrimonio : nec mihi vocis ubertas ad dicenda quæ de tua Majeſtate ſentio ſufficit, nec ora mille, linguæque totidem, vel indefeſſi ſermonis æterna ſeries : ergo, quod ſolum poteſt religioſus quidem ſed pauper, efficere curabo ; divinos tuos vultus numenque ſanctiſſimum intra pectoris mei ſecreta conditum, perpetuo cuſtodiens imaginabor.

Ap. 12. Met. Ut intelligam etiam atque etiam enitendum mihi, ut hunc conſenſum veſtrum complectar, & teneam, & indies augeam.

Plin. paneg.

Spero

Opem offerendi & Pollicendi.

FAc me certum quid tibi ſit; juvabo te aut re, aut opere, aut conſilio bono. *Plaut. Pſ.*

Omnes tibi, ut pro aliis etiam loquar quod de me ſentio, quoniam ſubeſſe aliquid putas quod cavendum ſit, non modo excubias & cuſtodias; ſed etiam laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum, pollicemur. *Cic. pro Marc.*

Si quid erit quod mea tibi poſſit ars efficere, & impera, & factum puta. *Teren.*

Nam de me illud vobis habeo polliceri, me beneficiis vinci poſſe amore & egregia voluntate non poſſe; quod hoc ſit in mea voluntate, illud in fortunæ arbitrio ſitum: nam bene merendi ſemper voluntas adeſt, facultas non ſemper.

Itaque ſi quid laboris, vigiliarumque adjici poſſit, certantem ſecum ipſum anniſurum, ut tanto de ſe conſenſu civitatis opinionem, quæ maxima ſit, etiam conſtantem efficiat.

Reſpondit, & milites ex formula paratos eſſe, & ſi pluribus opus eſſet, plures daturos; & quicquid aliud imperaret velletque Pop. Rom. enixe facturos; ad id ſibi neque opes deeſſe; animum etiam ſupereſſe. *Livius.*

Ἐι πλέον εἶχον, πλέον ἐδίδων. Græcus quidam Auguſto. *Macrob. Sat.*

Dices; Oportet me tuis rebus ut meis uti: etiam ſed perinde illis ac meis parco. *Plin. epiſt. 28. lib. 6.*

Proin ſtudii certius eſt indicium, ſupra vires niti, quam viribus ex facili uti; alter enim quod poteſt præſtat, alter etiam plus quam poteſt. *Valer. Maxim. lib. 4. cap. 8.*

Reliquum eſt, ut ad omnia quæ tui velint ita ſim præſto, ut me non ſolum omnia debere tuâ causâ quæ poſſum, ſed ea quoque quæ non poſſum, putent. *Cicer. epiſt. ad Marcel. 8. lib. 4.*

Reddam vicem ſi repoſces: reddam, ſi non repoſces. *Plin. epiſt. 8.*

Interea temporis, me veſtræ Celſitudini obſequiis omnibus, ſincerè pro eo ac debeo, & totum dedo. *lib. 2.*

Hunc meis laboribus quà meliorem quà illuſtriorem redditum, Auguſte, nomini tuo inſcripſi; & quæ antiqua formula votorum eſt, Libens merito donavi, dedicavi.

Ut ad conſtituendum ejus imperium contendiſſe virtus & fortuna viderentur. *Flor. prol.*

Ut jure ſacerdotii precari deos pro te publice poſſim, quos nunc precor pietate privata. *Plin. epiſt. 13. lib. 10.*

Cauſam meam neſciens agit, qui à me ad vos literas portat. Nam dum vorivi mihi ſit gerulus opportunus officii, beneficium præſtat quod ſe arbitratur accipere. *Sidon. epiſt. 5. lib. 6.*

Laudandi.

ITa eloquens ut nemo ſapientior, ita ſapiens ut nemo eloquentior; perfectus utrobique magiſter, & tam prudentiæ fructu abundans, quam dictionis flore gratioſus.

Nigr. de Cic. Ille omnium generum, cauſarum, & locorum orator, mens curiæ, vox fori, lingua judiciorum; omnium gentium defenſor, cunctorum miſerorum & calamitoſorum patronus.

Non rheror aut philoſophus ex vulgo, ſed vel orator natus in philoſophiæ ſpatiis, vel philoſophus florens, ex eloquentiæ myrotheciis.

Juli literatorum optime, & optimorum literatiſſime. Omne tulit punctum.

Vir inter optimos nobiliſſimus, inter nobiliſſimos optimus; inter utroſque doctiſſimus.

Vir ut omnibus virtutibus; ita humanitatis quoq; laudibus inſtructiſſimus.

Omnibus virtutis numeris dives.

Inter bonos optimus, inter doctos doctiſſimus.

Magis ſuo merito quam fortunæ beneficio magnus.

Avi tui (quanti viri, Deus bone!) hæres es.

Credite, optimi, & in quantum opus eſt, diſertiſſimi viri.

Hæc tantis animi dotibus reliquis omnibus præſtitit, ut in dubio eſſet, majoréne corporis venuſtate, an mentis virtute eſſet; in ea tamen nihil admirabilius, quam quòd virum incredibili amore proſequeretur.

Val. Max. Demoſthenes, cujus commemorato nomine, maximæ eloquentiæ conſummatio audientis animo oboritur.

Cic. pro Cælio. Quæcunque in Equite Rom. dignitas eſſe poſſit, quæ certe poſſit eſſe maxima, ea ſemper in M. Cæl. habita eſt ſumma, hodieque habetur.

Quorum ipſa nomina ſunt inſtar æterni triumphi.

Nec vox hominem ſonat, O Dea certe!

Qui ſimulac pedem limine extulerat, omnes prope cives virtute, gloria, dignitate ſuperabat.

Per totum vitæ ſpatium optimus eſt habitus, ſed melior tamen fuit quam habitus eſt.

Ità ut quantum operibus tuis diuturnitas detrahet, tantum afferat laudibus.

Cic. pro Roſc. Com. Qui, medius fidius (audacter dico) plus fidei quam artis, plus veritatis quam diſciplinæ poſſidet in ſe; quem Pop. Rom. meliorem virum quàm hiſtrionem eſſe arbitratur: qui ita digniſſimus eſt ſcena

propter

propter artificium, ut dignissimus sit curia propter abstinentiam.

Magis mea adolescentia indiget illorum bona existimatione, quam illorum severissima senectus desiderat meam laudem. *Ibid.*

At in quem virum? qui tanta virtute & integritate fuit, ut etiam illis temporibus optimis, cum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen frugi nominaretur, &c. Gracchus, cogis me, inquit, dicere inimicum meum frugi. *Cic. pro Fonteio.*

O perpulchram formam! Angeli videtur, non Hominis; & tamen Sacerdotis est, non Angeli: seu potius & Sacerdotis, & Angeli. *Turn. Orat. 8.*

Laudes illius numerandi potius quam poliendi (illud enim possunt aggredi, hoc assequi nullus). *Idem Or. 11.*

Non ferret tamen artis præscriptio, minutiora illa recensere, cum laudum maximarum torrens quidem me transversim abripiat. *Ibid.*

Non cecidit nobis pupula hominis insignis ostro, &c. sed non invenio vocem qua meam notionem exprimam. Princeps fortasse hominum, Grammaticè satis; Gemma Sacerdotum, Rhetoricè; Aristoteles quadratus, Philosophicè; cecidit miraculum hominis. Ut putem me nativæ principis germanæque virtuti lituram insperaturum aut labem, si ei ex gente laudem viliter emendicavero. *Or. 14.* *Ibid.*

Quanquam male pono momentum in una ejus voce, qui tota vita ita dixit, ita fecit ut & vita verbo, & verbum vitæ, & utrumque fidei fecerit fidem.

Laudare hic memoriam, ille doctrinam, cuncti religionem. *Macrob. Sat. 2. cap. 24.*

Vir meo judicio magnus, etiamsi maximis comparetur. *Sen. 7. benef. 3.*

Quem mihi videtur rerum natura nostris tulisse temporibus, ut ostenderet nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi posse. *Sen. 7. benef. 8.*

Qua puella nihil unquam festivius, amabilius, nec modo longiore vitâ, sed prope immortalitate dignius vidi. *Plin. ep. 16. l. 5.*

Quis ita affectet singula, ut tu imples omnia? Quid enim aliud es quam ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio. *Sidon.*

Facilitate sæpius quam industria commendatur. *Quint. l. 10. c. 1.*

Magna Isæum fama præcesserat, major inventus est, &c. *Plin. ep. 3. l. 2.*

Quare cum vir bonus ab omnibus censeatur, non est homo pejor, si non est optimus. *Sidon. ep. 4. l. 4.*

Sidon. epiſt. 17. lib. 4. Conſummatiſſimum virum, cunctarumq; virtutum conſcientia, & fama juxta beatum.

Put. diatr. 7. Cujus ut facta, exempla; ſic verba, dogmata ſunt: in hiſtoriam utraq; referenda ut æterna ſint.

Plaut. Capt. Quantum eſt hominum optumorum optume.

Valer. Maxim. lib. 2. cap. 4. Delapſa cœlo ſydera hominibus ſi ſe offerant, veneracionis amplius non recipient.

Put. diatr. 4 Priſci candóris & humanitatis exemplum, gentis urbiſque ſuæ gemma reſplendens.

Plin. ep. 26. l. 6. Quo melior fingi ne voto quidem poterat.

Plin. ep. 9. l. 2. Quo nihil verius, nihil ſimplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.

Sidon ep 13. l. 8. De laudibus tuis cum canat multa, plus reticet.

Camp. Rat. Dictorum ſanctitatem factorum conſtantia commendabat. Unum hoc difficile judicium, utra in eo virtus major, morum an ſcientiæ.

Idem. Cui vivo & mortuo innocentiæ fama conſtitit.

Solin. cap. 8. Multa præterea pollentiſſimis ingeniis ediſſerta, quæ præterire, quam inferius exequi, tutius duximus.

Ovid. 7. Met. de Theſeo. *Si titulos annoſque tuos numerare velimus,*
Facta prement annos ————

Put. lib. 1. ep. 1. Tu unus inſtar omnium es, qui tot unus virtutibus abundas, ut unus omnium laudes exhaurias.

Apul. 3. Flor. Quibuſnam verbis tibi, Æmiliane Strabo, vir omnium qui unquam Numantiæ fuerunt, aut ſunt, aut etiam erunt, inter optimos clariſſime, & inter clariſſimos optime, inter utroſq; doctiſſime.

Apul. 4. Flor. Viri inter ſe mutuo, & vobis & utilitatibus publicis merito amiciſſimi, doctrina & eloquentia & benevolentia paribus: incertum modeſtiane quietiores, an induſtria promptiores ac honoribus clariores. Quibus cum ſit ſumma concordia, tamen hæc ſola æmulatio, & in hoc unum certamen eſt; uter eorum magis Carthaginem diligat; atque ſummis medullitus viribus contendent ambo: vincitur neuter.

Paneg. ad Max. & Conſtant. Nec tamen miranda iſta in te eſt, Maximiane, animi magnitudo, in quem dii immortales tanta congeſſerunt, & naturæ bona & ornamenta fortunæ, ut quamvis maxima largiaris, ita penes te ſint omnia, quaſi ea ſolus obtineas.

Sen. de Cic. præf. ad 1. cl. controv. Illud ingenium quod ſolum Pop. Rom. par imperio ſuo habuit.

Ibid. Nemo plus ingenio ſuo imperavit, nemo plus indulſit,

Put. diatr. 7. Euphanti ſodales ſunt elegantiæ & deliciæ meræ; quibus an quid ſuavius amœniuſq; Natura produxerit,

jure

jure dubites; habet uterque quicquid mereri invidiam poſſit, imo vincere.

De quo narrantur plurima bona: atque ea quidem à plurimis bonis. *Sid. ep. 8. l. 7. Cic. ep. 12. l. 5.*

Magna hæc laus eſt, laude non corrumpi; malle animi illum fructum conſcientiæ horreo conditum, quam rumoris aura ventilatum, ſparſumque. *Sen. ep. 103. Put. ded. ad 2. diatr.*

Virtute tua, & doctrina excitor: quam utramq; ita conjungis, & exeris in patriæ & commune bonum, ut boni quique te ament, admirentur omnes. *Id. 4. ep. l. 1.*

Singularem in tanta dignitate modeſtiam, in conſiliis ineundis prudentiam, in capiendis religionem, in exequendis vigilantiam, in congreſſibus publicis animi præſentiam, in privatis lenitatem, in ſermonibus eruditionem, in verbis leporem, in moribus ſuavitatem, &c. *Morin.*

Cujus actiones omnes maximas, minimas, Gratia virtuteſq; deperibant adeo, ut earum gloriam utræque ambiguo certamine vindicare ſibi viderentur. *Idem.*

Ille meus, ille tuus, ille omnium, occidit, Amor & delicium, hactenus meum, tuum, omnium, nunc meorum. *Put. 13. ep. l. 3.*

Ut ſi quis magnitudinem imperii cum annis conferat, ætatem ultra putet. *Flor. prol.*

Quibus contigit diem illum triplici gaudio lætum celebrare, qui principem abſtulit peſſimum, dedit optimum, meliorem optimo genuit. *Plin. ad Trajan.*

Huic ego nihil per me acceſſurum putavi; & tamen deeſſe nolui, ſciens judicio erga illum tuo nihil adjici poſſe, ſi ſcriberem, deceſſurum aliquid tamen meo officio, ſi tacerem. *Symmach. 20. ep. 1. l.*

Sed utcunq; virtutis tuæ opera curioſæ poſteritatis oculis artificum manus reddat, cum tu vel Alpium dorſa ſuperantem, vel, &c. Hæc pictorum atque fictorum aſſequatur imitatio: Clementia imp. quo cœlo, quo pigmento, quo ære, quo amore ducetur? Qua tu ipſius victoriæ victor ita omnem cum armis iram depoſuiſti, ut ceciderit nemo poſt bellum, *Pacat. paneg. ad Theodoſ.*

Vituperandi.

Fœminæ pluſquam virili audacia inverecundiæ, viri pluſquam muliebri mollitie ac turpitudine effœminari. *Cic. 2. in Verr. 3.*

Homo factus ad iſtius libidines.

At homo interior, ignavior magis, vir inter mulieres nequam, impura inter viros muliercula proferri non poteſt. *Ver.*

Cicer. pro Quintio. C. Cassius (nunquam sine præfatione publici paricidii nominandus,) &c.

Cum ei natura nihil melius quam vocem dedisset, pater nihil præter libertatem reliquisset: vocem in quæstum contulit; libertate usus est, quò impunius dicax esset.

Cic. pro Resc. Comœdo, Oro atque obsecro vos qui utrumq; nostis, vitam inter se utriusque conferte; qui non nostis, faciem utriusque considerate. Nonne ipsum caput & supercilia illa penitus abrasa olere malitiam & clamitare calliditatem videntur? Nonne ab imis unguibus usq; ad verticem summum, si quam conjecturam affert hominibus tacita corporum figura, ex fraude, fallaciis, mendaciis constare totus videtur! Qui idcirco capite & supercilliis semper est rasis, ne ullum pilum viri boni habere dicatur, &c.

I. Pic. Mirand. Sordidos, rudes, incultos; quos nec vixisse viventes, nedum extincti vivant? &, si nunc vivant, vivere in pœnam & contumeliam.

Tertul. Apol. 4. cap. 4. De vestris semper æstuat carcer; de vestris semper metalla suspirant; de vestris semper bestiæ saginantur, de vestris semper munerarii noxiorum greges pascunt.

Asseverandi & Obtestandi.

Cic. 4. Verr. NON mehercule criminis augendi causa dicam, Judices; sed quem accepi ipse oculis animoque sensum, hunc vese apud vos, & ut potero planissime exponam.

Tacit. Orat. 11. At ne putetis hæc non tam dici à me sincere ad veritatis involutam notionem explicandam, quam oratorie ad laudes ejus exaggerandas.

Nolite, quæso, Judices, brevitate orationis meæ potius, quam rerum ipsarum magnitudine, crimina ponderare. Sed sistitis fortasse hic cogitationem vestram: cogitate adhuc, quod vultis maximum, vincam profecto cogitationem vestram. En——

Corrigendi.

Liv. dec. 3. l. 8. EAM opinionem si ratio labefactârit, si veritas extorserit: ne difficiles vos præbeatis.

Invitus ea tanquam vulnera attingo; sed nisi tacta, tractataque, sanari non possunt.

Plin. 5. ep. 7. In summa (cur enim non aperiam tibi vel judicium meum vel errorem?)

Tilen. Plusquam Chironium ulcus non contentus scalpro meo aperuisse, sed medicari etiam pro virili aggressus sum.

Epano-

Epanorthoſis.

Defendere (ſi hoc eſt defendere, & non, &c.)

Hanc excogitavit rationem (ſi hæc ratio potius quam amentia nominanda eſt.)

Aufert: imprudens huc incidi Jud. emit, non abſtulit nollem dixiſſe. *Cic. Ver.*

Sic vixit ut muliebria quotidiè convivia eſſent, vir accumberet nemo præter ipſum & prætextatum filium; tametſi recte ſine exceptione dixerim, Virum, cum iſti eſſent, neminem fuiſſe.

Non hoſpitii jus; ſed quid ego hoſpitii jura in hac tam immani bellua commemoro?

Quaſcunq; Martyres ſubierunt pœnas (ſubierunt maximi maximas.) *Turn. or.*

Humilitas tam fuit depreſſa in terram, ſeu potius tam fuit erecta in cœlum, ut primas præripuerit omnibus, ſecundas vix reliquerit ulli. *Ibid.*

Hortandi, Suadendi, & Conſulendi.

PRudenter & te dignum feceris, ſi à ſcopo virtutis non declines.

Facilius eſt currentem (ut aiunt) incitare; quam languentem commovere.

Macte vertute, hac pietate in patrem patriamque T. Manli eſto. Macti virtute milites Rom. eſtote. *Liv. 2.*

Καὶ σὺ ἄλκιμος ἔσσ' ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ. Pallas ad Telemachum. *Hom. odyſſ. 8.*

Non ſibi cohortandum Sulpitium & Cottam, ſed magis utrumque collaudandum videri, quod, &c. Quamobrem pergite ut facitis, adoleſcentes: atq; in id ſtudium, in quo eſtis, incumbite, ut & vobis honori, & amicis utilitati, & reip. emolumento eſſe poſſitis. *Cic. 1. de Or.*

Vos vero è juventute iſta ad ſumma venietis, ſi à ſtirpe & indole non deflectatis, ſi rectam hanc ſemitam, quam calcare cœpiſtis, inſiſtere pergatis; ſemitam, inquam, literarum ad ſerena ſapientiæ templa ſtratam. *Put. 5. diatr.*

Sed & reficit audientem certo ſingularum partium fine, non aliter quam facientibus iter multum detrahunt fatigationis notata inſcriptis lapidibus ſpatia. Nam & exhauſtis laboribus, noſſe menſuram, voluptati eſt; & hortatur ad reliqua fortius exequenda, ſcire quantum ſuperſit. *Quintil. l. 4. c. 3.*

Cic. ad Attic. l. 3. Quid te aut horter, quod facis; aut agam gratias quod non expectas?

Qui monet ut facias id quod facis; ille monendo
Laudat & hortatu comprobat acta ſuo.

Plin. paneg. ad Trajanum. Me ad melioris fortis aleam movent & hortantur.

Ibid. Facias iſta ſemper, nec unquam in hoc opere aut animus tuus aut fortuna laſſetur.

Plin. 17. ep. 5 l. Faciebas ergo, cum diceres optimos: nec ipſorum modo vita à te, ſed judicium Senatus comprobatur.

Tertul. de cultu fœm. c. 12. Multum ac diu exoſculatus adoleſcentem, qui eſt acerrimus ſtimulus monendi, laudibus incitavi, pergeret qua cœpiſſet: lumenque quod ſibi majores ſui prætuliſſent, poſteris præferret.

Camp. rat. 10. Meditemur duriora, & non ſentiemus: relinquamus lætiora, & non deſiderabimus: ſtemus expediti ad omnem vim, nihil habentes quod relinquere timeamus, retinacula ſunt iſta ſpei noſtræ.

Plin. 23. ep. 6. l. Aurum, gloriam, delicias, Veneres, contemnite. Quid enim aliud iſta ſunt quam, terrarum ilia, canorus aer, popina vermium, bella, ſterquilinia, &c.

Id. 4. epiſt. 8. l. Neque enim cuiquam tam clarum ſtatim ingenium eſt ut poſſit emergere: niſi illa materia, occaſio, fautor etiam commendatorque contingat.

Idem 24. epiſt. l. &. Proinde immitte rudentes, pande vela, ac ſi quando alias; toto vehere ingenio. Cur enim non ego quoque poetice cum poeta.

Idem 9. l. 3. ep. Accedit, quod tibi certamen eſt tecum ——— Hæc ego tecum, quæ quotidie mecum; ut deſinam mecum, ſi diſſenties tu: quanquam non diſſenties, ut qui ſemper clarum aliquid & immortale meditaris.

Sid. l. 5. ep. 1. Nam ſatis eminet meritis ingenii proprii, qui fuerit fautor alieni.

Sid. 20. ep. l. 5. Gratulor tibi, quod iſtis moribus vivis ut neceſſe habeas electionem tui timere, laudo efficaciam.

Putean. ad Sen. Mediolan. Vos modo marceſcere ætatis veſtræ florem, ne ſinatis; ſed magno animo gradimini, ne citra annos, ingenium conſiſtat. Cogitate quam ſpem alatis, & quo viatico vobis utendum. Ad Theol. Juriſpr. Medic. tranſitis? literarum hæc ſtudia vos dirigent. Ad Remp. & latum clavum ducent? Ad militiam, & arma? hinc præcepta, hinc exempla ſuppetent. Sed quid ego iſta copioſius? Bonas literas amare & tractare æque neceſſum eſt, ac non neceſſum laudare apud amantes.

Nigr. Or. 1. Contendite honorario certamine cum ipſa Natura, ut quantum illa contulit artificium ad orationis munia

munia, tantum vos item adhibeatis artem ad abſolutionem operis.

Ita diſciplinæ belli aſſueſcas domi, ut aliquando ex aula pergas ad caſtra; ex umbra in ſolem; è paleſtra in aciem; atque è ludicris pugnis in vera prælia deſcendas: & luſoriis ornamentis in arma decertatoria commutatis, vel æques majores, vel etiam ſuperes. *Ibid.*

Laudo veſtrum animum, conatus probo, commendo ſedulitatem: Vobis in tam fructuoſo labore ſtudii perſeverantiam exopto, mihi jucundiſſimam, gratiſſimam parentibus, vobis ipſis utiliſſimam; quam ſi retinueritis. *Nigr. Or. 7.*

Exclamandi, Querendi, Deteſtandi.

O Fallacem hominum ſpem, fragilemq; fortunam, & inanes noſtras conſentiones! quæ in medio ſpatio ſæpe franguntur & corruunt, & ante in ipſo curſu, obruuntur, quam portum conſpicere potuerunt. *Tul. de Or. 3.*

O clementiam Pop. Rom. ſeu potius patientiam miram ac ſingularem! *6. Verr.*

O ſcelus! O portentum in ultimas terras exportandum! non enim poteſt ea natura quæ tantum facinus adiviſerit, hoc uno ſcelere eſſe contenta: nec ſie eſt, &c. *Act. 2. in Verr.*

Quæ vox? quæ latera? quæ vires hujus uniuſ criminis querimoniam poſſunt ſuſtinere—— *5. in Verr.*

Me Chriſte!——— me Deus!

Omnia, Judices, in hac cauſa ſunt miſera & indigna, nihil tamen acerbius & iniquius, quam——— *Pro Roſc. Amer.*

O divinam authoritatem, quam dum cogito, mente concido! O divinam poteſtatem, quam dum effero, lingua hæreo! *Turn. Orat. 10.*

Stupeo P. C. nec dum ſatis aut oculis meis, aut auribus, credo: atque identidem me an audirem an viderim interrogo. *Plin. ad Traian.*

Horror, & ſtupor, ubi eſtis: ubi lachrymæ & complorationes; ubi planctus & ejulationes? cui tam è pumice oculi, aut ita ex chalybe præcordia, ut non in lachrymas ſolutus totus fluat, fleatque?

Nec unquam fando auditum, & omnium quæ monſtra dicantur, monſtroſiſſimum. *Macrob. 5. 17.*

Ingens, atrox, horridum facinus! quale nec antiquitas vidit, nec credent poſteri; omnium denique flagitiorum compendium, in ferrei hujus ſeculi fæces reſervatum.

Monendi.

QUÆ mihi commendas, ea tantæ mihi curæ sunt, ut me admoneri nolim, rogari vel sine magno dolore vix possim.

Tull. 6. Verr. Quamobrem te quoque, Hortensi, qui monendi locus est ex hoc loco moneo, videas etiam atq; etiam, & consideres quid agas, quo progrediare, quem hominem & qua ratione defendas, &c.

Videte igitur utrum sit æquius.

Quare si etiam monendi estis à me, quod non estis, Jud. video hoc leviter, pro mea authoritate vobis præcipere posse, ut ——

Divinat. in Ver. Video non te sed hunc librum esse responsurum quem monitor tuus hic tenet: qui si recte monere valeo, suadebit tibi ut hinc discedas, neque mihi verbum ullum respondeas.

Non enim exprobrandi causa sed commonendi gratia dicam.

Ira irritatis militum animis subdere ignem & materiam seditioni non esse ætatis, non prudentiæ ejus.

Cic. fam. ep. 50. lib 4. Neque monere te audeo præstanti prudentiæ virum, nec confirmare, &c.

Apul. de Deo Socratis. Enimvero Socrates utpote vir apprime perfectus ex sese, & ad omnia sibi congruentia officia promptus, nullo adhortatore unquam indigebat, at vero prohibitore nonnunquam, &c.

Qui monet, ut facias, quæ jam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

Sidon. epist. 30. lib. 3. Redde te tamen expectantium votis, expetentiumque charitatem proba, qui jam probasti pudorem.

Excusandi.

QUod mihi consuevit in cæteris causis esse adjumento, id quidem in hac causa deficit; nam quo minus ingenio possum, subsidium mihi diligentiam comparavi: quæ quantum sit, nisi tempus & spatium datum sit, intelligi non potest: & tot. Exord. pro Quinctio.

Si vires desint, tam æquum est æquos vos adversum me esse, quam ego adversus magnum illum Deum sum, quem scio non uni omnia dedisse.

Ego infirmitatis meæ deterritus conscientia.

Culpam deprecari, aut noxæ me eximere non possem, si repulsam à me patererer.

Amœ-

Amœnitates vero & copias, ubertateſque verborum Latina omnis facundia vix quidem indipiſci potuerit : mea tenuitas nequaquam. *A. G. Phavo.*

Quantum oratione mea nunquam æquem, quantum ſcribendo non conſequi poſſum.

Enimvero mirari ſatis non queo etiam te hæc deſiderare, quæ neque ego teneo, uti ii qui docent, neque ſunt ejus generis, ut ſi optime tenerem digna eſſent ſapientia & auribus veſtris. *Cic. de Orat.*

Quid ad illa arma fato fuimus neſcio quo Reip. miſero funeſtoq; compulſi, etſi aliqua culpa tenemur humani erroris ; à ſcelere certe liberati ſumus. *Pro Marcell.*

Judicavit à pleriſque ignoratione potius, & falſo atque inani metu, quàm cupiditate aut crudelitate civile bellum eſſe ſuſceptum.

Non cupiditate, præſertim aut pravitate aliqua lapſis, ſed opinione officii, ſtulta fortaſſe, certe non improba, & facie quadam Reip. *Ibid.*

Quo in negotio, tamen illa me res, judices, conſolatur, quod hæc quæ videtur eſſe accuſatio mea, non potius accuſatio quàm defenſio exiſtimanda eſt, &c. defendo enim multos, &c. *Cicer. divinat. in Verr.*

Verum id mihi non ſumo, judices, & hoc non modo in oratione mea non pono, ſed ne in opinione quidem cujuſquam relinquo meæ, &c. *Ibid.*

Cum vero, &c. profecto vereri non debeo ne quis hoc quod facio, non exiſtimat ſummi officii ratione impulſum coactumque ſuſcepiſſe.

Abs te peto, Oppianice, ut me invitum de patris tui cauſa dicere exiſtimes, adductum fide atque officio defenſionis. Etenim tibi ſi in præſentia ſatisfacere non potuero, tamen multæ mihi ad ſatisfaciendum reliquo tempore facultatis dabuntur. Cluentio niſi nunc ſatisfecero, poſtea mihi ſatisfaciendi poteſtas non erit. *Cicer. pro A. Cluent.*

Agnoſco equidem me lyram Apollinis nunquam tetigiſſe. Mallem ſane confiteri veram ignorantiam, quam profiteri vanam ſcientiam.

Oratione (quam è temporis veſtigio natam & quaſi inter prima labra vix dixero me commentatum fuiſſe) perſtrinxi.

Quæ quidem omnia quoniam inſuavis materia devenuſtat, lectio benigna conciliet. *Auſon. præf. ad 12. Eidyl.*

Perlege hoc etiamſi operæ eſt frivolum & nullius pretii opuſculum ; quod nec labor excudit, nec cura limavit, ſine ingonii acumine & moræ maturitate. *Id. ad 3. Eidyl.*

Igitur

Id. ad 14. Eid. Igitur cui hic ludus non placet, ne legerit; aut quum legerit, obliviscatur; aut non oblitus ignoscat.

Tacit. annal. 16. Etiamsi bella externa, & obitas pro Rep. mortes tanta casuum similitudine memorarem; neq; ipsam satius cepisset, aliorumq; tædium expectarem, quamvis honestos civium exitus, tristes tamen & continuos aspernantium. At nunc patientia servilis, tantumque sanguinis domi perditum, fatigant animum & tristitia restringunt, &c.

Pacat. Paneg. Theodos. d. Huc accedit auditor Senatus, cui cum difficile sit; pro amore quo in te præditus est, de te satisfieri; tum difficilius pro genita atque hæreditaria orandi facultate, non esse fastidio rudem hunc & incultum, Transalpini sermonis horrorem: præsertim cum absurdæ siniſtræque jactantiæ possit videri, ostentare facundiam, quam de eorum fonte manantem in nostros usque usus derivatio fera traduxit.

Ibid. Ita dum obsequio interpretor impudentiam, dum in eundem hominem non convenire puto gaudium & silentium, duas res diversissimas junxi, merum & temeritatem.

Apul. apol. 1. De eloquentia vero, si qua mihi fuisset, neq; mirum neque invidiosam deberet videri, si ab ineunte unis studiis literarum ex summis viribus deditus, &c.

Solin. c. 1. Cujus vel industria promptius suffragium, vel benignitas veniam spondebat faciliorem.

Pacat. Paneg. Theodos. d. Dabitur utcunq; venia piæ temeritati, si usurpasse communia, non occupasse videamur aliena.

Θεόκειτος ἐρωτηθεὶς διὰ τὶ ὁ συγγραφεύς, ὅτι, εἶπεν ὡς μὲν βέλομαι ὐ δύναμαι, ὡς δὲ δύναμαι ὐ βέλομαι, Stobæus. Macrobius transtulit; quæ præsens locus & tempus exigit, ego non calleo; quæ ego calleo, nec loco præsenti sunt apta, nec tempori.

Deliberandi.

Pro. Resc. Amer. Turn. Or. 8. DE quo neq; quomodo dicam neq; quomodo taceam reperire possim: si enim taceam &c.

Quæ omnia ita trivit Oratoria oratio, ut cum tædeat loqui, pudeat tamen tacere, sed cum amor efficit, ut malim loqui cum tædio, quam tacere cum pudore, persequar illam eoquorum laudatam consuetudinem, &c.

Pacat. Paneg. Sed quid faciam? Novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam?

Quam

Quum igitur impediat turba delectum, atque præſtet geſta in ſummam referri, quam enumerando tenuari; dixiſſe ſufficiat, Unum illum divinitus extitiſſe in quo virtutes ſimul omnes vigerent, quæ ſingulæ in omnibus prædicentur. *Ibid.*

Quæ vos per hoſce annos apperiſtis atque voluiſtis, ea nunc ſi repudiaritis, abeſſe non poteſt, quin aut olim cupide appetiſſe, aut nunc temere repudiaſſe dicamini. *A. Gell. ex Or. C. Gracch.*

Vereor mehercule ne aut gravioribus utar verbis quam natura fert, aut levioribus quam cauſa poſtulat.

Utrum impudentius à ſociis abſtulit? An turpius meretrici dedit? An improbius Pop. Rom. ademit? An audacius tabellas publicas commutavit? *Pro Quinct.*

Neque enim tantopere mihi conſiderandum eſt, quid vir optimus in præſenti velis, quam quid ſemper ſis probaturus. *Plin. ep. 7. l. 1.*

Quid hoc homine faciatis? Aut ad quam ſpem tam perfidioſum, tam importunum animal reſervetis? *Act. 2. in Ver.*

Illudendi.

TUM iſte vir opt. (vereor ne deridèri ſe putet quod iterum jam dico opt.) *Pro Quinct. Cicer. Nær.*

Non comparat ſe tecum gratia P. Quinctius, Nævi: non opibus, non facultate contendit: omnes tuas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit, fatetur ſe non, &c. non habere domum clauſam pudori & ſanctimoniæ, parentem atque adeo expoſitam cupiditati & voluptatibus, &c. *Cic. pro Quinct.*

Itane vero? Tu ille es qui cenſuram hic nobis ſine ſuffragio geris? Tu provides ne quid Reſp. capiat detrimenti? Bene eſt: ſtate firme cives hoc tibicine & deſtina? Sed tamen ego magiſtratus eſſe putabam, quibus hæ curæ, &c. niſi tu unus plus ſapis & vides quàm cæteri omnes, *O mi ſenex, omnes videmur nobis ſaperdæ, feſtivi, belli, eum ſimus coprea.* *Lib. adverſ. Dialogiſt.*

Ite igitur, & ſi ita vultis, facultates divinas proſtituite; cœlo emiſſum animum humi proſtratum adhgite; ſenſus rationi præponite: pergite eſſe virtutum proditores, vitiorum jumenta, voluptatum mancipia.

Minandi.

VIDESQUE, ô Juvenis, hoc dictu quam factu difficilius eſſe, vel factu quam dictu expromptius. *Cæſar. ad Mitel. Trib. impedientem.*

Et

Plut. 6. Verrin. Et, ſi me in hoc reo, quem mihi inimicum Siculi dederunt, ſatis vehementem, ſatis perſeverantem, ſatis vigilantem cognôrunt; exiſtiment in iis hominibus, quorum ego inimicitias Pop. Rom. ſalutis cauſa ſuſcepero, multo graviorem & acriorem futurum.

Chion. in ep. Εἰ θρόκες, περύγεις ἔφικτον ἐλθεῖ, ἠκόντισαν τῆς λόγχας ἔχας Θ.

Plaut. Quod ſi te perpetrâſſe comperero, pejus cruce & furca lueres, nec ad commiſerationem me flecteres etiamſi fleres ſanguinem.

Metuendi & Obſtupeſcendi.

TAmen ita deos mihi velim propitios, ut cum illius diei mihi venit in mentem, quo die citato reo mihi dicendum ſit, non ſolum commoveor animo, ſed etiam toto corpore perhorreſco.

Qui tandem iſtius animus eſt, in recognitione ſcelerum ſuorum, cum ego ipſe in commemoratione eorum non ſolum animo commovear, verum etiam corpore perhorreſcam? venit enim mihi fana, loci, religionis illius in mentem; verſantur ante oculos omnia.

Turn. 11. Horret animus tanti vitii imagine.

An hoc quicquam potuit audire majus? Audivit, audivit, quod cum dicere conor, lingua, ſuppreſſis faucibus, fluitans palato inhæreſcit. Nam ad tantum myſterium enunciandum opus eſt non Oratoris alicujus voce, contentione, lateribus; ſed Cherubinorum ac Seraphinorum linguis, ardore, flamma. Ad quid poteſt latere tantum? habet hoc quidem quod ſum dicturus flagitii ſpeciem, veruntamen ſi non renuatis audire, audeo quidem dicere, non renuitis: meruit L. audire, &c.

Plin. epiſt. 22. Si quis forte te, quod abominor, fallat.

Male & bene precandi.

Andr. ad Vlyſſ. Senec. Troad. 696. verſ. Drexel. in Ætern. 9. SIC te reviſat conjugis ſanctæ torus, annoſque dum te recipit extendat ſuos Laerta! ſic te juvenis excipiat tuus, & vota vincens veſtra felice indole. Ætate avum tranſeendat, ingenio patrem! miſerere matris.

Plaut. Aſin. 3. 488. Veritas te amet, mi N. & ſapientia; tam enim hoc ſapienter, quàm vere dixiſti,

Di

Dii te ſervâſſint ſemper cuſtos herilis, decus populi, theſaurus copiarum, ſalus interioris corporis, amoriſque imperator.

Tantum tibi boni Dii immortales duint. *Plaut.*

Dent tibi, Cæſar, ætatem Dii, quam mereris, ſerventque animum quem dederunt. *Pſend. 3. Plin. Paneg. adTrajan.*

Quid iſti benignitati precer? niſi ut ſemper obliges, obligeris, incertumq; facias utrum magis expediat civibus tuis debere tibi an præſtitiſſe. *Ibid.*

Digna vota quæ ſemper ſuſcipiantur, ſemperque ſolvantur. *Ibid.*

Pro nobis ipſis quidem hæc erat ſumma votorum, ut nos ſic amarent Dii, quomodo tu. *Ibid.*

Nos inter ſecunda omnia & vota certantia, quæ præſenti tibi conferuntur, vehemur alacres. *Ibid.*

Quo majore fiducia iiſdem illis votis, quæ ipſe pro ſe nuncupari jubet, oro & obteſtor: ſi bene Remp. ſi ex utilitate omnium regit, primum ut illum neporibus noſtris ac pronepotibus ſerves: deinde ut quandoq; ſucceſſorem tribuas, quem genuerit, quem formaverit, ſimilemq; fecerit adoptato. Aut ſi hoc fato negatur, in conſilio ſis eligenti, monſtreſque aliquem quem adoptari in Capitolio deceat. *Ibid.*

Deum precor, conatum meum feliciter, teq; V. C. nobis & Reip. ſervet. *Plin. 4. ep. 5. l.*

Quod ſupereſt, Deum poſco; ut te filii conſequantur; aut, quod plus decet velle, tranſcendant. *Sidon. ep. 7. l. 8.*

Dii tibi omnes omnia optata afferant, &c. vide *Form. Grat. agendi.* *Plaut. Stich. 2.*

Propino tibi ſalutem plenis faucibus.

Ita mihi meam voluntatem ſpemque reliquæ vitæ veſtra Pop. Rom. exiſtimatio comprobet, &c.

Ita amor hic inter nos perennet, quem coimus auſpice & teſte immortali tuo patre.

Ita perpetuus inter nos amor ſit, mi L. ut cum aculeo diſceſſi à vobis. *Lipſ.*

(Ita meus mihi genius faveat) (Dii meliora piis.)

Tu ſalve, & idem voveo Holmanno. B. & cæteris collegis.

At vos ſalus ſervâſſit. *Plaut. Chlel.*

C. Cæſari filiæ ſuæ filio, cum eum in Armeniam mitteret Auguſtus precatus eſt à Diis, gratiam Pompeij audaciam Alexandri, fortunam ſuam concedi. *Plut. Apoph.*

Dii illum infelicitent omnes; qui, &c. *Plaut. Pœn. 2.*

Dii te eradicent.

Solennia vota pro incolumitate tua, qua publica ſalus continetur, & ſuſcepimus, Domine, pariter & ſolvi- *Plin. ep. 35. l. 10.*

solvimus; precati Deos, ut velint ea semper solvi, semper signari.

Put. Vivite & annum hunc, & seculum hoc feliciter incipite atque transigite.

Put. diatr. 10. Ergo florete, felices viri, Senatorio munere vere digni, florete urbes non muris magis turribusq; quam rectoribus munitæ; incrementa capite, quæ nulla unquam vis hostilis, nulla militiæ calamitas labefactet.

Eumenes ad milites suos. Justin. lib. 14. At vos devota capita respiciant Dii perjuriorum vindices; talesq; vobis exitus dent, quales vos ducibus vestris dedistis. Nempe vos iidem paulo ante & Perdiccæ sanguine cœtis aspersi, &——Ultima nunc ego perfidorum victima has vobis diras arq; inferias dico; ut inopes extorresq; omne ævum in hoc castrensi exilio agatis, devorentq; vos arma vestra, quibus plures vestros, quam hostium duces, absumpsistis.

Consolandi.

Cic. fam. ep. l. 5. NAm quod allatura est ipsa diuturnitas, quæ maximos luctus vetustate tollit; id nos præripere consilio prudentiaq; debemus. Etenim si nulla unquam fuit liberis amissis tam imbecillo mulier animo, quæ non aliquando lugendi modum fecerit: certe nos, quod est dies allatura, id consilio anteferre debemus, neque expectare temporis medicinam, quam repræsentare ratione possimus.

Plin. ep. 16. l. 5. Ut enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat: deinde patitur, atque ultro requirit: sic recens animi dolor consolationes rejicit, ac refugit, mox desiderat, & clementer admotis acquiescit.

Cic. fam. ep. l. 4. Neque monere te audeo, præstanti prudentia virum, nec confirmare, &c.

Ibid. Illud tamen me vel monuisse vel censuisse puta, vel propter benevolentiam tacere non potuisse, ut quod ego facio, tu quoque in animum inducas.

Homines sane sumus, & urit illud, Avelli. Soletur te quod non in longum. Lipsi. Cent. 2. Ep. 30. tota, Ep. 55. 64. 67. Senec. Ep. 67, & 99.

Turn. Or. 15. Non prius conquievit, quam è cœlo spes & consolationis auram aliquam sentisceret.

Plin. ep. 1. l. 3. Quibus ex causis necesse est tanquam immaturam mortem ejus in sinu tuo defleam: si tamen fas est aut flere, aut omnino mortem vocare; qua tanta viri mortalitas magis finita, quam vita est. Vivit enim, vivetque semper, atque etiam latius in memoria hominum & sermone versabitur, postquam ab oculis recessit. Fuit,

Fuit hoc luctuoſum ſuis, acerbum patriæ, grave bonis omnibus. Sed ii tamen Reip. caſus ſecuti ſunt, ut mihi non erepta L. Craſſo à Diis immortalibus vita, ſed donata mors eſſe videatur. Non vidit flagrantem bello Italiam, non ardentem invidia Senatum, non luctum filiæ, non exilium generi, non-non-non denique omni genere deformatam eam civitatem, in qua ipſe florentiſſima multum omnibus gloria præſtitiſſet. Ego, vero te, Craſſe, cum vitæ flore tum morte opportunitate, divino conſilio & ortum & extinctum eſſe arbitror, Nam tibi ——— *Cic. 3. l. de or.*

O noctem mihi omni deinceps die clariorem! O numerandum candido lætitiæ calculo! vos pergite officioſæ lacrymæ, & alio nunc affectu fluite: madere gaudii rivis jam debet facies. *Put. diatr. 9.*

Vide Sulpitii ep. 5. l. 4. & 5. epiſt. 12. Lucceii & 16. epiſt. Cic. Conſul. Sen. ad Polyb. Marciam, Helviam matrem. Plut. ad uxorem, & ad Apollin. Hieron. ep. *&c.* enumeratas à J. G. Voſſio l. 3. inſtitutionum, c. 4.

Judicem compellandi.

CAuſa hæc, te Ephoro, peragatur: parva quidem ſi mores noſtros ſpectes, magna ſi antiquos; & ſic prudentia, doctrina, authoritate tua digna, atque in parte tua. *Put diatr. 7.*

Dies dictus eſt, & tu judex, vir clariſſime, ut inter nos pronuncies, neq; ſuperſtitioſe tibi cauſam meam commendabo, neque negligam. Tu ingenio rectus, judicio acer, non oculis ſed animo ipſo Argus, veram & incorruptam ſententiam per te laturus. *Id. Ibid.*

Itaq; ſi tuo unius judicio juſtam cauſam laudaſſe ac defendiſſe videar; honeſto elogio clarus apud bonos, laudatuſq; ſum; claritas enim, ut pulcherrime Seneca, non deſiderat multa ſuffragia; poteſt & unius boni viri judicio eſſe contenta. Nam bonos omnes bonus unus judicat. *Ibid.*

Moderandi & Dijudicandi formulæ.

APud Indos præſtabile quoddam genus hominum fuiſſe memoriæ traditum eſt, quos Gymnoſophiſtas vocabant. Hi neque peritierant propagandæ vitis, nec in oculandæ arboris, nec proſcindendi ſoli. Non illi norant arvum colere, vel aurum colare, non equum domare, vel taurum ſubigere; non ovem vel capram tondere; vel paſcere. Unum pro his, & illud omnium ſummum, norant; Sapientiam colebant, tam magiſtri ſenes *Apol. Flor.*

ſenes, quam diſcipuli minores. Apud hos, ubi menſa poſita, omnes adoleſcentes ex diverſis locis & officiis ad dapem convenerant, perrogabant magiſtri, quod factum, à lucis ortu ad illud diei, bonum feciſſent. Alius ſe commemoravit aliquid meditatione ſua reperiſſe, vel alterius demonſtratione didiciſſe: alius ſeſe parentibus quidpiam imperantibus obediſſe: alius ſe inter duos arbitrum delectum, ſanata ſimultate, reconciliata gratia, purgata ſuſpicione, amicos ex infenſis reddidiſſe. Qui nihil habuit adferre cur pranderet, impranſus ad opus foras extrudebatur.

Xenoph. Cyri pæd. 1. 1. Atque utinam mihi, prandii tantum diſpendio, liceret hinc diſcedere, ac ne forte ſicut Cyrus quondam, qui puer à Magiſtro Judex duobus aliis pueris datus, quorum alteri grandiori tunica erat brevis, alteri minori tunica erat longa, pronunciavit utrique magis convenire, ſi veſtes inter ſe mutarent; ſua deinde & ipſe tunica exutus, vero Gymnoſophiſta factus, verberibus excipiebatur, quod contra jus dominii nec ſecundum leges ſententiam tuliſſet; ſic & ego litis hodiernæ conſtitutus arbiter (in qua tu, Longine, majuſculorum patronus, magna voce ſonas, manuque tota, *Ineſt ſua gloria magnis*) Tu, Minuti, breviorum tueris partes, & in pedum digitos erectus exclamas. *Et ineſt ſua gratia parvis*; Theſea expectarem vindicem, ſi utrumque ad Procruſtis lectum dimenſus, alterum detruncandum, extendendum alterum pronunciarem, meritas vel me judice daturus pœnas ſententiæ ex æquo magis quam ex juſto latæ. Sed aliam longe controverſiæ hujus dirimendæ rationem mihi ineundum video, quocirca ——

Anthol. ξλ Litem aliquando intenderat ſurdus ſurdo; ſibi trimeſtrem ædium penſionem deberi clamitans. Reus ſe illa nocte foras uſquam prodiiſſe pernegabat, ut qui domi pernox molam verſârit. Judex æque ſurdus, hunc, illum intuitus. Nam quid, inquit, ſuper hac re contenditis? Annon utrique veſtrum mater eſt? Uterque alat, jus & æquum poſtulat. Ergo ſane ſurdus non ſum: & tamen abſurdus eſſem, & dignus qui male audierem, ſi modo ex allegatis veſtris ſententiam ferre vellem, qui non ſurdi ſolum ſed & cæci; Andabatarum more digladiantes, à ratione præcipites toto erratis cœlo. Quo enim tu tantum mihi lævus abis? quid? An in Contemplationis altum? Tu vero quo tam diverſus? an in cæca Practicæ ſaxa? Quin me

me ſequimini, ad tutæ pacis & tranquillæ quietis portum ———

Plato quoties à magiſtro ſuo Socrate diſſentire lubuit, excuſare ſe ſolitus. Amicum ſibi eſſe Socratem, magis amicam veritatem; invidiæ mox ſuæ vindicem habuit & Ariſtotelem diſcipulum, quem etiam ingratitudinis nomine Pullum vocabat equinum, ut qui, lacte ſatur materno, calcibus matrem peteret. Hic itaq; ſi quando à magiſtri placitis diſcedere in animo haberet, profiteri ſolebat, Amicum ſibi eſſe Socratem, amicum Platonem, ſed maxime amicam veritatem. Abſit modo invidia, judicio pronunciatum ſano, exemplo utili. Sic diligendi ſunt amici, ut non diligantur eorum errores. Neq; enim placet naſo duci, aut auribus trahi, ut pedibus eam in alterius ſententiam non prius examinatam probe ad veritatis ſtateram. Turpe vero cum ſit, ex omnium rerum dictatore atque domino intellectu facere mancipium alienæ libidinis: Diſcernamus quas è metallis veſtris erutas attuliſtis maſſas in exploratore aurei veritatis conflatorii igne, idque ſeparatim ———

Ælian. Varr. hiſt. l. 4. c. 9.

Ariſt. Eth Nic. l. 6. 1.

Scalig. exer. 6. ſect. 4.

——— Atque utinam mihi in manum daretur libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona imponeret, in alteram corporis & externa; tantum propendere illam boni lancem putavit, ut terram & maria deprimeret.

Cic. 1. Tuſc. qu.

Καὶ τότε δὴ χρύσεια πάλης ἐπέτηνε τάλαντα.

Homer. Ilias χ.

Ἐν δ' ἔθεσαν δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴ δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβὼν, ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ
Ὤχετο δ' εἰς Ἀίδαο, λίπεν δὲ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.

Jupiter ipſe duas æquato examine lances
Suſtinet, & fata imponit diverſa duorum:
Quem damnet labor, & quo vergat pondere lethum.

Virgil. Æn. 12.

Περὶ μὲν τῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος ἀμφίδοξός εἰμι καὶ διχογνώμων, καὶ τῇ μὲν κακεῖσε κλίνων ὡς ὀπὶ πλάστιγγος πρὸς ἑκάτερον ῥέψαι δυνάμαι, πολὺ δ' ὄκνος ἔχει με καὶ τῆς εἰσηγήσεως καὶ τῆς ἀποτρόπης.

Plutarch. de educat. puer.

Veri-

Veritatem, quæ (ut opinabatur Democritus) in profundo merſa puteo latet, vos binæ quaſi fitulæ, aut gemini φρεάντλεις certatim vicaria opera eaque ſtrenua, eruere laboraviſtis. Ad quam quia uterque ſumma fiducia affectate videri vultis, videamus & nos, ne forte quod fieri ſolet, altercando amittatur veritas, utrum remota erroris nebula, ſublato opinionis velo, ſedato denique affectuum vento, pura illa ſit, ſimplex & ſincera, uti prætenditis. Primum itaque prodeat ——

Diog. Laert. l. 1. Chilo jam ætate provectus, dum modo vitæ anteactæ virtutibus vellet frui, modo vitia recenſere, ut cenſura ſua in ea animadverteret, dixit: Se ſibi per totam vitam non conſcium fuiſſe ingratitudinis; una tamen re ſe modice moveri, quod cum ſemel inter amicos illi judicandum eſſet, neque contra jus agere aliquid aut decernere vellet, perſuaſerit amico judicium à ſe provocaret; ut ſic nimirum utrumque, legem & amicum ſervaret ——

Plut. Apoph. Themiſtocles à duobus amicis ſuis cooptatus litis æſtimandæ dijudicandæque arbiter, ingrati muneris invidiam declinare volens, judicium averſatus eſt, inquiens, Nolle ſe ex amico tranſire in judicem, ne ex amico jam utriuſque, cogeretur in alterius tranſire inimicum ——

Simonidi petenti à Themiſtocle ut in cauſa quadam iniquè judicaret: Neque tu, inquit, ſi præter modos caneres, bonus eſſes poeta; neq; ego, ſi præter leges quid decernerem, magiſtratus probus ——

Xenophon, ἀπομνημάτων In deſerto hoc bivio cum Hercule anceps animi hæreo, Hinc mollis mihi ſeſe offert via roſis violiſq; conſita: Illinc ardua via & acclivis intercluditur dumis ſpiniſque aſpera. Utram tandem inſiſtam à Virtute & Voluptate, luculenta utrinque oratione admonitus, vixdum conſtat. Tu comes blanda hortaris ——

Homer. Odyſſ. a. Unde oculis meis repente oborta in tam clara hac caligo; Unde menti ſtupor, cordi genibuſq; tremor? Mihi ipſi qui vobis moderator datus ſum, moderamine opus eſt. Quis me Tiphys, quis Deus geminis hiſce interceptum monſtris expediet? *Hæc rabioſa premit canis, hæc lutulenta ruit ſus.* Hinc latrat ſæva *luxus* Scylla, inde vorat vomitq; *Avaritia* Charybdis. Quis mihi dabit, inter vaſtum gurgitem atq; infamem naufragiis ſcopulum, iter tenere medium? Tu mihi ſola Ratio, Circe, Calypſo, Heleno prior; dictabis medium;

Ariſt. Eth. Nicom. l. 2. c. 8.

Νῆα ὴ τ κατνῦ ϗ κύμαϑ ἐκτὸν ἐέργειν,
per illud potius extremum in quo minus peccatur, à quo plus imminet periculi, ad portum tendere ;

Ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστι.
Ἐξ ἑτάρης ἐν νῆι ποθήμεναι ἢ ἅμα πάσῃς.

In contentione Divitiarum, Nobilitatis, Honoris, Voluptatis, Scientiæ, Virtutis, &c. de ſumma felicitatis ſede, poterit Moderator ab initio uſurpare, aut etiam in orationem proſam ſolvere illud Lucretii.

Suave, mari magno turbantibus æquora ventis, *Lib. 2.*
E terra magnum alterius ſpectare laborem :
Non quia vexari quenquam eſt jucunda voluptas,
Sed quibus ipſe malis careas, quia cernere ſuave eſt.
Suave etiam belli certamina magna tueri
Per campos inſtructa, tua ſine parte pericli :
Sed nil dulcius eſt, bene quam munita tenere
Edita doctrina ſapientum templa ſerena :
Deſpicere unde queas alios, paſſimque videre
Errare, atque viam palantes quærere vitæ :
Certare ingenio, contendere nobilitate :
Noctes atque dies niti præſtante labore,
Ad ſummas emergere opes, rerumque potiri.
O miſeras hominum mentes ! O pectora cæca !
Qualibus in tenebris vita, &c.

Optimo ſanè conſilio eductæ utrinq; copiæ, ſumma arte inſtructæ acies veſtræ concurrerunt fortiter, dimicarunt ſtrenue ; obſtinatis uſque adeo animis obnixæ non cedere *dum gravis aut has, Aut has verſa fuga victor dare terga coegit.* Faxo tamen ut *motus, hoſce animorum atque hæc certamina tanta Pulveris exigui jactu compreſſa quieſcant.* Proinde è ductoribus acie revocatis, deterior qui viſus detractis pinnis diſcet humi ſerpere ; melior *vacua regnabit in aula*, & triumphans *caput inter nubila condet* ——— *Ex Virgil. Georgic. 4.*

Vipereos agnoſco dentes, & lethali prætincta veneno ſemina. Colchia hæc ſementis, ubi è ſerpentinis dentibus nati terrigenæ, in ſua, in parentis viſcera infeſtis animis armatas convertunt manus. Neq; enim niſi literis inſtructi, & eloquentia delibuti, illarum caſtra obſidere, hujus arcem oppugnare potuiſſetis aut etiam auſi fuiſſetis. Quum tamen deſtructum itis ſic eloquenter, ut vel hoc ipſo adſtruatis, quo deſtruere præſumitis. Ita nihil eloquentiam deſtruere præter *Ex Ovid. 7. Metamorph.*

præter eloquentiam poteſt: ideoque nec ipſa poteſt, quoniam ſcilicet hoc quoque poteſt quod omnino non poteſt. Ne tamen Cadmea forte victoria rem ad internecionem plane ducat; jam tempus adeoque diſcrimen poſtulat, ut filicem meum in medios jaculatus hoſtes, depulſum ab eloquentia Martem in ipſos convertam. Inteſtini itaque ferri licentiam vel ſic dearmatum venio ———

Put. diatr. 7. Militiam ſi intuemur, non turba, ſed diſciplina ad victoriam facit; non quam multi, ſed quam boni pugnent; etiam in oratione ſtabit victoria non à numero & multitudine, ſed robore & vi argumentorum.

Huc mentem adhibeatis, juſtane an injuſta dicam, hoc enim Judicis officium eſt, Rhetoris autem vera loqui.

Medorum judices ferebant prætextas vittatas loris, & in capite tiaram. Atque hinc tiara cuique, cui appendet ad ſiniſtrum latus opus è margaritis fimbriatum, alteram aurem ejus qui geſtat obtegens. Quibus ſignificabant, aurem quidem retectam accuſatoribus dari, tectam vero accuſatis ſed abſentibus reſervari.

Philippus inter duos malos judex conſtitutus, alteri ut è Macedonia abiret, alteri ut eum perſequeretur, imperavit.

Mercurio deferenti pomum Eridos, Joviſq; mandatum, reſpondet Paris.

Videte autem quale à me judicium expectet vel etiam exigat, qui de me prius tam inique judicavit, hominum deorumque moderator ſummus. Qua enim fiducia mortalis ego, utique opilio & è plebe ſubſequa, cujus neque fori neque ſubſellii res eſt, quæ in certamen venit; decernam hanc litem anxiam & ancipitem de immortalium dearum forma? quarum etiam præſentiam tremulo horrore expaveſco, nondum ſatis aut mitiſſimo ipſarum aſpectu, aut molliſſimo vocalis dei affamine confirmatus. Quanto melius ipſe ſibimet ſumpſiſſet hunc judicii calculum, formarum ſpectator elegans, cupitor ardens, potitor notus? Sed video quid velit; declinari ſcilicet, & à ſe amovere vult tantæ dijudicationis invidiam, & in me tandem derivare. Jam olim docuerunt me rex ille aſininis donatus auribus, & vates oculis mulctatus, quam periculoſæ machinæ ſubeat aleam, quicunque veſtras dirimendis controverſiis arbiter adſcitus fuerit. Quod ego vos, ſereniſſimæ dominæ, oratas exoratas velim, quoniam Jovis ſummi nullatenus per hunc Argicidam diffugere

authoritatem licet, ut ſententia (quod factu neceſſe eſt) ſecundum unam pronunciata, reliquæ duæ ſpe ſua fruſtratæ, me conjugis patriſque veſtri ſortitione judicem electum, rejectione veſtra non improbatum, nec offenſa excipiatis, nec odio aut vindicta proſecutum eatis. Agite igitur pulcherrima numina, veſtras perorate cauſas, veſtras prædicate dotes, namque hinc etiam venuſtatis commendatio, formæ conciliatio; dum ego interea temporis, me recolligo, totuſque divino huic ſpectaculo addictus, exactiori luſtratione ſingulas & ſingulares formas rimer, penſioreq; examine de iis judicem.

Papæ! quale ſpectaculum, quanta pulchritudo, quæ undique voluptas? hic certè eſt, ubi Argus fieri, velim, quo tot ſimul Oculis tanta devorem gaudia. Quam venerabile & regium fulgèt præſtringitque tum oculorum tum animi aciem. Saturno digna proles, Jove matrona, oculis veneranda, ulnis candida? quam inſuper imperiis pollens, quam muneribus potens, diademata caput cincta, ſceptro innixa, divûm incedit Regina, & vera inceſſu patet Dea! par rotandis cœlis, regendis terris, calcandis inferis: quo æquior (ita mihi faveat Saturnus) factus ſum Ixioni tam divinam formam ambienti, rotamque cui affixus ſequiturque fugitque vel uno illius amplexu, utcunque per ſubmiſſam nubem imaginario, redimere præoptem. Ille verò, quam ex facie agnoſcas, conſilii æquæ ac fortitudinis dominam, ex galeæ cono, oleaginâ redimito corona, lauro tamen præcincta; ſeias belli paciſq; mediam: namque & ægidem quatit, & haſtam vibrat, patris æmulata fulmen armipotens virago, belli ſpolia, paciſque firmamenta præ ſe ferens: medio tamen inter gratiam & terrorem tenore, nullis non obſequiis votiſque expetenda, niſi in perpetem & pertinacem jurâſſet virginitatem. Sed & hæc, dii boni! quam egregio decore conſpicua? neque ex parte ſpecioſa, ſed tota amabilis, amicabilis, admirabilis, divûmque hominumque voluptas alma Venus, intecto corpore perfectam formoſitatem profeſſa, colore in ſpeciem diviſo teſtata ortum; candida, quod cœlo demeat: cærule quod mari remeat, Erubeſcunt punicantes in genis roſæ, horrent ſororiantes ſub pectus mamillæ, liventes paſſim per cutim tranſlucent venulæ, per diffuſas undique ambroſia comas renident humeri eburnei; quam denique vel ſic, neque gemmato ceſto cinctam, neque gratiſſimis comitatam, neque ſuis

Orationes trium Dearum excipit hæc Paridis ſententia, quam ſi placere ſenſero; & illas & alias hujuſce generis dabit iterata editio.

ſuis cupidinibus circumfuſam commendat dulcis riſus, non dedecet ipſe nævus, & ſupra omnia apud me valet ipſius oratio; qua ſe mihi daturam nuptui pollicetur quandam forma præcipuam, ſuique ſimilem, candidam utpote è Jove cygno ſatam, teneram ut quæ in ovo nutrita fuerit. Valeat itaque imperandi libido, faceſſat bellicæ gloriæ ſitis; habendam in hoc certamine rationem pulchritudinis, monent & Jovis juſſa, & Mercurii mandata, & ipſius aurei pomi inſcriptio, *Pulchra capiat.* Hoc igitur cape tuo jure, O Venus.

Nam tua forma deam, me judice, vincit utramque.

Et alias diſcernendi litium formulas, litem ſecundum alteram partem dandi, vel ampliandi, licebit affingere ex judicio Dolabellæ, & rejectione mulieris Smyrneæ ad Areopagitas. A. Gel. 12. l. 6. c. ex Val. Max. 8. 1. vid. & judicium Galatium Val. Max. 2. l. 8. c. Licinii Finimbriæ l. 7. c. 2. Jul. Cæſ. Sen. de benef. 5. l. 24. c. Philippi & mulieris. Val. Max. 6. l. 2. c. Cambyſis, l. 6. 3. c. Claudii de muliere non agnoſcente filium. Suet. Claud. 15. c. Alexander alteram occludebat aurem, reo ſc. reſervatam. *Qui ſtatuit aliquid parte inaudita altera, Æquum licet ſtatuerit, haud æquus fuerit.* De judicis officio in litibus. A. Gell. 14. l. 2. cap. & 4. cap. & Cic. pro A. Cluentio. Judicium Pop. Rom. parum honeſtum inter Ardeates & Arcinos, Liv. 1. 3. & Val. Max. 7. lib. 3. c. Ampliationis, N. L. *non liquet.* Aſconius, Cicero, Liv. *&c.* Ptolemæi, Ælian. Var. hiſt. lib. 14. cap. 43. Philippi dormitantia Plut. Apoph.

INDEX

INDEX POETICUS,

COMMONSTRANS,

Deſcriptiones, Comparationes, Alluſiones, Ritus, Locos communes, Fabulas illuſtriores, &c.

Quæ habentur apud Poetas, veteres & recentiores, majorum & minorum gentium.

LONDINI,

Typis *J. Wilde*, Impenſis G. CONYERS, & M. WOTTON. 1713.

INDEX POETICUS.

A.

Aborigines, indigenæ, *Virg.* viii. 314.

Academia, *Casp. Barlæus, laud. Hortuli Leydenſis.*

Academici honores, *Barlæus*, 12. *Miſcellan.*

Accipiter, comp. *Virg* xi. 721.

Acies inſtructa, exercitus, (*vid.* Belli Conflictus) *Plaut. Amphytrio act.* i. *ſc.* 1. *Virg.* viii. 593. *Stat. Theb.* 402. *Claud. in Ruſin.* iii. 74. 331.

Actæon, *Ovid. Met.* iii. 138. *Sen. Oed.* 751.

Adoleſcentia, *Lævin. Torrentius, Caſimirus Sarbievius*, i. *lyr. od.* 4. & iii. *lyr.* 22. *od.*

Adonis, *Ovid. Met.* x. 508.

Adverſa virtutem illuſtrant, *Ov. Triſt.* v. *el.* 6. *verſ.* 8.

Adulatio, *Barb. Urb.* PP. *p.* 278.

Adulterorum apud inferos Supplicia, *Virg.* vi. 612.

Ædificator, *Juvenal. Sat.* xiv. 86.

Ædificia, *vid.* Luxus in ædificiis.

Ægis, *Virg.* viii. 435. *Claudian. conſ. Prob. & Olyb.* 93. *Claudian. Gigantomach.* 99. *Sidonius carm.* xv. 7.

Æmulatio, *Virg.* v. 229. *Barlæus* ii. *eleg.* 18.

Ænigmata, *Caſp. Barlæus.*

Æolus, *Virg.* i. 56. *Val. Flac.* i. 581.

Æquanimitas, *Hor. od.* ii. 10. iii. 1. *Sen. Troas.* 257. *Sen. Thyeſt.* 612. *Caſimirus, Sarb.* ii. *lyric. od.* 4.

Æquinoctium Autumnale, *Virg. Georg.* i. 208.

Æra, *Ovid. Met.* i. 52.

Æſtas, *Baſ. Zanchius.*

Æſtus nimius, *vid.* Siria ſtella, *Stat. Theb.* iv. 69. 738. *Barlæi Sylva Ducis.*

Ætas aurea, felicia ſecula, *Virg.* 6. *Ecl.* 28. *Georg.* i. 128. *Lucr.* v. 781. *Catul.* 64. *Tibul.* i. *el.* 3. *Ovid. Met.* i. 89. *Sen. Med.* 329. *Sen. Hippol.* 523. *Octavia*, 388. *Claud. rapt. Proſ.* iii. 24. *Claud. in Ruſin.* i. 389. *Sidon. carm* ii. 105. *Boeth.* ii. 5. *metr. Caſp. Barlæus Hymn. in Chriſtum, v.* 224. *Idem* ii *el.* 6. *Caſim. Sarb.* i. 1. *Zevecotius*, ii. *el.* 13. *Jac. Gaddius*, 24.

Ætas argentea, *Virg. Georg.* i. 128. *Ovid. Met.* i. 113.

Ætas ferrea, *Catul* 64. *Ovid. Met.* i. 127. *Barlæus* ii. *el.* 5. *Zevecotius* i. *el.* 13.

Ætate fruere, fugit enim, *Ovid. de Arte*, iii. 59. *Juve-*

venal. ix. *Sat.* 125. *Baudius*, i. *Iamb. alloquium moribundi ad amicos, &* ii *Iamb. Ben. Turentino. Jo. Secundus* i. *&* 5. *Buchanan. eleg.* 2. *Heinsii Herodes, chorus*, iv.

Ætas hominis, *Hor. ad Pisones*, 157. *Ovid. Met.* xv. 221.

Ætates Animalium, *Auson. eidyl.* 18. *Epigr. Virgilio adscript.*

Æternum, *Hor.* iii. *Od.* 30 *Ovid. Metamorph.* xv. 871. *Stat. sylv.* i. 1. 90. *Sil. Ital.* vii. 477 *Claud. bell. Get.* 54. *Sannazarius de partu virgin.* ii. 392.

Æternum nihil, *Sen. Herc. Oet.* 1035.

Ætna, *Virg. Æn.* iii. 570. *Virg. Ætna*, 385. *Lucr.* vi. 639. *Ovid. Metam.* xv. 340. *Silius* xiv 59. *Val. Flac.* ii. 29. *Claud. rapt. Pros.* i. 161.

Affectus, *Virg.* vi. 733. *Ovid. Met.* ii. alluf. 84. 233. *Sen. Med.* 385. *Paling. scorp.*

Affectus cum ratione lucta sub persona Medeæ, *Ovid. Metamorph.* vii. 12. *Sen. Med.* 925.

Affectus tollendi ut scias verum, ut velis bonum, ut vivas beatus, *Boeth.* i. 4. *metr. &* 7. iii. 5. *metr.*

Africa, *Sannazarius de partu virginis* ii. 204. *Barcl. Argenis* iv. 6. *metr.*

Agricolarum vita, *vide* Rustica vita.

Agricolarum arma, *Virg.* Georg. i. 160.

Agriculturæ ratio, *Vir. Georg.* i. 43. *Claud. Consul. Mallii* 175. *Barb. Urb.* P. P. *p.* 121.

Agriculturæ inventor, *Osiris. Tibul.* i. *eleg.* 8.

Ahenum æstuans, *Virg.* vii. 462.

Ajax Telamonius, *Ovid. Met.* xiii.

Ajax *Oileus. Senec. Agamemn.* 527.

Alcyone & Ceyx, *Ovid. Met.* xi. 414.

Alexander Magnus, *Juvenal* x. *Sat.* 167.

Aliena nostris potiora videntur, *Hor. Sat.* i. 1. *Baud.* i. *Iamb. ad Jan. Gruterum, & in Trochaicis, ad Eliam Bigotium.*

Ad aliena vitia aquilæ, ad nostra talpæ *Hor. Sat.* i. 3

Aliis alia studia & vota, mihi hoc, *Virg.* vi. 848. *Hor. od.* i. 1. *Propert.* iii. *eleg.* 7. *Ovid Trist.* ii. 485 *Sen. Herc. Fu.* 191. *Pers.* v. 15.

Alii detestatio, *Hor. Epod.* 3.

Alpes, *Silius* iii. 477. *Petron.* 16. *metr.*

Alta cadunt, sublimia vitæ, *Ovid. Trist.* ii. *ver* 83. *Trist.* iii. *eleg.* 4 *Senec. Hippol.* 1120. *Senec Troas*, 257 *Agamemn.* 88. *Zevecotius* ii. *eleg.* 1. *vide* Mediocria firma.

Amantum umbræ in Elysiis, *Virg.* vi. 442.

Amator, *Hor. Sat.* ii. 3. *Pers.* v. 161.

Amazones, *Virg* i. 494 xi. 570. 648. *Sil.* ii. 3. *Caud. rapt Pros.* ii. 63. *Cons Probini & Olyb.* 88. *Fescennina in nuptiis Honorii & Mariæ*, 32.

Ambitio, *Hor. Sat.* ii 3. *Sen. Herc. Oet.* 932. *Pers.* v. 177. *Claud. de laud. Stil.* ii. 114. *Cæsini Solyma, Chorus* i.

Amellus flos, *Virgil Georg.* iv. 271.

Amens, *Virg.* iv. 642. *Ovid. Met* iv. 502. *alluſ.*

Amicus & amicitia certa, *Virg.* vi. 158. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 3. *verſ.* 63. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 4. *Dan. Heinſ.* i. *ſylv.* 3. *Zevecotius*, i. *eleg.* 6.

Amicorum prævaricator, *Hor. Sat.* i. 4.

Amicus ollaris, *Martial.* ix. 15.

Amicorum paria, *Ovid. de Ponto*, iii. *eleg.* 2. *verſ.* 67. *Manil.* ii. 599. *Claud. in Ruſin.* i. 107.

Amicitia requirit par. *Martial.* vi. 11.

Amicitiæ fides violata. Amicitia fortunam ſequitur, *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 7. *de Ponto*, iv *eleg.* 3. *Petron.* 8. *metr. Plaut. Stichus. act.* iv. *ſc.* i. 14.

Amicorum deſiderium, *Buchanan. eleg.* 4. *& ſylv.* 2.

Ammonis templum, *Lucan.* ix. 511.

Amœnus locus, *Virg.* ix. *Ecl.* 40. *Culex* 120. *Ovid. de Arte*, iii. 667. *Stat.* i. *Sylv.* 3. *verſ.* 5. *Petron.* 20. *metr. Martial* x. 30. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 101. *Sidonius carm.* xi. *Epith.* 6. *N. Reuſner. eleg. ad And. Cruſium. Franciſci Moncæi Paradiſus. Simon. Egerius Sylv. Grotius* ii. *Epigr. Barlæi hortulus Leyd. Idem* ii. *eleg.* 3. *Gotofr. Torinus* i. *pag.* 3. *Jac. Gaddius*, i. 14. *Caſimirus Sarb. Epod.* i.

Amor, *Virg.* iv. 1. *Lucr.* i. 473. *Heinſii Scholium, ſive Hymnus in Amorem.*

Comp. tonitrui, *Virg.* viii. 38.

Ex luxu & otio naſcitur, *Virg.* i. 619. *Ovid Remed.* i. 139. *Remed.* ii. 350. *Ovid. Met.* iv. 302. *Seneca Hippol.* 203. *Octav.* 545. *Sil.* xi. 386.

Ex affectu naſcitur, *Virg.* i. 721.

Ejus vis, *Plaut. Aſin. act.* i. *ſc.* i. *verſ.* 5. *Mercator act.* v. *ſc.* ii. *verſ.* 10. *Virg. Georg.* iii. 243. *Æn.* iv. 80. *Tibul.* ii. *eleg.* 4. *Propert.* ii. *eleg.* 7. *Seneca Hippol.* 272. *Octav.* 797. *Sil.* xi. 399. *Claud. rapt. Proſerp.* i. 225. *Bapt. Spagnolus. Titus Strozza. Herc. Strozza. p. Meliſſus eleg. Baudius Var. Sylv.* i. *Paling. cancer. Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii. Alabaſtri Roxana, chorus.*

Amor inſanus, *Virg.* x. *ecl.* 44. *Hor. Sat.* ii. 3. *Propert.* ii. *eleg.* 1. *Seneca Hippol.* 99. 358. *Stat. Achilleid.* i. 301.

Amor militia, *Ovid. Amor.* i. *eleg.* 9 *de Arte* ii. 233.

Hortus Amorum, *Damaſ. Blyenburgius.*

Amor ſui, Φιλαυτία, *Catul.* 22. *Ovid. Met.* iii. 424. *Barb. Urban. PP. pag.* 253.

Amor optimum condimentum, *Plauti Caſina. act.* ii. *ſc.* iii. *v.* 1.

Amoris miſeriæ, *Plauti Ciſtel. act.* ii. *ſc.* i. *verſ.* 1. *Mercator act.* i. *ſc.* i. *verſ.* 18. *act.* iii. *ſc.* iv. *verſ.* 1. *Trinummus, act.* ii. *ſc.* ii. 10.

Anchora, *Virg.* vi. 44.

Ancile, *Ovid. Faſt.* iii. 371.

Andromedæ fab. *Man.* v. 531.

Anguis, *vid.* Serpens, *Virg.* i. 203. v. 84. *Ovid. Met.* iii. 31. vii. 150. *Claud. de rapt. Proserp.* i. 182.

Pressus, *Virg.* ii. 379. v. 273.

Nitidus juventa, *Virg.* ii. 471. *Lucr.* iv. 15. *Stat. Theb.* iv. 95. *Sil.* xii. 8.

Animum cole, & animi bona, *Ovid. de Arte*, ii. 119. *de Remed.* i. 127. *Ovid. Trist.* iii. *el.* 7. *vers.* 43. *Plaut. Pœnulus, act.* i. *sc.* ii. 88. *Paling. Sagitt Gotofr. Torinus* vii. *p.* 135. *Casimirus Sarb.* iii. *lyr.* 23. *od.*

Animi magnum ausum, *Virg.* ix. 181.

Anni quatuor partes, *Lucr.* v. 737. *Ovid. Met.* ii. 27. xv. 200. *Sen. Hippol.* 993. *Lucan.* i. 15. *epigr. Virgilio adscrip. Conradini epigr.*

Anni ineuntis auspicia & vota, (*vide* Calend. Jan. *&* Strena,) *Claud. Tert. Cons. Honorii* 1. *de cons. Probini & Olyb.* 6. *de laud. Stilic.* ii. 454. *Auson. Eidyl.* 9. *Heinsius Iamb. ad annum Jo. Somm. Poemat.*

Annibal, *Sil. Ital. & Juvenal.* x. *Sat.* 147. *Sidonius, carm.* ii. 300.

Annulus, *Hug. Grotii Daktyliotheca Gorlei.*

Ansancti valles, *Virg.* vii. 565.

Anthropophagi, *Juv. Sat.* xv.

Antipodes, *Lucr.* i. 1048.

Aper, Comp. *Virg.* x. 707. *Sil.* i. 421. *Jan. Pannonius eleg.* 188.

Calydonius, *Ovid. Metamorph.* viii. 281.

Apes, earum cura & ratio, *Virg. Georg.* iv. 8. *Æn.* i. 434. *Claud. rapt. Proserp.* ii. 124. *Dan. Heinsius* iii. *Sylv. Casimirus Sarb.* iii. *lyric. od.* 15. *Gaza pia Hilaria, p.* 21.

Examen, *Virg.* vii. 64. *Claud.* vi. *Cos. Honorii*, 259.

Pugna, *Virg. Georg.* iv. 67. *Jos. Iscanus*, iv. 19.

Natura, Politeia, Labor, *Virg. Georg.* iv. 149. *Æn.* vi. 707.

Apollo, *Virg.* iv. 144.

Aponus, fons, *Claud. Epig.*

Apotheosis, *Virg.* 5. *Ecl.* 56.

Sacra, *Prud.* ἀποθέωσις.

Barlæi manes Auriaci, v. 325.

Cœlo adscriptus, in cœlum receptus, *Claud. Tert. Cons. Honorii*, 162.

Apotheoseos vanitas, *Prudentius contra Symmachum. Jos. Iscanus*, iii. 455.

Aquæ medicæ, *Claudian. Aponus, Epigr.*

Aqua Memmia, *Passeratius* 13.

Aquila comp. *Virg.* ix. 563. *Sannazarius de partu Virg.* i. 428. *Sallust. Barthasius*, v. *lib. Heb.* 2. *Casimirus Sarb.* 11. *lyric.* 20. *od.*

Rapiens Ganymedem, *Virg.* v. 252. *Stat. Theb.* i. 549.

Rapiens Serpentem, *Virgil.* xi. 751. *Ovid. Met.* 4. 362. 714. *Sil.* xii. 51.

Augurium, *Virg.* xii. 257. *Sil.* xvii. 52.

Explorans pullos ad solem, *Lucan.* ix. 903. *Sil.* x. 108. *Claud. præf. ad paneg. de tertio cons. Honorii.*

Arancola, *Antonius Tilefius, Gazaus, pag.*

Arbores, *Virg. Culex*, 122. *Ovid. Met.* x. 90. *Stat.* ii. *Sylv.* 3. *Stat. Theb.* vi. 99. *Caud rapt. Pros.* ii. 107. *Barcl. Argenis*, iii. *metr.* 3. *Casp. Barlai hortulus Leydenſis, Joſ. Sommeri poemata.*

Arborum infrugiferarum uſus, *Virg. Georg.* ii. 429.

Arbor acciſa, *Virg.* ii. 626. xi. 135. *Sil.* x. 523. *Val. Flacc.* iii. 163. *Cauſſini Solyma*, 3. *act.*

Statio, *Virg. Georg.* ii. 9.

Inſitio, *Virg. Georg.* ii. 73. *Ovid. Metam.* xiv. 626.

Archimedes, *Sil.* xiv. 342.

Arethuſa, *Ovid. Metam.* v. 573. *Stat.* i *Sylv.* 2. *verſ.* 204.

Argo, *Sen Med.* 607. *Stat. Theb.* v. 337. *Val. Flacc.* i. 122. *Claud. bell. Get.* 8. *Jo. Iſcanus*, i. 63.

Argus, *Ovid. Met.* i. 625.

Arion, *Ovid. Faſt.* ii. 83.

Ariſtæi fab. de apibus reparandis, *Virgil. Georg.* iv. 281. *Ovid. Faſt.* i. 369.

Arma, Galea, *&c.* Turni, *Virg.* vii. 785. xi. 486. *Claud. laud. Stilic.* i 351.

Arma pulchra, *Virg.* xi. 769. xii. 87. 430. *Sil.* ii. 407. v. 132. xv. 667. *Caſimirus Sarb.* i. *lyric.* 2. *od.*

Arma Vulcania, *Virg.* viii. 620. *Claud. tert. Conſ. Honorii.* 191.

Arma variarum gentium, *Claud. laud. Stilic.* i. 109.

Armentum, *Claud. Epigr.*

Artes invenit neceſſitas, *Virg. Georg.* i. 131. & experientia, *Manil.* 163. 81.

Artes malæ in præmio, bonæ non ita, *Petron.* 10. *metr.*

Artium elogia, *Barlæus, Stigelii Artes liberales, Got. Torn.* ii. *à pag* 37. *uſque ad lib.* iv. *pag.* 65. *& lib.* vii. *pag.* 136.

Artificum opera, *Stat.* i. *Sylv.* 2. *verſ.* 100. ii. *Sylv.* 2. *verſ.* 63. iv. *Sylv.* 6. *verſ.* 25. *Theb.* i. 542. *Claud. de laud. Stilic.* ii. 176.

Aruſpicina, *Virg.* iv. 57.

Aſia, *Sannazarius de partu Virginis* ii. 126.

Aſini encomium, *Jo. Lauterbachius. Jo. Majoris, Cumanus, Jac. Gaddius*, ii. 20.

Aſtrologi, *Lucan.* i. 640. *Juvenal.* vi. *Stat.* 554. *Theo. Mori Epigr.*

Aſtrologiæ defenſio, *Jac. Mycillus*, iii. *Sylv.*

Aſtronomia, *vide* Cauſas cognoſcere rerum, *Ovid. Faſt.* iii. 106. *Lucan.* viii. 170. *Manilius lib.* v. *Buchanan* v. *de Sphæra, Barlæus in Equo Godefrid.*

Atalanta, *Ovid. Met.* x. 539.

Atlas mons, *Virg.* iv. 246. *Sil.* i. 202. *Val. Flacc.* v. 410.

Avaritia & Avarus, *Lucr.* iii. 59. *Hor. Sat.* i. 1. ii. 3. *Epiſt.* ii. 2. *Propert.* iii. *eleg* 6. *Gal. elegi* i. *Ovid. Faſt.* i. 201. 317. *Sen. Herc. Oet.* 620. *Perſ.* v. 130. vi. 75. *Manilius* iv. 1. *Juvenal. Sat.* xiv. 108. *Claud. in Rufin.* i. 101, 102. *de laud. Stilic* ii. 114. *Boeth.* 2. *metr.* 4. *metr. Plaut. Aulid. act.* ii. *ſc.* iv. *verſ.* 29. *Buchanan. Epigr. de Chryſal.* lib. 1.

lib. ii. *Buchanan.* i. *de Sphæra Strad.* ii. *proluſ.* 6. *poetic. acad. Jac. Gaddius T.* 17. *Barber. Urban.* PP. *pag.* 20.

Audacia, *Virgil.* x. 284. xi. 53.

In audaces non eſt audacia tuta, *Ovid. Metamorph.* x. 545. *Martial.* vi. 25.

Avernus, *Virg.* vi. 238. *Lucr.* vi. 812. *Sil.* xii. 120.

Aves diis immolatæ, *Ovid. Faſt.* i. 445.

Aves, *Georg. Gallus Chrudimenus, Barlai hortulus Leydenſis.*

Avis de pullis ſolicita, *Claud. rapt. Proſerp.* iii. 141.

Avis paradiſiaca ſive Apous, *Lud. Colottus.*

Augurium, *vide* Vaticinia, *Joſ. Iſcanus* vi. 231.

Aula, *Virg.* i. 665.

Aulicæ Artes. Fraus ſublimi regnat in Aula, *Sen. Agam.* 79. *Herc. Oet.* 608. *Octavia* 33. *Lucan.* viii. 400. *Claudian in Ruſin.* i. 177. *Ranzovii emblema. Drurai, Aluredus* v. *act.* 10 *ſc. Eliſab. Jo. Weſtonia.* 7. *epigram. Heinſii Herodes act.* 2. *Jac. Gaddius*, i. 25. *Alabaſt. Roxan. act.* iii. *ſc.* 4.

Aura, *Paſſerat.* 16.

Aurum, *Claud. de laud. Stilic.* ii. 226.

Auri ſacra fames, *Virg.* i. 353. iii. 56 *Propert.* iii. *eleg.* 11. *Barlæi Argo Batava.*

Auri vis, *Hor. od.* iii. 16. *Propert.* iii. *eleg.* 12. *Lucan.* iii. 118. *Barclaii Euphorm.* ii. *metr.* 5. *Caſp. Barl. Heriberti de Beaumont.*

Auriga, *Virg. Georg.* i. 511. *Sil.* 281.

Aurora, *Virg.* iii. 521. 588. iv. 6. 584. v. 105. vii. 25. xii. 113. *Culex* 41. *Epigr. Virg. adſcript. Lucr.* ii. 141. *Ovid. Amor.* i. *eleg.* 13. *Ovid. Metamorph.* ii. 172. *Sen. Herc. Fur.* 124. *Stat. Theb.* ii. 134. vi. 4. xii. 1. *Sil.* i. 574. v. 54. vi. 1. xvi. 230. *Val. Flacc.* ii. 72. iv. 90. *Claudian. rapt. Proſerp.* iii. 1. 120. *Amalth. Sylv.* 5. *Sannazarius de partu Virginis*, iii. 499. *Jacob. Gaddius* i. 3. i. 85. *Lud. Celotti Adrianus, Chorus* 3.

Autumnus, *Petron. Fragm. Jam nunc ardentes, Autumn. &c. Baſil. Zanchius. Barclaius* ii. *Barb. Urban.* PP. *pag.* 202.

BAcchus, *Tibul.* i. *eleg.* 8. *Propert.* iii. *eleg.* 15. *Ovid. Metamorph.* iii. 553. 677. *Ovid. Faſt.* iii. 715. v. *eleg.* 4. *Sil.* vii. 194. *Val. Flacc.* ii. 265. *Claudian. rapt. Proſ* 1. 16. *Sidonius carm.* xxii. 22. *Nic. Rudingerus Jac. Gaddius.*

Baccho immolatur caper, *Ovid. Faſt.* i. 357.

Bacchanalia, *Virg.* vii. 386. *Catul.* 63. *Stat. Theb.* v. 653. *Claud.* iv. *Conſul. Honorii*, 606. *Lævinus Torrentius, Barcl. Argenis.* iv. 7. *metr. Heinſii Herodes act.* 1.

Balneum, *vide* Thermæ, *Stat.* i. *Sylv.* 3. *ver.* 43. *Sylv.* 5. *Sidon. carm.* xviii.

Barbarus, *Virg.* i. 571.

Basia, *Catul. epigr. Janus Douſa. Joannes ſecund. Jan. Lernutius, Sannazar. Ep.*

Batrachomyomachia bellum ranarum cum muribus, *ex Homero, Henr. Smetius, Eliſius Calentin. tribus lib.*

Baucis & Philemon, *Ovid. Met.* viii. 634.

Bellatrix cultu Amazonio, *Virg.* vii. 805. *Joſeph. Iſcanus*, vi. 565, 589.

Bellona, *Sil.* 5. 220. *Claud. in Eutrop.* ii. 143.

Bellum, *Tibul.* i. *eleg. Ovid. Faſt.* i. 703. *Seneca Hippol.* 536. *Sen. Thyeſtes* 551. *Sen. Theb.* 389. *Virg. Culex* 27.

Belli portenta, *Virgil. Georg.* i. 469.

Bellicus apparatus, *Virg.* viii. 1. *Seneca Theb.* 389. *Lucan.* vii. 139. *Stat. Theb.* iii. 578. *Achilleid.* i. 425. *Sil.* iv. 9. *Petron.* xvi. *metr. Joſeph. Iſcanus* i. 307. iv. 275. *Baudius, od.* ii. *lib.* 1. *Barlaus Panegyr. Fred. Henric. Barlai Sylva Ducis, Cauſſini Solyma, act.* ii.

Belli miſeri eventus, *Virg. Georg.* i. 505. *Hor. od.* ij. 1. *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 10. *verſ.* 53. *Seneca Herc. Fur.* 265. *Seneca Theb.* 546, 625. *Lucan.* i. 24. *Sil.* xv. 521. *Claud. in Ruſin.* ii. 36. 59. *Joſeph. Iſcanus*, iv. 342. *Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 12.

Vide Mars & Comitatus.

Bellum dulce inexpertis, *Virg.* xi. 153.

Bellum inducitur, *Virgil.* vii. 469

In Bello conſilium, *Baud.* iii. *Iamb. ad Jac. Endium.*

Belli & exercituum conflictus, pugna commiſſa, *Plaut. Amphitr.* i. *ſc.* i. *act. v.* 62. *Virg.* vii. 525. *Lucret.* ii. 324. *Hor. od.* ii. 1. *Lucan.* vii. 475. *Stat. Theb.* vi. 416. viii. 386, 397. *Sylv.* ix. 320. 353. xvii 391. *Val. Flacc.* vi. 182. *Joſ Iſcanus*, v. 140. *Barlai Sylva Ducis.*

Bellum Civile, *Virg.* vi. 832. *Hor. od.* ii. 1. *Epod.* 16. *Lucan.* i. 1, *&c.* iv. 169. *Claudian. in Eutrop.* ii. 573. vi. *conſulat. Honorii*, 399. *Barlæi Oratio Veturiæ. Jac. Gaddius*, i. 8.

Bellicæ machinæ, *Lucan.* iii. 455. 490. *Heinſii Herodes, Chorus* ii.

Joſ. ſecundus ii. *eleg.* ii. *invehitur* in tormentorum inventorem. Deſcribit *Barlæus in obſid. Sylv. Ducis, Jac. Gaddius*, ii. 5.

Bellicæ gloriæ Nemeſis, *Juvenal* x. *Sat.* 133.

Belluæ ad Bellum comparatæ, *Lucr.* v. 1310.

Bibendi ars, *Vinc. Opſopæus.*

Bibliotheca, *Paſſeratius*, ii. *ſtrena.*

Biſon, *Nat. Com.* iii. *venat.*

Bombyx, *Hieron. vide lib. duo. Gazæi pia hilaria, pag.* 22.

Bonum ubi & quid ſit ignorantes, quærimus. *Boeth.* iii. 8. *metr.*

Boreas, *Virg. Ge.* iii. 196. *Ovid. Met.* vi. 691. *Claud. raps. Proſ.* i. 70.

C.

Boum cura, forma, & notæ, *Virg. Ge.* iii. 50.
Briareus, *Virg.* x. 565.
Bubalus. *Natalis Comes*, iii. *venat.*

C.

Cacus, *Virg.* viii. 193. *Propert.* iv. *el.* 10. *Ovid. Faſt.* i. 551.
Caduceus, *Virg.* iv. 242.
Cædes, *Virg.* xii. 36. *Sat. Theb.* x. 368. *Claud. Tertio. Conſ. Honor.* 98.
Calendæ Januar. Decembres, Saturnales, *vide* Anni ineuntis auſpicia, *Ovid. Faſt.* i. 73. *Stat.* i. *Sylv.* 6. iv. *Sylv.* 9. *verſ.* 23. *Auſon.* 8. *Eidyll. Sannazarius*, ii. *eleg.* 3. *Paſſeratius*, i. & *inde frequenter*, *Jo. Barclaius ad Jacobum Reg. Brit. Octav. Meninus.*
Calendæ Maiæ, *Sannazarius Adrian. Blienburgius. Jo. ſecundus*, i. *eleg. ſolennes*, *Buchanan. eleg.* ii.

Caliſto, *Ovid. Met.* ii. 140. *Ovid. Faſt.* ii. 155.
Canis Venaticus, *En.* x. *Ovid. Met.* i. 533. *Sil.* x. 77. *Claud. laud. Stil.* iii. 397. *Natalis Comes*, i. *Venat. Alabaſtri Roxana*, *act.* i. iv. 3.
Canum alendorum ratio, *Virg. Geo.* iii. 404. *Hieronymi Fracaſtorii Alcon.*
Canum elogium, *Micyllus*, *Sylv.* iv. *Nathan. Chytraus*, *Jov. Pontanus*, *Jo. Darchius.*
Capræa, *Natalis Comes*, iii. *venat.*
Capreolus, *ibid.*

C.

Carmen amœbæum, *Virg.* 31. *Ecl.* 7.
Vide *Genethliacon.*
Vide *Epicedion.*
Amatorium Cyclopis, *Ovid. Met.* xiii. 790.
Carmine mulcetur labor, *Ovid. Triſt.* iv. *el.* 1. *verſ.* 5.
Carmina, incantatio, *vide* Magia.
Carniſ-privium, Pythag. *Ovid. Met.* 15. 77.
Carthago, *Virg.* i. 12. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 214.

Caſtitatis laus, *Avitus lib. ad Fuſcinam ſororem.*
Caſtor, *Natalis Comes* iv. *venat.*

Catella Publii, *Mart.* i. 110.
Catellæ epitaphium, *Barcl. Argenis*, ii. *metr.* 6.

Cauſas rerum cognoſcere, *Virg. Georg.* ii. 490. *Ætna*, 230. *Ovid. Met.* xv. 69. *Ovid. Faſt.* i. 313. *Perſ.* iii. 66. *Claud. Epigr. de Magnete*, *Boeth.* i. 2. *Metr.* iv. 5. *metr. Sannazar.* 1. *eleg.* 2. *Baudius*, vi. *epos. Heinſ.* i. *Sylv.* 4. *Grotius ſylv.* ii. *Zevecotius*, 117. *eleg.* 6.

Cerberus, *Virg.* vi. 299. *Sen. Herc. Fur.* 782. *Sannazarius de partu Virg.* i. 231.

Ceres, *Ovid. Faſt.* iv. 393. *Barcl. Argenis*, ii. *metr.* 1.

Cereris ſacra, *Heinſii Herodes*, *act.* 1.
Certamen cœſtûs, *Virg.* v. 363. *Val. Flacc.* iv. 250. *Sidon. carm.* v. 161.
Curſus, *Virg.* 286.
Sagittæ, *Virg.* v. 485.
Jaculi, *Sil. Ital.* xvi. 556.
Curule,

Carule, *Virg.* v. 144. *Sil.* xvi. 314. *Manil.* v. 74. *Sidonius carm.* xxiii. 314.

Navale, *Virg.* v. 111.
Gladiatorium. *Sil.* xvi. 526.
Singulare, *Virg* xii. 116. *Sil.* xiii. 311. *Joseph. Iscan.* v. 448. v. 630. *Famian. Strada*, ii. 6. *prolus. poetic. academica.*

Super Armis Achillis, *Ovid. Met.* xiii. 631.

Cervus, *Virg.* vii. 484. *Stat. Theb.* v. 165. *Sil.* xiii 116. *Jan. Pannonius*, eleg. 18. *Natalis Comes*, iii. *venat.*

Cestos Veneris, *Claudian. in nuptiis Honorii & Mariæ*, 114.

Cete, *Val. Flacc.* ii. 580. *Manil.* v. 565.

Chaos, *Ovid. Metam* i. 6.
Ovid. Fast. i. 103. *Sen. Thyest*, 830.

Charon. *Virg.* vi. 298. *Sen. Oe.* 166. *Sen. Herc. Fu.* 763.

Chartæ inventio. *Ritershusii varia. Tho. Readi Inventa adespota.*

Charybdis. *Virg.* iii. 419.

Chimæra, *Ovid. Metam.* ix. 738.
Chrystallus, *Claud. Epigr var. Sidonius carm.* xi. *Epithalam.* 94.

Ciconia. *Cornelius Musius. Gallus Chrudimensis.*

Circe, *Virg.* vii. 11. *Ovid. Met.* xiv. 254.

Circus, *Ovid. Amor.* iii. *el.* 2. *de Arte*, i. 35. *Juvenal* xi. 192.

Citharœdus, *Tibul.* iii. *el.* 4.

Civis bonus, *vide* vir bonus, *Sidonius carm.* vii. 566.

Classis, *Virg.* x 155. *Sidonius carm.* v. 454. *Jos. Iscanus*, v. 815.

Clementia, *Ovid. Trist.* ii. 33. *vers.* iii. *eleg. vers.* 33. *De Ponto*, i *eleg.* 3. *vers.* 53. *Stat. Theb.* 12. 492. *Claud.* 4. *Cons. Honorii* 113. *de cons. Mallii* 120. *de laud. Stilic.* ii. 6. *Epist. ad Hadrianum*, 1. *Barlæi Brit. Triumph.* 329. *Octav. Meninus. Heinsii Herodes, act.* 3. *Caussini Felicitas act.* 1.

Cleopatra, *Hor. od.* i. 37. *Epod.* 9. *Propert.* iii. 9. iv 6.

Clientes, sportulam emeriti, *Juvenal. Stat.* i. 96. Cornæ injuria excepti, *Stat.* v. *Mart. ep. passim, Plauti Menechmi act.* iv. *sc.* ii. v. 1.

Clypeus, scutum, *Virg.* v. 481. Æneæ, *Virg.* viii. 447. 626.
Cocitas, *Eric. Puteani Musarum ferculum.*

Cœli Regia, *Ovid. Met.* i. 169. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 414.

Cœlum suspice. Cœlestem perdit Eurydicen, qui in terra & Tartaris quærit, *Boeth.* iii. 12. *metr.* & iv. 1 *metr. Zevecotius*, 1. *el.* 10. *Ejusdem Maria Graia*, iv. *act. Ejusdem Rosimunda, Chorus*, ii. *Got. Torinus*, v. *p.* 99.

Cœlestia certo procedunt corpora cursu. *Boeth.* iv. 6. *metr.*

Cœlibatus, *Virg.* iv. 32.
Cognomina, *Ovid. Fast.* i. 597.

Colsa

Colica, *Joan. Sommerus poem.*

Columba, *Virg.* v. 213. *Paſſeratius* 23.

Coma & Calvities, *Petron.* 15. *metr. Ludovicus Helmboldus.*

Coma Berenices, *Catul. ep.* 67.

Coma Earini, *Stat.* iii. *Sylv.* 4.

Comites, *Sil.* i. 459. *Manil.* i. 812. 874. *Claud. rapt. Proſerp.* i. 233. *Berſman.* i. *eleg.* 3. *Georg. Sabinus* iii. *eleg* 8.

Commendativa Epiſtola, *Horat. Epiſt.* i. 9.

Concilium Deorum, *Ovid. Met.* i. 167. *Claud. rapt. Proſerp.* iii. 6. *Sidonius, carm.* vii. 18. *Sannazarius de partu Virginis* iii. 1.

Concilium ridiculum, *Juvenal.* iv. *Sat.*

Conjugium, *vide* Nuptiæ, *Hor. od.* i. 13. *Claud. rapt. Proſerp.* i. 184. *Fr. Taubmanni Concordia maritalis.*

Conjugii jugum grave, *Juvenal.* vi. *Sat. Plauti Miles Glorioſ. act.* iii. ſc. i. *ver.* 91.

Conjugium inæquale, *Virg. alluſ.* viii. 485. *Claudian. rapt. Proſ.* ii. 239.

Connubium, *vide* Conjugium, Nuptiæ.

Conſcientia recta, arx munita, *Horat. od.* i. 22. *Barlaus in cubile Stapeli. Barb. Urban.* PP. *pag.* 350.

Conſcientia carnifex, *Lucret.* iii. 1025. *Horat. od.* i. 3. *Ovid. Metam.* ii. 447. iv. 498. *Seneca Hippol.* 161. *Juvenal.* xiii. *Satyr.* 193. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii* 104. *Boeth.* iv. *metr.* 2. *Zevecotii Roſimunda* i. *act.* & *chorus* i. & *act.* 2. *ſc.* 2. *Act.* iii. *Cauſſini Theodoricus* i. *act.* & *chorus*, & 2. *act. Barb. Urb.* PP. *pag.* 152.

Conſolatio, *Virg.* i. 202. iv. 394. *Hor. Od.* ii. 8. *Ovid. ad Liviam*, 357. *Stat.* ii. *Sylv.* 1. v. *Sylv.* 1. *Theb.* vii. 221. *Stigelius Ge. Rhavo. Hugo Grotius ad Patrem.*

Solamen miſeris ſocios habuiſſe doloris, *Sen. Troad.* 1007. *Petron. Fragm. Naufragus electa*, &c.

Conſtantia, *Alluſ. Virg.* iii. 76. comp. quercui. iv. 441. comp. rupi. vii. 587. *Hor. od.* iii. 3. *Epiſt.* i. 16. *Sidon. carm.* xxiii. 536. *Boeth.* i. 4. *metr. Bandius* ii. *Iambic.* 1. *ad Barlaum.*

Contagio, *Ovid. Remed.* ii. 218.

Contentus ſuo, *vide* Dives eſt qui, &c. & *vide* Aliena noſtris potiora.

Convivii læti apparatus, *Virg.* i. 638. *Hor. od.* i. 36. ii. 7. iii. 19. *Sat.* ii. 6.

Convivium bellum & facetum, *Bandius* ii. *Iambic. Genio Bellimontana libertatis.*

Convivium ſplendidum, *Lucan.* x. 109. *Stat.* iv. *Sylv.* 2. *Sylv.* ii. 721. *Joſ. Iſcanus*, i. 239. *Cauſſini Theodoricus, act.* 4. *Theodor.*

Convivium ſordidum, *Hor. Sat.* ii. 8.

Coralium, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 169.

C.

Cornu Acheloi, cornucopia, *Ovid. Met.* ix. 85.

Coronæ, *Ovid. Faſt.* v. 339. *Claud. laus Serenæ*, 181. *Sidon. carm.* v. 594.

Crambe, *Jac Auguſt. Thuanus.*

Crepuſculum, *Ovid. Met.* iv. 399.

Cruciatus, tormenta, *Hor. od.* i. 35. *Sil.* i. 172. vi. 539. *Plaut. Aſinar. act.* iii. *ſc.* 2. *ver.* 4. *Barlæus* ii. *eleg.* 5. *Cauſſini Felicitas, trag.* 1. *act. &* 3. *act.*

Crudelis & Crudelitas, *Seneca Troad.* 1103. *Sil.* xiv. 528. *Juvenal.* xiv. *Sat.* 15. *Claud. in Ruſin.* i. 234. *Sidon. carm.* xxii. 1. *Berg. Pontii, Cauſſini Theodoricus*, 4. *act. Elpid. Caſimirus Sarb.* ii. *lyr.* 24. *od.*

Cuculus, *Gazæi pia hilaria, pag.* 23.

Culex, *Virgil. Angel. Politianus* xii. *eleg. epiſt. Cœlius Calcagninus.*

Culex electro incluſus, *Jo. Jacomotus, Chriſtoph. Manlius.*

Cupido, *Ovid. Metamorph.* v. 365. *Sen. Hipp.* 185. *Herc. Oet.* 540. *Sil.* vii. 444. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 73, & 112. *Epigr. de Magnete Paling. Cancer.*

Cupido cruci affixus, *Auſon. eidyll.* 6.

Cupidinis tela, *Ovid. Metam.* i. 468.

Cupidinis aſſeclæ, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 77.

Cura comes adſidet, *alluſ. Virg.* iv. 67. *Hor. od.* ii. 16.

D.

Cura facit canos, *Boeth.* i. 1. *metr.*

Curis mens hebet, *Boeth.* i. 2. *metr.*

Curioſus in re aliena, *Plaut. Stichus act.* ii. *ſc.* i. *ver.* 44.

Currus veliferi, *Hugo Grotius* ii. *Epig.*

Cyaneæ, *vide* Symplegades.

Cybele, *Catull.* 64. *Ovid. Faſt.* iv. 262.

Cybeles ſacra, *Lucr.* ii. 618. *Sil.* xvii. 17. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 267.

Cyclopes, *Virg. Georg.* iv. 170. *Æn.* iii. 644. viii. 4 4. *Cauſſini trag. Felicitas*, 3. *act. Synopſis.*

Cygnus, *Virg.* i. 397. xi. 456. *Ovid. Metamorph.* ii. 373. *Paſſeratius* 32.

Cymba, *Barcl. Argenis*, ii. *metr.* 8.

Cygnegeticon, *vide* Venatus.

D.

Dædalus, *vide* Icarus.

Danaides, *Hor. od.* iii. 11.

Daphnes Fab. *Ovid. Metam.* i. 452.

Dedicatio, *Virg.* 9. *ecl.* 8. *Ge.* i. 24. iii. 10. *Catul.* 1. *ep. Martial.* iii. 2. *Auſon. præfat.*

Degeneratio in pejus, *Virg. Georg.* i. 198. *Horat. od.* iii. 6. *Boeth.* iii. 6. *metr.*

Degeneratio hominum in pecudes, *Claudian, rapt. Proſ.* iii. 41.

Deliquium

Deliquium animæ, *Virg.* iv. 389. *Ovid. Triſt.* i. *el.* 3. *verſ.* 89. *Joſ. Iſcanus*, vi. 540.

Delos, *Virg.* iii. 75. *Petron. Fragm.* Delos jam ſtabilis, *&c.*

Delphines, *Virg.* v. 594. *Ovid. Met.* iii. 672. *Cunradini Phalucia. Saluſt. Bartaſ.* ii.

Deſperatio, *Virg.* ii. 354. *Claud. in Ruſin.* ii. 18.

In Detractorem, *vide* Maledicentia.

Deus omnium conditor, libere agens, *Sen. Hippol.* 956. *Boeth.* i. 5. *metr.* iii. 9. *metr.* iv. 6. *metr. Sannazarius de partu virgin.* iii. 467. *Paling. ſagit. Zevecotii Maria Græca, act.* i. *ſc.* 1. *Heinſii Herodes, act.* i. *ſc.* 1. Dii gentium, *ibid. Cauſſini Nebuchodonoſor. act.* i. *Got. Tirinus*, v. *p.* 89.

Deus omnia videt ſimul, omniſcius, *Boeth.* v. 2 *metr. Cauſſini Nebuchodonoſor, Act.* ii.

Deo Cede, *Virg.* v. 455. terra marique impenditur labor, ut vana conſequamur, Impendendus homo eſt, effe ut Deus poſſit in ipſo, *Manil.* iv. 389.

Deorum fuga, inſequente Typhœo, *Ovid. Met.* v. 321. *Barclaii Argenis*, i. *metr.* 6.

Diana, *Virg.* i. 503. *Sen. Hippol.* 405. *Agam.* 352 *Claud. rapt. Pref.* ii. 27. *Barclaii Argenis*, ii. *metr.* 5.

Dianæ comites, *Claud. de laud.*

Dictamnum, *Virg.* xii. 412.

Dies, *Ovid. Met.* xv. 190.

Dies fauſti & infauſti, *Virg. Georg.* i. 277.

Dies lætus, *Perſ.* ii. 1. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* v.

Dies anniverſarius. *Virg.* v. 49.

Difficile quod pulchrum. *Claud. Fescenn. in Nuptis Honorii & Mariæ*, 105. *Barlæi Manes Auriaci*, v. 177.

Diluculum, *Stat. Theb.* iii. 33. 684. viii. 251.

Diluvium. *Hor. od.* i. 2. *Ovid. Met.* i. 260. *Jo. Secundus Sylva*, 2. *Jani Pannonii eleg.* 7. *Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii, Barlæus* i. *eleg.* 4.

Diræ, *vide* imprecatio.

Diſciplina dura. *vide* Educatio aſpera.

Diſcordia, *Petron.* 16. *metr. vide* Mars & Comitatus; *Barcl. Euphorm.* i. *metr.* 9.

Dives & Divitiæ, *Tibul.* ii. *el.* 4. iv. *el.* 2. *Lucan.* vii. 755. *Stat.* i. *Sylva*, 2. *verſ.* 122. iii. *Sylva*, iii. *verſ.* 88. *Claud. in Ruſin.* ii. 134. *in Eutrop.* i. 226 *tert. Conſ. Honorii*, 216. *Boeth.* iii. 10. *metr.*

Dives eſt qui parvo beatus, nil cupit, *Horat.* ii. *od.* 2. 16. 18. iii. *od.* 16. *Sat.* ii 5. *Banhuſius* ii. *lib. epigr. &* iv. Quis dives?

Divitiæ non expetendæ quia miſeræ, *Juvenal.* 8. *Sat.* 12. *Palingen. artes.*

Divitiarum contemptus, *Virg.* viii. 364. *Tibul.* iii. *eleg.* 3. *Sidonius carm.* vii. 231.

D.

Divitiarum quis modus, *Juvenal.* xiv. *Sat.* 315.

Uſus, *Hor. Sat.* i. 1, 2, 3. *Barlæus in Euchariſtico ad Comitem Pembroch.*

Divitiæ vitiorum miniſtræ, *Juvenal.* vi. *Sat.* 299. *Martial.* v. 13.

Vivos cruciant, mortuos deſerunt. *Boeth.* iii. *metr.*

Divitum faſtus & neglectus pauperum, *Juvenal.* vi. *Sat.* 1. *Martial.* ii. 44. 46.

In male doctos, *Lubini Satyra.*

Dolor, fortiſſima frangit pectora, *Senec. Herc. Oet.* 1279.

Dolus, *Virg.* ii. 389.

Dona fallacia, *Virg.* ii. 49.

Dos optima, *Plaut. Amph. Act.* ii. *ſc.* ii. *v.* 299. *Aulid. act.* iii. *ſc.* v. *v.* 5.

Druidæ, *Lucan.* i. 446.

Dubius animus, *Virg.* iv. 280.

Comp. aquæ tremulæ ſole repercuſſæ, *Virg.* viii. 21. procelloſo mari. *Heinſii Herodes, act.* 4. *ſc.* 3. turbini puerili, *ibid.* Charybdi, *ibid.*

Durus, *Catul.* 64. *Virg. Æn.* iv. 365. *Tibul.* iii. *el.* 4. *Ovid. Triſt.* i. *el.* 7. *verſ.* 38. *Ovid. Triſt.* iii. *el.* 11. *verſ.* 3. *Claud. rapt. Proſ.* iv. 98 104. *Barlæus* i. *el.* 16. *Drurei Aluredus*, iv. *act.* 17. *ſc. Heinſii Herodes, act.* v. *ſc.* 2.

Dux prudens & ſtrenuus, *Claud. bell. Get.* 114. *Sidonius, carm.* v. 516. *Baudius* iii. *Iambic. ad Mauricium à Naſſau.*

E.

Dux imbellis & mollis, *Claud. bell. Gildon.* 444.

Dux exemplo præit, *Lucan.* ix. 380. *Sil.* i. 239. *Sidonius carm.* v. 551. *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 342.

E.

EBrietas, *Lucr.* iii. 479. *Hor. od.* i. 18. *Ovid. Met.* i. *Aluſ.* 721. *Theod. Beza Caco. Nic. Friſchlinus, Sab. Hornmoldus, Jan. Douza epigr. Dam. Lampſonius de duobus potatoribus blaſphemis. Simon Ogerius. Paling. gemini. Friſchlini eleg. Eryc. Puteani Muſarum Ferculum Gazæus, pag.* 126. *vide* Vinum & Noxium.

Echinus ſive Erinaceus, *Juſt. Lipſius in Miſcellan. Nathan. Chytraus, Natalis Comes* iii. *venat.*

Echo, *Virg.* v. 150. *Lucr.* iv. 576. *Ovid. Met.* iii. 356. *Auſon. Epigr.* 11. *Heinſius* iii. *Sylv. manes Douz.* vii.

Echo, luſus, *Friſchlinus Jo. ſecundus Sylv.* 4. *Buchanus* iv. *lib. epigr.*

Educatio aſpera, adeoque recta, *Plauti Bacchides act.* iii. *ſc.* iii. *v.* 18. *Virg.* ix. 603. xi. 570. *Hor. od.* iii. 124. *Perſ.* iii. 23. 53. v. 30. *Petron.* 1. *metr. Juvenal. Sat.* xiv. 70. *Martial.* v. 57. *Auſon.* 4. *Eidyll. Angeli Politiani Nutricia. Jov. Pontanus* 21. *Baud.* i. *Iambic. ad Gruterum de præceptoribus. Idem Od.* viii. *lib.* ii. *Petr. Scri-*

verius

verius. Barlæi Panegyric. Fred. Henrici. Barberini Urban. PP. *pag.* 442.

Educatio lenis, *Terent. Adelphi.*

Electro apis incluſa, *Martial.* iv. 32. Vipera, iv. 59. Formica, vi. 15.

Elementa, *Lucr.* i. 710. *Ovid. Metam.* i. 26. xv. 239. *Manil.* i. 152. *Boeth.* iii. 9. *metr. Gotofr. Torinus*, v. *p.* 97.

Eliphas, *Lucr.* ii. 536. *Sil.* iv. 612. ix. 236. 575. *Claud. de laud. Stilic.* iii. 349. *Paſſeratius*, 20. *Sal. Barthaſ. Hebdm.* vi. *Natalis Comes*, ii. *Venat.*

Elogia, *Jo. Latomus.*

Eloquentiæ vis, *Virg.* i. 135. *Horat. ad Piſones, epiſt. de Orpheo. Sil.* xv. 456. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 137. *Barlæus* 6. *Miſcellan.*

Eloquentia dominis ſuis perniciosa, *Juvenal.* x. *Sat.* 114.

Elyſii campi incolæ, *Virg.* vi. 638. 660. *Culex*, 295. 357. *Sen. Herc. Fur.* 738. *Sannazarius de partu Virginis* 236.

Emblemata, *Andr. Alciatus, Janus Chonradus. Rhumelius. Jo. Sambuccus. Ant. Fagus. Joach. Camerarius. Nicolaus Taurellus. Paul. Maccius. Adrianus Junius. Jo. Catzius. Elegidia epidictica. Henricus Oraus. Dionyſius Lobeus. Taubillius. Theodor. Beza.*

Enthuſiaſmus in vaticiniis, *Virg.* vi. 46. *Seneca Agam.* 70. *Lucan*, i. 675. v. 190. 210. *Stat. Achilleid.* i. 515. *Joſeph. Iſcanus* iii. 366. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 422.

Enthuſiaſmus poeticus, *Claud. rapt. Proſ.* i. 4. *Sannazarius de partu Virginis* ii. 342.

Epicedion, elogium, *Virg. ecl.* v. *Horat. od.* i. 22. *Ovid. Amor.* iii. *eleg.* 8. *Ovid. eleg. ad Liviam de Morte Druſi. Lucan.* iv. 798. *Stat.* ii *Sylv.* 1. *& Sylv.* 6. v. *Sylv.* 1. *&* 3. *&* 5. *Auſon.* 2. *eidyll. Petr. Crinit.* 2. *Sannazarii ecloga.* i. *Paſſeratius* 39, 43, 54, 47, 61. *Joſeph. Scalig. Funebria. Acidalius* ii. *eleg.* 2. *Q. Æmiliani naniæ. Jo. Albini Funebria. Berſmanni Epicedia. Eobani Epicedia. Jani Gulielmi manes Palmeriani. Lotichius. Mycilli Sylv.* i. *Poſthii elegiaca. Bern. Prætorii Funus Gulielmus & Funebria. Reuſneri elegiaca. Stigelii Funebria, Tileni Epicedia. Baudii Funebria, &* iv. *Epos & Od.* vi. *Laur. Beyerlingius. Nic. Grudii Funerum lib. duo. Jan. Lernutii Funus Lipſianum. Andr. Marius in obitum Jo. Secundi. Franciſcus Modius. Elias Puſchius. Jo. Secundi Funerum liber. Dan. Heinſius* i. *Sylv.* vi. *Sylv.* ii. 7. *&* iii. *Sylvarum Manes, Threni, Funera, Epitaph. Heinſii.* i. *eleg.* 3. iii. *eleg* 8. *Monobiblus* 8. *eleg. in obitum Jo. Buxtorfii. Scav. Sammarbani. Jani Gruteri, Petri Colonii. Tho. Erpenii. Jan. Pannonii eleg.* 8. *Jo. Filiczki Funebria. Hugo Grotius* ii. *Sylv. &* ii. *Farraginis* 3 *&* iii. *Farr. Epigram.* i. *in mortem Scaligeri,*

ligeri. Jo. Barclai. in obitum Iſabellæ à Boſchoit. i. lib. poem. & ii. Barlæi Manes Auriaci. Eiuſdem Manes Bavari. Idem in obitum Rutgerſii. Idem in obitum Willebr. Snellii: Idem in obitum Mariæ de Jonghe: Idem in obitum Erpenii. Idem Miſcellan. 5. Octav. Meninus. Eryci Puteani Muſarum fercul. in Juſtum Lipſium: Jac. Gaddius, ii. 55. & 77. Caſimirus Sarb. iii. lyr. ode. 26. Barberini Vrbani PP. in obitu Alexandri Farneſii pag. 188. in obitu Cardinalis Paleotti, pag. 196. Georgius Thurius.

Epinicion, Jo. Bachius. Jan. Lernutius. eleg. vi. Item, Epinicia alia. Levinus Torrentius. Barclaii Argenis, iii. metr. 1. Barlæi Argo Batava. Barlæi Sylva Ducis. Cauſſini Solymæ. 3. Chorus. Jac. Gaddius, i. 18. Lud. Celottus. Caſimirus i. 15.

Epiſtolæ Heroidum, Ovidius, Jo. Meurſius, Hugo Grotius i. eleg.

Epitaphia, Virg. ecl. 5. Lucan. viii. 793. Martial. i. 89. v. 75. vi. 28. 52. 76. vii. 39. 95. ix. 29. 30. x. 53. 63. 67. Claud. Epigr. de ſepulchro ſpecioſæ. Auſonii Epitaphia Heroum, & aliorum; Petr. Bembus. Paſſeratius 58. 60. Theod. Beza. Juvenal. Berſmanni Epitaphia & Tumuli. Petron. Lindebugius. Mycillus Sylv. 4. Baudius Var. poem. ſylva, Georg. Benedictus Ludovicus Maſurius. Jo. Secundus in Funerum libro. Hugo Grotius, ii. Farraginis. Barclaii Argenis iv. 1. metr. Bauhuſius in epigr. Gulielm. Alabaſtri in Spencerum poetam Anglum. Idem in Morlæum. Epitaphia Joco-ſeria, Franciſco Sweertio Collectore: Petri Andreæ Canonberii flores Epitaphiorum.

Epithalamium, Catul. 62, 63. Senec. Med. 56. Stat. Sylv. i. 2. Martial. iv. 13. Claud. rapt. Proſerp. ii. 367. In Nuptiis Honorii & Mariæ. Epithal. Palladii & Celorinæ. Auſonii Cento nuptialis, eidyll. 13. Sidonii dict. Ruricio & Iberiæ carm. x. Polemio, & Araneolæ dict. carm. xv. Jov. Pontan. 17, 18, 19, 30, 32. Paſſeratius 71. Sammarthanus iii. Sylv. 4. Acontius Jo. Albini Nuptialia, Berſmanni Epithalamia. Math. Chytreus Sylv. Lindebergius Loticeus iv. eleg 3. ecloga vi. Eiuſdem Epithalamium. P. Meliſſi emmetra. Mycilli Sylv. ii. Poſthii Sylv. Reuſneri elegiaca, Sabinus de Nuptiis Sigiſmundi & Eliſſæ. Scheſenburgi Nuptialia. Schoſerus, Stigelii Ariſteus, & Epithalamia. Tileni Epithalamia, Gaſp. Ulſini Epithalamia. Joach. Axonii Gamelion. Baudius Heroic. ii. epos, & vi. Idem in Farragine, Epithalam. Henrici IV. & Mariæ Medices; & alia ibidem. Adrianus Damman in Nuptiis Jacobi VI. Scotorum Regis, &c. Adrianus Junius in Nuptiis Philippi Hiſpaniæ & Mariæ. Juſt. Lipſius in Miſcellan. Simon. Ogerius Sylv. Elias Putſchius, Dan. Heinſii ii. Sylv. 1, 2, 3, 4, & 5. monobibl. el. 7 & poem. extemp. Epithal. Jacobi Gelii, Jacobi Muſſi. Buchanan. Sylv. 6. Friſchlini Nuptialia, Jo. Filiczki poem. Hugonis Grotii Nuptialium tres lib. Epithal. Pollecii, Hug. Grotius, ii. Farraginis,

ginis, & iii. *Barcl. Argenis*, v. 2. *metr.* & 5. *Caſp. Barlæi Venus Batava. Idem in nuptias Conſtantini Hugenii. Idem in nuptias Adriani Blienburgii. Idem in nuptias Patric. Hooſ. Idem* ii. *eleg.* 15. *Eryc. Puteani Muſar. farculam, Caſimirus Sarb. epod.* 7.

Equi generoſi forma & notæ, *Virg. Georg.* iii. 76. *Æn.* v. 566. xi. 422. xii. 84. *Hor. Sat.* i. 2. *Ovid. Met.* xii. 395. *Claudian. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 290. *Buchanan. Sylv.* 6. *Barlæus in hortulo Leydenſ. Idem. Jac. Vand. Straten, Heinſii Herodes Act.* 3. *Natalis Comes*, i. *Venat. Lud. Celotii Sapor.* 2. *chorus.*

Alendi ratio & cura, *Virg. Georg.* iii. 179.

Equus pulchre ornatus, *Virg.* iv. 135. vii. 274. *Barlæi equus Godefrid.*

Equus bellator, *Ovid. Met.* iii. 704. celer. *Lucan.* i. 293. vi. 396. *Sil.* x. 454. *Claud.* iv. *conſul. Honorii*, 547. *Barlæi equus Godefrid.*

Equi ſtatus, *Stat. Sylv.* i. 2. imagines equeſtres, *Hug. Grotius* i. *Epigr.*

Equi Arcadii cingulum, *Claud. Epigr.*

Equi Honorii phaleræ, frœnum, cingulum, *Claud. Epigr.*

Equus peritus, *Manil.* 86. *Sidonius carm.* v. 178.

Eucharifticon, *Sidonius carm.* xvi. *Jo. Barclaii Corydon. Caſp Barlæi ad Comit. Pembrochiæ.*

Eunuchus, *Claud. in Europ.* i. 45. 223. 320.

Europæ fabula, *Hor. od.* iii. 27. *Ovid. Faſt.* v. 610. *Met.* ii.

Excidium Ilii, *Virg.* ii. 324. 361. *Petron.* xi. *metr. Joſeph. Iſcan. ſex. lib.*

Execratio, *vide* Imprecatio.

Exemplis trahimur, *Hor. Sat.* i. 4. *Juvenal.* xiv. *Sat.* 1. & 30. *Claud.* 4. *conſ. Honorii*, 393. *Barlæi panegyr. Fred. Henr.*

Exercitatio corporis, militiæ prævia, *Hor Od.* i. 8. iii. 12. *Sen. Thoad.* 172. *Sil* viii. 553. *Claud.* 8. *conſ. Honorii*, 40.

Ingenium ut ager ſqualleſcit, niſi exerceatur, *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 14. *verſ.* 21.

Exilium, *Ovid. Faſt.* i. 475. *Ov. Triſt.* i. *Eleg.* 4.

Multos illuſtravit, *Ovid. de Ponto*, i. *Eleg.* 4. *verſ.* 76.

FABULÆ, *Pantaleonis Candidi*, 150. *Eliſab. J. Weſtonia.*

Fama, *Virg.* iv. 173. *Ovid. Met.* xii. 39. *Val. Flacc.* ii. 117. *Claud. Conſ. Probini & Olyb.* 34. *de laud. Stilic.* ii. 408.

Fama immortalis, *Virgil.* xi. 446.

Fames, *Ovid. Metam.* viii. 795. *Lucan.* iv. 92. *Sil.* ii. 471. *Juvenal.*

nal. xv. *Sat.* 39. *Plaut. Curculio. act.* ii. *ſc.* iii. *verſ.* 38.

Famis ſedes & deſcr. *Ovid. Metamorph.* viii. 755.

Fatum inexorabile, *Virg.* iv. 377. *Ov. Met.* xv. 809. *Sen. Herc. Fu.* 187.

Fatis agimur, cedite fatis, *Sen. Ovid.* 980. *Manil.* iv. 13.

Fata librat Jupiter, *Virgil.* xii. 125. *Vide* Parcæ.

Ferrum, *Lucret.* 5. 1284.

Fertilitas, *Claud. rapt. Proſerp.* i. 188. Terra ferax. *Claud. in Entrop.* ii. 269. *Sidon. carm.* vii. 142.

Feſcennina, *Claud. in nupt. Honorii, & Mariæ.*

Feſta, *Tibul.* ii. *eleg.* 1. 5. iii. *eleg.* 6. *Propert.* iii. *eleg.* 8. *Ovid. Amor.* ii. *eleg.* 12. *vide* ſacra & lætitia. *Sen. Herc. Fu.* 874. *Juvenal.* xii. *Sat.* 1.

Ficus, *Paſſeratius*, 26.
Fides, *Silius*, xiii. 281.
Fiducia, *Virg.* ii. 61.
Flora, *Ovid. Faſt.* v. 195.

Flores, *Virg.* 2. *ecl.* 45. *Culex.* 398. *Propert.* 1. *eleg.* 20. *Manil.* v. 255. *Petron.* 18. *metr. Claud. rapt. Proſ.* 128. *Claud. de laud. Stilic.* 467. *Sidon. carm.* xxiv. 58. *Sannazarius de partu virginis*, ii. 17. *Florum pictura. Hug. Grotii Epigr.* i. *Leochæus*, *eclog.* 4. *Baukuſius* iii. *epigr.* i. *Barlæus in hort. Leydenſi. Caſimirus* iii. *lyr.* 21. *od. Barbarini Urban.* PP. *p.* 226.

Flos languens, comp. *Virg.* ix. 435.

Decerptus, *Virgil*, xi. 68. *Catul.* 63.

Heliotropion, *Leochæus*, ii. *eleg.* 3.

Fluviale numen, *Virg.* viii. 33. *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 159. *Sannazarius de partu Virgin.* iii. 291. *Barlæi Rhenoberca.*

Fluvius, *vide* Rivus Moſella, *Auſon. Eidyll.* 10. Fluvii Europæ. *Sidonius carm.* v. 208. *Simon Ogerius*, *Jac. Gaddius*, ii. 4.

Fluvius exundans, *Virg.* ii. 305. 495. *Lucret.* i. 281. *Stat. Theb.* iii. 671. ix. 446. 465. x. 858. *Sil.* iii. 468. iv. 524. *Claud. in Rufin.* i. 269. *Balzac. le prince.*

Flumina, *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum*, 30. v.

Flumina Germaniæ, *Felix Fidlerus.*

Fœderatum ſacrum, *Virg.* xii. 169.

Fons, *Ovid. Metam.* iii. 407. *Stat.* i. *Sylv.* 5. *verſ.* 21. *Heinſius* iii. *eleg.* 9. *Barberin. Urbani* PP. *pag.* 266.

Forma bonum fragile & perniciosum, *Virg.* ii. *eclog. verſ.* 13. *Ovid. de arte*, ii. 113. *Triſt.* iii. *eleg.* 7. *verſ.* 31. *Sen. Hippol.* 758. *Herc. Oet.* 380. *Juvenal. Sat.* x. 288. *Auſon.* 54. *epigr. Paling. Cancer. Buchanan. eleg.* 6. *Cauſini Felicitas trag.* 2. *act.*

Formæ decus, *Enni.* xi. *Virg.* i. 406. 593. x. 135. xii. 67. *Tibul.* iii. *eleg.* 4. *Propert.* ii. *eleg.* iii. 21. iv. *eleg.* 5. *Gal. eleg.* 1. *Ovid. Met.* iii. 420.

iii. 420. iv. 353. *Sen. Medea* 75. *Hippol.* 738. *Octavia* 752. *Stat.* i. *Sylv.* 2. *verſ.* 113. & 130. ii. *Sylv.* 1. *verſ.* 39. & 139. iii. *Sylv.* 4. *verſ.* 39. *Achilleid.* i. 160. *Silius* xii. 227. *Petron.* 30. *metr. Martial.* v. 38. *Claud. rapt. Proſ.* iii. 86. vi. *conſ. Honorii*, 560. *de Nuptiis Honorii & Mariæ*, 264. *Epithalam. Palladii & Celerinæ* 41. *Sidonius carm.* xi. *Epithalam.* 73. *Joſ. Iſcanus* iv. 166. *Jo. Secundus* ii. *eleg.* 7. *Leochæi Panthea* i. *J. Barclaii Argenis* i. *metr.* 1. *Heinſii Herodes act.* 2. *Jacob. Gaddius* i. 27. & 64.

Formicæ, *Virg.* iv. 403. *Lud. Bigius ad Strozam. Gazæi pia Hilaria*, *pag.* 21.

Formica ſuccino incluſa, *Martial.* vi. 15. *epig. Guil. Alabaſter epig. Jac. Gaddius* ii. 30. & 31.

Formido, rete, *Virg.* 12. 750. *Seneca Hippolyt.* i. *act.* 1. *ſcen. v.* 45.

Fortis, *Virg.* vi. 880. *Val. Flacc.* iii. 88. *Claud. in Rufin.* ii. 183.

Fortium, qui in bello cæſi, umbræ, *Virg.* vi. 480.

Fortuna vices mutat, *Virg.* xi. 425. *epigr. Virgilio adſcript. Hor, od.* i. 34, 35. & iii. 29. *Sat.* ii. 8. *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 9. *verſ.* 15. *Seneca Thyeſt.* 594. *Manil.* iii. 525. *Petron.* 16. *metr. Boeth.* ii. 1. *metr. Joſephus Iſcanus*, i. 230. v. 511. *Petr. Crinitus*, 9. *Baud.* i. *Iambic. ad Lernutium*, *Lavinus Torrent.* ii. *od. Jo. Secundus Sylv.* 3. *Zeveco.* ii. *Maria Græca*, iii. *Chorus & act.* iv. & *Chorus* iv. *ejuſdem. Roſimunda act.* iv. *ſc.* 2. & iv. *Chorus. Gul. Alabaſtri epigr. Gotofr. Torinus*, vii. *pag.* 142. viii. *pag.* 145. ix. *pag.* 160. *Caſimirus Sarb.* i. *lyr.* 7. *ode. Alabaſtri Roxana*, *act.* ii. *ſc.* 2.

Fortuna virtuti comes, *Virg.* x. 284. xii. 714.

Fortuna potens Dea, *Plauti Pſeudolus act.* ii. *ſc.* 3. *verſ.* 13.

Fortuna fortibus invida, *Seneca Herc. Fur.* 523. *vide* Providentia.

Fortuna Redux, *Claud.* vi. *conſ. Honorii* i.

Fraudis Nemeſis conſcientia mala, *&c. Juvenal* xiii. *Sat.*

Fraudis & furti pœnæ apud inferos, *Virg.* vi. 569.

Frigus, *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 10. *Lucan.* iv. 50. *Claud. bell. Getic.* 320 342.

Frugalis cœna, hoſpitium frugi, *Virg.* vii. 110. *Virgil. Moretum*, 55. *Ovid. Met.* viii. 634. *Sil.* vii. 266. *Juvenal. Sat.* xi. *Petron.* 25. *metr. Sidonius carm.* xv. i.

Fulmina, *Virg.* viii. 429. *Lucr.* vi. 356. *Stat. Theb.* iii. 317. *Cauſſini Nebuchodonoſor*, *act.* iii. *Caſimirus*, iii. *lyric.* 24. *od.*

Funus, exequiæ, Funebris apparatus, pompa, ritus, *Virgil.* vi. 178. 212. 884. xi. 30. 59. 72. 185. *Tibull.* iii. *eleg.* 2. *Propert.* ii. *eleg.* 10. *Ovid. de Ponto*, i. *eleg.* 10. *verſ.* 47. *Lucan.* viii. 730. ix. 174. *Stat.* ii. *Sylv.* i. *verſ.* 159. vi.

Sylv. 1. *verſ.* 211. *Theb.* vi. 55. *Sil.* x. 521. *Val. Flacc.* v. 8. *Joſ. Iſcanus* iv. 445 *Barlæus in obitu Rutgerſii.*

Funebria, *vide* Epicedion, *Lucan.* ix. 186.

Fures, *Plaut. Aulid. act.* iii. *ſc.* vi. *verſ.* 18.

Furiæ, *Alecto, &c. Virgil.* vii. 324. 450. xii. 845. *Ovid. Metam.* iv. 452. *Sen. Med.* 13. 956. *Sen. Agam* 754. *Senec. Herc. Fur.* 86. *Herc. Oet.* 1002. *Stat. Theb.* i. 104. *Sil.* ii. 541. *Claud. rapt. Proſ.* i. 39. *in Rufin.* i. 27. 119. *Alabaſtri Roxana, act.* ii. *ſc.* 3.

Furiis actus, *Virg.* iv. 468.
Comp. turbini, *Virg.* vii. 578.

Furor, *Virg.* 298. *Senec. Her. Fu.* 938. *Oedip.* 957.

GAllia, *Sannazarius de partu Virginis* ii. 194.
Gallorum & Batavorum mores, icones, *Barlæus* 18. *Miſcellan.*

Gallus leoni terror, *Lucret.* iv. 711. *vide* Leo.

Gallus avis, *Paſſeratius* 21. *Tobias Sculletus. Juvenal. Nathan. Chytreus, Barthaſius Hebd.* 1. *lib.* 5. *Jo. Poſthius.*

Gallorum pugna, *Barclaius* ii. *lib. poematum.*

Galli ſacerdotes Cybeles, *Virg.* viii. 658. *Claud. in Eutrop.* i. 277.

Ganymedes, *vide* Aquila Ganymedem rapiens, *de raptu Ganymedis Melchior Barlæus, lib. ſingulari.*

Garrulitas, *Hor. Sat.* 1. 9. *Ovid. Metamorph.* ii. 540. iii. 356. *Petron. Fragm.* ——

——Nam citius.

Gemini, *Joſ. Iſcanus* iv. 165.

Gemma, *Buchanan.* 10. *Sylv. de adamante.*

Gemmata armilla, *Barclaii Argenis* ii. *metr.* 4.

Generatio ex corruptione, *Ovid. Met.* xv. 362.

Genethliacon, *Virg.* 4. *ecl. Stat.* ii. *Sylv.* 7. iv. *Sylv* 8. *Martial.* vi. 3. *Claud. laud. Stilic.* ii. 342. *Laur. Serena*, 86. *Auſon. Eidyll.* 5. *Fracaſtorius Naugerius*, 41. *Ti. Strozza, Sannazarius* i. *eleg.* 4. *&* ii. *eleg.* 8. *Paſſeratius* 22. *Sammarthanus* iii. *Sylv.* 3. *Stigelii Geneth. Frid. Buchanan. Sylv.* 7. *Gul. Alabaſter. ad Jacobum Regem ſuper nepote nato ipſis Cal. Jan. Octav. Meninus nata filia Henrico* iv. *Gall. Regi.*

Gens fera, *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 8. 15.

Gentium variæ facies, linguæ, mores, *Manil.* iv. 791. *Claud. laud. Stil.* i. 156.

Geographia, Mundi partes, *&c. Manil.* iv. 590. Poetica, *Lamb. Danæo Collect.*

Germania, *Huttenus. Stygelius.*

Geryon, *Silius*, xiii. 200.

Gigantomachia, *Virgil. Ætna*, 42. *Hor. od.* iii. 4. *Ovid. Metam.* i. 151. v. 3. 1. *Seneca Herc. Fur.* 965. *Manil.* i. 413. *Claud. de rapt. Proſerpin*, iii. 237.

de

G.

de bello Get. 62. *Claudiani Gigantomach. Sidon.* vi. *carm.* 21. *præf. carm.* ix. 80. *Joſ. Iſcanus* vi. 44. *Sannazarius de partu Virginis* iii. 40. *Idem ecloga* iv. *Eilardus. Alma. lib. quatuor.*

Gladiatoria ars, *Dan. Heinſ. Caſp. Barlæus ad Gerrard. Thibautium & in Miſcellan. ad eundem.*

Glis, *Gazæus, pag.* 23.

Gloria, *Virg.* iv. 233. v. 137. ix. 204. dat gloria vires. *Ovid. Triſt.* v. *el.* 13. *verſ.* 37. *de ponto.* iv. *el.* 2. *ver.* 25. *Baudius* iii. *Iamb. ad Wouwerium, Barlæus* 8. *Miſcellan.*

Gloria, bella, vapor, *Boeth* ii. 9. *metr.*

Gloria inanis, *Perſ. Sat.* i. 24.

Græci & Trojani principes, depicti, *Joſ. Iſcan.* iv. 43.

Græcæ gentis artes malæ, adulatio, perfidia, *&c. Juvenal.* iii. *Sat.* 62.

Græca lingua, *Barbarini Urban.* PP. *pag.* 237.

Grammaticorum conditio miſera, *Juvenal.* vii. *Sat.* 207. *Auſon.* 128. *epig. Buchan. el.* i. *Barlæus* 7. *Miſcellan.*

In Grammaticos, *Jo. Secundus, epig. ad Hieron. Suritam.*

Grando, *Virg.* x. 803. *Sil.* v. 385. *Cauſſini Nebuchodonoſor,* 3. *act.*

Gratiæ, *Paſſeratius.*

Gratias agendi formulæ, *Virg.* i. 601. iv. 333. *Ovid. de ponto.* iv. *el.* 5. *verſ.* 39. *Perſ.* v. 21. *Paſſeratius,* 6. 8.

Gratitudo. *Virg.* i. *ecl.* 60. *Æn.* vii. 821.

H.

Grues, *comp. Virg.* x. 264. *Lucan.* v. 711.

Gula, *vide* Luxus gulæ.

Gulones, *Claud. in Eutrop.* i. 216.

Gyrgathus, *Gazæus pag.* 242.

H.

HArpyiæ, *Virg.* iii. 212. *Val. Flacc.* iv. 42.

Helena, *Ovid. Met.* x. 231. *Joſeph. Iſcanus,* iv. 172.

Helleſpontus, *Val. Flacc.* i. 615.

Hercules, *Virg.* vi. 801. vii. 214. *vide* Hymnus, *Sen. Herc. Fu.*

Herculis Labores, *Lucr.* v. 3. *epigr. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* ix. 182. *Sen. Agam.* 80. *Herc. Fu.* 214. 526. *Herc. O.* 15. *Silius* iii. 333. *Claud. pr. ad lib.* ii. *de raptu Pref. Claud. Rufin.* i. 284. *Sidon. carm.* 91. *carm.* xiii. *Boeth.* iv. 7. *m.*

Herculis laudes, *poeta Anonym. Claud. ſubjectus. Joſ. Iſcanus.* 109.

Herculis & Antæi luctæ, *Lucr.* iv. 610.

Hercules furens, *Sen. Herc. F.* 6. 8.

Hercules ſurvivit Omphalen, *Herc. Fu.* 464.

Herculis lethum, *Ovid. Met.* 161. *Sen. Herc. Oet.* 1645.

Hercules Surrentinus, *Stat.* iii. *Silv.* 1.

Hæredipetæ, *Hor. Sat.* ii. 5. *Juvenal.* xii. *Sat.* 93. *Martial.* vi. 63. *Plauti Miles glorios. act.* iii. *sc.* i. 115. v. parcus ob Hæredem, *Pers.* vi. 34. *Martial.* viii. 44.

Heroes; *Jul. Scaliger. Petr. Lindebergius.*

Heroine, *Jul. Scalig.*

Hesperus, *Sen. Medea*; 71.

Hesperidum horti, *Lucan.* ix. 360.

Hyems, *Virg. Ge.* iii. 354. *Ovid. Trist.* iii. *el.* 10. *Balbus* 2. *Raphael Thorius. Ericii Puteani Bruma, in Musarum ferculum & diatr.*

Hyemis Commoda, *Hug. Grotius* 1. *eleg.*

Hyems genialis, *Virg. Ge.* i. 300.

Hippolytus, *Ovid. Fast.* vi. 737. *Sen. Hippol.*

Hippomanes, *Virg. Ge.* 3. 280. *Æn.* iv. 515.

Hirundo, Comp. *Virg.* xii. 474.

Hispania, *Sannaz. de partu Virginis* ii. 198.

Hispaniæ laus, *Claud. laus Serenæ*, 50.

Histrio, *Gazæus, pag.* 202.

Histrix, *Claud. epigr. Natalis Comes* iii. *venat.*

Hodœporicon, *Hor. Sat.* 1. 5. *Mart. Brascius: Joach. camerarius, Georgii Fabricii itinera. Lindeberg. Hodœp. Georg. Sabinus* ii. *eleg* 1.

Hominis creatio, *Ovid. Met.* 1. 76. *Claud.* 4. *Cons. Honorii* 221. *Jos. Iscanus* iv. 194. *Barlæus hymn. in Christum.* 95. v.

Reparatio ex lapidibus Deucal. & Pyrrhæ, *Ovid. Met.* 1. 400.

Os homini sublime datum est, ut cœlum tueatur, despiciat terras, cætera animalia versus terram spectant, *Ovid. Met.* i. 81. *Boeth.* v. *metr.* 5. *Paling. aries.*

Homo comparatur ædificio. *Plaut. Mustellaria, act.* 1. *sc.* 11. v. 9.

Homo bulla, *Buchusius* ii. *lib. epigr.*

Homo non expetendus, cujus apex lubricus, *Juvenal.* x. *Sat.* 54. *Claud. in Rufin.* 1. 22. *Jos. Iscan.* 1. 37. *Plaut. Aulid. act.* ii. *sc.* 1. v 45. *Gazæus, pag.* 101.

Honoris Templum statuit poeta, *Virg. Ge.* iii. 13.

Horologium, *Nicod. Frischlini Argentoratense: Cabillaus epigr. select. Barlæus* 10. *Miscellan. Eumian. Strada*, ii. *prolus.* 3 *pars* 2.

Horoscopus, *Hor. od.* ii. 17. *Ovid. in Ibin.* 206. *Claud.* vi. *cons. Honorii*, 18.

Hortatio, *Virg.* vi. 95. 361. 546. ix. 641. *Sil.* iv. 477. ad virtutem, *Barb. Urban. PP. p.* 254.

Hortatio militum, *Virg.* x. 279. 369.

Hortatio Nautica, *Virg.* v. 189. x. 294.

Hortus, *Catul.* 19. *Virg. epigr. horituli laudes, Martial.* iv. 64. viii. 68. *Lucan.* ix. 360. *Sidonius carm.* xxiv. 69. *Passeratius* ii. 10. *Nic. Rhedigerus, Barlæus de horto Leydensi. Jacob. Gaddius* ii. 48.

H.

Hortorum cura & cultus, *Virg. Georg.* iv. 118.

Ex Humili evectus, *Virg.* vi. 806.

Ex Humili loco evecti ferociunt, *Hor. Epod.* 4. *Claud. in Eutrop.* i. 181.

Hydrops, *Sannazarius de partu Virgin.* iii. *Barlæus* ii. *eleg.* 28.

Hyæna, *Natalis Comes* ii. *venat.*

Hylas, *Val. Flac.* iii. 543. *Heinsius Monobibl.* 5. *eleg.*

Hymenæus, *Senec. Med.* 67. *Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 6.

Hymnus in Apollinem, *Senec. Agamemn.* 310. *Stat. Theb.* i. 696.

Hymnus in Palladem, *Barcl. Argenis* i. *metr.* 7.

Hymnus in Herculem, *Virg.* viii. 288.

Hymnus in Theseum, *Ovid. Met.* 7. 322.

Hymnus in Bacchum, *Horat. od.* ii. 19. iii. 25. *Ovid Metamorph.* iv. 11. *Senec. Oedip.* 403. *dithyrambus, Sannazarius* ii. *eleg.* 5. *Jacob. Gaddius* i. 2.

Hymnus in Terminum, *Ovid. Fast.* ii. 658.

Hymni, *vide* Poemata Sacra.

Hymnus in Christum, *Casp. Barlæus.*

Hymnorum naturalium, Jovi, Palladi, cœlitibus cæteris dict. *Maurilii libri quatuor.*

I.

I.

JANUS Anni choragus, *Ovid. Fast.* i. 65.

Janus custos mundi, belli, pacis, &c. *Ovid. Fast.* i. 117.

Jani templum & belli portæ, *Virg.* vii. 607.

Jasonis expeditio in Colchos, *Propert.* i. *eleg.* 20. *Ovid. Metamorph.* vi. 1. *Val. Flacc. Jos. Iscanus* i. 63.

Icarus, *Virg.* vi. 30. *Ovid. de Arte*, ii. 45. *Ovid. Metam.* viii. 183. *Sen. Oedip.* 891. *Herc. Oet.* 683. *Sil.* xii. 88.

Ichneumon, *Lucanus* iv. 724. *Natalis Comes* iv. *venat.*

Ignis lambens, *Virg.* ii. 683. vii. 74.

Ignorantia, *alluf. Virg.* ii. 604. *Boeth.* iii. 8. *metr.* & vi. 5. v. 3. *metr.*

Erudita ignorantia, *Hug. Grotius* i. *epigr.*

Imago, effigies, statua, tabella picta, *Martial.* x. 32.

Imago repræsentata, *Virgil.* x. 636. *Sil.* xvii. 527.

Imbellis, *Virgil.* xi. 338. 390. *Claud. in Eutrop.* ii. 360. 460.

Immotus, *Virg.* vi. 271.

Imperii præsagia, *Sidonius carm.* ii. 115.

Impietas, *Virg.* x. 773.

Imprecatio, *Virg.* ii. 535. iv. 24. 608. *Virgil. Diræ. Tibull.* i. *eleg.* 6. *Ovid. Trist.* iii. *eleg.* 11. *Ovid. in Ibin.* 105. 253. *Sen. Med.* 20. 531. *Sen. Hippol.* 668. *Sen. Thyest.* 1074. *Lucan.* iii. 110, viii. 823. *Jos. Iscanus* v.

524. *Jo. Secundus* ii. *eleg.* 7. *Caſimirus Sarb.* ii. *lyr. od.* 24.

Inauguratio Regis, *Thomas Morus, Hugo Grotius*, ii. *Sylv. Caſp. Barlæi Britannia triumphans.*

Incantatio, *vide* Magia.

Incendium, *Virg. Georg.* ii. 304. *Æn.* ii. 304. x. 405. *Ovid. Metamorph.* ii. 210. *Sil.* iv. 304. 680. vii. 360. xiv. 308.

Incend. urbis, *Virg. Æn.* ii. 304. *Sil.* ii. 663.

Incend. navium, *Virg.* v. 680. *Sil.* xiv. 422. *Fam. Strada* ii. *prolus.* 3. *par.* 2.

Inc. caſtrorum, *Sil.* xvii. 93.

Inc. ſylvæ, *Virg.* xii. 521.

Inconſtantia, *Hor. Sat.* ii. 7. *Epiſt.* i. 1.

Increpatio, *Virg.* ii. 42. xi. 732. *Joſephus Iſcanus* vi. 523.

Indignatio. *Claud. Eutrop.* i. 436.

Indoles, *Virg.* iii. 342. iv. 157. ix. 311. *Stat. Achilleid.* i. 275. *Martial.* vi. 38. *Claud.* 4. *Conſul. Honorii*, 190.

Indulge genio, *vide* vive velut ſepto.

Ineffabile, *Virg.* vi. 626. *Perſ.* v. 1. *Joſephus Iſcanus*, vi. 765. *Sannazarius de partu Virg.* iii. 488. *Barlæus Hymn. in Chriſtum*, v. 463. *Barlæus paneg. ad Voſſium, Got. Torinus*, v. p. 98.

Infans, *Stat.* v. *Sylv.* 5. *verſ.* 81.

Infantes in orci limine, *Virg.* iv. 429.

Inferi, *Virg. Georg.* iv. 467. *Ovid. Metamorphoſ.* iv. 432. *Sen. Herc. Fur.* 670. xiii. 523. *Val. Flac.* i. 828. *Claudian. de rapt. Proſ.* ii. 282.

Ad inferos deſcenſus, *Virg.* vi. *Sil.* xiii. 366. *Ovid. Metamorph.* iv. 432.

Deſcenſus facilis, adſcenſus inde difficilis, *Virg.* vi. 126.

De inferis perverſa opinio, *Juvenal.* ii. *Sat.* 149.

Inferni Judices, *Claud. in Ruſin.* ii. 479.

Inferni ſeu Orci ſatellites, *Virg.* vi. 273.

Bivium, *Virg.* vi. 541.

Inferorum ſupplicia, *Virg.* vi. 608. *Culex*, 231. *Tibul.* i. *eleg.* 3. *Ovid. Metam.* iv. 432. *Ovid. in Ibin.* 175. *Sen. Hippol.* 1225. *Sen. Agam.* 13. *Sen. Herc. Fur.* 730. 750. *Sen. Thyeſt.* 3. *Herc. Fur.* 942. *Octavia* 611. *Silius*, xiii. 608. *Joſephus Iſcan.* vi. 524. *per* μετεμψύχωσιν. *Claud. in Ruſin.* ii. 483. 506. *Drurai Alureda* v. *act.* 15. *ſc.*

Inferorum ſupplicia patimur in hac vita, *Lucr.* iii. 952.

Inferorum fluvii, *Sil. Ital.* xiii.

Infernarum umbrarum feriæ, *Claud. rapt. Proſ.* ii. 326. *Barlæus hymn. in Chriſtum* 386.

Inferna monſtra, *Sannazar. de partu Virg.*

Inferiæ, *Virg.* iii. 62. x. 518. xi. 81.

Ingratitudo, *Catul.* 74. *Ovid.*

Ingratitudo, *Catul.* 74. *Ovid. Metam.* xi. 285. *Virg. Culex.* 222.

Innocentia, *vide* Conſcientia recta, arx munita, *Tibul.* iii. *eleg.* 5. *Octav. Meninus.*

Ino & Melicerta, *Ovid. Metam.* ii. 285. *Ovid. Faſt.* iv. 489.

Inſaniunt aliqua ex parte omnes, *Hor. Sat.* ii. 3.

Inſidiæ bellicæ, ſtratagemata, *Virg.* xi. 522. *Ovid. Faſt.* ii. 214. *Lucan.* iv. 730. *Sil.* v. 42.

Inſulæ fortunatæ, *Sidonius carm.* ii. 407.

Invidia, *Epigr. Virgilio adſcript. Ovid. Metam.* ii. 761. *Martial.* v. 30. *Baudius* iv. *Iambic. in Typhœum. Dan. Heinſius* i. *Sylv.* ii. *Zevecotius* iii. *eleg.* 16.

Invitatio, *Hor. od.* i. 20 iii. 29. iv. 11. *Epiſtol.* i. 5. *Catul.* 13. *epigr. Juvenal. Sat.* xi. *Martial.* v. 79. 53. *Auſon. Ephemer. Sidonius carm.* xvii. *ad Omatium. Baudius* ii. *Iambic. ad Q. Septimium, Juſt. Lipſius ad Victorem Gileſ.*

Invocatio numinis, patroni, *Virg. Georg.* i. 524. ii. 40. *Æn.* xii. 500. *Ætna* 4. *Lucan.* i. 63. *Stat.* i. *Sylv.* 4. *verſ.* 19. *Stat. Theb.* i. 23. *Sidonius carm.* xiv. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 5. *Barlæi Britannia triumphans*, v. 37. *Gor. Torinus* v. *pag.* 96. *Barb. Urban.* PP. *pag.* 286.

Invocatio Muſarum, *Virg.* vii. 641.

Jocandi ars, *Mat. Delius.*

Jovis furta & amores, *Ovid. Metam.* vi. 208. *Sen. Octav.* 220.

Petron. i. 17. *metr. Sidonius carm.* xv. 173.

Ira, *Virg.* xii. 527. *Horat. ode* i. 16. *Ovid. Metamorph.* iii. 72. *alluſ. Sen. Med.* 591. *Sen. Troad.* 670. *Stat. Theb.* ii. 128. *Sil.* xi. 216. *Joſeph. Iſcan.* iv. 151.

Ira tauro comparata, *Virg.* xii. 101

Aheno æſtuanti, *Virg.* viii. 462.

Ira generoſa, *Virg.* v. 453.

Iris, *Ovid. Metam.* xi. 63. xi. 590. *Sen. Oedip.* 315. *Claud. rapt. Proſerp.* ii. 98. *Paling. ſagitt. Jac. Gaddius*, ii. 68.

Irriſio, poſticæ ſannæ, *Perſ. Sat.* i. 58.

Irrita fecit, *Virg.* xi. 798.

Iſidis ſacra, *Claud.* iv. *Conſ. Honorii*, 570.

Italiæ, *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 181

Italiæ laus, *Virg. Georg.* ii. 136. *Propert.* iii. *eleg* 20.

Judex corruptus *Claud. in Eutrop.* i. 197.

Judex Integer, *Dom. Baudius* ii. *Iambic. ad Tuanum, item ad Molanum ; & ad Myronem.*

Judicum mollities, *Juvenal.* ii. *Sat.* 66.

Judicium Paridis, *Sil. Ital.* vii. 466. Dearum Orationes, & ſententia Paridis, *Joſ. Iſcan.* ii. 237. *Chriſtoph. Stummelius, Dionyſ. Gotofredus, in appendice ad Comment. in Ovid. Metamorph.*

Juno, *Ovid. Faſt.* vi. 27. *Seneca Agam.* 338. *Joſeph. Iſcan.* ii.

Jura-

Juramenta, *Tibull.* iii. *eleg.* 6. *Ovid. Triſt* ii. *verſ.* 53, *Juvenal.* xiii. *Sat.* 77.

Juriſconſulti, *Jo. Lotichius, Barlaus Miſcellan.* 7, 8, & 13.

Juſtitia, *Virg.* vi. 621. *Barlæi Britannia triumph.* 323.

Juventus, *Hor. ad Piſones, Epiſt. verſ.* 161. *Tibul. eleg.* 9. *Claudian. Conſ. Prob. & Olyb.* 70.

Juventus ſenilis, *Claud. Conſ. Mallii Theod.* 16. *Joſeph. Iſcanus* i. 19. *Barlaus ad Jac. Volmarium. Goſorf. Torinus* vii. *pag.* 129.

Juvenum à Philoſophia averſorum ſocordia, *Perſ.* iii. 19.

LABOR omnia vincit, *Virg. Georg.* i. 145. *Caſimirus Sarbievius* i. *lyric. od.* 23.

Labyrinthus, *Virg.* v. 588. vi. 27. *Ovid. Metam.* viii. 158.

Lachrymæ, eſt quædam flere voluptas, *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 1. *v.* 53. *Sen. Agam.* 658. *Petron.* 27. *metr. Caſimirus* iii. *lyric. od.* 5.

Læſus cavet: ictus piſcator ſapit, *vide* Nocumenta documenta.

Lætitia, Plauſus, *Claud* vi, *conſ. Honorii*, 611. *Conſ. Probini & Olyb.* 247. *de laud. Stiliconis*, 184. ii. 397. iii. 63. *de Nuptiis Honorii & Mariæ*, 207, 296. *Sannazarius de partu Virginis* iii. 96. *Baudius*, ii. *Iambic. in Soterio.*

Lanificium, *Ovid. Metam.* vi. 19. *Ovid. Faſt.* iii. 815.

Latium, *Virg.* viii. 323. *vide* Italia.

Laurus, *Virg.* vii. 59. *Joſ. Iſcanus* ii. 214. *Paſſeratius* 30. *ſirena.*

Leno, Lena, *Claud. in Eutrop.* i. 77. 90. *Ant. Flaminius, Plaut. Aſin. act.* i. *ſc.* iii. *verſ.* 23. *Plaut. Perſ. act.* iii. *ſc.* iii. *verſ.* 1. pro lena apologia. *Buchanan, eleg.* 3, & 7.

Leo comp. *Virg.* ix. 339, 793. xii. 4. *Sen. Oedip.* 919. *Lucan.* i. 205. *Stat. Theb.* viii. 124, 592. ix. 737. x. 405. *Achilleid.* ii. 184. *Sil.* ii. 684. iv. 375. v. 409. *Val. Flacc.* iii. 587. *Claud. rapt. Proſerp.* ii. 209. *Claudian. de Bello Get.* 323. *tert. conſ. Honorii* 77. *de laud. Stilic.* iii. 333. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 421. *Barlaus*, i. *eleg.* 13. *Zevecotii Maria Græca*, iii. *act.* 1. *ſc. Heinſii Herodes act.* 3. *Natalis Comes* ii. *venat.*

Leo manſuetus, *Stat.* ii. *Sylv.* 5.

Leo territus à Gallo, *Gazæus, pag.* 24. *vide* Gallus.

Lepus, *Natalis comes*, ii. *Venat. Gazæus, pag.* 49. 140.

Liberalitas, hoc habeo quodcunque dedi. *Martial.* v. 43. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 45.

Libertas vera, *Hor. Sat.* ii. 7. *Perſ.* v. 74.

Libertate nihil dulcius, *Boeth.* iii. *metr.* 2.

Libra, *Auſon. de ratione libræ, eclog.*

Libri & Autores, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 231.

Libri cultus, *Tibul.* iii. *eleg.* 1. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 1. *verſ.* 5. *Mart.* i. 67. iii. 2.

Lilium, *Wolfg. Crellius, Nathan. Chytræus.*

Linguæ Gall. affectator, *Tho. Morus.*

Linx, *Natalis Comes*, iv. *Venat.*

Lucifer, *Virg.* viii. 590.

Lucretia, *Ovid. Faſt.* ii. 741. *Barlæi querela Lucretiæ.*

Luctus, ejulatus, *Virg.* ii. 486. iv. 683. *Propert.* ii. 1, 16. *Ovid. ad Liviam*, 102. *Ovid. Metamorphoſ.* ii. 334. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 3. *verſ.* 73. *Senec. Troas* 83. *Lucan.* ii. 20. *Stat.* iii. *ſylv.* 2. *Theb.* x. 560, 811. *Petron.* 27. *metr. Martial.* x. 50. *Joſephus Iſcanus* vi. 1. *Zevecotii Maria Græca ult. chorus, Cauſſini Nebuchodonoſor*, 5. *chorus, Cauſſini Theodoricus* 4. *act. Elpid.*

Lucus, *Senec. Oedip.* 530. *Hercul. Oet.* 1618. *Lucan.* iii. 398. *Paſſeratius* xii. *Palingen. Gemini. Barel. Argenis*, iii. *metr.* 3.

Ludi, nequitiæ ſemina, *Ovid. Triſt.* ii. *verſ.* 279. *Epigramma Virgilio adſcript.*

Ludus Trojanus, *Virg.* v. 553.

Ludi Laconici, *Propert.* iii. *eleg.* 14.

Ludi pueriles, *Perſ.* iii, 48.

Ludus talorum & teſſerarum, *Ovid. de Arte* ii. 203. iii. 333.

Ludus calculorum, ſeu Latrunculorum, ſeu Schacciæ, *Ovid. de Arte* ii. 208. iii. 337. *Hieron. Vida.*

Luna, *Ovid. Metam.* xv. 196. *Manil.* ii. 97.

Lunæ eclipſis, *Claud. bell. Getic.* 233. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 376. *Idem de morte Chriſti*, xxv. *Fel. Fidlerus.*

Lupus, *Virgil.* ii. 355. ix. 59. *Stat. Theb.* x. 41. *Sil.* vii. 126, 718. *Sidon. carm.* vii. 355. *Natalis comes*, ii. *venat.*

Luſcinia, *Virg. Georg.* iv. 510. *Sen. Agam.* 664. *Octavia*, 905. *Famian. Strada*, ii. *proluſ.* 6. *poetic. academ. de Luſcinia & Fidicine idem, Jacob. Gaddius* ii. 33.

Luſtratio, Februa, Expiatio, *Ovid. Faſt.* ii. 19. *Lucan.* i. 592. *Barlæi Venus ἀναδυομένη*, nullum flumen eluit ſcelus, *Sen. Herc. Fur.* 1322. *Barclaii Arg.* i.

Luxus gulæ & Veneris, *Virgil.* xi. 737. *Horat. Sat.* ii. 2, 4. *Lucan.* iv. 373. *Stat.* iv. *ſylv.* 6. *verſ.* 6. *Juvenal. Sat.* i. 140. *Petron.* 12. *metr. &* 16. *metr. Juvenal.* v. *Sat.* 28. xiv. *Sat.* vi. *Martial.* iii. 22. xii. 48. *Plaut. Pſeudolus, act.* iii. *ſc.* 2. *verſ.* 25. *Paling. Gemini. Bauhuſius*, i, & ii. *epig.* i, & iii. *epig. diſcincti nepotis proſopopœia.*

Luxus in veſtitu, *Virg.* iv. 262. vii. 814. *Lucr.* iv. 1117. *Tibul.* i. *eleg.* 9. ii. *eleg.* 6. *Propert.* i. *eleg.* 2. *Ovid. de Arte* iii. 100. *Ovid. Metamorph.* ii. 733. v. 52. *Sen. Hippol.* 386. *Herc. Oet.* 659. *Silius* xiv. 693. *Claud.* iv. *conſ. Honorii* 585. vi. *conſ. Honorii* 523. *de laud. Stilic.* ii. 88. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 87, 99. *Phœnix. Claud.* 84. *Sidonius carm.* xv. 126. *de palla Jovis. Sannazarius de partu Virginis* i. 435. *&* ii. 508. *Barber. Urbani* PP. *pag.* 231.

Luxus in ædificiis, *Hor. od.* ii. 15, 18. iii. 1 *Epiſt.* i. 1. *Tibul.* iii. *eleg.* 3. *Propert.* ii *eleg* 23. *Stat.* i. *ſylv.* 2. *verſ.* 147. *ſylv.* 3. *v.* 35. 48. *Petron.* 16. *metr. Barlæus in prætorium Fred. Henr. Got. Torinus* i. *pag.* 5.

Luxus diſſuaſor honeſti, publica pernicies, *Lucan.* i. 158. *Sil.* xi. 32. *Manil.* iv. 9. *Claud. rapt. Proſ.* iii. 28.

Luxuria, *Manil.* v. 505. *Petron.* 6. *metr.* 12. *metr. &* 16. *metr. Juvenal.* xi. *Sat.* 93. 120. *Martial.* ix. 23. *Claud. de laud. Stilic.* ii. 132. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 213.

Lyra, *Claud. præf. ad eleg.* ii. *de rapt. Proſerpin.*

MACHINATOR, *Sil.* vi. 552.

Magici ritus, *vide* Veneficia Necromantica.

Magiæ vis, *Virg.* viii. *ecl.* 68. *Æn.* iv. 483. *Tibul.* i. *el.* 2. *el.* 9. *Ovid. Metamorph.* vii. 200. *Sen. Med.* 751. *Oedip.* 547. *Herc. Oet.* 454. *Lucan.* vi. 431, 460. *Sil.* viii. 498. *Petron.* 24. *metr. Claud. in Rufin.* i. 144. *Sannazarius eclog.* v. *Jo. Secundus* iii. *eleg.* 1. *Leochæus, eclog.* iii. *Barcl. Euphorm.* i. *metr.* 4. *Cauſſini Nebuchodonoſ. act.* ii. *Lud. Celotti Sapor. act.* ii. *ſc.* 13.

Magnes, *Claudiani epigram. Famian. Strada* ii. *proluſ.* 6. *poet. academic. ibid. Chryſo magnes.*

Maledicentia, in maledicos detractores, *Horat. Epod.* vi. *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 11. *Martial.* v. 30. vi. 64. *Sannazarius* i. *eleg.* 11. *Sabini Hendecaſyllab. Baudius in Scioppium* iv. *Iamb. ibid. in rabulam falſarium, & alios. In Tragoram, Var. Sylv. Dan. Heinſii Hipponax, Malapertius in Miſcellan. Zevecotius* ii. *ſylv. &* iii.

Malum aureum, citreum, punicum, medicum, *Virg. Georg.* ii. 126. *Sannazarius*, ii. *eleg.* 10.

Manium invocatio, *Senec. Med.* 739. *Hippol.* 1095. *Lucan.* vi. 694. *Claudian. rapt. Proſerpin.* i. 20.

Mare infidum, *Virgil.* v. 848. *Catul.* 64. *Propert.* iii. *eleg.* 5.

Maris æſtus, comp. *Virgil.* xi. 124. *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum, verſ.* 100.

Maris diſcrimina, *Tibull.* iv. *eleg.* 1.

Marius & Sylla, *Lucan.* ii. 69.

Mars & Comitatus, *Virg.* xii. 320. *Stat. Theb.* iii. 227, 422. *Sil.* iv. 446. ix 447, *Val. Flacc.* ii. 204. *Petron.* 16. *metr. Claud. in Rufin* i. 342. *Claud. Gigantomachia*, 75. *Faust. Avocatus.*

Mars & Venus irretiti, *Ovid. Metam.* iv. 51. *de Arte* ii. 562.

Martyres, *Prudentius* Περὶ Στεφάνων, *Cauſſini trag. Felicitas* 3 *voleg. Franciſc. Mendoza flor. poet.*

Mathematica, *Gretius*, ii. *Sylv. Barlaus Miſcellan.* 2. & 10. *Idem ad Jo. Heurnium.*

Medea, *Ovid. Metamorph.* vii. 9. *Sen. Medea. Val. Flacc.* vi. 439.

Medicina & Medicamenta, *Virg.* xii. 392, 418. *Sat.* i. *Sylv.* 4. *verſ.* 59. & 112.

In medicos malos, *Scholerus.*

Medicina adhibeatur tempeſtiva, *Virg. Georg.* iii. 452.

Medici elogium, *Baudius*, iii. *epos. Barlaus*, ii. *eleg.* 7. *Idem* 5. *Miſcellan.*

Mediocritas aurea, tuta, & firma, *Horat. Od.* ii. 10. *Ovid. Metamorphoſ.* i. 134. *Senec. Hippol.* 1120. *Sen. Oedip.* 872. *Agamemn.* 102. *Herc. Oet.* 675. *Boeth.* ii. 4. *metr. Baudius*, i. *Iambic. ad Lud Tranſaquanum, &c. Barlaus*, iii. *eleg.* 22.

Medium tene, *Virg.* iii. 785.

Mens concipit, agit, ſeit omnia, *Boeth.* v. 4. *metr.*

Comparatæ aquilæ, *Paling. Gemini.*

Menſes, *Ovid. Faſt.* i. 31. *Auſon. in eclogario, Nath. Chytrai epig. Ranzovius.*

Mercurius, *Virg.* iv. 238. *Ovid. Metamorph.* i. 671. *Stat. Theb.* i. 305. *Claudian. rapt. Proſ.* i. *Sidonius carm.* vii. 20.

Mergus, *Virg.* iv. 255. *Jacobus Eyndius.*

Meridies, *Virg. Geor.* iii. 327. iv. 401, 425. *Culex* 100. *Stat. Theb.* iv. 680.

Metallæ, Fodinæ, *Sil.* i. 281.

Midæ votum, *Ovid. Metam.* xi. 101. *Claud. in Rufin*, i. 164. *Paling. Aries.*

Miles ſtrenuus, *Virg.* vi. 889. *Tibul.* iv. *eleg.* 1. *Sil.* i. 160. *Flacc.* iii. 88. *Sidonius*, v. *carm.* 186. *Barlai Manes Auriaci, verſ.* 87.

Militaris diſcipl. *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 320. 527. *de laud. Stilic.* i. 162. *Petr. Tiara.*

Militaria ſigna, *Sidonius carm.* v. 408. *Caſimir. lyr.* i. *od.* 11.

Militares ordines comp. cygnis, *Virg.* vii. 699.

Militum privilegia, *Juvenal. Sat.* xvi.

Militaris ſeditio, *Lucan.* v. 240.

Nulla fides pietaſque viris, qui caſtra ſequuntur, *Lucan.* x. 406.

Minæ, interminatio, *Virg.* iv. 384. *Sen. Hippol.* 327.

M.

Minervalia & Minervæ opera, *Ovid. Faſt.* iii. 809. *Sannazarius de partu Virginis*, 435.

Miſeratio, *Juvenal. Sat.* xv. 19

Modeſtia in rebus proſperis, *vide* Æquanimitas: fortunam reverenter habe, &c. *Claud. in Ruf.* ii. 442. *Conſ. Mallii*, 210, 231. *Auſon. epig.* 8. *de Agathocle. Joſ. Iſcanus* i. 33. *Baudius* i. *Iambic. ad Lud. Tranſquanum, &c.* ii. *Iambic. ad Winandum Everwinium.*

Molles & Mollities, *Virg.* iv. 215. ix. 614. *Manil.* v. 146. *Juvenal.* ii. *Sat.* 93. *Claud. in Eutrop.* ii. 335.

Moly, *Ovid. Metam.* xiv. 291.

Monendi formulæ, *Virg.* iii. 433.

Monſtra, *Virg.* vi. 285. *Claud. in Eutrop.* i. 1.

Monſtra infernı, *Sannazarius de partu Virginis*, i. 395.

Monſtrum hominis, *Claud. in Rufin.* i. 90. *in Eutrop.* i. 289.

Moras pelle, *Lucan.* i. *Sil.* iv. 734. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, xiv.

Mora: quicquid id eſt, da moram & ſpatium tibi, *Sen. Agam.* 127. *Stat. Theb.* x. 697.

Morari, *Virg.* vii. 315.

Morbus, *Ovid. Triſt. eleg.* 3. *de ponto.* i. *eleg.* 11. *verſ.* 7. *Sannazarius de partu Virginis*, iii. 355. *Buchanan. eleg.* 4, & 6. *Zevecotius* ii. *eleg.* 7, & 9.

De antiqua Morum ſimplicitate, *Fr. Dedekinai, lib.* ii.

O Tempora! O Mores! *Bauhuſius* i. *epigr.* 1. *Caſimirus Sarb.* i. *lyric. od* 8, & 15. & *Epod.* 8.

Moribundus, *Joſeph. Iſcanus* iv. 440. *Alabaſtri Roxana, act.* i. *ſc.* 2.

Mors, *Virgil.* x. 745. *Horat. Epiſt.* i. 16. *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Sen. Theb.* 151. *Herc. Oet.* 105. *Silius*, xii. 242. xiii. 559. *Claud. rapt. Proſerp.* ii. 296. *Barlæus* ii. *eleg.* 9. Proſopopœia Mortis.

Nemo ante obitum felix, *Ovid. Met.* iii. 135.

Mors non optanda nec adſciſcenda, *Sen. Theb.* 189. *Martial.* i. 9. ii. 80. *Dan. Heinſius, lib.* iv. *de contemptu mortis.*

Mortis meditatio, *Barberini Urban. PP. pag.* 149.

Mors immatura comparatur flori languenti, aut decerpto, *Virg.* ix. 436. xi. 68. *Stat.* iii. *Sylv.* iii. *verſ.* 127. v. *Sylv.* v. *verſ.* 148. *Sylv.* v. 16. *Barlæus in obitum Mariæ de Jonghe. Barber. Urban. PP. pag.* 149. *Caſimir.* iii. *lyr. od.* 26.

Ad mortem mille patent aditus, ubique mors eſt, *Stat.* ii. *Sylv.* i. *verſ.* 212. *Boeth.* iv. 4. *metr. Barlæus* ii. *eleg.* 1.

Mortis portenta, *Virg.* iv. 451.

In morte lucta, *Virg.* iv. 688.

Mortis bellicæ gloria, *Barlæus Rhenoberca.*

Mortis votum, *Gal. eleg.* 1. Cohortatio ad mortem, *Lucan.* iv. 476.

Mortis neceſſitati nemo non obnoxius, *Lucret.* iii. 1038. *Virgil. Æn.* iv. 690. *Horat. ode* i. 4. 28. ii. 3. 14. iii. 1. *iv.* 7. *Epiſt.* ii. *Propert.* iii. *eleg.* 16. *Gal. eleg.* 6. *Ovid. eleg. ad Liviam*, 360. *Ovid. Metamorphoſ.* x. 32. *Martial.* iv. 60. *Boeth.* ii. *metr.* 7. *Plaut. Trinumm. act.* ii. *ſc.* iv. *v.* 50. *Paling. Virg. Zevecotii Maria Graca*, iii. *chorus.*

Oppida poſſe mori, *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 214. *eleg.* 9.

Morus candida, *Sannazarius*, ii. *eleg.* 4.

Morus, *Paſſeratius* 25.

Morus exciſa, *Adrianus Marius* ii. *eleg.* 2.

Multi, innumeri, comp. *Virg.* vi. 309, 626 vi. 718. ix. 668. *Claud. rapt. Pros.* ii. *Ovid.* iv. *Triſt.* iv. *de Ponto*, i. *de Arte* 308. *Joſephus Iſcanus* vi. 614. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 271. *Silius* vii. *Marullus*, *Sen. Herc. Fu. Oedip.*

Mulierum laus, *Propert.* iii. *eleg.* 9. *Claud. laus Serenæ*, 12. 149. *Simion. Oserius. Sylv. Barlaus hymn. in Chriſtum*, 768. *v. Idem in Manibus Bavaris. Idem. ad Ann. Mariam à Sch. Lud. Celotti Adrianus*, *chorus* 4.

Mulierum nequitia & ſcelera, *Propert.* iii. *eleg.* 17. *Sen. Med.* 263. *Juvenal.* vi. *Sat. tota. Joſ. Iſcanus* iv. 202. *Plauti Miles glorioſ. act.* ii. *ſc.* ii. *v.* 33.

Mulier comparata navi, *Plaut. Panulus act.* i. *ſc.* ii. *v.* 1.

Mulier umbra viri, *Barth. Aulus.*

Muliebris mundi artifices, *Plaut. Aul. act.* iii. *ſc.* v. *v.* 34. veſtes ipſæ, *Epidicus*, *act.* ii. *ſc.* ii. *v.* 45.

Mundi creatio, *Virg.* 6. *ecl.* 32. *Tibul* iv. *Ovid. Metamorphoſ.* i. 5. *Jovian. Pontanus*, *Sannazarius de partu Virginis*, iii. 10. *Nath. Chytrai Uranoſcopia*, *Geoſcopia*, *Zooſcopia*, *Æoloſcopia*; *Palingen*, *libra. Saluſt. Bartaſius Hebdom. Caſp. Barlæi hymn. in Chriſtum.* 69. *Barlaus* i. *eleg.*

Mundi rudimenta, *Virg. Ætna*, 93. *Stat.* iv. 278. *Manil.* i. 75.

Mundi diſſolutio, *Senec. Herc. Oet.* 1103. *Lucan.* i. 72.

Mundi plagæ quatuor, *Sen. Hippol.* 184. *Herc. Oet.* 1521. *Claud. in Ruſin.* ii. 240. *Sannazarius de partu virginis*, ii. 123. *Zevecotius Maria Graca*, *chorus*, i. *& act.* iv.

Mundi Geographica, deſcriptio poetarum, *Collectore Lamb. Danæo.*

Mundus Concordi Stat vinctus amore, *Boeth.* ii. 8. *metr.*

Mundus in tela pictus, *Claud. rapt. Pros.* i. 250.

Murmuri maris comp. fremitus populi, *Virg. Æn.* xi.

Muſæ, *vide* Poeta.

Muſa comes fugæ; *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 1. *verſ.* 19. *& eleg.* 10.

leg. 10. *verſ.* 121. *Boeth.* i. 1. *metr.*

Muſarum inventa, *Auſon. eidyl.* 20. *epigr. Virgilio adſcript.*

De Muſca aureæ phialæ inſculpta, *Hen. Cunradinus.*

Muſica, *Lucret.* v. 1381. *Gal. eleg.* 5. *Ovid. Metamorph.* x. 41. *Sil.* xi. 433, 464. xiv. 468. *Claudian. conſ. Mallii* 310. *Jo. Linckius, Palingen. Gemini.*

Mutantur omnia, Nihil conſtat, *Ovid. Metamorphoſ.* xv. 185. *Manil.* iii. 529. iv. 414. *Boeth.* ii. 3 *metr. Joſeph. Iſcanus,* v. 512. *Jo. Albinus, Jo. Secundus, ſylv.* 3. *Barlæus Panegyr. ad Voſſium, Heinſii Herodes, chorus* v. *Barberini Urbani* PP. *pag.* 145.

NARCISSUS, *Ovid. Metam.* iii. 413. *Auſon. Epigr.* 94, 95.

Natalis celebratus, *Epigr. Virgilio adſcript. Tibul.* ii. *eleg.* 2. iv. *eleg.* 5. *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 13. v. *eleg.* 7. *Perſ.* ii. 1. *Martial.* iv. 1. *Paſſeratius* 19. *Lotichius* ii. *eleg.* 8. *Sabinus* vi. *eleg.* 1. *Lipſius de Natali Jani Douzæ Miſcellan. Fran. Modius, Heinſius in Iambicis. Hugo Grotius* ii *Farraginis, &* iii. *Farrag.*

Natalis infauſtus, *Ovid. in Ibin.* 237.

Natura parvo & parabili contenta, *Lucr.* ii. 23. *Lucan.* iv. 377. *Petron. fragm. Omnia quæ miſeras, &c.*

Naturæ mira, *Ovid. Metamorph.* xv. 308.

Naturæ opera, *Sannazarius de partu Virginis,* iii.

Naturæ rerum diviſio, *Sidonius carm.* xv. 102.

Naturæ potentia, *Boeth.* iii. 2. *metr.*

Naturalis ſimplicitas vitiata, *Virg. Georg.* ii. 464. *Perſ.* ii. 63. *Juvenal.* iii. *ſat.* 19.

Naves, *Virg.* viii. 68.

Naves & inſignia navium, *Virg.* x. 169. *Joſ. Iſcanus,* iii. 164.

Navium fabrica, *Claud. rapt. Proſ.* iii. 359.

Navale certamen ludicrum, *vide* Certamen.

Navale prælium, Actiacum, *Virgil.* viii. 670. *Lucan.* iii. 538. *Silius* xiv. 358.

Navigatio, *Hor. od.* i. 3. *Catul.* 65. *Propert.* i. *eleg.* 17. iii. *el.* 5. 19. *Ovid. Amor.* ii. *eleg.* 11. *Triſt.* i. *el.* 2. *verſ.* 72. *Senec. Med.* 301. 607. *Stat.* iii. *ſylv.* 3. *verſ.* 3, & 61. *Val. Flacc.* i. 687. *Petron.* 4. *metr. Juvenal.* xii. *ſat.* 55. *ſat.* xiv. 266. *Claudian. præf. ad rapt. Proſ. Joſephus Iſcanus,* i. 63, 184. *Baudius* v. *epos. Leochæi eclogæ nauticæ: Barlæi Manes Amiaci,* 56. *verſ. Ejuſdem Argo Batava. Zevecotius* ii. *eleg.* 11. *Jacob. Gaddius* ii. 66. *Caſimirus Sarb.* ii. *Lyric.* 21. *ode.*

N.

Naufragium, *Lucret.* ii. 552. *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Ovid. Metam.* xi, 552. *Lucan.* i. 498. *Sil.* x. 321. xvii. 273. *Juvenal. Sat.* xiv. 295. *Claudian.* 4. *conſul. Honorii*, 136. *Barlæi Venus ἀναδυομένη.*

Naupa, *Ovid. Metam.* iii 590. *Seneca Herc. Fur.* 151. *Sil.* xiv. 453. *Val. Flacc.* i. 482. *Heinſii Herodes, act.* 3.

Nautæ portum ſubeuntes, *Virg. Georg.* i. 303.

Necromantia, *Lucan.* vi. 619. *Sil.* xiii. 396.

Nemo, Luſus, *Virg. Huttenus, Theodorus Marcilius, Jo. Huldrich. Grobius.*

Neptuni currus & chorus, *Virg.* v. 817. *Ovid. Metamorph.* i. 275. *Sil.* iii. 310. *Claudian. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 195. *Sannazarius de partu Virginis*, iii. 291. *Barlæus in nuptiis Adr. Byenburgii.*

Nihil, *Paſſeratius.* 18. *Lambert. Ludolphus, Zevecotius*, ii. *eleg.* 6.

Nilus, *Lucr* vi. 707. *Tibul.* i. *eleg.* 8. *Claudian. epigr. Heinſii Herodes, chorus*, i.

Nili inundantis cauſæ excuſſæ, *Lucan.* x. 200.

Nimbus, *Virg.* xii. 451

Nobilitas, *Virg.* i. 136. *Horat. Sat.* i. 6. *Stat.* v *Sylv.* 2. *verſ.* 25. *Stilic.* viii. 295. *Boeth.* iii. 6. *metr.*

Nobilitas ſola eſt atque unica virtus, *Juvenal.* viii. *Sat. tota, Sannazarius* iii. *eleg.* 1. p. *Scriverius, Petr. Tiara. Paling. Virg. Barlæus ad Adrianum Ploſium.*

Genus, & proavos, & quæ non fecimus ipſi, Vix ea noſtra voco, *Ovid. Metam.* xiii. 140. *Seneca Herc. Fur.* 336. *Boeth.* iii. 6. *metr.*

Nobilium degeneratio ignobilis, *Juvenal.* viii. *Sat.* 140.

Noctua, *Virg.* xii. 862.

Nocumenta documenta, *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 1. *verſ.* 75. *de Ponto*, ii. *eleg.* 7. *verſ.* 7.

Noſce teipſum, *Perſ.* iv. 23. 53. *Juvenal.* xi. *Sat.* 23. *Mich. Hoſpitalius Sermonum* iv.

Nocarius velox, *Martial.* xiv. 208. *Auſon.* 137. *Epigram.*

Notus, *Ovid. Met.* i. 264.

Nova veteribus potiora, *Ovid. Faſt.* i. 225.

Nox, *Virgil.* ii. 250. iv. 351. 523. v. 835. viii. 28. 369. *Stat. Theb.* i. 337, & 498. *Achilleid.* i. 618. *Sil.* i. 554. *Claudian. in Rufin.* ii. 324. *Bell. Gildon.* 213. *Auſon.* 19. *Ep. Joſeph Iſcanus* iii. 268. iv. 520. v. 1. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 309. *Buchanan, eleg.* 1. *Jacob. Gaddius* ii. 19.

Nox tempeſtuoſa, *Stat. Theb.* i. 345, 371.

Nox conſiliis apta, *Virg.* ix. 124.

Nubes, *Lucr.* iv. 136.

Nugæ, *Paſſeratius* 17.

Numeri ternarii gryphus, *Auſon. eidyl.* xi.

Numerus Senarius, *Auſon. epiſt.* 18.

Nunquam

Nunquam à contrariis, *Virg. Dira.* 4. *Ovid. in Ibin.* 31. *Seneca Hippol.* 567. *Sen. Herc. Fur.* 372. *Seneca Thyeſt.* 475. *Herc. Oet.* 334. *Octav.* 219. *Claud. conſ. Prob. & Olyb.* 169. *Sidon. carm.* v. 281. *Buchanan. Sylv.* 3.

Nuptiæ, *Virg.* i. 77.

Nuptiæ multo emptæ, *Claud. laus Serenæ*, 165. *Sidonius carm.* ii. 490.

Nuptiale feſtum, ritus, apparatus, pompa, *Virg. Cyrc.* 443. *Ovid. Metamorph.* iv. 758. *Lucan.* ii. 254. *Stat.* i. *Sylv.* 3. *verſ.* 230. *Theb.* ii. 227. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 320. *de nuptiis Honorii & Mariæ, Iſcan.* ii. 86.

Nuptiæ impares, *alluſ. Virg.* viii. 485.

Nuptiæ inauſpicatæ, *Virg* iv. 167. *Ovid. Metamorph.* vi 429. *Lud. Celotti, Nuptiæ Tragicæ Mahumetis* ii. *Alabaſtri Roxana, act.* iv. *ſc.* 1.

Nuptiæ Thetidos & Pelei, *Claud. de Nuptiis Honorii & Mariæ præfat.*

Nuptiale carmen, *vide* Epithalamium.

O.

OBLIVIO, *Virg.* ix. *Eclg.* 51.

Obſidio urbis & expugnatio, *vide* Oppugnatio, *Sil.* i. 298. xiii. 104. *Joſ. Iſcanus*, i. 378. vi. 557. *Barl. Veſalii deprehenſa, Barlæi Sylv. Ducis, Barlæi Rhenoberca capta, Cauſſini Solyma, Chorus* 2, & 3. *act.* & 3. *chorus.*

Obſunt quæ proſunt, *Ovid.* ii. *Triſt. verſ.* 267, 279. iv. *eleg.* 1. *verſ.* 31.

Obteſtatio, *Virg.* ii. 141. iv. 316. *Ovid. Triſt.* ii. *verſ.* 155 *Sen. Med.* 258, 479. *Herc. Fur.* 1245.

Occaſionis ſimulachrum, *Auſ.* 12. *epigr.*

Occidens, *Virg. Georg.* iii. 358.

Ocelli, *Jan. Lenertius.*

Otia læta, *Virg.* i. *ecl.* 51.

Otia corpus alunt, animus quoque paſcitur illis, *Ovid. de Ponto.* i. *eleg.* 5. *verſ.* 11. *Dom. Baudius*, ii. *Iamb. ad Gul. Dupeyrat. Juſtus Lipſius ad Jan. Douzam.*

Oeſtrum, aſilus, *Virg. Georg.* iii. 146.

Oliva. *Paſſeratius*, 24.

Olor, *vide* Cycnus.

Omnia, *Stat.* iii. 495. *Claud. rapt. Proſerp.* iii. 125. *Claud. Bell. Get.* 226. *Zevecotius*, i. *eleg.* 3. *Alabaſtri Roxana, act.* iv. *ſc.* 1.

Omnis luſus, *Jo. Alexander Braſſicanus.*

Onager, *Martial.* xiii. 97, & 101. *Natalis Comes* iv. *venat.*

Oppertunum tempus alloquii, *Virg.* iv. 293. 421.

Oppugnatio, *vide* Obſidio, *Virg.* ii. 440. v. 439. ix. 505. xii. 575. *Petr. Angelius ad Coſm. Medicem. Lotichius*, ii. *eleg.* 4. *Baudius* iii. *Iambic.* Oſtendæ obſidio, *Barclaius*, ii. *lib. poemat.*

Oracula,

O.

Oracula, *Virg.* iii. 90 *Sen. Oedip.* 227. *Stat. Theb.* iii. 471. *Claud. bell. Get.* 550. iv. *Conſ. Honorii.* 25.

Oraculum Delphicum, *Lucan.* v. 86.

Oraculum conſultum per ſomnia, *Virg.* vii. 81.

Oraculum Fauni, velleribus incubando, *Virg.* vii. 81. *Ovid. Faſt.* iv. 647.

Oraculorum defectus, *Sannazarius* ii. *eleg.* 7. *Caſp. Barlaus hymn. in Chriſtum*, 3780.

Sapiens ſibi eſt Oraculum, *Lucan.* xi. 566.

Oratores inepti, *Perſ. Sat.* i. 82.

Oratorum & cauſſidicorum conditio vilis, *Juvenal.* vii. *Sat.* 104.

Oriens, *Virg. Georg.* i. 251.

Orion Gigas, *Virg.* x. 763.

Orpheus, *Virg.* vi. 645. *Culex.* 269. *& epigram. Virgilio adſcript. Horat. Epiſt. ad Piſones verſ.* 392. *Senec. Med.* 624. *Senec. Herc. Fur.* 568. *Herc. Oet.* 1031. *Sil.* xi. 460. *Manil.* v. 320. *Martial. lib. ſpect. Epigram.* 21. *Claudian. praf. ad* ii. *lib. rapt. Proſ. Epiſt. ad Serenam* dona Orpheo à feris delata. *Boeth.* iii. 12. *metr. Joannes Secundus ſylv.* 5. *& Mythologiſt.*

Deſcendit ad inferos, *Virg. Georg.* iv. 454. *Ovid. Met.* x. 11.

Diſcerptus à Mænadibus, *Ovid. Met.* xi. 40.

Oryx, *Natalis comes*, iv. *Venat.*

Othonis mors, *Martial.* i. 32.

Ovium & caprarum cura, *Virg. Georg.* iii. 294.

P.

P.

PAllas, *vide* Diana, *Sen. Agam.* 352. 522. *Sil.* ix. 442. *Claudian. rapt. Proſ.* ii. 18. 141. *Claudian. Gigantomach.* 94. *Sidonius carm.* xv. *Epithal.* 3. *Joſ. Iſcanus* ii. 535.

Palilia, *Ovid Faſt.* iv. 719.

Pallor, *Eryc. Putean. Muſarum ferculum.*

Palma, *Paſſeratius* 27.

Pan, *Silius* xiii. 325.

Pani aſinus immolatus, *Ovid. Faſt.* i. 425.

Panicus terror, *Gazaus p.* 174.

Panegyris, *Tibul.* iv. 1. *Ovid. vel Lucan. ad Calp. Piſonem. Claud. de conſulatu* 3, 4, 6. *Honorii de Coſſ. Mallii Theodori, de conſulatu Probini & Olyb. item Mallii Theodori: Paneg. Anthemio Auguſto dicta. Sidonius Apol.* ii. *carm. Valerio Auguſto dict. Sidon. carm.* iv. *Avito Aug. dict. carm.* vii. *Caſp. Enſius, Ulric. Huttenus, Poſthii epos gratulatorium. Janus Pannonius, epiſc. poem.* 1, *&* 2. *Friſchlinus de Caſ. Auſtr. Barlaus de Fred. Henrici prafect. ad Jo. Ger. Voſſium. Caſim. lyr.*

Panthera, *Natalis comes*, iv. *Venat.*

Paraſitus, *Plaut. captivi act.* i.

Parcæ

Parcæ, *vide* Fata, *Senec. Herc. Fur.* 180. *Claudian. rapt. Pros.* i. 48.

Pardus, *Natalis comes*, iv. *Venat.*

Parentes, ſoliciti de liberis, *Virg.* i. 650.

Parentum indulgentia, *Adrianus Junius.*

Parentalia, *Virg.* iii. 301. v. 49. 76. *Ovid. Faſt.* ii. 533. *Silius* xvi. 287, 304. *Auſonius opere cognomine. Joſeph. Iſcanus*, vi. 73. *Jo. Major.*

Parnaſſus, *Lucan.* v. 71. terræ umbilicus, *Claud. præfat. ad conſulatum Mallii Theodori.*

Ne Pars ſincera trahatur, &c. *Ovid. Met.* i. 191. *Claud. in Eutrop.* ii. 21.

Parthenope, *Aud. Aurelius.*

Parvi ineſt ſua gratia & virtus, *Virg. Georg.* ii. 412. iv. 6. *Æn.* v. 75. *Ovid. Remed.* ii. 23. *Stat.* i. *Silv.* 4. *verſ.* 34. *Manil.* iv. 913.

Parvo contentus, *vide ſub. tit.* Avaritia, Dives eſt qui parvo beatus nihil cupit, *Tibul.* i. *eleg.* 1. *&c.* Natura parvo contenta, *Claudian. in Ruſin.* i. 215.

Paſiphae, *Virg.* 6. *ecl.* 45. *Ovid. de arte* i. 290. *Petron. vario metri genere.*

Paſſer, *Catul.* 23. *Adr. Marius, epigr. Jo. Secundus epigr. Jo. Auratus.*

Patientia, *Virg.* v. 710. *Propert.* ii. *eleg.* 20. *Claudian. conſ. Mallii* 210. *Joſ. Iſcan.* i. 141. *Val. Acidalius*, i. *eleg.* 7. *Plaut. Aſin. act.* ii. *ſc.* 2. *v.* 57.

Patriæ amor & deſiderium, *Virg.* vi. 823. *Ovid. de Ponto.* i. *eleg.* 4. *verſ.* 33. *Joach. Bellaius. Heinſii monobiblos.* 9. *eleg.*

Patria eſt ubicunque bene eſt, *Ovid. de Ponto. eleg.* 4. *verſ.* 75. *Barlæus* i. *eleg.* 5.

Patris exemplum, *Virg.* xii. 433. *Juvenal.* xiv. *Sat. tota.*

Pavo, *Paſſeratius*, 15.

Pauper, *Virg.* xii. 518.

Paupertas læta, ſecura, *Ovid. Metam.* viii. 634. *Lucan.* v. 525. *Claud. in Ruſin.* i. 202. *Jo. Fabricius, Palingen. taurus, Druræi Alureduſ* ii. *act.* viii. *ſc.*

Paupertatis & divitiarum collatio, *Claud. in Ruffin.* i. 204. *Auſon.* 53. *Epig.*

Paupertas contemptui habetur, *Juvenal.* iii. *Sat.* 147.

Paupertatis mala, *Natalis comes*, i. *Mythol. c.* 10.

Pax, *Virg. eclog.* 16. *Æn.* i. 295. *Tibul.* i. *eleg.* ii. *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Ovid. Faſt.* i. 705. *Senec. Medea.* 63. *Senec. Herc. Fur.* 927. *Lucan.* i. 60. *Sil.* xi. 595. *Claud. bell. Gildon. præfat. Claud. de laud. Stilic.* i. 220. ii. 191. 287. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 195. *Calphurn. eclog.* i. *Paſſeratius.* 5. *Nath. Chytræi ſylva. Secundus*, iii. *eleg.* 8. *Paling. cancer, Barcl. Argenis*, iii. *metr.* 2. *Heinſii Herodes, chorus* iv. *Caſimirus Sarb.* i. *lyr.* 1 *ode.*

Peccata non ſunt æqualia, *Hor. Sat.* i. 3.

Pecudes, *Lucr.* ii. 318.

Regina Pecunia, *Hor. Epiſt.* i. 6. 6. *Petron.* 2. *metr. &* 28. *metr. Andr. Libavius, Jo. Secundus, Sylva* i.

Pegmata, *Claud. conſ. Mallii,* 317.

Pelicanus, *Jo. Lotichius.*

Pentheus, *Virg.* iv. 368. *Ovid. Met.* iii. 511. *Claud. in Eutrop.* ii. 522.

Peregrinatio, *Caſimirus Sarb.* iii. *lyric.* 8. *od.*

Perjuria ridet amantum Jupiter, *Horat.* ii. *od.* 8. *Tibull.* iii. *eleg.* 6. *Ovid. Amor.* iii. *eleg.* 3.

Peſtis, *Virg. Georg.* iii. 478. *Æn.* iii. 137. *Lucret.* vi. 1131. *Ovid. Metamorphoſ.* vii. 422. *Sen. Oedip.* 36. 110. *Stat. Theb.* i. 630. *Sil.* xiv. 582. *Cauſſini Nebuchodonoſ.* 3. *act.*

Phaeton, *Ovid. Metamorph.* ii. 1. *Sen. Med.* 599. *Claud.* iv. *conſ. Honorii,* 62. *Sidonius carm.* vii. 406. *Barclaii Euphorm.* i. *metr.*

Phalarica, *Virg.* ix. 705. *Sil.* i. 352.

Phalaridis taurus æneus, *Sil.* xiv. 213.

Philomela, *vide* Luſcinia, *Ovid. Met.* vi. 452.

Philoſophia, *vide* Cauſas cognoſcere rerum.

Philoſophia Naturalis, placita de principiis rerum. *Claud. conſ. Mallii Theod.* 71. *Gul. Xylander de Philoſophia & ejus partibus. Barlaus* 25. *Miſcellan.*

Philoſophia Moralis, *Claudian. conſ. Mallii Theod.* 92. *Barlaus ad Jac. Volmarium.*

Gnomæ Moralis & Civilis Philoſophiæ, *Dom. Baudius Iamb.*

Metaphyſica, *Barlaus* 26. *Miſcellan.*

Philoſophorum ſectæ, *Sidonius carm.* ii. 165.

Philoſophorum hypocriſis, *Juvenal.* ii. *Sat.* 1.

Phœbus, *Virg. Culex,* 12. *Tibul.* ii. *eleg. Ovid. Met.* i. 515. ii. 1. *Sidonius carm.* xxii. *Burg. Pontii,* 66.

Phœnix, *Ovid. Metam.* xv. 392. *Claudian. de laud. Stilic.* ii. 415. *Claudian. epigr. de Phœnice. Sannazarius de partu Virginis,* ii. 413. *Barcl. Euphorm.* i. *metr.* 11. *Barlai Britann. triumphans, verſ.* 110.

Pictoris elogium, *Baudius ad Rubenium, Var. Sylv.* ii. *Janus Pannonius, eleg.* 16.

Pietas in parentes, *Virg.* ix. 284. *Claudian. epigr. de Amphinomi & Anapii ſtatuis.*

Piſcator, *Ovid. Metam.* iii. 584. *Seneca Hercul. Fur.* 153. *Sil.* v. 46. vii. 501. *Plautus Rudens, act.* ii. *ſc.* 1. *verſ.* 1. *Leochai ecloga Piſcatoria.*

Piſcis, *Lucret.* i. 372. *Lucan* x. 200.

Planetæ, *Got. Torinus,* iv. *Anticlaud. pag.* 76.

Plantarum natura, *Barclaii Euphorm.* i. *metr.* 10.

Pluto, *Seneca Herc. Fur.* 721. *Claudian. rapt. Proſ.* i. 55. *Sannazarius de partu Virginis,* i. 400.

Podagra, *Claudian. epigram. in Podagram, Poſthii elegiaca, Joan. Som-*

Sommeri poemata, Bilibaldus Birekheymerus, Georg. Bartholdus Pontanus, Barberini Urbani PP. *pag.* 238.

Poeta, *Lucr.* i. 918. *Horat. od.* i. 1. iv. 3. *Propert.* iii. *eleg.* 2. *Ovid. de Arte*, iii. 539. *Juvenal.* vii. *Sat.* 52. *Sidon. carm.* ix. 208.

Poetarum catalog. *Sidon. carm.* xxiii. 135. *Heinſius* iii. *eleg.* 4. *Barlæus* ii. *eleg.* 27. *Idem, Miſcellan.* 3. *Jacob. Gaddius*, ii. 32, & 49, & 55, & 82. *Caſimirus Sarb. lyric.* 22. *ode.*

Poeta ſolicitudine omni liber. Muſis vacet, *Hor. od.* i. 26. *Epiſt.* ii 2. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 1. *verſ.* 39. *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 13. *verſ.* 3. *Juvenal.* vii. *ſat.* 56. *Zevecotius* ii. *eleg.* 10.

Poetarum vita, ſtudia, mores aſſeruntur, *Heinſii Hipponax.*

Poetæ ducibus curæ, *Claudian. præfat. ad* iii. *de laud. Stilic. Barlæus Panegyr. ad Comitem Penbrochiæ.*

Poetarum Latinorum elogia, *Barlæus.*

Poetarum ſterile ſtudium, miſeriæ & neglectus, *Martial.* i. 77. x. 4. *Juvenal.* vii. *Sat.* 1. *Barlæus D. Oldiſwortho. Zevecotius*, ii. *eleg.* 12.

Poetarum fabulæ & mendacia, *Virgil. Ætna*, 74. 567. *Joſ. Iſcanus*, iii. 454. *Paling. Aries & Gemini.*

Poetarum œſtrum, amor, *Ovid. Triſt.* ii. *verſ.* 363. *Martial.* viii. 73. *Heinſius*, iii. *eleg.* 7. *Barlæus in Epithalam. Conſt. Hugenii.*

Facit indignatio verſum, *Juvenal.* i. *Sat.* 22. 79.

Carmina morte carent, *Horat. od.* iii. 30. iv. 9. *Ovid. Amor.* i. *eleg.* 15. *Lucan.* ix. 980. *Martial.* x. 2. *Claud. laus Serenæ*, iv. *Sannazarius* i. *eleg.* 9. *Baudius* ii. *Iambic. ad Sebaſt. à Berghen. Scriverius. Barberini Urbani*, PP. *pag.* 270.

Carmine fit vivax virtus, *Hor. ode* iv. 8. *Tibul.* i. *eleg.* 4. *Propert.* iii. *eleg.* 1. *Ovid. de ponto*, iv. *eleg.* 8 *verſ.* 45. *Barlæus in Panegyr. ad Comitem Penbrochiæ.*

Poetæ veteres in pretio, *Hor. Epiſt.* ii. 1. *Perſ.* i. 76. *Martial.* v. 10.

In Poetarum recitationes, *Perſ.* i. 45. *Juvenal.* i. *Sat.* 1.

Poetæ mali notæ, *Virg.* iii. *ecl.* 26. *Horat. Sat.* i. 4. *Perſ.* i. *tota*, *Theod. Beza ſylva* 10. *Schoberus*, *Thom. Morus epigr.*

Poetæ vinoſi, *Horat. Epiſt.* i. 19.

De Arte Poetica, *Horat. ad Piſones Epiſt. Ovid. Remed.* i. 373. *Scriverius. Barberini Urbani* PP. 1. *pag.* 1. *Wolfgang. Loriſce.*

Poemata ſacra, *Auſon. Ephem. oratio, Damaſi Epiſcopi Romani elogia, Juvenci hiſtoria Evangelica, Aurelii Prudentii Pſychomachia, vitiorum & virtutum pugna. Hymni cathemerini. Periſtephanos de corona Martyrum.* Apo-

Apotheosis de divinitate. Ἁμαρτιγένεια, *de origine peccatorum in Symmachum.* Ἐγχειρίδιον *novi & veteris Instrumenti. Paulinus de S. Jo. Baptista, & epist. ad Ausonium : Honorii Fortunati lib.* 4. *de partu Virginis, de Christo, de vita hominum, de miraculis piorum, Sidonius carm.* xvi. *ad Faustum Episcop. Eucharistic. Frischlinus de Natali Christi, lib. Barberini Urbani* PP. *Hymnus ad Sp. S. de S. Elizabetha Lusitaniæ regina, de S. Maria Magdal. ode de partu Virginis Sannazarius, Christi Genethliacon. lib.* 3. *Idem de morte Christi, Sannazarius, Hieron. Vida. Christi Natalitia, Theod. Beza sylva* 3. *Cunæ Christi Valens Acidalius.* i. *eleg.* 1. *Fabrici victoriæ cœlestes. Husanus de Angelis. Cunradi Leii Idiotismi sacri. Lotichii Natalis Christi,* iv. *eleg.* 6. *Jo. Major. Adam. Silberus. Baudius,* i. *Iambic. in Trochaicis Canticum Mosis. Idem à Baldvino, Berligomio dictum. Hugo Grotius,* i. *sylv. Malapertius, Bauhusius Cabillaus. Barlæus, l.* i. *elegiæ plurimæ, Jac. Zevecotius, Jacobus Gaddius, Lud. Celotti Adrianus, chorus* 2. *Eiusdem Hendecasyllaba ad Christum nascentem. Casimirus Sarb. Franciscus de Mendosa flor. poet.*

Polyphemus, *Virgil.* iii. 617. *Ovid. Metam* xiii. 770.

Pompa, *Joseph. Iscanus* iii. 299. *Robertus Turnerus, vide* Triumphus.

Populi favor pernicioſus, *Sen. Octav.* 867.

Portenta, *vide* Prodigia.

Portus, *Virg.* i. 163. iii. 533. *Josephus Iscanus,* iii. 211.

Posteri, *Virg.* iii. 98.

Prælium, *vide* Belli, & exercituum conflictus, *Lucr.* vii. 475. *Stat. Theb.* viii. 597. *Josephus Iscanus* v. 140, 230. *Casimirus Sarb. lyr.* iv. *ode* 4.

Præluſtria vita, *vide* Alta cadunt.

Præmia victorum, *Virg.* v. 110. *Silius* xv. 254. xvi. 445.

Præmia promiſſa, *Virgil.* ix. 254.

Priapo immolatur aſinus, *Ovid. Fast.* vi. 339.

Principia rerum ſunt ardua, *Ovid. Metam. alluſ.* ii. 63. *Auſon.* 801. *epigram.*

Rudia, *Claud. conſ. Mallii Theod.* 43.

Principiis obſta, *Ovid. de Remed.* i. 79. *Sen. Hippol.* 130. *Senec. Troad.* 535. *Perſ.* iii. 63. *Claud. in Eutrop.* ii. 5. *Palingen. Scorpius.*

Principis officium & virtutes, *Virgil.* i. 511. *Senec. Med.* 220. *Senec. Octav.* 463. *Claudian.* iv. *conſ. Honorii* 257, 487. *Marten. Prætorius, Joh. Simenii, Princeps. Baudius,* ii. *Iambic. in Soteria. Barlæi.*

Barlæi Britannia triumph. Balzac. le prince.

Cura ſolicita, *Virg.* v. 700.

Amicitiæ emerendæ, *Hor. ep.* i. 17.

Vitia, *Sidonius carm.* v. 322.

Procris & Cephalus, *Ovid. de Arte* iii. 675. *Ovid. Metam.* viii. 694.

Prodigia, portenta, *Virgilius Georg.* i. 468. *Ovid. Metamorphoſ.* xv. 785. *Lucan.* i. 525. *Stat. Theb.* ii. 53. vii. 403. *Sil.* v. 45. 624. *Claud. in Eutrop.* ii. 40. *de bello Get.* 226. *Joſ. Iſcanus*, vi. 662. *Barclaii Argenis*, ii. *metr.* 2.

Prodigus, *Perſ.* vi. 23.

Proditio, *Claud bell. Gildon.* 262. Troiæ, *Joſ. Iſcanus*, vi. 707.

Prometheus, *Hor. od.* i. 3. *Val. Flacc.* iv. 64. *Martial.* ix. 490.

Prometheus & Epimetheus: ratio provida & ſenſus improvidus, *Claud. in Eutrop.* ii. 490.

Propempticon, *Stat.* iii. *Sylv.* 2. *Dan. Heinſius, Sylv.* i. 1. *& Sylv.* ii. 9. *Barclaius lib.* ii. *poematum, Barcl. Argen.* v. 4. *metr. Caſp. Barlæus ad Georg. & Winceſlaum. Cigan. Ejuſd. ad Foppium. Ejuſd. ad Joh. Shoterb. Zevecotius*, ii. *eleg.* 8.

Proſerpinæ raptus, *Ovid. Med.* v. 391. *Ovid. Faſt.* iv. 423. *Stat. Theb.* xii. 269. *Claudius trib. lib. per totis.*

Proteus formas mutans, *Virg. Georg.* iv. 407. *Sil.* vii. 421. *Sannazarii ecloga* iv.

Protrepticon, *Stat.* v. *Sylv.* 2. *Auſonius.*

Providentia divina, *Boeth.* iv. 6. *metr.*

Providentia divina ſi regat vitam, cur bonis male ſit, malis bene, *Senec. Hippol.* 971. *Boeth.* i. 5. *metr. Plaut Miles glor. act.* iii. *ſc.* i. *verſ.* 135. *Palingen. ſcorpius, Hugo Grotius*, iii. *Farrag.* Bono nihil mali. *Barlæus* i. *eleg.* 12. *Zevecotii Maria Graca*, ii. *act.* 2. *ſc. Alabaſt. Roxan. act.* iv. *ſc.* 5.

Providentiane an fortuna res humanæ regantur, *Claudian. in. Ruffin.* i. 1. *Barlæi Venus ἀναδυομένη. Cauſſini Theodoricus* 1. *act. Nemeſis, Lud. Celotti Supor. act.* ii. *ſc.* 7.

Pſittacus, *Ovid. Amor.* ii. *eleg.* 6. *Stat.* ii. *Sylv.* 4. *Ti. Strozza. Paſſeratius*, 28. *Lotichius*, 21. *carm. Gazæus pag.* 25.

Pſyllii, *Lucan.* ix. 906.

Pueritia, *Hor. Epiſt. ad Piſones*, v. 158.

Pugna tumultuoſa, *Ovid. Metamorphoſ.* v. 2. xii. 222. *Stat. Theb.* i. 412. v. 240. vi. 164.

Pulchritudo, *vide* forma.

Pulex, *Ovidius, Lud. Bochellus, Barn. Briſſonius, pulex Catharinæ*

Q.

Catherina Rupella, Joseph. Scaliger. Jacob. Mangotius. Nic. Rapinus, Hieron. Angerianus.

Pulicis Epitaphium, *Fr. Taubmannus. Adam Siberius. Sal. Frencelius.*

Pulverea nubes, *Sil.* v. 535. *Claud. de bell. Get.* 455.

Purpura, *Nic. Rigaltius.*

Pigmæi, *Juvenal.* xiii. 167. *Claud. de bell. Gildon* 474.

Pigmalionis Statua, *Ovid. Met.* x. 243.

Pythagorica, Μετεμψύχωσις. *Tibull.* iv. *eleg.* 1. *Ovid. Met.* xv. 157.

Pythagorica litera Y, *Perſ.* iii. 56. *epigr. Virgilio adſcript.*

Python, *Ovid. Metam.* i. 438. *Claud. præf. ad* i. *in Ruſin.*

Q.

QUercus λεπτοφύρος, *Lucan.* i. 136.

Querc ii immotæ comparata conſtantia, *Virg.* iv. 441.

Quies, *Propert.* ii. *eleg.* 19. *Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 11.

R.

RAMUS aureus, *Virg.* vi. 136.

Ranarum & Murium pugna, *Huntingd. Plumtreus, vide* Batrachomyomachia.

R.

Rationis cum affectu lucta, *vide* Affectus.

Rector navis, *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 419.

Regia, *Virg.* vii. 170. *Catul.* 64. *Ovid. Met.* ii. 1. *Sen. Thyeſt.* 641. *Claud. rapt. Proſ.* i. 239. *Simon. Ogerius Sylv.*

Regum ſplendida miſeria, *Sen. Oedip.* vi. *Troad.* i. 289. *Agam.* 56. *Thyeſt.* 451. *Herc. Oet.* 648. *Octav.* 615. *Zevecotii Maria Græca, act.* ii. *ſc.* 2, & 3. *chorus. Ejuſdem Roſimunda, act.* iv. *ſc.* 2. *Druræi Alureidus* i. *act.* iv. *ſc.* & *act.* ii. *ſc.* 4. *Heinſii Herodes act.* iii. *Lud. Celotti Choſroes, act.* iii. *ſcen.* 3.

Regni adminiſtrandi præcepta, *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 257.

Religio, *Lucr.* i, 89. *Sil.* vii. 88. xiii. 315. *Petron. frag. Primus in orbe Deos, &c. Joſ. Iſcanus* i. 102. *Caſimir. Sarb. lyr.* iv. *od.* 1.

Remora, *Gazæus pag* 25.

Res ſecundæ non nôrunt modum, *Virg.* x. 509. *Joſ. Iſcanus* i. 33.

Rex, *Sen. Herc. Fur.* 756. *Lud. Celotti Sapor.* iii. *chorus.*

Rex eſt qui metuit nihil. Mens bona te Regem non Diadema facit, *Senec. Thyeſt.* 345. *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 257. *Tho. Morus, epigr. Malapertii Sedechias*, iii. *chorus, Druræi Alureidus, act.* iv. *ſc. ult. Heinſii Herodes, act.* iv. *Cauſſini Felicitas trag. act.* i. *Jac. Gaddius*, xii. *Caſimir. Sarb.* i. *lyric.* 17. *ode. Caſimir.* iv. *lyric.* 3. *ode.*

Rex

Rex colendus, ut qui ſalus populi, *Virg. Georg.* iv. 210.

Rex juvenis, *Silius* xiv. 87.

Rhetorum conditio miſera, *Juvenal.* vii. *Sat.* 150.

Riſus encomium, *Cœl. Calcagninus.*

Rivus, *vide* Fluvius, *Catul. epig.* 69. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 112.

Rob'galia, *Ovid. Faſt.* iv. 914.

Roma, *Virg.* vi. 781. *Sidonius, carm.* ii. 395. *carm.* v. 13. 100. *Zevecotius* i. *eleg.* 3. *Heinſius Herodes chorus* iv. bonarum artium nutrix. *Caſimirus Sarb.* iv. *lyric.* 9. *od. Barberin. Urban.* PP. *pag.* 209, 210.

Romæ incunabula & incrementa, *Virg.* viii. 338. 630. *Tibul.* ii. *eleg.* 5 *Prop.* iv. *eleg.* 1. *Ovid. de Arte*, iii 115. *Ovid. Faſt.* i. 103. *Sil.* i. 606. *Aud. Aurelius perpetuo carmine. Lipſius Miſcellan.*

De vitis Cæſ. ex numiſmatis Romanis reſtitutis, *Barlæus* ii. *Miſcellan.*

Romani imperii majeſtas, *Virg.* xii. 838.

Ros, *Sannazarius de partu Virginis* ii. 360.

Fabula roris. *Dan. Heinſius Eleg. Juvenal.* 2.

Roſæ, *Auſon. eidyll.* 14. *Paſſeratius*, 31. *Valens Acidalius* 2. *Joach. Camerarius, Janus Gulielmus, Barb. Urban.* PP. *pag.* 236.

Rubor ex Verecundia, *Ovid. Metamorphoſ.* iii. 183. iv. 330. *Claudian. rapt. Proſ.* i. 273.

Rupes, *Virg.* vii. 587. comp. 10. 694. *Stat. Theb.* ix. 92. *Lud. Alealmus, Dom. Baudius, epos* vii.

Ruſtica vita laudata. *Virg. Ge.* ii. 458. 513. *Ætna* 259. *Culex* 57. *Hor. Epod.* 2. *Sat.* ii. 6. *Epiſt.* i. 10. 14. 16. *Tibul.* i. *el.* 1. 5. ii. *el.* 3. *Ovid. Re.* i. 169. *Sen. Hippol.* 482. *Manil.* v. 235. *Juvenal.* iii. *ſat.* 190. *Martial.* x. 51. *Claud.* i. *in Ruffinum* 201. *& epigr. de ſene Veronenſi, Ang. Politiani ruſticus, Ant. Muretus, Sannazarius* i. *eleg.* 2. *Hen. Stephanus Idyl. Lotichius*, iii. *eleg.* 8. *Jo. Secundus, epigr. ad Hier. Suritam, Leochæus, ecleg.* 1. *Saluſt. Bartaſ.* iii. *Zevecotii Roſimunda, act.* iv. *ſc.* 2, *Jac. Gaddius* ii. 68. *Barber. Urban.* PP. *pag.* 168. *pag.* 192. *pag.* 199.

Urbanæ vitæ & ruſticæ diſcrimina, *Caſp. Barl.* ii. *eleg.* 13. *Eliſ. Jo. Weſtonia* 8. *epigr.*

Urbanæ & aliis vitæ inſtitutis prælata, *Virg. Ge.* ii. 493.

Ruſtica ſacra, *Virg. Ge.* i. 338. ii. 380. *Ovid. Faſt.* i. 667.

Ruta. *Lotichius* ii. *eleg. carm.*

S.

SABINÆ raptæ, *Ovid. Art.* i. 100. *Ovid. Faſt.* ii. 196.

Sacerdotum mollities perverſa, *Juvenal.* ii. *Sat.* 84.

Sacra, *Virgil.* i. 420. iv. 200. viii. 179, 273. *Tibul.* ii. *eleg.* 1, 5. *Senec. Agam.* 575. *Hercul. Fur.* 908, *Herc. Oet*, 764. *Sil.* i. 119.

Sacra exſecranda, *Sen. Thyeſt.* 680. *Sil.* iv. 799. *Heinſii Herodes, act.* i.

In ſacris velamen, *Virg.* iii. 405.

Mens pura melius litat, quam manus plena, *Horat. od.* iii. 23. *Ovid. Triſt.* ii. 75. *v. Perſ.* ii. 71. *Joſ. iſcan.* iii 10.

Victima parva litat, *Ovid. de Ponte*, iv. *eleg.* 8. *verſ.* 37. *Stat.* i. *ſylv.* 4. 125. *Martial.* x. 58. *Barlæus in Euchariſtico ad comitem Penbroch. Idem* ii. *eleg.* 2.

Sagittandi geſtus, *Virg.* xi. 853.

Sagittandi peritus, *Sil.* ii. 93.

Sagitta Parthi, *Virg.* xii. 856.

Salices, *Sannazarii ecloga* vi.

Salmoneus, *Virg.* vi. 585.

Salubria pro ſuavibus propinanda, *Lucr.* i. 932.

Sapientia robore potior, *Hor od.* iii. 4. *Ovid. Met.* xiii. 371. *Got. Torinus* ii. *pag.* 35.

Sapientia præſtat tranquilitatem, quam cætera impediunt, *Lucr.* ii. 1.

Sapiens, *Hor. ep.* & *Lucan. alluſ.* ii. 268. *Claud. Conſ. Mallii* 205. *Dom. Baudius* ii. *Iamb ad Win. Evarwinium. Caſimir. Sarb. lyr.* iv. *ode* 3.

Sapientes 7. Græciæ, *Auſonii ludus ſapientum, Sidonius carm.* ii. 157. *carm.* xv. 44. *carm.* xxiii. 98.

Saturnalitius riſus, *vide* Cal. Jan. Decembris, *Stat.* iv. *ſylv.* 9.

Saxum de monte ruens, *Virg.* xii. 684.

Scævæ factum, *Lucan.* vi. 149.

Scævolæ ſpectaculum, *Martial.* viii. 30. *lib. ſpect. ep.* 7. factum, *Martial.* ii 22. *Sidon. carm.* v. 76. *Barlæi oratio Scævola.*

Scelera, *Manil.* ii. 583. *Juvenal.* xiii. *Sat.* 145. *Claud. bell. Gildon.* 166.

Scelera in autores redeunt ſuos, *Ovid. de Arte* 650. *Claud. in Eutrop.* i. 158. *Heinſii Herodes trag. act.* iv. *ſc.* 1, & 3. *Lud. Celotti Chefroes, chorus* 1, & 4.

Scelus horrendum, ſuorum cædes & epulæ, *Senec. Med.* 40. 120. *Thyeſt.* 690. *Lucan.* i. 375. *Stat. Theb.* vi. 498. *Juvenal. Sat.* xv. 122. *Sidon. carm.* ix. 107. *Alabaſtri Rox. act.* v. *ſc.* 4.

Sceptrum, *Virg.* xii. 206.

Schola, *Hulricus Schoberus.*

Scholarcha, *Barlæus* vi. *Miſcellan.*

Scientiæ

Scientiæ votum, *Virg. Georg.* ii. 475.
Scientiæ contemptus, *Perſ.* iii. 78.
Sciurus, *Natalis Comes*, iii. *venat.*
Scriptoria penna, *Jan. Douza epiſt. ad Janum Hautenum*, *Michael Ferdius.*
Scripturæ elegantis, ſeu calligraphiæ laus, *Dom. Baudius* iii. *Iambic. ad Cornel. Boiſſens*, *Barb. Urban.* PP. *p.* 224. *vide* Notarius velox.
Scylla, *Virg.* iii. 419. *Ciris. Sen. Med.* 250.
Scylla Niſi, *Ovid. Met.* viii. 81. *Virg. Ciris*, 135.
Scythia, *Virg. Georg.* iii. 349. *Sidon. carm.* ii. 239.
Seculare carmen ad Apollinem, *Hor. poſt. lib. epod.*
Seculare carmen ad Dianam, *Catul.* 35.
Securitas, *Virg.* iv. 561.
Seditio, *Virg.* i. 154.
Senectus, *Virgil.* v. 395, 415. viii. 598. *Horat. Epiſt. ad Piſones*, *verſ.* 168. *Prop.* ii *eleg.* 14. iv. *el.* 5. *Gal. eleg.* 1. 1, *&* 2. *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 8. *de Ponto* i. *eleg.* 5. *verſ.* 1. *Claud. in Ruſin.* i. 134 *in Eutrop.* i. 110. *Aud. Aurelius eleg. ad filium*, *Buchanan. eleg.* 2. *Jac. Gaddius*, i. 23.
Senectus miſera, *Ovid. Metamorphoſ.* xiii. 518. *Juvenal. Sat.* x. 190.
Senectutem præproperant curæ, *Boeth.* i. 1. *metr.*
Senſus quinque, *Got. Torinus*, iv. *pag.* 68.
Senſuum delinimenta, *Lucr.* ii. 498.
Sepultura, *Virg.* x. 904. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 2. *verſ.* 52. ii. *eleg.* 3. *verſ.* 69.

Sepulcura alia apud gentes alias, *Sil.* xiii. 468.
Serpens, *Virg. Culex*, 162. *Stat. Theb.* v. 505. *Sil.* iii. 185. vi. 151, 254.
Serpentes, *Virg. Georg.* iii. 414. *vide* Anguis, *Lucan.* ix. 700.
Servus frugi, *Plaut. Aulul. act.* iv. *ſc.* 1. *v.* 1. *Menechmi*, *act.* v. *ſc.* vi. *v.* 1.
Servus nequam & inutilis, vile mancipium, *Claud. in Eutrop.* i. 32. 128. *Plauti Bacchides*, *act.* iv. *ſc.* iv. *v.* 8. *Plauti Perſa act.* iii. *ſc.* iii. *v.* 13.
Sexum qui mutarint, *Auſon.* 68. *Epigr. Ovid. Met.* Tireſias, Cenеus, &c.
Sibyllæ antrum, *Virg.* vi. 42.
Sibyllæ folia, *Virg.* iii. 445. vi. 74.
Sicilia, *Virg.* iii. 414. *Lucr.* i. 715. *Silius* xiv. 20. *Claud. rapt. Proſ.* i. 144.
Sidera ſigna cœleſtia, *Manil.* i. 297 *Auſon. eclog. Heinſius ſylv.* iii *manes Douzæ* 5. *Barlæus in obitum Willebr. Snellii*, *Zevecotii Roſimunda chorus*, ii. *Heinſii Herodes*, *chorus*, ii. *eleg. Juvenc.* iii. *Got. Torinus*, v. *pag.* 84.
Silenus, *Virg.* vi. *ecl.* 14. *Petron.* 23. *metr.*
Simia, *Claud. in Eutrop.* i. 303. *Micyllus ſylv.* iv. *Jac. Eyndius cercopitheci epicedion. Dan. Heinſius*, ii. *ſylv.* 8. *Natalis Comes*, iii. *venat. Gazæi pia Hilaria*, *p.* 11, *&* 96.
Sirenes, *Epigr. Virg. adſcript. Martial.* iii. 64. *Claud. rapt. Proſ.* iii. 254. *Claudian. epigr.*

Siria ſtella, *Virg.* x. 273. *Stat.* iii. *ſylv.* 1. *verſ.* 52. *Sil.* xiv. 255.

Sitis, *Lucan.* iv. 333. *Raph. Thorius hymn. Tabac. p.* 2.

Sol, *Ovid. Metamorphoſ.* ii. 24. iv. 226. xv. 192. *Heinſius* iii. *Sylv. manes. Douza*, 4. *Paling. Cancer. Barlæus hymn. in Chriſtum*, 90. *verſ. Idem* x. *Miſcellan.*

Solis regia, *Ovid. Metamorphoſ.* ii. 1.

Sol refugus, *Sen. Thyeſt.* 783.

Solis eclipſis, *Sannazarius de partu Virginis* i. 371.

Somnium, *Virg.* vi. 283. xii. 908. *Lucr.* iv. 35. 454. 1000. *Tibul.* iii. *eleg.* 4. *Ovidii ſomnium. Ovid. Metamorph.* xi. 634. *Lucan.* vii. 7. *Sil.* iii. 166. *Petron.* xix. *metr. Martial.* vii. 53. *Claudian. in Ruſin.* ii. 327. *Auſon. Ephemeris. Joſeph. Iſcan.* v. 428. *Tit. Strozza, Bezæ Juvenilia, Heinſius*, iii. *eleg.* 2. *Zevecotii Maria Græca, act.* iii. *ſc.* 2. *Druræi Alureidus. act.* ii. *ſc.* 1. *Cauſſini Nabuchodonoſ. act.* ii. *Alabaſtri Roxana, act.* ii. *ſc.* 4. *& act.* iii. *ſc.* 2.

Somnia ſibi quiſque facit, *Lucr.* iv. 959. *Sen. Octav.* 630. *Petron.* 13. *metr. Zevecotii Maria Græca, chorus* ii.

Somnii portæ, *Virg.* vi. 893. *Claud. præf. in* vi. *conſ. Honorii.*

Somnus, *Virg.* iii. 511. v. 854. vi. 523. *Culex* 155. *Ovid. Met.* xi. 624. *Sen. Herc. Fur.* 1064. *Stat.* v. *ſylv.* 4. *Theb.* i. 142. v. 196. *Sil.* x. 341. *Val. Flacc.* viii. 70. *Jo. Secundus.* ii. *eleg.* 9. *Jan. Pannonius, eleg.* 12. *Tho. Morus epigr. Leochæus* i. *Panthea.*

Somni regia, *Ovid. Metam.* xi. 593. *Stat. Theb.* x. 86.

Soteria, *Stat.* i. *ſylv.* 4. *Baudius* ii. *Iambic. Henric.* IV. *Gal. Reg. Barcl. Argenis*, v. 1. *metr. Barlæus reſt. Conſt. Hugen.*

Spectrum, *Zevecotii Roſimunda, act.* iii.

Spelunca, *Virg. Georg.* iv. 419. *Ovid. Metam.* iii. 22. *Sannazarius de partu Virginis* ii. 284.

Spes, *Tibul.* ii. *eleg.* 7. *Ovid de ponto*, i. *eleg.* 7. *verſ.* 27. *Barcl. Euphorm.* i. *metr.* 3.

Sphæræ & Zonarum ratio, *Virg. Georg.* i. 234. *Ovid. Metam.* i. 45. *Buchanan. lib. quinque. Claud. epig. in Sphæram Archimedis.*

Sphinx, *Sen. Oedip.* xxix.

Spolia hoſti exuta, *Virg.* vii. 185.

Sponſio, *Virg.* iii. *ecl.* 29.

Statuæ, *vide* Artificum opera.

Stella cadens, *Virg.* v. 527. *Sil.* i. 348.

Sterilitas, *vide* Terra ſterilis.

Straminis encomion, *Wiacbrami Palamedia.*

Strena, dona Saturnalitia, *vide* Cal. Decembris, *Stat.* i. *Sylv.* 6. *verſ.* 10. *Jo. Paſſeratii plurima & varia, Dom. Baudius* ii. *Iambic. ad Elizabetham Regin. Ibidem ad Jo. Boiſſiſium*, ix. *epos ad Philip. Sidneium, Jun. Lernutius D. Ferdinanda, Juſt. Lipſius. Buchanan. Strena, epigr.* iii.

Struthiocamelus, *Claud. in Eutrop.* ii. 310.

Stryges, *Ovid. Faſt.* vi. 131.

A Studiis aſſuetis haud facile recedimus, *Ovid. de ponto*, i. *eleg. verſ.* 35.
Studia, *Barlaus Paneg. ad Ger. Voſſ.*

Stygis jusjurandum, *Virg.* ix. 104. xii. 817. *Ovid. Metam.* iii. 299.

Superbia, *Claud. de laud. Stilic.* ii. 160. *Got. Torinus*, iv. *pag.* 76.

Superbos ulciſcitur Deus, *Horat. od.* i. 34.
Inſolentia Niobes, *Ovid. Met.* vi. 193.
Superſtitio, *Horat. Sat.* ii. 3. *Perſ.* ii. 30. v. 180. *Juvenal. Sat.* vi. 512. xv. 1. *Joſ. Iſcan.* iv. 320.
Supplicatio deorum, *Virgil.* xi. 477.
Symplegades, *Senec. Med.* 341. *Val. Flacc.* iv. 636. 658.
Syrtes, *Lucan.* ix. 301.

T.

TABACI, ſeu Pæti Hymnus, *Raphael. Thorius. Petrus Bethius.*
Contra Tabacum, *Barclaii Euphorm.* ii. *metr. ult. Petrus Bethius.*

Taciturnitas, *Hor. od.* iii. 2. *Petron. Frag.* Nam citius flammas, &c. *Claud. in Rufin.* ii. 285. *Auſon. Epiſt.* xxv. 26.
Tantalus, *Sen. Agam.* 762. *Sen. Thyeſt.* 140. *Petron. 9. metr.*

Tarpeia, *Propert.* iv. *eleg.* 4.

Tartarus, *Virgil.* vi. 574. *Val. Flacc.* iii. 398.

Taurus, *Sannazarius de partu Virginis*, i. 413.

Taurorum pugna, *Virg. Georg.* iii. 220. *Æn.* xii. 715. *Lucan.* ii. 601.

Taurus Maurinus, *Sen. Hippol.* 1033.

Tela Martia, *Virg.* xii. 283. *Stat. Theb.* v. 384. vi. 406. *Achilleid.* ii. 418.

Telæ, *Ovid. Metamorph.* vi. 55. *Claudian. rapt. Proſ.* i. 249. ii. 41. *Claudian.* iv. *conſ. Honorii* 529.

Tempeſtatum prognoſtica, *Virg. Georg.* i. 253, 311, 350. *Æneid.* v. 11. *Lucan.* 540. *Claud. de bell. Gildon.* 490.

Tempeſtas Cœli, *Virg. Georg.* i. 318. *Æn.* iv. 160. v. 694. *Lucr.* vi. 172. *Sil.* xii. 608, 652. *Malapertius de ventis lib. duob.*

Tempeſtas Maris, *Virg.* i. 83. iii. 194. *Culex* 346. *Hor. Epod.* x. *Ovid. Metamorphoſ.* xi. 481. *Ovid. Faſt.* iii. 587. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 2, & *eleg.* 3. *verſ.* 105. *el.* 10. *verſ.* 15. *Sen. Agam.* 462. *Thyeſt.* 575. *Lucan.* v. 565, 635. *Stat. Theb.* iii. 26. v. 363. *Sil.* xvii. 241. *Val. Flacc.* i. 614. *Juvenal.* xii. *Sat.* 17. *Adr. Damman. Barcl. Euph.* i. *metr.* 2. *Cauſſini Solyma, act.* iii. *ſcen.* 2. *Jac. Gaddius*, ii. 65.

Templum & lucus, *Virg.* i 445. *Sil.* i. 81. *Calphurn. eclog.* vii.

Tempus fugit, *Tibul.* i. *eleg.* 4. *Ovid. Metam.* ii. *alluſ.* 70. xv. 179.

Tempus edax rerum, *Gal. eleg.* 1. *Ovid. Metam.* xv. 233. *Ovid. de Ponto* iv. *eleg.* 10. *verſ.* 3. *Sen. Troas*, 380. *Claud. de laud. Stilic.* ii. 427. *Auſon.* 34. *Epig. Hugo Grotius*, i. *Farrag. in Gruteri Inſcriptiones.*

Tempus duriſſima mollit, *Ovid. de Arte* 473. *Ovid. Triſt.* iv. *el.* 6. *verſ.* 1. *de Ponto*, i. *eleg.* 4. 15. *Sen. Agam.* 127.

Temporis opportunitas, *Ovid. Remed.* i. 131.

Tempora ſignat propria Deus quæ nobis obſervanda, *Boeth.* i. 131.

Tenebræ, *Lucr.* iv. 168. *Sil.* v. 34. *Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 8. *Cauſſini Nebuchodon.* 3. *act. ſc.* 2.

Terminalia, *Ovid. Faſt.* ii. 640.

Terra mater omnium, *Lucr.* ii. 990. *Ovid. Metam.* ii. 15. *Stat. Theb.* iv. 302.

Terra ſterilis, *Tibul.* iv. *eleg* 1. *Ovid. Metam.* v. 476. *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 10. *verſ.* 71. *de Ponto*, i. 4. *eleg.* 51. *verſ.* 3. *eleg.* 1. *verſ.* 13. *Sen. Herc. Fur.* 697. *Secundus*, iii. *eleg.* 11.

Terrarum naturæ variæ, *Virg. Ge.* i. 53. ii. 109. 179. *Ovid. de Arte*, 759. *Manil.* iv. 724. *Sidon. carm.* v. 42.

Terræ motus, *Virg. Æneis*, 149. *Ovid. Met.* xv. 300. *Sil.* v. 611. *Sannazarius de partu Virg.* i. 381.

Terræ Deiparæ, & Diis ſacræ, *Claudian. quart. Conſ. Honorii* 327.

Sannazarius de partu virginis, ii. 257. *Sannazarius eclog.* iii.

Thermæ, *Poſthii elegiaca.*

Theſeus & Ariadne, *Catul.* 64.

Theſſalia, *Lucan*, vi. 333.

Thraces, *Sidon. carm.* ii. 35.

Tigris, *Stat. Theb.* ii. 128. iv. 315. x. 114. *Silius* iv. 333. xii. 457. *Claudian. rapt. Proſ.* iii. 263. *Natalis Comes*, ii. *Venat.*

Timor, *Virgil.* ii. 737. iii. 30. 259. 308. vi. 54. *Ovid. Metamorphoſ.* ii. 180. xi. 417. *Senec. Troad.* 621. *Hercul. Oet.* 706. *Lucan.* i. 192.

Nihil ſtulte timendum aut concupiſcendum, *Caſimirus Sarb.* ii. *lyric.* 16. *ode.*

Titanes, *vide* Cyclopes & Gigantomachia, *Claud. rapt. Proſ.* iii. 182. *Claud. tert. conſ. Honorii* 159.

Tityus, *Virg.* vi. 595.

Toga dono miſſa, *Martial.* viii. *Epigram.* 28. *Paſſeratius* 7.

Tonitru, *Virgil.* vii. 141. *Lucret.* v. 1270. vi. 95. *Horat. ode* i. 34. *Sil.* xii. 604. *Cauſſini Nebuchodonoſor, act.* 3.

Tormenta, *vide* Cruciatus.

Torpedo, *Claud. Epigr.*

Torpor, *Barberini Urbani* P P. *pag.* 283.

Torrens, *vide* Fluvius exundans.

Tragœdiæ,

T.

Tranquillum mare, *Virg.* i. 146. *Senec. Agam.* 425. *Lucan.* v. 442. *Stat.* ii. *Sylv.* 2. *verſ.* 24. *Theb.* iii. 255. *Achilleid.* i. 35. *Sil.* vii. 264.

Tranquilitas, *Tibul.* iv. *eleg.* 1 *Prop.* iii. *eleg.* 8. *Stat. Theb.* v. 468. *Val. Flacc.* ii. 56.

Triton, *Ovid Metam.* i. 332. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ,* 132.

Triumphus, *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 2. *Silius,* xvii. 632. *Claudian.* vi. *Conſ. Honorii.* 374. *de laud. Stilic.* iii. 67. *Sidonius carm.* v. 592. *Barlæus ſub fine obſid. Sylv. Ducis Eiuſdem capita Olinda Parnambuci.*

Trojæ Deſcriptio, *Joſeph. Iſcan.* i. 474.

Trojæ excidium, *Sen. Agam.* 605. *Petron.* Ἰλίε ἅλωσις ix. *metr. Joſephus Iſcanus ſex lib.*

Tropæum, *Virg.* ix. 582.

Tuba, *Virg.* ix. 503. *Lucr.* iv. 548.

Tulliæ facinus parricid. *Ovid. Faſt.* vi. 595. *Sil.* xiii. 834.

Tumultus populi, *Sen. Octavia,* 770.

Tumultus, *Virg. Culex.* 392. *Joſ. Iſcanus.*

Mauſolæum Gulielmi principis Arau. *Barlæus.*

Turbo, *Virg.* vii. 378.

Turris, *Virg.* ii. 46.

Tutelares locorum Dii. *Sidonii carm.* ix. 165.

V.

Typographiæ inventum, *Theo Readi inventa adeſpota. Octav. Meninus. Eliſab. Joanna Weſtonia, Caſimirus Sarb.* iii. *lyric.* 31. *ode.*

Tyrannorum metus & miſeria, *Boeth.* iv. 2. *metr. vide,* Regum ſplendida miſeria.

Tyrannicidæ, *Buchanan.* 7. *ſylv.*

V.

Valedicendi formula, *Virg.* iii. 493. *Diræ* 89.

Vana omnia, ô quantum eſt in rebus inane! *Zevecotius* ii. *eleg.* 13. *Idem.* i. *Sylv.*

Varietas grata, *Petron. Frag.* Nolo ego ſemper idem.

Vates & Vaticinium, *vide* Enthuſiaſmus. *Virg.* ii. 359. *Sen. Troad.* 352. *Lucan.* i. 587. v. 194. vi. 425. *Stat. Theb.* vii. 706. *Sil.* iii. 695. *Claud.* iv. *Conſulat. Honorii* 141. *Sidonius carm.* v. 260. ix. 187. *Barcl. Argenis* ii. *metr.* 7.

Vates, *Virg.* x. 177.

Velox, *Virgil.* v. 316. vii. 700. vii. 808. xi. 248. *Prop.* ii. *eleg.* 23. *Ovid. Metamorphoſ.* x. 653. *Lucan.* i. 228. *Stat. Theb.* vi. 638. *Senec. Thebaid. Hippolyt. Claudian. rapt. Proſ.* ii. 197. *tert. Conſulat. Honorii.*

197. *Sidonius carm.* v. 165. xiii. 342.

Venatrix, *Virg.* i. 319.

Venatus, *Virg.* iv. 130. 151. *Propert.* ii. *eleg.* 16. *Ovid. Remed.* i. 199. *Metam.* iii. 144. vii. 339. *Seneca. Hippol.* 1. *Olympii Nemesiani Cynegeticon. Claud. de laud. Stilic.* i. 64. iii. 317. *Ranzovii Epigr. Barlæi. Britannia triumph.* 177. *Caussini Nebuchodonos.* 5. *act. scen.* 3. *Nat. Comes lib.* 4.

Veneficia, *vide* Magiæ vis. *Virg. 8. eccl.* 63. *Ciris*, 374. *Horat. Epod.* 5. 17. *Sat.* i. 8. *Tibul.* ii. *eleg.* 4. *Propert.* iv. *eleg.* 5. *Ovid. Remed.* i. 249. *Metamorph.* vii. 182. 235. *Sen. Med.* 716. 739. *Lucan.* vi 517. *Sil.* i. 94. *Juvenal.* vi. *sat.* 611. *Sidonius carm.* v. 125. *Leochæus eclog.* 3.

Venetiarum situs, *Sannazarius* i. *lib. Epigr.*

Venetiarum, *lib. tres Germ. Aud. Aurelii. Sannazarius*, iii. *eleg.* 1. *Jo. Lauterbachius, Guil. Alabastor Epigr.* 2.

Venti, *Virg.* i. 56. ii. 416. *Lucret.* i. 871. *Ovid. Metam.* i. 56. *Manil.* iv. 580. *Malaperius, de Ventis lib. duob.*

Venti secundi, *Virg.* iii. 69. 130.

Venti discordes, *Enn.* xvii. *Virg.* x. 355. *Ovid. Trist.* 2. *lib.* 2. *vers.* 23. *Stat. Theb.* xi. 1. 3. *Sil.* vii. 570. *Jan. Pannonii*, Eranemus, *id est*, ventorum contentio, *vide* Tempestas.

Venti quare ex Astræa & Aurora fingantur nati, *Bersmannus* i. *eleg.* 10.

Venus, *Jos. Iscanus* ii.

Venus omnium genitrix, *Lucret.* i. 1. *Gal. eleg.* 5. *Ovid. Fast.* iv. 92. *Senec. Hippol.* 467. *Stat.* i. *Sylv.* 2. 183. *Barlæi Venus Batava.*

Venus Dormiens, *Claud. Epithal. Palladii & Celerinæ.*

Veneris pervigilium, *Catul.*

De venere & vino. *Epigr. Virgilio adscript. Barberini Urbani* PP. *pag.* 135. *vide* Luxus gulæ & Veneris.

Ver, *Virg.* 3. *ecl.* 56. *Ge.* ii. 320. *Horat. od.* i. 4. *Catul.* 47. *Ovid. Metamorphos.* xv. 201. *Fast.* i. 149. iii. 237. iv. 127. *Ovid. Trist.* iii. *eleg.* 12. *Stat. Theb.* v. 459. *Martial.* x. 51. *Bonamicus* 8. *Fracastorius, Naugerius* 25. *Basil. Zanchius, Adrian. Marius, lib.* ii. *eleg.* 4. *Jo. Secundus* ii. *eleg.* 1. *solennes, Zevecot. Maria Græca, act.* 1. *sc.* 1. *Jacob. Gaddius*, i. 7. ii. 26. & 63. & 75. & 93.

Vertumnus, *Propert.* iv. *eleg.* 2. *Ovid. Metamorphos.* xiv. 640. *Just. Lipsius, Miscellan.* 1.

Vesævus, *Val. Flacc.* iv. 507.

Vesper, *Virgil.* 1. *ecl.* 83. *Ge.* i. 252. iii. 236. *Æn.* i. 378. *Stat. Theb.* ii. 41. & 527. iii. 407. *Strada* iii. *Momus.*

Vesta, *Ovid. Fast.* vi. 290.

Veſtis, *vide* Luxus in veſtitu.

Verita appetuntur, *Hor. od.* i. 3. *Dom. Baudius* iii. *Iambic. ad Scriverium.*

Via Domitiana, *Stat.* iv. *Sylv.* 3.

Viciſſitudines rerum, *vide* omnia mutantur: poſt nubila Phœbus, poſt tempeſtatem tranquillitas, *Boeth.* 1. 3. *metr. Paling. Cauc. Caſimirus Sarb.* 1. *Ode* 2.

Victus tenuis commoda, *Hor. Sat.* ii. 2.

Victoria, *Claud. de laud. Stil.* iii. 199.

Vigila, *Virg.* x. 228.

Vigiliæ, *comp.* fœminæ lanificæ, *Virg.* viii. 408.

Villæ laus, *Stat.* i. *Sylv.* 3. ii. *Sylv.* 2. *Martial.* iii. 58. *Auſon.* 3. *eidyl.*

Vina parant animos, faciuntque ad gaudia promptos, *Horat. ode* i. 18. iii. 21. *Epiſt.* i. 5. *Ovid. Remed.* ii. 410. *Baudius* ii. *Iambic. Genio Belimont. libert. Leochæus* i. *eleg.* 2.

Vinum ut noxium, *Virg. Georg.* ii. 454. *Epigr. Virgilio adſcript. Terent. Eunuch.* iv. *act.* 5. *ſc. Horat.* i. *ode* 18. *Propert.* ii. *eleg.* 24. *Ovid. Metamorph.* iii. *alluſ.* 531. *Leochæus* ii. *eleg.* 4. *Rauhuſius* ii. *Ep.* 1.

Vinalia, *Ovid. Faſt.* iv. 861. *Venitoria ecloga Leochæi.*

Vindicta, *Juvenal.* xiii. 180. *Senec. Medea, act.* i. & *Hercules Fur. act.* 1. *Alabaſtr. Roxan. act.* ii. *ſc.* 4.

Vir bonus, *Lucan.* ii. 380. *Stat.* ii. *Sylv.* 2. *verſ.* 123. *Sylv.* 3 *verſ.* 70. *Martial.* iv. 5. x. 23 *Auſon Eidyl.* 16. *Epigr. Virg. adſcript. Ulric. Huttenus.*

Virtutis & voluptatis deliberatio, *Silius* xv. 11.

Virtus colenda, inſuper celebranda, *Barberini Urbani* PP. *pag.* 195.

Virtus ſeipſa contenta, *Plaut. Amph. act.* ii. *ſc.* ii. 15. *Claud. conſ. Mallii Theod.* i. *Baudius* ii. *Iambic. ad Levinum de Witte; Barlaus* 13. *Miſcellan.*

Virtus, *Stigelius Guil. Duci Juliæ.*

Tendit in ardua Virtus, preſſa renititur, *Ovid. Met.* ii. 63. *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 3. *verſ.* 73. *vide*, Adverſa illuſtrant. *Sen. Herc. Fur.* 436. *Lucan.* ix. 395. *Baud. præf. ad Iambic.* & i. *Iambic. ad Lernutium, Cauſſini trag. Felicitas*, 2. *act.*

Virtus in formoſo, *Virg.* v. 344.

Virtus neſcit mori. Virtutis fama ſuperſtes, *Virg.* x. 467. *Ovid. Metamorphoſ.* xii. 615. *de Ponto* iii. *eleg.* 2. *verſ.* 31. *Senec. Herc. Oet.* 1577. 1983. *Sil.* xiii. 662. *Claud. Conſ. Mallii. Theod.* 5. *Baudius* iv. *Iambic. cantio cygnea. Zevecotius*, i. *eleg.* i.

Viſcum, *Virg.* vi. 205.

Vita beata, *Martial.* x. 47. *Jo. Fabricii vita beata. Baudius* i. *Iambic. ad Lud. Tranſquanum, &c. Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 11.

Vita privata & humilis : bene qui latuit, bene vixit, *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 4. *Senec. Hippol.* 1134 *Hercul. Fur.* 191. *Thyeſt.* 390, 447. *Hercul. Oet.* 652. *Octavia*, 368, 889. *Lucan.* v. 528. *Martial.* i. 56. ii. 90. *Claud. Epigr. de ſene Veronenſi. Joach. Bellaius ad* i. *Morellium. Barcl. Argenis.* v. *metr.* 3. *Heinſii. Herodes, chorus* 3. *Caſimir. Sarb.* iii *lyric.* 21. *ode.*

Vita quieta omnium ſcopus & terminus, *Horat. od.* ii. 16.

Vita ſolitaria, *Adrian. Turnebus.*

Vita aulica, *Caſimirus Sarb. Epigr.* 76. *Vide* Aula.

Vita Bul'a, *Senec. Troas*, 390. *Fr. Quintilianus*, ii. *Thom. Morus, Epigr. Barlaus ad Conſt. Hugenium.* Vita vir, *Er. Puteanus, Muſarum ferculum, Cauſſini Theodoricus, act.* iv. *Umbræ.*

Vitæ inſtituta, ſtudia, & vota varia, *Virg. od.* ii. 506. *Horat. od.* i. 1. *Ant. Muretus.*

Huic vel illi vaca, *Ovid. de Arte*, ii. 669.

Vita brevis beneſactis extendenda, *Mart.* x. 23. *Caſimirus Sarb.* ii. *lyric. ode* 2.

Vitæ tedium, *Gal. eleg.* 1. *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* ii. *verſ.* 45. *Juvenal.* x. *Sat.* 240.

Vitis vidua, *Catul.* 63.

Vitium colendarum ratio, *Virg. Georg.* ii. 260.

Vive hodie ; velut rapto ; memor brevis ævi, *Horat. od.* i. 479. ii. 3. 11. *Epod.* xiii. *Terent. Adelph. act.* v. *ſcen.* 6. *Catul.* v. *Senec. Hippol.* 444. *Hercul. Fur.* 173. *Perſ.* v. 150. *Martial.* i. 16. ii. 59. viii. 90. iv 54. v. 21, 59, 77. *Cauſſini Felicitas, Trag.* ii. *act.*

Ultio divina, *Virgil.* i. 545. xi. 255. *Joſephus Iſcanus* i. 38. *Barclai, Argenis*, iv. *metr.* 4. *Zevecotii Roſimunda, act.* iv. *ſcen.* 3. *Cauſſini Nebuchodonoſ. chorus* 2. *Cauſſini Theodoricus, act.* i. *Juſt. Divin. &* 3. *chorus Lud. Celotti Choſroes, chorus* 2.

Ulyſſes, *Horat.* i. *Epiſt.* 2. *Juvenal. Sat.* xv. 14. *Sidonius carm.* ix. 147. *Stigelii Ulyſſes.*

Ulyſſis ſocii in belluas, *Virg.* vii. 11. *Ovid. Metamorphoſ.* xiv. 254. *Boeth.* iv. *metr.* 3.

Umbra, *Paſſeratius* xiv. *Thom. Campianus, Joan. Wouwerus.*

Umbra vindex, *Virg.* iv. 384. *Ovid. in Ibin.* 141.

Unicornus, *Natalis Comes*, iv. *Venet.*

Voluptas, *vide* Virtus, *Gal. eleg.* 4. *Sirenes Martial. alluſ.* iii. 64. *Boeth.* iii. *metr.* 7. *Palingen. Gemini. Zevecotii Maria Græca* ii. *act. &* iii. *chor. Barberini Urbani* PP. *pag.* 135.

Invicem cedunt dolor & voluptus, *Senec. Thyeſt.* 594. *Cauſſini Nebuchodonoſor. act.* ii.

Voluptatis

Voluptatis assertio, *Paling. Gemini.*

Vicisse voluptatem voluptas maxima, *Symbolum Sculteti, Hugo Grotius* i. *Far.*

Vota immodica, *Ovid. Metam.* ii. 54.

Votum, *Virg.* iv. *Ecl.* 53. *Georg.* i. 498. *Ovid. Fast.* v. 681. *Ovid. Trist.* iv. *eleg.* v. *vers.* 25. *de Ponto,* ii. *eleg.* 8. *ver.* 39. *Stat.* i. *sylv.* 3. *vers.* 105. *Claud.* iv. *Cons. Honorii,* 643. *de Nuptiis Honorii & Mariæ,* 337.

Votum tranquillæ & honestæ senectæ, *Hor. od.* i. 31. ii. 6. *Sat.* i. 1. *Hipp. Capilupus.*

Vide Vitæ institutæ & aliis alia studia & vota.

Vota arcana, *Pers.* ii. 4.

De Votis, *Juvenal.* x. *Sat. tota,* quid vovendum, *vers.* 346. *Fran. Modius, Paling. Leo. Jo. Barclaius* ii. *lib. poematum.*

Urbana vita, *Virg. Georg.* 495. *Horat. Sat.* ii. 6. *Epist.* i. 10, 14. *Sen. Herc. Fur.* 161.

Urbis incommoda & mala, *Juvenal.* iii. *Sat. Vide* Rustica vita.

Urbs fundata, *Virg.* i. 427.

Urbes nobiliores, *Auson. Claræ urbes Jul. Scaliger. Audebert. Aurelius Lindebergius. Jan. Lernutius.*

Urbes Batavæ, *Barlæus* 28. *Miscellan.*

Burgi Pontii Leontii mœnia, fertilitas, &c. *Sidonius carm.* xxii.

Narbo, *Sidon. carm.* xxiii.

Ursus, *Natalis Comes,* iii. *venat.*

Usu atteruntur omnia, *Lucr.* i. 312.

Vulcani officina, *Virg.* viii. 416. *Stat.* iii. *sylv.* i. *v.* 131.

Vulcanus cœlo dejectus, *Val. Flacc.* ii. 87.

Vulgus, *Virg.* ii. 39.

Vulgus mobile, *Stat. Theb.* i. 191.

Vulgus fortunam sequitur, *Ovid. Trist.* i. *eleg.* 8. *de Ponto* ii. *eleg.* 3. *vers.* 7. iv. *eleg.* 8. *Sannazarius de partu Virgin.* i. 315. *Barlæus* i. *eleg.* 12.

Vulnus, *Virg.* xii. 387.

Vulnera honesta, *Sidon. carm.* xxiii. 72.

Vulnus & auxilium, &c. *Ovid. Trist.* ii. *vers.* 19.

Vulpes, *Natalis Comes,* iii. *venat.*

De Vulpe lusus, *Schopperus, lib. quatuor.*

Vultus animi index, *Jo. Secundus* iii. *eleg.* 2.

Fronti nulla fides, *Sen. Hippol.* 312. *Juvenal.* ii. *Sat.*

Uxor pudica, *Stat.* iii. *sylv.* 5. *vers.* 7. *Sidonius carm.* xxiv. 38.

X.

XERXES, *Juvenal.* x. *Sat.* 173. *Sidonius, carm.* ix. 37.

Y.

Y Litera Pythagorica, *Perſ.* iii. 56. *Epigram. Virgilio adſcript.*

Z.

ZELOTYPIA, *Propert.* iii. *eleg.* 13.

Zephyrus, *Claud. rapt. Proſerp.* ii. 63, 88. *Jac. Gaddius*, i. 5.

Zodiacus, *Ovid. Metamorph.* ii. 130. *Bartaſ. hebd.* i. *Barlæi Britannia triumph.* 480. *Strada* iii. *Momus.*

Signa 12. *Senec. Thyeſt.* 846. *Lucan.* ix. 533. *Manil.* i. 264, 670.

Ad quid inclinent, *Manil.* iv. 121.

Zonæ, *Virgil.* i. *Georgic.* 233. *Ovid. Metam.* i. 45.

FINIS.

Catalogus

Catalogus Poetarum.

Poetæ Veteres.

Q. *Ennius*
M. Accius Plautus
P. Terentius
Caius Lucilius
T. Lucretius
C. Valerius Catullus
Virgilius Maro
Q. Horatius Flaccus
Alb. Tibullus
Ch. Cornelius Gallus
Sex. Propertius
P. Ovidius Naſo
L. Annæus Seneca
Caius Aſinius Gallus
Aulus Perſius
Annæus Lucanus
Publ. Statius Papinius
Silius Italicus
Caius Valerius Flaccus
Junius Juvenalis
M. Valerius Martialis
Rufus Feſtus Avienus
Alphius Avitus
Titus Calphurnius
Aurel. Olympius Nemeſianus
Cl. Claudianus
Decius Auſonius
Damaſus Hiſpanus
Juvencus Hiſpanus
Aurelius Prudentius Clemens
Pontius Paulinus
Venantius Honorius Fortunatus
C. Sollius Sidonius Apollinaris

Poetæ Recentiores.

ITALI.

Fauſtinus Advocatus
And. Alciatus
Jo. Bapt. Amaltheus
Petrus Angelius
Hieron. Balbus
Maphæus Barber. Urbin. VIII. PP.
Petrus Bembus
Lud. Bigus
Laz. Bonamicus
Cœlius Calcagninus
Hippolytus Capilupus
Natalis Comes
Petrus Crinitus
Hieron. Fracaſtorius
Jacobus Gaddius
Paulus Maccius
Octavius Meninus
Andreas Naugerius
Angelus Politianus
Marcellus Palingenius
Jo. Jovianus Pontanus
Franciſ. Quintianus
Actius Syncerus Sannazarius
Jul. Cæſ. Scaliger
Baptiſta Spagnolus
Famianus Strada
Titus Strozza
Hercules Strozza
M. Hieron. Vida
Baſilius Zanchius

GALLI.

CATALOGUS POETARUM.

GALLI.

Ludovicus Alcalmus
Bartholomæus Anulus
Gerv. Aubertus Aurelius
Gul. Salluſtius Barthaſius
Joachimus Bellaius
Barnabas Briſſonius
Theodorus Beza
Nicholas Cauſſinus
Ludovicus Celottus
Anthonius Fayus
Dionyſius Gotofredus
Michael Hoſpitalius
Adrianus Junius
Theodorus Marcitius
Antonius Muretus
Johannes Paſſeratius
Nicholaus Rapinus
Nicholaus Rigaltius
Scævola Sammarthanus
Joſephus Scaliger
Adrianus Turnebus
Raphael Thorius
Gotofredus Torinus

BELGÆ.

Elardus Alma
Joachimus Axonius
Melchior Barlæus
Caſpar Barlæus
Dominicus Baudius
Bernardus Bauhuſius
Georgius Benedictus
Baldvinus Berlegomius
Laurentius Beyerlingius
Adrianus Blienburgius
Damaſius Blienburgius
Johannes Bochius
Baldvinus Cabillaus
Johannes Catzeus
Adrianus Dammas
Janus Douza
Angelinus Gazæus
Hugo Grotius
Nicholaus Gudius
Daniel Heinſius
Adrianus Junius
Dominicus Lampſonius
Janus Lernutius
Juſtus Lipſius
Carolus Malepertius
Adrianus Marius
Ludovicus Maſuarius
Johannes Meurſius
Franciſcus Modius
Simon Orgerius
Ludolphus Pithopœus
Elias Putſchius
Adrianus Scorelius
Petrus Scriverius
Johannes Secundus
Franciſcus Sweertius
Petrus Tiara
Lævinus Torrentius
Jacobus Zevecotius

GERMANI.

Valens Acidalius
Melchior Acontius
Quintius Æmilianus
Joannes Albinus
Georgius Berſmannus
Martinus Braſchius
Alexander Braſſicanus
Joachimus Camerarius
Pantaleon Candidus
Andræus Canonhertius
Nathan Chytræus
Wolfgangus Crellius
Hermannus Cunradinus
Fredericus Dedekindus
Matthæus Dolinus

Caſpar

CATALOGUS POETARUM.

Caſpar Enſius
Helias Eobanus
Georgius Frabricius
Felix Fidlerus
Sal. Frencelius
Nicodemus Friſchlinus
Janus Gulielmus
Sebaſtianus Hermoldius
Henricus Huſanus
Ulricus Huttenus
Joannes Lauterbachius
Cunradus Leius
Andreas Libavius
Joannes Linckius
Petrus Lindebergius
Joannes Lorichius
Petrus Lorichius Secundus
Eilhardus Lubinus
Joannes Major
Paulus Meliſſus
Jacobus Mycillus
Vincentius Obſopæus
Joannes Poſthius
Bernardus Pratorius
Martinus Pratorius
Henricus Ranzavius
Nicholaus Rheuſnerus
Nicholaus Rhedigerus
Conradus Ritterſhuſius
Nicholaus Rudingerus
Georgius Sabinus
Chriſtophorus Schellenbergius
Hulricus Schoberus
Joannes Schoſſerus
Tobias Scultetus
Adam Siberus
Joannes Simmonius
Henricus Smetius
Joannes Stygelius
Chriſtophorus Stummelius
Fredericus Taubmannus
Georgius Tilenus
Caſpar Urſius Widebramus
Fredericus Widebramus
Gulielmus Xylander

ANGLI.

Gulielmus Alabaſter
Thomas Campianus
Gulielmus Draræus
Joſephus Iſcanus
Thomas Morus
Robertus Turnerus
Eliſ. Johanna Weſtonia

SCOTI.

Georgius Buchananus
Joannes Barclaius
Arthurus Jonſtonius
Joannes Leochæus
Thomas Readus

HUNGARI.

Joannes Filiczki
Janus Pannonius Epiſcopus Quinque eccleſienſis
Joannes Sambucus
Joannes Sommerus
Georgius Thurius

Franciſcus de Mendoſa, LUSITANUS.

Michael Tarchanita Marullus. CONSTANTINOPOLITANUS.

Matthæus Caſimirus Sarbievus, POLONUS.

Nicholaus Taurellus MONTEBELGRADENSIS.

Joan.

CATALOGUS POETARUM.

Joan. Huldricus Grobrius, TIGURINUS.
Hieronym. Angerianus
Lodovicus Bochellus
Eliſtus Calentius
Johannes Darchius
Jacobus Eyndius
Michael Pendius
Ludovicus Helmboldus
Johannes Jacomotus
Dionyſius Lebeus
Jacobus Mangotius
Chriſtophorus Mantius
Antonius Thieſius.

FINIS.

Imprimatur,
THOM. WEEKES, *R. P. D. Epiſcopo* LOND. *Cap. Domeſt.*

BOOKS Sold by M. WOTTON *and* G. CONYERS.

ROman Antiquities, in *Quarto*. Price 2 *s.* 6 *d.*

Nomenclatura Trilinguis, Anglo-Latino-Græca: or, A Short Vocabulary, *Engliſh*, *Latin*, and *Greek*. Containing Nouns Subſtantive and Adjective, with their Genders and Declenſions; Verbs with their Conjugations: With Examples of the Five Declenſions of Latin Nouns. With Proverbs, *&c.* This Eighth Edition, by *P. K.* and *R. C.* is Adorn'd with Cuts. Price 9 *d.*

Colloquia Trilinguia; or, The Scholar's Inſtructor in a Familiar Way of Speaking: Whereby the Young Beginner may ſpeedily attain *Engliſh*, *Latin*, and *Greek*. Containing, 1. Familiar Dialogues. 2. Rules of Civility. 3. Proverbs. 4. Capping Verſes. 5. The Way to make Themes, Orations, Declamations, Epiſtles, *&c.* 6. Terms uſed in Logick and Rhetorick: with an Expoſition of Arts and Sciences. This Book will Bind with the *Nomenclatura*, and as the *Nomenclatura* contains Words, this contains Sentences eaſie to be learn'd by Young Beginners. Price 1 *s.*

The Poſing of the Parts; in a plain and eaſie Way of Examining the Accidence, by Queſtions and Anſwers; whereby all Scholars may ſpeedily attain the Latin Tongue. The Sixteenth Edition Enlarged. Pr. 1 *s.*

Familiar Forms of Speaking, fitted for the Uſe of Schools; with Forms of parſing Leſſons. The 18th Edition Enlarged. Pr. 1 *s.*

Clavis Grammatica; or, A Ready Way to the Latin Tongue: With Inſtructions to Conſtrue and Parſe. And alſo how to compoſe Latin more elegantly, and to write Epiſtles, make Epigrams, Themes, and all ſorts of School-Exerciſe. By *F. Butler*. Price 1 *s.*

Cooper's Engliſh Teacher, for the Uſe of Schools. Pr. 1 *s.*

The

BOOKS Sold by *M. Wotton* and *G. Conyers*.

The Child's Week's Work, adorn'd with Cuts. A pleaſant Book to allure Children to learn ſpeedily to read. Price 6 *d.*

White's Little Book for Little Children, adorn'd with Cuts. Price 6 *d.*

The School of Virtue, fit to learn Children as a firſt Book; with Cuts. Price 2 *d.*

Eraſmus de Copia Verborum. Price 1 *s.* 6 *d.*

A Practical Grammar, by which a Child of ſeven Years old may learn the Language in three Months: To which is added, Tables of *Walker*'s Particles, *&c.* Price 1 *s.*

Barrow's *Euclid*, in *Engliſh* and *Latin.* Price 5 *s.*

Schickard's Grammar, whereby the *Hebrew* Tongue may be learn'd in 24 Hours. Price 2 *s.* 6 *d.*

Wincheſter Phraſes, for the Uſe of that *School.* Price 2 *s.* 6 *d.*

Cole's *Dictionary*, in *Latin* and *Engliſh.* Price 7 *s.*

Lucian's Dialogues, in *Greek* and *Latin*; by Mr. *Leeds.* Price 4 *s.*

Lucian's Dialogues, by *Dugard.* Price 2 *s.*

Collin's Arithmetick, for the ſpeedy learning young Arithmeticians. Price 1 *s.* or 6 *d.* ſtitch'd.

Baker's Arithmetick. Price 1 *s.*

Cole's Young Scholar's Companion. A pleaſant Book for Children to learn ſpeedily to Read: With an Account of Popiſh Cruelty, *&c.* Price 1 *s.*

Cole's Arithmetick, and the Neweſt Secretary: A Book fit for all Schools. Price 6 *d.*

Æſop's Fables in *Engliſh*, Adorn'd with Cuts. Pr. 1 *s.*

Fiſher's Spelling-book, to allure Children ſpeedily to Read. Price 6 *d.*

Greek Teſtament. Price 2 *s.* 6 *d.*

Tully's *Orations.* Price 1 *s.* 6 *d.*

Ars Bene Numerandi. Price 1 *s.*

The Young Accomptant's Tutor. Price 1 *s.*
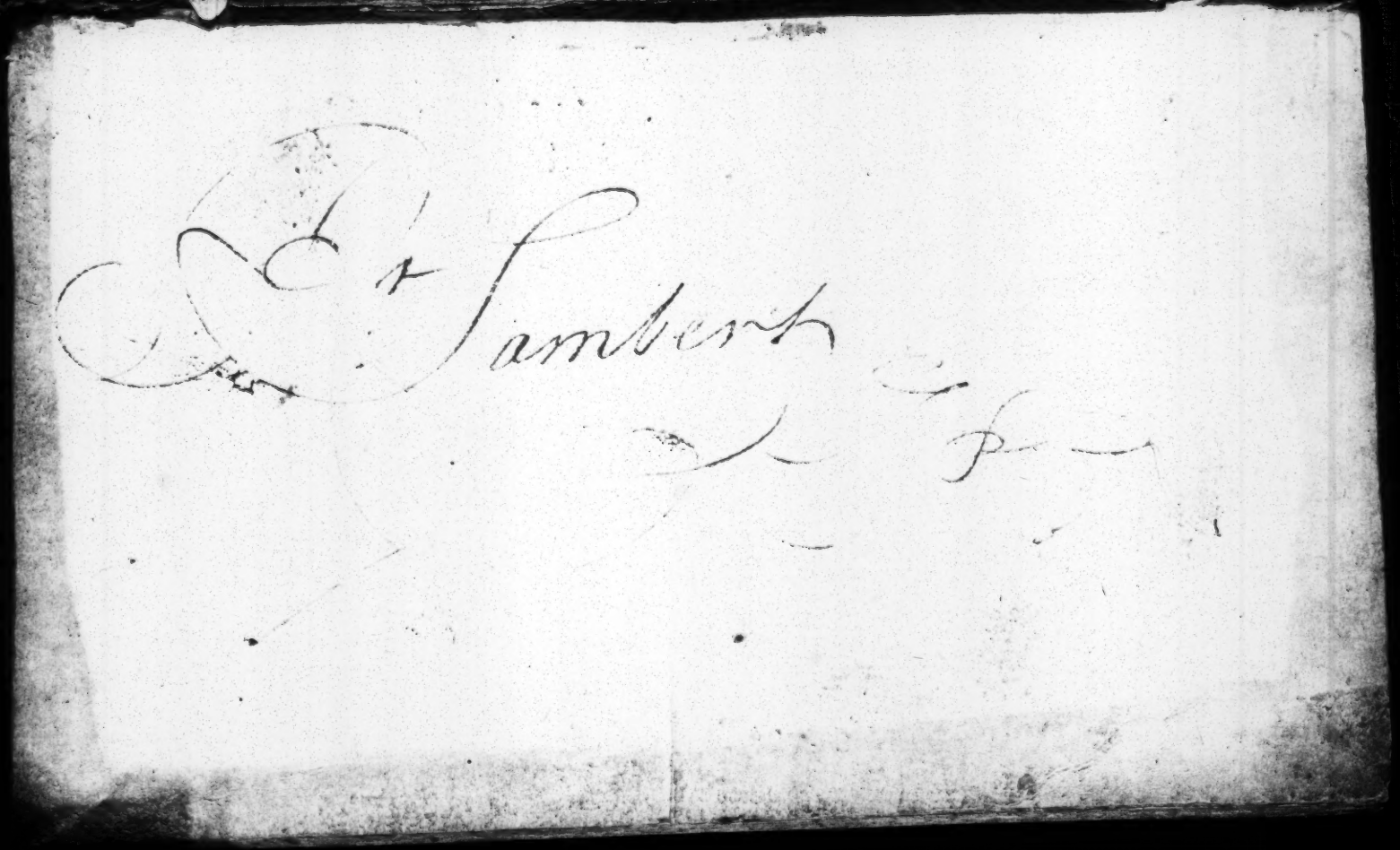
The END.